

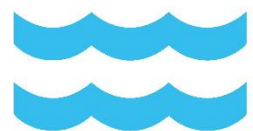
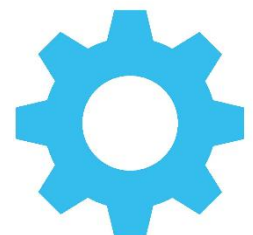

Talousarvio 2026 ja
taloussuunnitelma 2026 - 2028

Kaarina

Kaarina [kaarina.fi](https://www.kaarina.fi)

**Yhdessä
paras
Kaarina**

**2023
2030**

Kansilehden kuva: Jade Järvinen

Kaupunginhallitus 27.10.2025

Kaupunginhallitus 3.11.2025

Kaupunginvaltuusto 10.11.2025

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	3
1. Kaupunginjohtajan katsaus.....	6
2. Kaarina-strategia 2023-2030	9
2.1 Strategian kärkihankkeet	11
3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	15
3.1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Kaarinassa	15
3.1.1. Liikkumisen edistäminen	16
3.1.2. Hyvien elintapojen edistäminen.....	17
3.1.3. Mielenterveyden edistäminen ja päihteidenkäytön vähentäminen.....	18
3.2. Ilmastobudjetti	20
4. Taloussuunnittelun tavoitteet ja taloudelliset lähtökohdat	24
5. Riskienarviointi ja -hallinta	27
6. Talousarvion sitovuus.....	31
7. Tuloslaskelma	37
8. Rahoituslaskelma.....	39
9. Valtuustoon nähden sitovat määrärahaerät	40
10. Vertailuhinnat	41
11. Kaupunkikonserni.....	43
11.1. Konsernijohto: kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.....	43
11.2. Muut keskeiset konserniyhteisöt	45
11.2.1 KOy Kaarinan Vuokratalot	45
11.2.2 As Oy Katariinankulma Kaarina.....	46
12. Tarkastuslautakunta	47
13. Hallintopalvelut.....	48
13.1. Hallintopalvelut	49
13.1.1. Hallinnon tuki- ja asiantuntijapalvelut	52
13.1.2. Talous- ja hankintapalvelut.....	54
13.1.3. Tietohallinto	55
13.1.4. Henkilöstöpalvelut	56
14. Elinvoimapalvelut	58
14.1. Elinvoimalautakunta.....	58

14.1.1. Elinkeino- ja yrityspalvelut	60
14.1.2. Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	61
14.2. Hyvinvointilautakunta	63
14.2.1 Vapaa-aikapalvelut	66
14.2.2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.....	70
15. Sivistyspalvelut	72
15.1. Sivistyslautakunta.....	73
15.1.1 Yleishallinto.....	76
15.1.2 Koulutus.....	77
15.1.3 Varhaiskasvatus	81
16. Tekniset palvelut.....	86
16.1. Tekninen lautakunta.....	88
16.1.1. Teknisten palveluiden yleishallinto	89
16.1.2. Infrapalvelut	89
16.1.3. Vesihuoltolaitos.....	90
16.1.4. Tila- ja ravintopalvelut	94
16.1.5. Talonrakennus ja kunnossapito.....	97
16.1.6. Liikunta- ja viherpalvelut	98
17. Kaupunkikehityspalvelut	100
17.1. Kaupunkikehityslautakunta.....	103
17.1.1. Maankäyttö	104
17.1.2. Rakennusvalvonta.....	110
17.2. Ympäristölautakunta	112
17.2.1. Ympäristönsuojelu	113
18. Investoinnit.....	116
18.1. Rakennushankkeet omaan taseeseen.....	117
18.1.1. Oskarintalo.....	117
18.1.2. Piispanlähteen lastentalo.....	118
18.1.3. Piispanlähteen nuortentalo	119
18.1.4. Uimahalli.....	120
18.1.5. Kairiskulman päiväkoti	121
18.1.6. Piikkiön yhtenäiskoulu ja lastentalo.....	121
18.1.7. Ristikallion puukoulu	122
18.1.8. Kultanummen päiväkoti.....	123

18.1.9. Lukion peruskorjaus ja tilamuutokset.....	124
18.1.10. Valkeavuoren lasten ja nuorten talo.....	125
18.1.11. Valkeavuoren kampuksen laajennus.....	125
18.2. Rakennushankkeet leasingrahoituksella.....	126
18.2.1. Krossin paloasema.....	126
18.3. Infrapalvelut.....	127
18.3.1. Kadut ja tiet.....	127
18.3.2. Hulevesi.....	127
18.3.3. Satamat.....	129
18.3.4. Joukkoliikenne.....	130
18.4. Liikunta- ja viherpalvelut.....	130
18.4.1. Puistot ja yleiset alueet.....	130
18.4.2. Urheilu- ja ulkoilualueet.....	131
18.5. Vesihuoltolaitos.....	132
18.5.1. Vesilaitos.....	132
18.5.2. Viemärlaitos.....	133
18.6. Talonrakennus ja kunnossapito.....	134
18.6.1. Talonrakennuksen pienhankkeet.....	134
18.7. Kaupunkikehityspalvelut.....	135
18.7.1. Maanhankinta.....	136
18.8. Lautakuntien investoinnit.....	136
18.8.1. Tekninen lautakunta.....	136
18.8.2. Kaupunkikehityslautakunta.....	137
18.8.3. Ympäristölautakunta.....	137
18.8.4. Sivistyslautakunta.....	137
18.8.5. Hyvinvointilautakunta.....	138
18.8.6. Tietohallinnon ohjelmistot, laitteet ja tuotantotilat.....	138
18.9. Osakkeet ja osuudet.....	139

1. Kaupunginjohtajan katsaus

YLEISTÄ

Suomen talous toipuu koronan ja Ukrainan sodan sekä kauppasodan myötä hitaasti ja epävarmasti. Vuonna 2026 bruttokansantuotteen kasvun ennustetaan olevan 1,5 prosenttia.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan yksityinen kulutus lähtee hienoiseen kasvuun vuonna 2026. Kotitalouksien ostovoima kasvaa ja työllisyyden hienoinen kasvu parantaa kotitalouksien luottamusta tulevaisuuteen.

Yritysten investoinnit ovat kasvaneet varsin reipasta vauhtia vuoden 2024 lopulta saakka. Tiedot viittaavat siihen, että yritykset uskovat tuotteidensa kysynnän ja tuotantonsa kasvavan tulevaisuudessa. Kaiken kaikkiaan yksityiset ja julkiset investoinnit kasvattavat kysyntää ja talouden tuotantoa tänä vuonna.

Varsinais-Suomen tilanne on kahtiajakautunut. Toisaalta laivateollisuuden positiiviset näkymät edistävät yritysten luottamusta, toisaalta autoteollisuuden negatiiviset näkymät laskevat sitä.

Kaarinan kasvu jatkuu. Kasvu on kuitenkin vuonna 2026 aiempia vuosia selvästi maltillisempaa. Syntyvyyden nopea kasvu on taittunut ja syntyvyys alenee Kaarinassa muun Suomen tapaan. Muuttoliike pitää kuitenkin lasten ikäluokkien koot suhteellisen vakaina. Vanhuuskäisten määrä on voimakkaassa kasvussa.

KAARINAN TALOUDESTA

Kaarinassa palvelutarpeen jatkuva kasvu ja edessä olevat välttämättömät investoinnit edellyttävät niin palvelujen tehokkuuden parantamista, tulopohjan laajentamista kuin tarkkaa kulukuria.

Kaarinan investoinnit ovat nousseet kouluinvestointien myötä selkeästi aiempaa korkeammalle tasolle. Lähes 40 miljoonan euron investoinnit vuosittain kasvattavat väistämättä kaupungin velkaa. Talouden tasapainottaminen tapahtuu toimintatuottoja kasvattamalla, kustannusten tarkastelulla ja toiminnan kehittämisellä. Kunnallisverotulojen osuuden merkittävä pienentyminen lisää valtionosuuksien, yhteisöverojen ja kiinteistöverojen merkityksien kasvamista ja näin ollen kuntien talous on yhä enemmän valtion päätösten ja yritysten menestymisen varassa. Koska korkokulut tulevat kasvamaan ja poistot lisääntymään tulevina vuosina, on löydettävä keinot pienentää kaupungin kuluja, jotta tulos saadaan pysymään ylijäämäisenä ja talous tasapainossa.

Kaarina varautuu uuden hankintalain tulemiseen ja varautuu sen vaikutuksiin.

STRATEGIA NÄYTTÄÄ SUUNNAN

Kaarina-strategia on ollut pohjana talousarviota laadittaessa. Strategia on laadittu niin, että Kaarina kestää suuretkin toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Haluamme toimia avoimesti, rohkeasti ja yhteisöllisesti. Tavoitteena on olla houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä. Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti on kuntien tärkein tehtävä ja näin ollen myös Kaarinan strateginen tavoite jatkossakin. Lisäksi tarjoamme laadukkaat ja monipuoliset palvelut. Strategisina painopistealueina vuonna 2026 ovat lasten ja nuorten palvelujen säilyttäminen, elinvoimaisuuden turvaaminen sekä asukkaiden osallisuuden edistäminen.

TALOUSARVION VAIKUTUS IHMISTEN ARKEEN

Vuoden 2025 alusta työllisyyspalvelut siirtyi kokonaisuudessaan kuntien vastuulle. Kaarina tuottaa lähipalvelut kaupungin työnhakijoille ja työnantajille itse. Osa palveluista tuotetaan

yhdessä Turun työllisyysalueen kanssa. Kaarinassa aloitti elinvoima- ja työllisyyspalvelukeskus, joka takaa tehokkaamman ja vaikuttavamman toiminnan.

Lasten ja nuorten oppimisen ja kasvun tukea tarjotaan oikea-aikaisesti, mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja ennen kaikkea omassa lähipäiväkodissa tai -koulussa. Oppimisen tuen uudistuksen myötä tämä edelleen vahvistuu.

Koulujen ja päiväkotien arjessa tuetaan myönteistä käyttäytymistä ja sitoutumista omaan yhteisöön osallisuuden vahvistamisen kautta. Vuonna 2026 jatketaan työtä, jossa tavoitellaan selkeää muutosta tilanteeseen, jossa osa kaarinalaisista lapsista ja nuorista kertoo kokevansa heistä huolta pitävän aikuisen taholta henkistä tai fyysistä väkivaltaa. Myös koulu- ja päiväkotiarjen turvallisuus on edelleen työn keskiössä.

Lukuisia uusia, tämän päivän tarpeisiin vastaavia koulu- ja päiväkotirakennuksia valmistuu käyttöön otettavaksi tulevien vuosien aikana. Näistä Piispanlähteen nuortentalon laajennus otetaan käyttöön heti alkuvuodesta 2026 ja lukion peruskorjauksen myötä uudistuneet tilat vuoden lopussa.

Teknisissä palveluissa varaudutaan Väyläviraston hankkeena toteutettavan Kurkelantien jatkon eli Kaarinan läntisen ohikulkutien rakentamiseen Kuusiston saaren läpi vuoden 2026 osalta noin kahdella miljoonalla eurolla.

Menokehykseltään maltillisen talousarvion puitteissa tavoitellaan palvelutason säilyttämistä ennallaan. Näkyvimmat muutokset kaupunkiympäristössä ovat puistonurmien lisääntyvä niityttäminen ja aiempaa alemmat hoitoluokat.

Kaarinan tulevaa kasvua ohjelmoidaan maankäytön ohjelmalla 2026-33 ja mahdollistetaan seudullisessa yhteistyössä laatimalla kaupunkiseutusuunnitelma yhteistyössä 13 kunnan kesken. Kaarinan omassa ohjelmoinnissa pyritään alueiden tasapainoiseen ja kustannustietoiseen kehittämiseen.

Asuntotonttien kaavoituksen painopiste on Rauhalinnan länsiosassa, Piispanristillä ja Lemunniemellä. Kaarinan kaupungilla on kesällä talousarviota laadittaessa reilun viiden miljoonan euron tonttivaranto jatkuvassa haussa. Varattavissa olevia AO-tontteja on noin 85 kpl, mikä vastaa noin kolmen vuoden tontinmyyntitavoitetta. Lisäksi luovutetaan tontteja mm. kerrostalo- ja rivitalorakentamiseen sekä yritysraikentamiseen.

Tontinluovutusten tavoitteena on yhteensä 2,5 miljoonan euron tontinmyynti.

Vuoden 2026 talousarvioon ei sisälly lisäpanostusta digitaalisuuden ja tekoälyn hyödyntämisen edistämiseen kaupungin palvelualueilla aikaisempia vuosia enemmän, mutta vuonna 2025 toteutetun selvityksen tuomat kehittämisideat jalostuvat talousarviovuoden aikana nykyisillä resursseilla.

TALOUSARVION VAIKUTUS YRITYKSIIN

Teknisissä palveluissa jatketaan isojen investointien parissa, joka palvelutarjonnan parantamisen ohella tarjoaa työtä sekä talonrakentamisen että infra-alan yrityksille yli 30 miljoonan euron arvosta.

Työllisyyspalvelujen tavoitteena on yritysten tehokas työvoiman saanti. Kaarinan keskustaan on perustettu elinvoima- ja työllisyyspalvelukeskus. Alkavien ja kasvavien yritysten neuvonta on keskitetty.

Voivalan yritystonttien asemakaava on valmistunut ja seuraavaksi luovutetaan tontit yritysten vuokrattavaksi ja rakennettavaksi. Raadelman liittymässä tontit ovat jatkuvassa haussa ja yritystonttien rakentaminen onkin jo vauhdittumassa.

Kaarinassa on käynnistetty myös seudullisesti merkittävän yritysalueen, niin kutsutun Krossi2:sen suunnittelu.

Krossi-Lakari-Raadelman välisellä alueella, mikä tulee jatkossa mahdollistamaan myös

valtakunnallisesti merkittävän kokoluokan yritysten sijoittumisen Kaarinaan. Vihreän siirtymän hankkeena on aurinkovoimalan rakentaminen Lakarin maankaatopaikalle. Hanketoimijaa alueelle haetaan ja alueen asemakaavan muutos on loppusuoralla.

TALOUSARVION VAIKUTUS YMPÄRISTÖÖN

Ympäristönsuojelun vastuualueella on kerätty seurantatietoa Kaarinan ilmastovaikutusten kehityksestä ja keväällä valmistuu uusi ilmasto-ohjelma "Ilmasto- ja luontokestävä Kaarina 2040". Arkisessa työssämme jatketaan sitkeästi ilmasto-ohjelman toteuttamista. Jatkossa yhdistetään hulevesistrategia sekä luonnon monimuotoisuusteemat yhteen ohjelmaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistämiseksi.

TALOUSARVION VAIKUTUS HENKILÖSTÖÖN

Kaupungin henkilöstön työhyvinvointia ja työympäristön turvallisuutta ylläpidetään ennaltaehkäisevillä työterveyshuoltopalveluilla sekä uudelle työsuojelukaudelle lisätyillä työsuojelun ajankäytöllä ja systemaattisella kehitystyöllä. Kaarinan kaupungin hallintopalvelut tukee myös vuonna 2026 kaupungin palvelualueita toiminnan kehittämisessä ja myös kustannussäästöjen aikaansaamisessa. Talousarviovuonna hallintopalveluiden johdolla valmistellaan sähköisen arkistoinnin kokonaissuunnitelma, jonka avulla kartoitetaan sähköisen arkistoinnin tarpeet ja mahdollisuudet eri palvelualueilla sekä aikataulu aineistojen sähköiselle arkistoinnille. Kaarinan kaupunki ja Tilikunta Oy jatkavat niin ikään toimintatapojen kehittämistä. Tavoitteena on minimoida kustannuksia aiheuttavia työvaiheita.

Tiukan talouden tilanteessa myös henkilöstö joutuu pohtimaan työ- ja toimintaprosesseja uusiksi. Varsinaisiin muutosneuvotteluihin ei tässä vaiheessa tarvitse ryhtyä, mutta prosessien muuttuessa on selvää, että työn tekemisen mallit joidenkin henkilöiden osalta muuttuvat.

YHDESSÄ PARAS KAARINA

Kaarina-strategian visiolause on Yhdessä paras Kaarina. Lauseella viestimme, miten tärkeää on, että luomme yhdessä kaarinalaisten asukkaiden, henkilökunnan, järjestöjen ja yritysten kanssa kaarinalaisille houkuttelevimman ja kilpailukykyisimmän parhaiden palvelujen itsenäisen Kaarinan.

On myös tärkeää, että pystymme kehittämään maakuntaa ja Turun seutua yhdessä. Osallistumme mm. maakunnalliseen ja seudulliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun, MAL-sopimuksen toimeenpanoon, maakuntakaavoitukseen ja kaupunkiseudun suunnitteluun. Osallistumme lisäksi lähijunaliiikenteen suunnitteluun.

Hyvinvointialueen ja kaupungin välinen yhteistyö on merkittävä sekä oppilashuollon että hyvinvoinnin edistämisen kannalta. Myös kaupungin ylläpitämien sosiaali- ja terveystalujen tilojen toimivuus riippuu merkittävästi yhteistyön laadusta.

Seutukuntayhtymä antaa neuvottelualustan seudulliselle yhteistyölle. Seudulla on voimassa seutustrategia, jota toteutetaan lukuisilla toimenpiteillä.

Tämä talousarvio on tehty yhteisöllisyyttä, avoimuutta ja rohkeutta hakien.

Harri Virta

Kaupunginjohtaja

2. Kaarina-strategia 2023-2030

Kaarina-strategia on talousarvion ohella yksi tärkeimmistä välineistä tavoitteiden asettamiselle ja kaupungin pitkäjänteiselle kehittämiselle. Strategiassa on määritelty Kaarinan kaupungin visio, arvot, strategiset päämäärät sekä kriittiset menestystekijät vuoteen 2030 asti.

Kaarinan kaupungin strategia on uudistettu ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa syyskuussa 2022.

VISIO

Yhdessä paras Kaarina

Kehitämme yhdessä Kaarinasta parasta paikkaa. Emme jätä ketään yksin eli kannamme huolta lähimmäisistä ja lähiyhteisöistä. Avoimella yhteistyöllä onnistumme.

Uskallamme katsoa rohkeasti tulevaisuuteen. Olemme tavoitteissamme kunnianhimoisia. Onnistuneilla valinnoilla erottaudumme muista ja edistämme Kaarinan elinvoimaa sekä hallittua kasvua. Huolehdimme ympäristöstä ja kuntataloudesta nykyisten sekä tulevien sukupolvien hyväksi. Vastuullinen ja hyvinvoiva Kaarina on turvallinen meille kaikille.

ARVOT

- **Avoimuus**

- Toimintamme on avointa suunnittelusta käytännön toteutukseen.
- Otamme asiat esille ja kuuntelemme aidosti toisiamme.
- Arvostamme kehittävää palautetta.
- Kaarinassa on keskusteleva kulttuuri ja edistämme vuorovaikutuksen mahdollisuuksia.
- Viestimme avoimesti ja oikea-aikaisesti.

- **Rohkeus**

- Rakennamme tulevaisuutta ennakkoluulottomilla valinnoilla.
- Painotamme rohkeasti ennaltaehkäiseviä ratkaisuja.
- Uskallamme esittää tuoreita näkökulmia, tehdä rohkeita päätöksiä ja toimia uudistavasti.
- Kannustamme toisiamme luovuuteen, innovatiivisuuteen ja aktiivisuuteen.
- Voimme olla erilainen ja erottuva.

- **Yhteisöllisyys**

- Yhteisöllisyys on meille välittämistä.
- Kannamme vastuuta toisistamme ja ympäristöstä.
- Kaarinan historia ja kulttuuri sekä erilaiset yhteisöt ovat rikkaus ja hyvinvointia tukeva voimavara.
- Suunnittelemme ja toteutamme palveluita yhdessä.
- Kaarina on koti kaikille.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT

1. Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä

- Asumismahdollisuudet ja asuinalueet ovat monimuotoisia
- Kaarina on turvallinen ja viihtyisä kaikille
- Luonto ja viheralueet ovat lähellä ja saavutettavia
- Kaarina tekee vastuullisia ympäristöratkaisuja sekä edistää ympäristötietoisuutta
- Liikenneyhteydät ovat sujuvia
- Kaarina luo kilpailukykyiset olosuhteet elinkeinotoiminnalle ja kannustaa yrittäjyyteen
- Kaarina on Varsinais-Suomen yritysystävällisin kaupunki
- Kaarinan työnantajakuva on myönteinen ja meillä on hyvä tehdä työtä
- Kaarina ylläpitää ja kehittää henkilöstön osaamista
- Kaarina on lapsi- ja perhemyönteinen kaupunki, jossa on hyvä kasvaa ja oppia

2. Kaarina edistää hyvinvointia

- Kaarina ylläpitää ja kehittää lähivirkistysalueita
- Kaarina edistää Saaristomeren hyvinvointia
- Kaarinassa on monipuolisia mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa
- Palveluiden painopiste on ennaltaehkäisyssä
- Arki on sujuvaa
- Kaarinassa on mahdollisuus kohdata, tulla kuulluksi, osallistua ja vaikuttaa
- Kaarinassa henkilöstö voi hyvin

3. Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut

- Monipuoliset palvelut vastaavat asukkaiden tarpeita ja tukevat sujuvaa arkea
- Palvelut ovat saavutettavia
- Palveluiden resurssit vastaavat tarpeita
- Kaarina ylläpitää ja kehittää henkilöstön osaamista
- Palvelut ovat laadukkaita tuottamistavasta riippumatta
- Kaarina hyödyntää palautteita palveluiden kehittämisessä
- Kaarina viestii avoimesti, oikea-aikaisesti ja monikanavaisesti palveluistaan

2.1 Strategian kärkihankkeet

Talousarvio on keskeinen väline Kaarina-strategian toteuttamisessa. Vuonna 2026 keskitytään erityisesti strategisen päämäärän "Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut" toteuttamiseen. Tähän päämäärään liittyvät strategiset kärkihankkeet ja painopisteet vuoden 2026 talousarviossa ovat seuraavat:

- Lasten ja nuorten palvelujen laadun säilyttäminen
- Kaarinan elinvoimaisuuden vahvistaminen
- Asukkaiden osallisuuden edistäminen

Kärkihankkeet ovat muotoutuneet henkilöstöltä koottujen strategiaideoiden, asukasbudjetointiehdotusten sekä talousarvioprosessissa esille nostettujen ajatusten perusteella.

Kaupunginvaltuusto vahvistaa nämä kärkihankkeet tämän talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Alle on koottu palvelualueittain vuoden 2026 talousarvioon sisältyvät käytännön toimenpiteet, jotka liittyvät em. kolmeen kärkihankkeeseen. Kärkihankkeista toimenpiteineen viestitään vuonna 2026 aktiivisesti eri yhteyksissä.

KONSERNIJOHTO JA HALLINTOPALVELUT

1. Lasten ja nuorten palvelujen laadun säilyttäminen

- Ei toimenpiteitä

2. Kaarinan elinvoimaisuuden vahvistaminen

- Kaarinan kaupungin talouden kunnossa pitäminen
- Palvelualueiden tukeminen toiminnan kehittämisessä ja kustannushyötyjen aikaansaamisessa. Esimerkkeinä sähköisen arkistoinnin kokonaissuunnitelma, pienhankintoihin liittyvien toimintatapojen parantaminen, digitalisuuden ja tekoälyn hyödyntämismahdollisuuksien tunnistaminen.
- Kaarinalaisen elinkeinoelämän markkinointi yhteistyössä Kaarinan Kehitys Oy:n kanssa.
- Kaupungin verkkopalvelujen kehittäminen asiakastyytyväisyyskyselyn tulosten perusteella.

3. Asukkaiden osallisuuden lisääminen

- Kaupungin verkkopalvelujen kehittäminen asiakastyytyväisyyskyselyn tulosten perusteella.
- Kaupungin ja asukkaiden välisen yhteydenpidon tehostaminen ja parantaminen Digi Ensimmäisen -hanketta edistämällä

ELINVOIMAPALVELUT

1. Lasten ja nuorten palvelujen laadun säilyttäminen

- Nuorten ja lasten kohtaaminen nuorisotiloissa sekä etsivän ja jalkautuvan nuorisotyön kautta
- Lasten ja nuorten leiri- ja retkitoiminta
- Vaikutusten ennakoarviointi lasten ja nuorten näkökulmasta
- Lasten ja nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kehittäminen

2. Kaarinan elinvoimaisuuden vahvistaminen

- Elinvoima- ja työllisyyspalveluiden aktiivinen ja jatkuvasti tehostuva toiminta
- Kaupunkimarkkinoinnin vahvistaminen
- Monipuoliset kirjasto-, kulttuuri- ja kansalaisopistopalvelut.

3. Asukkaiden osallisuuden lisääminen

- Osana päätösten vaikutusten ennakoarviointeja osallistetaan asukkaita kulloinkin valmistelussa olevaan asiaan.
- Asukasbudjetti toteutetaan vuonna 2026 strategian teemalla Kaarina tarjoaa laadukkaita ja monipuoliset palvelut.ä

SIVISTYSPALVELUT

1. Lasten ja nuorten palvelujen laadun säilyttäminen

- Lasten ja nuorten oppimisen ja kasvun tukea tarjotaan oikea-aikaisesti ja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa omassa lähipäiväkodissa tai –koulussa
- Päätösten ennakkovaikutuksia arvioidaan laajasti huomioiden lasten ja nuorten etu
- Koulu- ja päiväkotiarjessa tuetaan myönteistä käyttäytymistä ja luodaan edellytyksiä turvalliseen arkeen.
- Vahvistetaan sivistyspalveluiden henkilöstön kykyä ja osaamista tunnistaa lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa väkivaltaa ja kaltoinkohtelua sekä varmistetaan, että kaikkien ammattiryhmien edustajat osaavat toimia lainsäädännön edellyttämällä tavalla.
- Oppimisympäristön turvallisuuteen panostetaan: Useita lasten ja nuorten oppimisympäristöihin liittyviä hankkeita on valmisteilla ja uusia tai laajasti peruskorjattavia tiloja otetaan käyttöön lähivuosien aikana.

2. Kaarinan elinvoimaisuuden vahvistaminen

- Varhaiskasvatuksen päiväkotitoimintaa koskeva palveluseteli otetaan alustavan suunnitelman mukaan käyttöön 1.8.2026
- Koulu- ja päiväkotirakentamiseen liittyviä hankkeita on käynnissä parhaillaan ja vielä useiden vuosien ajan.

3. Asukkaiden osallisuuden lisääminen

- Osallisuuden varmistaminen on keskeinen osa koulujen päiväkotien arjen toimintakulttuuria.
- Kaupunkitasoisesti kehitetyssä päätösten ennakkovaikutusten arvioinnin mallissa ja siitä johdettavissa yksittäisissä sivistyspalveluita koskevissa tarkasteluissa otetaan huomioon erityisesti lasten, nuorten ja huoltajien ääni.

TEKNISET PALVELUT

1. Lasten ja nuorten palvelujen laadun säilyttäminen

- Kaarinassa on investoitu koulu- ja päiväkotirakentamiseen poikkeuksellisen voimakkaasti jo kahden edeltävän valtuustokauden ajan. Lisäksi investoinnit jatkuvat vähintään kuluvan valtuustokauden ajan. Toimitilojen uudisrakentamisen kautta tilakanta paranee huomattavasti.
- Niin ikään seuramuotoisen ja omaehtoisen liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia on parannettu merkittävästi viimeisen kahden valtuustokauden aikana toteutetuilla liikuntapaikkainvestoinneilla.

- Liikenneturvallisuuteen on investoitu erityisesti jalankulun ja pyöräilyn osalta laajasti kautta kaupungin pienin ja vähän isomminkin parannuksin, mm. uusia kevyenliikenteen väyliä rakentaen sekä autojen ja kevyenliikenteen kohtaamispaikkojen turvallisuutta lisäten.
- Kouluruokailun maittavuuteen on vaikutettu mm. kehittämällä ruokalista ja yhdessä koululaisten kanssa vastamaan heidän toiveitaan ja tottumuksiaan, kuitenkin huomioiden kouluruokailulle asetetut tavoitteet mm. terveellisyydestä ja monipuolisuudesta.
- Edellä olevat investointi- ja kehityskohteet säilyvät arkisella ylläpidolla uuden veroisina ja korkeatasoisina vielä vuosia.

2. Kaarinan elinvoimaisuuden vahvistaminen

- Teknisten palveluiden toteuttamat investoinnit ja rakennetun kaupunkiympäristön ylläpito koko palvelualueen laajalla kentällä ovat omiaan lisäämään pito- ja vetovoimaa: arjen sujuvuutta, turvallisuutta, yleistä viihtyisyyttä sekä arvostusta omaa ympäristöä kohtaan.
- Infrapalveluiden toteuttamat uusien asemakaava-alueiden kunnallistekniikan rakennuttamiset mahdollistavat uusien asuntojen sekä kauppa-, toimi- ja teollisuustilojen rakentamisen.
- Kaarina on saanut ja saa yhäkin nauttia valtion väyläverkkoinvestoinneista alueelleen.

3. Asukkaiden osallisuuden lisääminen

- Tekniset palvelut ovat kaupungin palautepalvelun kautta eniten palautetta saava palvelualue.
- Käytännössä kaikilla palvelualueen vastuualueilla tutkitaan kyselytutkimuksin/selvityksin säännöllisesti kaupunkilaisten ja palveluiden käyttäjien tyytyväisyyttä ja kehitysehdotuksia.
- Viralliset katu- ja puistosuunnitelmat ovat aina ennen vahvistamistaan nähtävillä. Lisäksi merkittävimmistä suunnittelukohteista on ollut tapana järjestää erillisiä kuntalaisten ideointi- ja suunnittelupajoja.
- Etenkin tarjotuista liikuntapalveluista, niin omaehtoisista kuin ohjatuista, viestitään kaupunkilaisille aktiivisesti.
- Kuntalaisbudjetoinnin idoista ja määrärahoista valtaosa on kohdistunut teknisten palveluiden ulkoalueiden hankkeisiin, mm. leikki- ja liikuntavälineiden hankintoihin.

KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT

1. Lasten ja nuorten palvelujen laadun säilyttäminen

- Ilmasto-ohjelman päivistytyö käynnistetään yhdessä nuorten kanssa ilmastomuutokseen sopeutumisen teema huomioiden
- Päätösten ennakkovaikutusten arvioinnissa arvioidaan vaikutuksia lapsiin ja nuoriin
- Kaavasunnittelussa pidetään huolta lasten liikkumismahdollisuuksista huomioimalla kestävä liikkuminen ja lasten ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet
- Lähiluonnon immunitettia vahvistava luonne tunnustetaan ja lähiluonto turvataan ratkaisuisa

2. Kaarinan elinvoimaisuuden vahvistaminen

- Vuokrataan ja myydään yritystontteja hyvillä sijainneilla: Voivala, Raadelma sekä Krossi

- Asemakaavoitetaan seudullisesti merkittävää yritysalueita Krossi2-alueelle sekä yleiskaavoitetaan yritysalueita
- Mahdollistetaan aurinkovoimalan rakentaminen entiselle Lakarin alueelle ja markkinoidaan hanketta yhdessä Kaarinan kehityksen kanssa
- Pidetään yllä hyvää palvelutasoa tontinmuodostuksessa ja luvituksessa
- Luovutetaan asuintontteja mm Paltassa ja Rauhanlinnassa

3. Asukkaiden osallisuuden lisääminen

- Järjestetään kaavoituskahvila 2 kertaa vuodessa sekä osallistutaan Piikkiöpäiville
- Helpotetaan asukkaiden osallistumismahdollisuutta hyödyntäen Maptionnaire -paikkatietotyökalua kaavojen kuulemisessa

3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

3.1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Kaarinassa

Kuntalain mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä. Tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta. Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikilla kunnan toimialoilla. Se parantaa kuntalaisten elämänlaatua, lisää työllisyyttä ja tuottavuutta sekä hillitsee sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden kasvua.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä velvoittaa kuntia valmistelemaan laajan hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa ja raportoimaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä väestöryhmittäin sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Kaarinan kaupungin laaja hyvinvointikertomus vuosista 2021-2025 valmistui keväällä 2025 ja loppuvuoden 2025 aikana valmistuu hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026-2029. Hyvinvointisuunnitelmaan liittyvät toimenpiteet kirjataan osaksi talousarviota vuosittain ja toteutumista arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä on tunnistanut laajasta indikaattoriaineistosta sekä myönteisiä että kielteisiä huomioita väestön hyvinvoinnista. Väestön hyvinvoinnin ja terveyden haasteisiin tulee vastata koko kaupungissa yhteisesti. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen konkreettiset toimenpiteet ja niihin varattavat resurssit asetetaan palvelualueiden talous- ja toimintasuunnitelmassa, käyttösuunnitelmissa sekä investoinneissa.

Hyvinvoinnin tilaa seurataan erilaisten tilastojen ja kyselytutkimusten tuloksiin pohjautuen. Osa tiedoista päivittyy vuosittain, osa kahden vuoden välein ja osa esimerkiksi kerran valtuustokaudessa.

Hallintopalvelut:

- Kaupungin henkilöstöpalvelut suunnittelee ja kehittää erilaisia toimintamalleja ja palveluita henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseksi ja ylläpitämiseksi.
- Henkilöstön työterveyspalvelut kilpailutetaan vuonna 2026.

Elinvoimalautakunta

- Työllisyyspalvelut edistää kaarinalaisten työttömien työnhakijoiden hyvinvointia ja terveyttä parantamalla asiakkaidensa työnhaku- ja työntekovalmiuksia ja sitä kautta heidän asemaansa työmarkkinoilla.
- Elinvoima- ja työllisyyspalvelukeskuksessa tuodaan työnantajat ja työnhakijat yhteen, luoden työntekomahdollisuuksia yksityisiin yrityksiin ja vaikuttamalla myönteisesti sitä kautta sekä kaupungin elinvoimaan, kaarinalaisiin yrityksiin että työnhakijoihin.
- Kotoutumispalveluissa luodaan kotoutumishjelma, jonka avulla edistetään maahanmuuttajaväestön mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan, vahvistetaan osallisuutta työmarkkinoilla sekä pyritään edesauttamaan maahanmuuttajien mahdollisuuksia toimia yrittäjänä.
- Kotoutumispalveluilla ennaltaehkäistään syrjäytymistä, vähäosaisuutta ja alueellista eriytymistä sekä parannetaan maahanmuuttajien elämänlaatua ja osallisuutta.

Hyvinvointilautakunta

- Hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 toimeenpanon suunnittelu ja mahdollisten työryhmien käynnistäminen.
- Hyte-neuvotteluihin osallistuminen sekä yhteistyö hyvinvointialueen kanssa sekä hyvinvointialueen yhteisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmien laatiminen ja toteuttaminen.

- Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin mallin käyttöönoton varmistaminen ja tuki kaikille palvelualueille.
- Asukasbudjetti 2026 toteutetaan 50 000 euron määrärahalla ja sidotaan strategiseen päämäärään Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut.

3.1.1. Liikkumisen edistäminen

Kaarinalaisten liikkuminen

lukuina

Etäisyydet

Enintään kahden kilometrin päässä lähimmästä alakoulusta asui

92,9 %
alakouluikäisistä.

Enintään kilometrin päässä lähimmästä päivittäis-tavarakaupasta asui

65,6 %
yli 75-vuotiaista.

Enintään 500 metrin päässä puistosta tai muusta virkistysalueesta asui

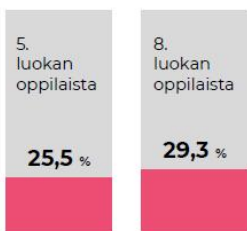
99,1 %
asukkaista.

Enintään kilometrin päässä luonto- tai ulkoilualueista asui

94,4 %
asukkaista.

Enintään kolmen kilometrin päässä lähimmästä yläkoulusta asui

43,5 %
yläkouluikäisistä.

on heikko fyysinen toimintakyky.

Alakoulun 4. ja 5. luokan oppilaista harrastaa viikottain

92,7 %

96,4 %

8. ja 9. luokan oppilaista harrastaa viikottain.

98,5 %

lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista harrastaa viikottain.

60 %
aikuisista liikkuu liian vähän.

Vähintään 1 h päivässä liikuntaa harrastaa

Lähteet: Tietopalvelu Liiteri 2018, 2019 ja 2020, Kouluterveyskysely 2021, Move!-mittaus 2020 ja FinSote 2020

KAARINAN KAUPUNKI • 2

Hyvinvointilautakunta

- Liikunta on osa toiminnallista sisältöä nuorisotilatyössä, kohdennetussa nuorisotyössä, etsivässä nuorisotyössä, koulujen harrastuskerhoissa ja loma-aikojen toiminnassa.
- Kansalaisopistolla on tarjolla laajasti mm. liikunta- ja hyvinvointikursseja.

Sivistyslautakunta

- Koulujen ja päiväkotien piharakentamisessa panostetaan erityisesti liikkumista lisääviin leikkivälineisiin.
- Liikkuva varhaiskasvatus –malli on keskeinen osa varhaiskasvatuksen arkea. Varhaiskasvatuksessa on hyvät liikuntavälineet ja henkilöstö on saanut useita liikunta-aiheisia koulutuksia. Toimintaa ohjaa ja koordinoi liikuntatyöryhmä.
- Kouluarjessa mahdollistetaan välituntiliikunta ja arki järjestetään Liikkuva koulu -toimintaan pohjautuen.
- Perusopetuksen koulut edistävät koulumatkaliikuntaa yhteistyössä kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmän kanssa.
- Lukiossa osa koulupäivän aikaisista siirtymistä on mahdollista tehdä koululle hankituilla polkupyörillä.

- Työmatkapyöräilyn edistämisen kannalta on tärkeää, että koulujen ja päiväkotien (kuten myös muiden kaupungin toimipisteiden) yhteydessä on riittävästi turvallista pyöräsäilytystilaa. Asianmukainen ja turvallinen pyörien säilytys tukee myös lasten ja nuorten koulumatkapyöräilyä. Nämä asiat tulisivat huomioida kaupungin tulevien vuosien investointibudjetissa.

Tekninen lautakunta

- Liikunta- ja viherpalveluiden tavoitteena on vähentää lasten ja nuorten liikkumattomuutta innostamalla lapsia ja nuoria liikkumaan erilaisin liikunnallisoin tempauksin ja rakentamalla kohderyhmälle Kaarinaan mielenkiintoisia liikuntapaikkoja. Tavoitteeseen pääsemiseksi on perustettu liikkumisen edistämisen työryhmä.
- Erityisesti infrapalveluiden alaan liittyvä liikenneturvallisuustyö yhdessä Kaarinan alueella kulkevan valtion tieverkon ylläpitäjän eli ELY-keskuksen kanssa kohdistuu kevyen liikenteen turvallisuuden ja käytettävyyden edistämiseen kannustaen myös uusia ryhmiä siirtymään kevyenliikenteen käyttäjiksi.
- Katuvalojen vaihto-ohjelman (led-pohjaisiksi) valmistuttua niitä voidaan alkaa käyttää läpi yön pienellä teholla turvallisuuden ja viihtyisyyden lisäämiseksi.

Kaupunkikehityslautakunta

- Kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä tukevan, sekä omatoimiseen ja turvalliseen liikkumiseen kannustavan, yhdyskuntarakenteen ja asuin ympäristön kehittäminen.

3.1.2. Hyvien elintapojen edistäminen

Kaarinalaisten ravitsemus ja ylipaino lukuina

Lähteet: Kouluterveyskysely 2021, FinSote 2020 ja RAI-järjestelmä 2021

KAARINAN KAUPUNKI • 4

Hyvinvointilautakunta

- Hyviä elintapoja edistetään kaikissa toimintamuodoissa mm. järjestämällä kokkailuilloja ja päihdekasvatustapahtumia.

Sivistyslautakunta

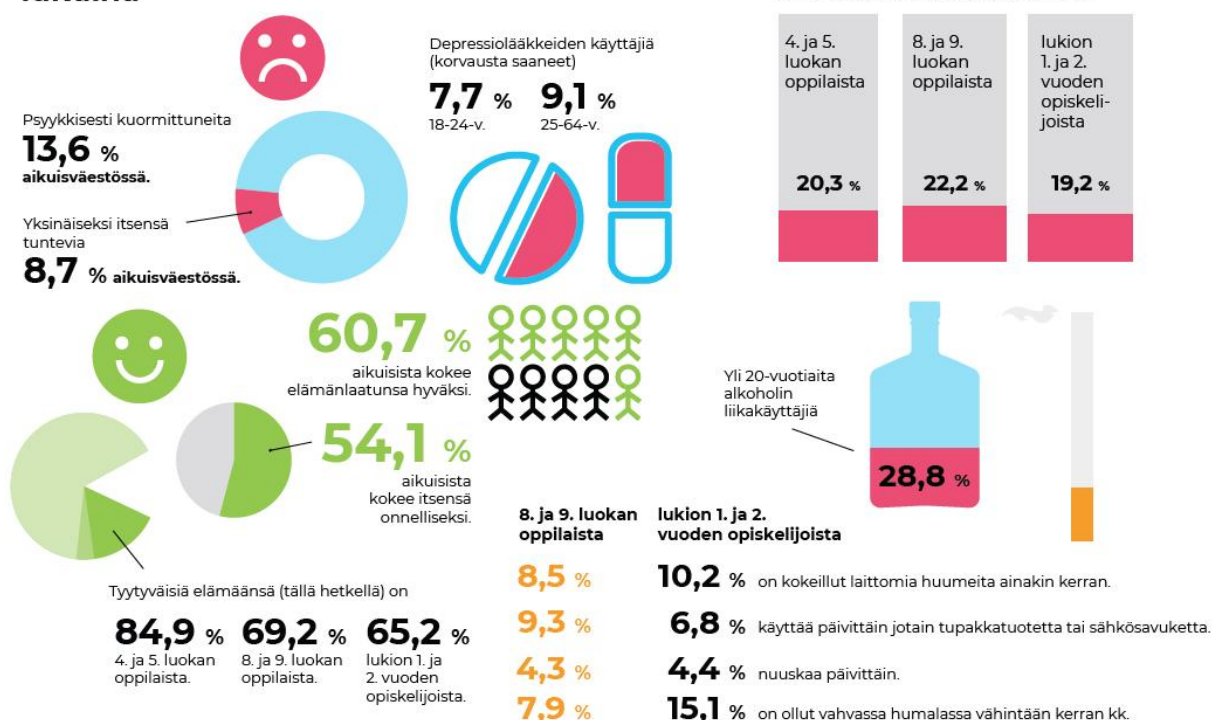
- Ravitsemustyöryhmän toiminta on käynnissä ja kehittää mm. kouluruokailua.

Tekninen lautakunta

- Tila- ja ravintopalveluiden tavoitteena on edistää kaarinalaisten hyvää ravitsemusta. Uudelleen toimintansa aloittanut moniammatillinen ravitsemistyöryhmä jatkaa aktiivista toimintaansa asian edistämiseksi. Tavoitteena on lisätä kouluissa kasvisruuan menekkiä tarjoamalla sitä toisena pääruokavaihtoehtona kaikissa yläkouluissa.
- Jatketaan edelleen nuorien osallistamista kouluruokailun kehittämiseen yhdessä nuorisovaltuuston sekä asiakastyytyväisyyskyselyjen avulla. Tavoitteena on tarjota koululaisille hyvä kouluruoka, lisätä kouluruuan menekkiä ja vähentää entisestään hävikkiruokaa.
- Kuntalaisille tarjotaan edelleen yhdessä Kaarinan SPR:n kanssa mahdollisuus noutaa kouluilta ruokailun jälkeen ylijäänyttä kouluruokaa. Noutomahdollisuus on Hovirinnan koululla, Valkeavuoren lasten ja nuortentalolla, Kotimäen koululla, Piikkiön yhtenäiskoululla sekä Ristikallion lastentalolla.

3.1.3. Mielen terveyden edistäminen ja päihteiden käytön vähentäminen

Mielen terveys ja päihteiden käyttö lukuina

Lähteet: Kouluterveyskysely 2021, FinSote 2020, Kelasto 2021

KAARINAN KAUPUNKI • 6

Hyvinvointilautakunta

- Lasten ja nuorten kasvatukselliset kohtaamiset kirjastotilassa ovat osa lasten- ja nuortenkirjastotyötä. Kohtaamisissa edistetään osallisuutta, lasten ja nuorten tunne- ja turvataitojen kehittymistä sekä ehkäistään kiusaamista.
- Lukemisen edistäminen kuuluu kirjaston perustehtävään. Hyvä lukutaito ja lukuharrastuneisuus lisää tutkitusti hyvinvointia ja parantaa oppimistuloksia.

- Hyviä elintapoja edistetään kaikissa toimintamuodoissa mm. järjestämällä päihdekasvatustapahtumia.

Sivistyslautakunta

- Kaikissa esi- ja perusopetuksen yksiköissä on valmius vahvistaa toivottua käyttäytymistä.
- Yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen lasten ja nuorten arjen ennaltaehkäisevänä peruspalveluna yksikkö-, kunta- ja aluetasolla.
- Lapsen ja nuoren kasvun, kehityksen ja oppimisen polku kuvataan yhtenevänä kokonaisuutena varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle asti.
- Käynnissä on monivuotinen koulujen toimintakulttuurin kehittämistyö painopisteenä käyttäytymisen myönteinen tukeminen
- Henkilöstön osaamista haastavien tilanteiden ennaltaehkäisyssä vahvistetaan
- Sijoitetun lapsen varhaiskasvatus- ja koulupolku varmistetaan Pikku-Sisukas ja Sisukas -malleilla

Ympäristölautakunta

- Ympäristönsuojelu tukee hyvinvointiohjelman tavoitteita vahvistamalla kestäväää ja terveellistä elinympäristöä. Puhtaammat vesistöt, laadukas lähiluonto ja monipuoliset viheralueet lisäävät kuntalaisten mahdollisuuksia liikkua, ulkoilla ja palautua arjessa. Luonnon huomioiva kaupunkisuunnittelu ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen tukevat niin fyysistä terveyttä kuin mielen hyvinvointia.

Vuonna 2026 ympäristönsuojelu edistää hyvinvointia ja terveyttä:

- vahvistamalla lähiluonnon saavutettavuutta ja viihtyisyyttä liikkumisen ja virkistyksen tukemiseksi,
- osallistamalla kestävien liikkumiskäytäntöjen ja ilmastotoimien toteuttamiseen,
- parantamalla vesien ja ilman laatua terveysriskien vähentämiseksi,
- tukemalla yhteisöllisyyttä ympäristö- ja luontohankkeiden kautta.

3.2. Ilmastobudjetti

Suomen hallitus on sitoutunut uudistamaan EU:n ja Suomen ilmastopoliittikkaa siten, että Suomi tekee oman osansa maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Kaarinan kaupunki haluaa edistää tätä työtä omalla ilmasto-ohjelmallaan, jotta valtakunnalliset tavoitteet voidaan saavuttaa.

Ilmasto-ohjelma 2030 tavoittelee sitä, että Kaarinan kaupunki on ensimmäinen Suomen kunta, joka saavuttaa 80 prosentin päästövähennyksen vuoden 2007 asukaskohtaiseen päästötasoon verrattuna. Ilmasto-ohjelma asettaa Kaarinan kaupungille kunnianhimoisen päästötavoitteen, strategiset tavoitteet ja kriittiset menestystekijät sekä toimenpiteet, joilla asetettu päästötavoite saavutetaan. Kaarinan kaupungin ilmasto-ohjelma 2030 strategiset tavoitteet ovat:

- Kaarinassa liikenteen päästöt ovat puolittuneet vuoteen 2030 mennessä vuoden 2020 tasosta
- Tietoisuus ja ymmärrys 1,5 asteen elämäntavasta sekä päästötavoitteesta lisääntyy Kaarinassa
- Kaarinan kaupungin kiinteistöt ovat energiatehokkaita ja käyttävät uusiutuvaa energiaa
- Kaarinan kaupungin maankäytön suunnittelua toteutetaan ilmastotavoitteiden pohjalta
- Kaarinan kaupunki huomioi hankinnoissaan päästötavoitteet ja tekee ympäristöystävällisiä hankintoja
- Kaarinan kaupunki on aktiivinen kierrätyksen ja kiertotalouden toimija

Ilmastobudjetissa ilmasto-ohjelman vuosittaiset toimenpiteet kirjataan talousarvioon, ja niille varataan tarvittavat resurssit. Seuranta toteutetaan tilinpäätöksen yhteydessä. Osana ilmastobudjettia on päästöbudjetti, jolla seurataan päästövähennystavoitteen edistymistä.

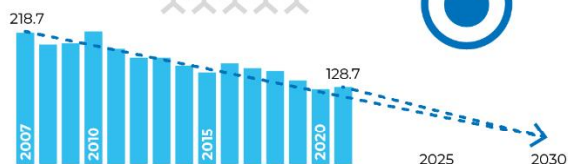
Taulukossa alla on päästöbudjetti vuodelle 2026 sekä suuntaa-antavat budjettiarviot vuosille 2028 ja 2030 hiilidioksidiekvivalenttitoinneina (tCO_{2e}).

	2023	Muutos 2020	2026	2028	2030
Kulutussähkö	7 500	-3 600	8 500	6 000	5 200
Sähkölämmitys	5 400	-2 200	6 500	4 700	3 700
Kaukolämpö	6 100	-1 500	8 200	6 200	4 000
Erillislämmitys	7 700	-3 800	8 200	6 000	4 500
Teollisuus ja työkoneet	16 400	-1 900	15 600	11 900	7 900
Liikenne	50 500	-3 100	45 500	36 000	23 800
Maatalous	3 300	0	3 100	2 500	1 800
Jätteiden käsittely	5 400	-900	4 700	3 500	2 200
F-kaasut	4 200	-1 100	4 700	3 700	2 400
Yhteensä	106 500	-18 100	105 000	80 500	55 500
Päästöt per asukas	2,9		3	2,3	1,5
Päästövähemä 2007–2023	-60 %		-60 %	-70 %	-80 %

Kaarinan ilmastoindikaattorit

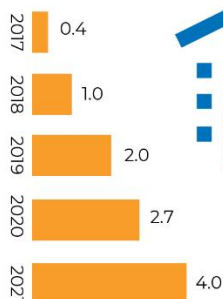
Muutos asukaskohtaisissa päästöissä 2007-2021

-50 %

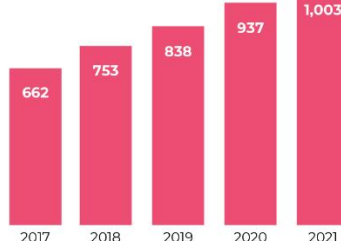

Kokonaispäästöjen kehitys suhteessa 80 % päästövähennystavoitteeseen (ktCO₂e)

Aurinkosähkön kokonaistuotanto (GWh)

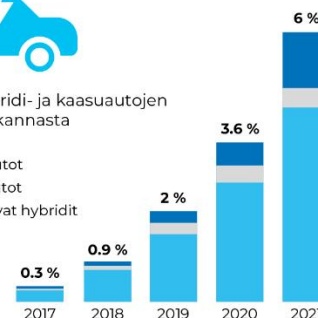

Maalämpöä hyödyntävien rakennusten määrä

Sähkö-, hybridi- ja kaasuautojen osuus autokannasta

■ Sähköautot
■ Kaasuautot
■ Ladattavat hybridit

Sähkölataus-
asemat

Öljyn energiakäyttö (kWh/asukas)

Hallintopalvelut

- Työn tekemisessä suositaan hybridityötä, mikä mahdollistaa mm. tilojen tehokkaan käytön ja vähentää työmatkaliikennettä.
- Sähköisten toimintatapojen kehittäminen ja käyttöönotto edistää ekologisuutta ja kestäväää kehitystä. Esimerkiksi luottamushenkilöiden sähköisen asiointipalvelun (Aimoa-palvelu) käyttöönoton myötä on siirrytty paperisesta toimintatavasta sähköiseen toimintatapaan. Kokousportaalin ansiosta puolestaan pöytäkirjat tarkastetaan sähköisesti, ja pöytäkirjat voidaan säilyttää ja arkistoida sähköisinä nykyisin.
- Kaupungin rahoituksessa käytetään vihreää rahoitusta, mikäli sen ehdot ovat kilpailukykyiset rahoitusta kilpailutettaessa.
- Kaupungin hankinnoissa huomioidaan ilmastovaatimukset.

Hyvinvointilautakunta

- Hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan osalta suurin osa kasvihuonekaasupäästöistä aiheutuu käytössä olevista tiloista ja henkilöliikenteestä. Tiloihin liittyvä energiatehokkuuden parantaminen ja esim. lämmitysjärjestelmien vaihtaminen ovat keinoja, joita teknisten palveluiden toimesta on jo otettu käyttöön. Työtä tullaan jatkamaan edelleen tulevina vuosina. Tavoitteena on mm. se, että öljylämmitteisten kiinteistöjen lämmitysjärjestelmistä kyetään luopumaan ja vaihtamaan ne lähivuosina toisiin lämmitysmuotoihin. Tavoitteena on myös vähittäinen siirtyminen led-valaistukseen.

- Vuonna 2026 tulee selvittää, miten kaupungin yksiköiden jätteenlajittelua kehitetään yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa. Tällä hetkellä jätteiden lajitteluketju (jätteiden syntymisestä lajiteltuna kierrätykseen) ei ole eheä.
- Työn tekemisessä suositaan hybridityötä, mikä mahdollistaa mm. tilojen tehokkaan käytön ja vähentää työmatkaliikennettä.

Sivistyslautakunta

- Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan osalta suurin osa kasvihuonekaasupäästöistä aiheutuu käytössä olevista tiloista ja henkilöliikenteestä. Tiloihin liittyvä energiatehokkuuden parantaminen ja esim. lämmitysjärjestelmien vaihtaminen ovat keinoja, joita teknisten palveluiden toimesta on jo otettu käyttöön. Työtä tullaan jatkamaan edelleen tulevina vuosina.
- Tavoitteena on mm. se, että öljylämmitteisten kiinteistöjen lämmitysjärjestelmistä kyetään luopumaan ja vaihtamaan ne lähivuosina toisiin lämmitysmuotoihin. Myös led-valaisimiin vähitellen tapahtuva siirtyminen on tavoitteena.
- Koulukuljetusten hankinnassa huomioidaan päästödirektiivi, joka määrittelee tietyt puhtaustavoitteet julkisten hankintojen ajoneuvoille. Lainsäädännön vähimmäisvaatimusten mukaan kalustosta vähintään 35 % (pl. esteettömät M1-luokan ajoneuvot) tulee olla puhtaita.
- Tienniityn päiväkodissa ja perhepäivähoidossa on käytössä nk. muksubussit (sähköavusteinen polkupyörä, jolla hoitaja kuljettaa lapsiryhmää)
- Rauvolan päiväkoti on vihreän lipun päiväkoti.
- Perusopetuksen koulut edistävät koulumatkaliikuntaa yhteistyössä kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmän kanssa.
- Työsuhdepolkupyöräetu on käytössä kaupungin henkilöstöllä. Työmatkapyöräilyn edistämisen kannalta on tärkeää, että koulujen ja päiväkotien (kuten myös muiden kaupungin toimipisteiden) yhteydessä on riittävästi turvallista pyöräsäilytystilaa. Asianmukainen ja turvallinen pyörien säilytys tukee myös lasten ja nuorten koulumatkapyöräilyä. Nämä asiat tulisivat huomioida kaupungin tulevien vuosien investointibudjetissa.
- Kouluruokahävikin vähentämiseen liittyvää työtä tehdään tiiviisti yhteistyössä sivistyspalveluiden ja teknisten palveluiden kesken. Myös kasvisruokailun kehittämiseen liittyvää työtä tehdään yhdessä palvelualueajat ylittäen.
- Vuonna 2026 tulee selvittää, miten kaupungin yksiköiden jätteenlajittelua kehitetään yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa. Tällä hetkellä jätteiden lajitteluketju (jätteiden syntymisestä lajiteltuna kierrätykseen) ei ole eheä.
- Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen toimintaa ohjaavat varhaiskasvatussuunnitelma sekä opetussuunnitelmat. Kuhunkin suunnitelmaan on valtakunnallisten perustetekstien lisäksi kirjattu paikallisia, kestävään kehitykseen ja ympäristökasvatukseen liittyviä tavoitteita ja sisältöjä.
- Toiminnassa pyritään lähipalveluperiaatteeseen ja siten minimoimaan lasten kuljetusmatkat varhaiskasvatukseen ja kouluun.
- Työn tekemisessä suositaan mahdollisuuksien mukaan hybridityötä, mikä mahdollistaa mm. tilojen tehokkaan käytön ja vähentää työmatkaliikennettä.
- Varustaessa uusia tiloja huomioidaan käyttökuntoiset kalusteet.

Tekninen lautakunta

Infra / Kadut ja tiet investoinneissa:

- Vanhojen katuvalojen vaihto led-valaisimiin

Talonrakennus ja kunnossapito, pienhankeinvestoinnit:

- öljylämmityksestä luopuminen (1 kiinteistö)
- valaisinten vaihto ja muut energiansäästötoimet
- kiinteistöjen lämpötalouden parantaminen

Kaupunkikehityslautakunta

Kaarinan kaupungin maankäytön suunnittelua toteutetaan ilmastotavoitteiden pohjalta: Kaarinan uusien alueiden suunnittelussa kiinnitetään huomiota mahdollisuuteen rakentaa uusiutuvaa ja passiivista energiaa hyödyntäviä rakennuksia. Alueiden suunnittelussa varmistetaan sujuvat, turvalliset ja houkuttelevat reitit jalankululle ja pyöräilylle, ja vahvistetaan samalla joukkoliikennenyhteyksiä lisäämällä pysäkkien yhteyteen liityntäpysäköintipaikkoja polkupyörille ja autoille. Yhdyskuntarakennetta kehitetään tavoitteena, että kaikki elämän kannalta olennaiset palvelut löytyvät vartin kävely- tai pyörämatkan päästä kotoa. Mallin tavoitteena on ajan säästäminen merkityksellisiin asioihin sen sijaan, että aikaa kuluu pitkiin siirtymisiin esimerkiksi työn ja kodin tai työn ja harrastusten välillä. (Kaarinan ilmastosuunnitelma). Kaupunkikehityslautakunnan alaisessa työssä edistetään hankerahoituksen hankkimista myös ilmastotyöhön.

Ympäristölautakunta

Ympäristönsuojelu huolehtii ilmasto-ohjelman valmistelusta ja ilmasto-ohjelman mukaisten toimenpiteiden seurannasta. Työhön on varattu erillinen määräraha.

4. Taloussuunnittelun tavoitteet ja taloudelliset lähtökohdat

Kaupungin taloussuunnitelma edellyttää tervettä taloutta, jotta palvelujen tuotanto voidaan järjestää pitkällä aikavälillä vakaalla pohjalla. Suunnitelma lähtee myös siitä, että kaupungin tuotot riittävät suunnittelukaudella kattamaan kulut ja investoinnit toteutetaan kohtuullisesti velkaa lisäämällä. Talouden tasapainottaminen edellyttää hyvän kulukurin lisäksi tuottavuuden lisäämistä, verotulojen kasvua sekä investointien maltillista toteutusta ja eri rahoitusmallien käyttöönottoa.

Kaarinan kaupungille laaditaan tuottavuuden parantamishjelma, jossa kaupungin toiminnot käydään läpi palvelualueittain. Tavoitteena on varmistaa palveluiden kestävä ja laadukas toteuttaminen sekä resurssien vaikuttava käyttö muuttuvassa toimintaympäristössä samalla hillitä kustannusten nousua. Ohjelman osana tarkastellaan hankintaprosessin johtamista sekä hankintojen tehostamista, laaditaan suunnitelma henkilöstöresurssien tehokkaaseen käyttöön eläköitymiset huomioiden, luodaan investointien arviointi- ja hyväksymisprosessi.

Työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien hoidettavaksi vuoden 2025 alusta alkaen. Vuoden 2026 talousarviota tehdessä ei vielä tiedetä, miten ensimmäinen vuosi Turun vastuukunnan alaisuudessa ja omia palveluja vain itselleen järjestävän Kaarinan kaupungin työllisyyspalvelujen talous on mennyt. Työllisyys on heikentynyt merkittävästi uudistuksen jälkeen, mutta kustannukset ovat toteutuneet vielä syyskuun 2025 talousraportin mukaan kaupungin talousarvion puitteissa.

Vuosi 2025 on viimeinen vuosi Varhan 3+1 optiovuoden sopimuksen varsinaisen vuokrasopimuksen voimassa oloon. Varha on ottanut optiovuoden vuodelle 2026 käyttöön Piikkiökodin ja Tiklin kanssa. Laki velvoittaa kunnat yhtiöittämään sote-kiinteistöt vuoden 2025 loppuun mennessä, jolloin uusi vuokrasopimus tehdään Varhan ja yhtiön kanssa. Kaarinan kaupunki on siirtämässä uudet vuokrasopimukset Kaarinan Vuokrakiinteistöt Oy:n kanssa tehtäviksi. Tämä vähentää kaupungin vuokratuloja ja kiinteistöjen hoitokustannuksia vuoden 2026 talousarviossa.

VM:n syksyn talousennusteen mukaan heikko suhdannetilanne välittyy vuonna 2025 kuntatalouteen, jonka verotuloennusteita on madallettu kertymätietojen perusteella vuoden edetessä. Myös työttömien määrän ja kuntien työttömyysetuusmenojen kasvu on ollut odotettua voimakkaampaa. Tästä huolimatta kuntien toimintamenojen kehitys on ollut melko maltillinen. Arviota kuntien ja kuntayhtymien omien sopeutustoimien määrästä onkin kasvatettu suhteessa kevään ennusteeseen. Tästä huolimatta kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee noin -1,1 miljardiin euroon vuonna 2025.

Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee edelleen vuosina 2026-2027, mutta vahvistuu sen jälkeen määräaikaisten valtionosuusleikkausten väistyessä. Kuntatalouden vuosikate ei riitä nettoinvestointeihin vuosina 2025-2029.

Hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta vuonna 2026. Hallituksen kuntataloutta vahvistavat päätökset liittyvät maapohjan kiinteistöveron korotukseen vuonna 2024 ja sote-siirtolaskelman kuntavaikutusten pienentämiseen 277 miljoonalla eurolla vuonna 2025. Rahoitusleikkauksia on tehty useilla eri perusteilla hallituskauden aikana.

Vuodesta 2025 eteenpäin negatiivisten vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvaa voimakkaasti erityisesti väestään menettävissä ja vanhemman väestön kunnissa. Vuosikatteen vahvistamiseen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti pienimmissä kuntakokoryhmissä.

KOKONAISTALOUDELLISET MUUTOKSET JA ENNUSTEET

(%-muutos)	2020	2021	2022	2023	2024	2025**	2026**	2027**
Kuluttajahintaindeksi	0,3	2,2	7,1	6,2	1,6	0,4	1,4	1,9
Ansiotasoindeksi	1,9	2,4	2,4	4,2	3,1	3,0	3,6	3,0
(%-yksikköä)								
Työttömyysaste %	7,7	7,7	6,8	7,2	8,4	9,4	9,0	8,4
Vaihtotase/BKT	0,5	0,4	-2,4	-0,8	0,0	-0,3	-0,4	-0,4
Lyhyet korot (Euribor 3kk) %	-0,4	-0,5	0,3	3,4	3,6	2,1	1,8	2,0
Pitkät korot (10 v) %	-0,2	-0,1	1,7	3,0	2,9	2,7	2,7	2,7
Veroaste/BKT	41,8	43,1	43,0	42,7	42,2	42,3	42,4	41,9
Valtionvelka/BKT	52,4	51,3	52,9	57,2	61,4	65,7	67,1	67,7

Lähde: Valtionvarainministeriö Taloudellinen katsaus syksy 2025, **) ennuste

VEROPROSENTIT

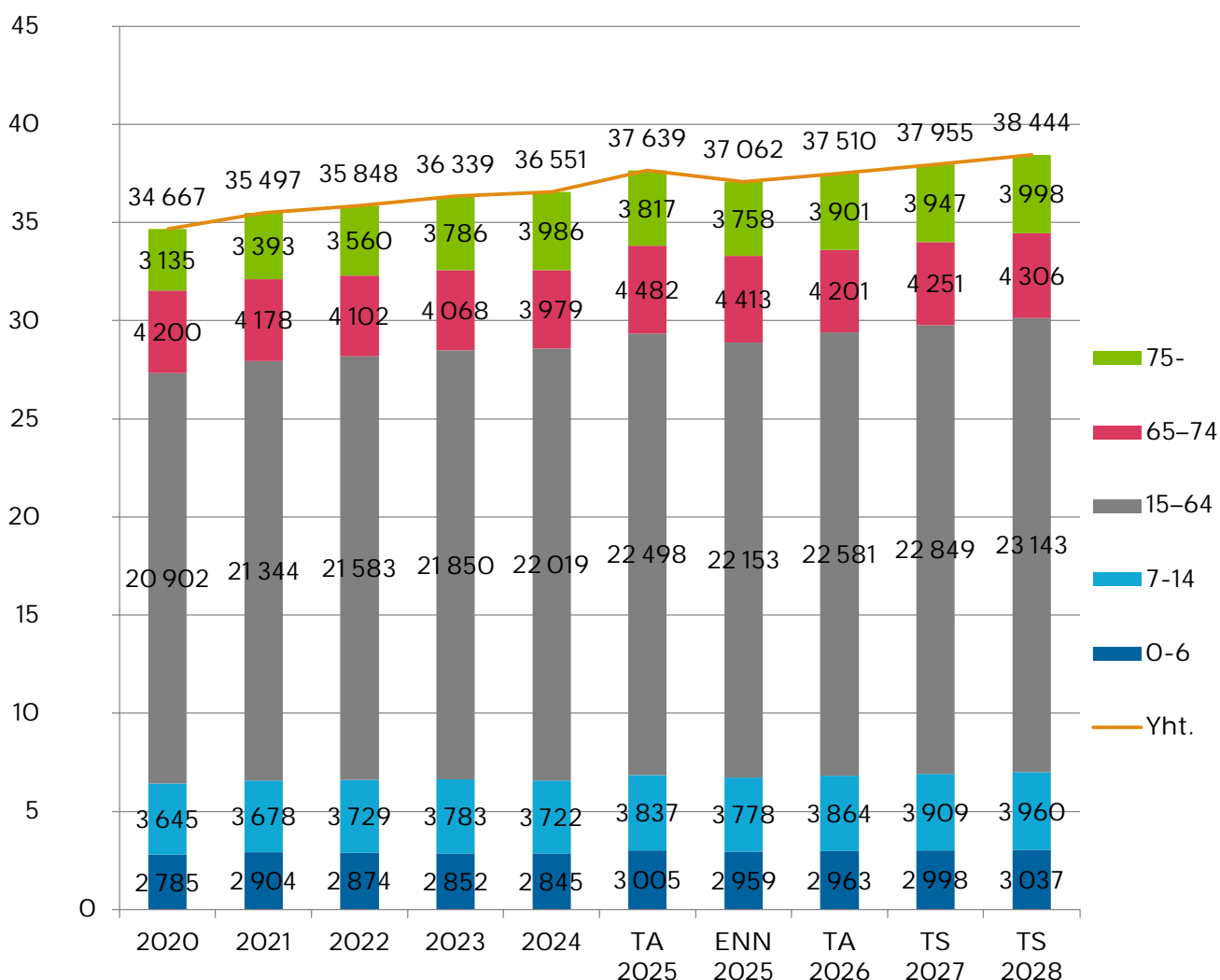
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	TS2026	TS2027	TS2028
Kunnallisvero	19,75	20,25	20,25	7,61	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
Kiinteistöverot									
yleinen prosentti	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
maapohja	-	-	-	-	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30
muut asuinrakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
vakituinen asuinrakennus	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41
rakentamaton rakennuspaikka	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00

Lain mukaan kaupunginvaltuusto voi vahvistaa muulle kuin vakituudessa asuinkäytössä olevalle asuinrakennukselle erillisen kiinteistöveroprosentin. Vuoden 2011 alusta lukien vahvistettiin kaupungissa yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentiksi 0 %.

VÄESTÖ

Ikäluokat	2021	2022	2023	2024	TA 2025	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
0-6	2 904	2 874	2 852	2 845	3 005	2 959	2 963	2 998	3 037
7-14	3 678	3 729	3 783	3 722	3 837	3 778	3 864	3 909	3 960
15-64	21 344	21 583	21 850	22 019	22 498	22 153	22 581	22 849	23 143
65-74	4 178	4 102	4 068	3 979	4 482	4 413	4 201	4 251	4 306
75-	3 393	3 560	3 786	3 986	3 817	3 758	3 901	3 947	3 998
Yht.	35 497	35 848	36 339	36 551	37 639	37 062	37 510	37 955	38 444
Kasvu	2,4 %	1,0 %	1,4 %	0,6 %	3,0 %	1,4 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %

Väestön ikärakenne

5. Riskienarviointi ja -hallinta

Kuntalain 1.1.2014 voimaan tulleet uudet säännökset velvoittavat kunnat järjestämään kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan ja raportoimaan niiden tuloksellisuudesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Kaarinan kaupunginvaltuusto hyväksyi loppuvuodesta 2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä hallintosäännön muutokset, joissa huomioitiin tarpeelliset määräykset asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta.

Kaupungin johtoryhmä on analysoinut osaltaan kaupunkia ja kaupunkikonsernia uhkaavia keskeisimpiä riskejä. Tämän arvioinnin perusteella tärkeimmiksi kaupungin perustehtävän (asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, kestävä kehitys) toteutumista uhkaaviksi riskeiksi listattiin seuraavat asiat:

Suuri sähkökatkos (2 vrk)

- lamauttaa kaukolämmönjakelun sekä myös erillislämmitettyjen pientalojen lämmitysjärjestelmät
- aiheuttaa ongelmia jätevesien ja hulevesien käsittelyssä
- vaarantaa valaistuksen puuttumisen vuoksi yleistä turvallisuutta
- tietojärjestelmät lakkaavat toimimasta.

Rahoitukseen liittyvät korkoriskit

- esim. johdannaissopimusten negatiiviset markkina-arvot
- voimassa olevien johdannaissopimusten pääomat suuria, tämänhetkinen korkokehitys ja -taso eivät mahdollista sopimuksista luopumista ilman merkittävää tappiota.

Väkivallanteot

- yksittäisen asiakkaan tai työntekijän fyysinen ja psyykinen koskemattomuus on uhattuna.

Suuraggressiot

- usean asiakkaan tai työntekijän fyysisen ja psyykinen koskemattomuus on uhattuna samanaikaisesti (esim. laittomat aseelliset hyökkäykset kaupungin tiloihin)
- suuret inhimilliset ja taloudelliset vahingot.

Vesihuoltoverkoston saastuminen

- vaarantaa vesihuollon asiakkaiden terveyden ja veden saannin.

Puutteet osaamisessa

- uhkana korvausvaatimukset. Lisäksi virheiden korjaaminen aiheuttaa ylimääräistä työtä ja toiminnan tehottomuutta.

Varhainen tukeminen ja ennaltaehkäisevä toiminta epäonnistuu

- kuntalaiset tarvitsevat peruspalvelujen sijaan entistä enemmän raskaampia palveluita. Raskaammat palvelut ovat kalliita, eikä ole kenenkään etu, että asiat etenevät liian pitkälle. Uhka syrjäytymiselle kasvaa.

Talousarvion laadinnan yhteydessä kaupunginhallituksen alaiset toimielimet ja konserniyhteisöt

1. ovat arvioineet, mitkä yllä luetelluista seitsemästä riskistä ovat relevantteja oman toiminnan kannalta ja esittävät lautakuntatason tekstissään, mihin toimenpiteisiin lautakunnan vastuualueilla on tarkoitus ryhtyä vuoden 2024 aikana näiden riskien hallitsemiseksi. Relevantit riskit ja toimenpiteet näiden hallitsemiseksi kuvataan jäljempänä talousarviokirjassa otsikon "Tavoitteiden toteutumisen varmistaminen ja riskienhallinta" alla,
2. ovat analysoineet ja tunnistaneet riskejä, jotka uhkaavat lautakuntatason tavoitteiden saavuttamista sekä esittävät lautakuntatason tekstissään, mihin toimenpiteisiin lautakunnan vastuualueilla on tarkoitus ryhtyä vuoden 2024 aikana näiden riskien hallitsemiseksi. Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet näiden hallitsemiseksi kuvataan jäljempänä talousarviokirjassa otsikon "Tavoitteiden toteutumisen varmistaminen ja riskienhallinta" alla.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Konsernijohto

Talouden tasapainotavoitteen toteutumisen uhkana on kaupungin väestönkasvun pysähtyminen, työttömyyden lisääntyminen, yritysten kilpailukyvyen heikkeneminen ja kaupungin hyvinvoinnin huonontuminen. Seurauksena on kaupungin verotulojen pieneneminen, kulujen kasvaminen ja palvelutarpeen lisääntyminen. Valtionosuuksien, kiinteistöveron ja yhteisöveron osuus kokonaistuotoista kasvaa ja kaupungin talous on yhä riippuvaisempi valtion päätöksistä ja yritysten menestymisestä. Tämän riskin pienentämiseksi laadittua toiminnan kehittämissuunnitelmaa tulee seurata tiiviisti ja reagoida aktiivisesti ja riittävän ajoissa mahdollisesti muuttuviin talousnäkyymiin. Väestön kasvulle luodaan edellytyksiä elinkeinoelämän toimintaympäristön kehittämällä ja maankäytön hyvällä suunnittelulla. Talousraportointia parannetaan edelleen niin, että raportointi on ajantasaista ja raportoinnissa keskitytään päätöksenteon kannalta olennaisiin asioihin. Johdon raportointijärjestelmä otetaan laajamittaisesti käyttöön.

Euroopassa ja sen lähialueilla käytävien sotien pitkittyminen ja niitä seuraavien talous- ja energiakriisien pitkittyminen saattavat edellyttää, että palvelualueet kohdentavat resurssinsa ensisijaisesti peruspalveluiden tuottamiseen ja niiden varmistamiseen.

KOy Kaarinan Vuokratalot

Yhtiö on laatinut pelastussuunnitelmat kaikkiin kiinteistöihin. Suunnitelmasta on tiedotettu asukkaita. Pelastussuunnitelmassa on kiinnitetty huomiota varautumiseen sähkön- tai vedenjakelun häiriötilanteissa.

Yhtiö salkuttaa kiinteistönsä.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta huolehtii jäsentensä kouluttamisesta tarkastuslautakunnan tehtäviin.

Tarkastuslautakunta tarkastelee kaupungin toimintoja jäsentensä seurantavastuualueiden kautta. Lisäksi tarkastuslautakunta kutsuu kokouksiinsa viranhaltijoita ja muita toimijoita tarpeen mukaan alustamaan ajankohtaisista teemoista.

Hallintopalvelut

Työterveyspalveluiden kilpailutukseen on varattava tarpeeksi resursseja ja tarpeen mukaan käytettävä ulkopuolista asiantuntijaa kilpailutusdokumenttien valmisteluun.

Hallinnon kehittämistyö yhteistyössä palvelualueiden kanssa on lähtenyt vahvasti käyntiin osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön voimin. Hallinnon resurssit tulee turvata, jotta systemaattinen kehittäminen ja jo pelkästään lainsäädännön vaatimukseen vastaaminen on mahdollista. Ilman riittäviä resursseja toiminnassa joudutaan keskittymään vain nykytilan

ylläpitämiseen, toimintaa tehostavasta kehittämisestä joudutaan tällöin luopumaan tai vähintään merkittävästi vähentämään kehittämistyötä.

Tietohallinnon on keskitettävä resursseja em. sitovan tavoitteen toteuttamiseen, jolloin uudet palvelualueiden toimintaa tukevien digitaalisten palveluiden kehitys jäänee vähemmälle.

Elinvoimapalvelut

Kaarinan Kehitys

Kaarinan Kehitys Oy:n tavoitteiden toteuttamisen kannalta merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu seuraavat:

- Myönteisen yritysimage (ja asiakastyytyväisyyden) "rapautuminen"
 - Yritykset ja sidosryhmät otetaan tiiviimmin mukaan kehittämissyhteistyöhön.
 - Vahvistetaan vuorovaikutusta yritysten kanssa
 - Vahvistetaan vuorovaikutusta kaupungin eri toimialojen kanssa
- Toiminnan riittävä resursointi ja rahoituspohjan kapeus
 - Pienen organisaation palvelukyky on rajallinen ja henkilöriski korostuu. Yhtiössä pyritään vahvistamaan verkostoitumiseen perustuvaa toimintamallia panostamalla henkilöstön osaamistason kehittämiseen, tietotekniikan parempaan hyödyntämiseen ja viestintään
 - Yhtiöllä ei ole aina välttämättä mahdollisuuksia reagoida muuttuviin tilanteisiin tai tarpeisiin niukan resursoinnin vuoksi
- Epäonnistuminen verkostoitumisessa ja sidosryhmäyhteistyössä
 - Investointi- ja sijoittumispäätöksiä tehtäessä yritysten asiointikokemuksella on merkittävä vaikutus kaupungin yritysimageeseen. Yhtiö pyrkii vaikuttamaan siihen, että koko kaupunkiorganisaatiossa noudatetaan asiakaslähtöisyyttä ja yritysystävällisyyttä
 - Elinkeino-ohjelman päivityksessä esiin nousseet kehittämiskohteet huomioidaan yhtiön toiminnassa.
- Tulipalo, sähkökatkot ja tietoliikenneongelmat
 - Lamauttaa käytännön toiminnan vaikeuttaen normaalia asiakaspalvelua ja viestintää. Lyhytkestoisina vaikutus ei merkittävä. Varmistetaan asiakasrekisterien ja tiedostojen varmuuskopiot ja sijainti.

Hyvinvointilautakunta

Tilojen käyttöoikeuksia myöntävät tahot suhtautuvat myönteisesti kansalaisopiston tilatarpeisiin.

Käytävissä on oltava riittävästi ammattitaitoista, hyvinvoivaa ja työhönsä motivoitunutta henkilökuntaa.

Talouden tasapainottamistoimet haastavat useiden tavoitteiden toteutumista. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää myös rohkeutta muuttaa olemassa olevia toimintatapoja.

Sivistyslautakunta

Tavoitteiden toteutumisen varmistaminen

Sivistyslautakunnan tavoitteiden saavuttaminen edellyttää erityisesti yhteistä ymmärrystä tavoitteiden sisällöstä ja niiden valmisteluun liittyvään työhön panostamisesta. Tämä varmistetaan pohjaamalla tavoitteet todennettuun tarpeeseen ja tutkittuun tietoon.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää sitä, että valmistelutyöhön osallistetaan laajasti eri tahoja ja työssä kuullaan niin lasten ja nuorten kuin henkilöstönkin ääntä. Tavoitteiden

saavuttaminen edellyttää siis työhön sitoutumista organisaation eri tasoilla, päätöksiä tekevät toimielimet mukaan lukien.

Sivistyslautakunnan tavoitteiden saavuttaminen edellyttää lähtökohtaisesti aina sitä, että käytettävissä on riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä työn tekemiseen organisaation eri tasoilla. Tehtäväkuvien ja vastuiden selkeys tukee myös osaltaan tavoitteiden toteutumista ja vähentää samalla kuormitusta ja parantaa henkilöstön työssä jaksamista.

Riskienhallinta yleisesti

Toiminta vaarantuu vakavasti, mikäli esimerkiksi sähkön tai veden saantiin tai tietoliikenneyhteyksiin tulee merkittäviä katkoksia. Koronavirusepidemian kaltaiset pandemiat aiheuttavat toteutuessaan sen, että perustyötä tehdään monin tavoin poikkeusjärjestelyin. Prosessien ja toimintamallien kehittäminen toimiviksi ja työarjen rakenteiden vakiinnuttaminen ovat iso osa arjen riskienhallintaa. Palvelusopimusten sopimuskirjauksilla varmistetaan osaltaan ulkopuolisten toimijoiden palvelutuotanto myös poikkeusolosuhteissa. Työtä valmiussuunnittelun äärellä on tehtävä jatkuvasti, jotta poikkeustilanteet hallitaan mahdollisimman hyvin.

Tekninen lautakunta

Tavoitteiden täyttymistä seurataan kaikilla organisaatiotasolla, etenkin talousarvion sitovuustasojen mukaisesti. Riskienhallinta on osa jokapäiväistä työtä, jota vielä syksyllä 2025 kaupunkitasolla käynnistetyllä sisäisellä kehitystyöllä korostetaan.

Kaupunkikehityslautakunta

Kaavoituksessa ennalta arvioituun aikatauluun liittyy aina epävarmuutta. Kaavaprosessiin vaikuttavat sekä kaupungin oma päätöksenteko, että kaupunkilaisten, maanomistajien ja viranomaisten esille tuomat kysymykset. Varmuutta hankkeiden etenemiselle lisäävät riittävän laaja vaihtoehtojen valmistelu sekä eri osapuolten osallistuminen riittävän aikaisin kaavatyöhön.

Aktiivisella maapolitiikalla ja kohdistamalla asemakaavoitusta kaupungin omistamalle maalle hallitaan paitsi hankkeiden sopimustekniikkaan liittyviä aikatauluriskejä, myös varmistetaan resurssien kohdistuminen kaupungin tavoitteiden mukaisesti.

Maaomaisuuden hallintaan ja kiinteistökauppoihin liittyy teknisiä ja ympäristöllisiä riskejä. Riskejä ei voida poistaa kokonaan, mutta toiminnassa huomioidaan niiden olemassaolo. Negatiivisia vaikutuksia voidaan pienentää aktiivisella kommunikoinnilla, ennakkoselvityksillä sekä asiantuntemuksen kehittämisellä.

Pienen organisaation toimintaan sisältyy henkilöriskiä. Henkilöstön poissaolojen ja vaihtumisen vaikutuksia pienennetään käymällä tärkeimpiä valmisteluita läpi säännöllisesti ohjaus- ja työryhmissä sekä varautumalla tarpeen mukaan myös ostopalveluiden käyttöön. Kaavoituksessa hyödynnetään puitesopimusta, ja se kilpailutetaan 2026 seuraaville vuosille.

Ympäristölautakunta

Riskien hallitsemiseksi osallistumme tiedottamiseen ja viestintään, joiden avulla voimme tukea muita kaupungin toimintoja tiedon jakamisessa ja poikkeustilanteiden (esim. sähkökatkot tai vedenjakelun ongelmat) haitallisten vaikutusten hillinnässä. Vältämme myös yksin työskentelyä riskitilanteissa (väkivallan uhka). Omiin työtehtäviin liittyvä riskien arviointi ja hallinta pidetään osana arkista toimintaa. Osaamispuutteiden hallinnassa panostamme rekrytointien onnistumiseen, osaamisen ylläpitämiseen sekä sen kehittämiseen. Ylläpidämme työrauhaa. Osallistumme varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäisyyn, ja huolehdimme osaltamme terveellisestä ja viihtyisästä ympäristöstä ja lähiluonnosta ja niiden saavuttamisen mahdollisuudesta kaikille kaarinalaisille.

6. Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto päättää talousarvion noudattamisesta annettavat ohjeet. Ohjeet vahvistetaan talousarviovuodelle 2026. Kaupungin hallintosäännössä on ohjeet talousarvion laadinnalle.

TALOUSARVIO

a) Käyttötalousosa

Kaupunginvaltuusto hyväksyy nettobudjetin käyttötalousosassa kaupunginhallitukselle, lautakunnille sekä tässä kirjassa mainituille muille yksiköille. Yksikköä sitovat ne toiminnalliset tavoitteet, jotka on mainittu valtuustoon nähden sitoviksi. Määrärahan sitova luku on toimintakate (nettobudjetti).

b) Investointiosa

Investointiosassa valtuusto hyväksyy nettobudjetin niille kohteille, joiden kohdalla on mainittu tilivelvollinen toimielin ja viranhaltija. Sitovana tavoitteena on nettomääräraha sekä määrärahan käyttötarkoitus. Alle 10.000 euroa maksavat koneet, kalusto, muut tavarat ja aineettomat hyödykkeet kirjataan vuosikuluksi käyttötalousosassa, ellei kyseessä ole kiinteistön ensikertainen kalustaminen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy yli yhden miljoonan euron investointikohteiden hankesuunnitelmat. Teknisen lautakunnan tulee kuulla asianomaista lautakuntaa ennen hankesuunnitelman esittämistä kaupunginhallitukselle edelleen esitettäväksi kaupunginvaltuustolle. Enintään yhden miljoonan euron hankesuunnitelmat hyväksyy tekninen lautakunta kuultuaan ensin asianomaista lautakuntaa.

c) Rahoitusosa

Kaupunginvaltuusto vahvistaa sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin, korkotuottoihin, korkokuluihin, muihin rahoitustuottoihin ja rahoituskuluihin. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat pitkäaikaisten lainojen (yli vuoden päästä erääntyvät lainat) ja antolainasaamisten lisäys.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia kaupunginvaltuuston jäsenyydestä. Tilivelvollisen tulee olla virkasuhteessa kaupunkiin. Vahvistaessaan talousarvion kaupunginvaltuusto hyväksyy tilivelvolliset. Tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen ja lautakuntien jäsenten lisäksi kaupunginjohtaja, palvelualuejohtajat sekä ne johtavassa asemassa olevat virkamiehet, jotka on määrätty kaupungin toimielimen esittelijäksi.

KÄYTTÖSUUNNITELMIEN LAATIMINEN JA OSTOLASKUJEN HYVÄKSYJÄT

Talousarvion vahvistamisen jälkeen tilivelvollisten toimielinten tulee vahvistaa käyttösunnitelma. Suunnitelmassa tulee vahvistaa määrärahojen jako toimielimen alaisille vastuualueille sekä vastuualueiden alaiset kustannuspaikkojen vastuuhenkilöt. Kustannuspaikkojen väliset määrärahaajaot vahvistaa palvelualuejohtaja.

Vastuuhenkilö vastaa nettotavoitteen saavuttamisesta ja hyväksyy vastuualueensa ostolaskut. Kaupunginhallitus voi päättää kaikille kaupungin kustannuspaikoille lisäksi muita ostolaskujen hyväksyjä. Kaupunginhallitus vahvistaa kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajien hankintarajat hallintosäännön mukaisesti.

Talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Muusta talouden hoidosta antaa ohjeita tarvittaessa kaupunginhallitus.

TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA JA RAPORTOINTI

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausiraportoinnin sekä laajemman puolivuosisraportoinnin avulla. Kuukausiraportit käsitellään johtoryhmässä seuraavan kuukauden 15. päivän jälkeisessä kokouksessa, minkä jälkeen ne käsitellään kaupunginhallituksessa ja tarkastuslautakunnassa. Toimialoilla laaditaan lisäksi lautakuntien käsittelyyn oma raportointi. Kuukausiraportoinnissa käsitellään merkittävimmät poikkeamat talousarvioon ja tarkennetaan loppuvuoden ennustetta.

Kuukausiraporttien lisäksi talousarvion toteutumista ja sitovien tavoitteiden saavuttamista on seurattu puolivuosisraportissa. Puolen vuoden toteutuma antaa ajantasaisemman kuvan alkuvuoden tapahtumista talousarvioprosessin pohjaksi ja raportin perusteella on mahdollista vielä tehdä tarvittavia korjaavia toimenpiteitä ennen vuoden loppua. Puolivuosisraportti valmistuu seuraavan vuoden talousarvioprosessin alussa elokuussa.

MUUTOKSIA EDELLISEEN VUOTEEN

KOy Kaarinan Vuokratalot

- Vuokra-asuntoja on edelleen Turun talousalueella vapaana sadoittain ja KELA:n enimmäisvuokrarajat ovat tiukat, niin kysyntä on painottunut pienempiin ja halvempiin vuokra-asuntoihin. Yhtiön käyttöaste nousee hitaasti.
- Yhtiö selvittää miten sen asunnot saataisiin paremmin vastaamaan kysyntää ja se valmistelelee vuokrataloasuntokannan uudistamista laatimalla etenemissuunnitelman, jossa haetaan vaihtoehtoja sekä perusparantamiselle, uudisrakentamiselle, että purkavalle uudisrakentamiselle.

Hallinnon tuki- ja asiantuntijapalvelut

- Asukaslehden julkaisusta luopuminen
- Kaarinalaisen elinkeinoelämän ja yritysten markkinointi yhdessä Kaarinan Kehitys Oy:n kanssa. Markkinointimäärärahojen keskittäminen Kaarinan Kehitys Oy:lle
- Mediapankin käyttöönotto viestinnässä
- Hallinnon toimivuuden varmistamiseen, hallinnon tehostamiseen ja tuottavuuden lisäämiseen liittyvä systemaattinen kehittämistyö

Talous- ja hankintapalvelut

- Hankintalain muutos saattaa tuoda suuria muutoksia kaupungin inhouse-hankintoihin. Vuosi 2026 on todennäköisesti siirtymäaika uuden lain vaatimusten täytäntöön saattamiseen.

Tietohallinto

- Uusi tietohallintojohtaja aloittanut työnsä 20.10.2025.

Henkilöstöpalvelut

- Uusi työsuojelukausi alkaa ja työsuojeluvaltuutettujen ajankäyttö hieman lisääntyy
- Henkilöstöetuuksien rajaaminen
- Rekrytointivinkkauspalkkiosta luovutaan

Elinkeino- ja yrityspalvelut

- Suunnitelma toimenpiteistä yritysten sijoittumisen ja kasvun sekä työttömien työllistymisen tukemiseksi

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

- Kaarinan työllisyyspalveluissa lisätään paikallista valmennusta ja työnhakutaitoja kehittäviä palveluita.
- Työllisyyspalveluiden osuus valtionsouudesta ei ole erikseen laskettu vuoden 2026 osalta.
- Arvio vuoden 2026 työttömyysetuuksien kuntaosuudesta on laskettu vuoden 2023 toteutuman pohjalta. Laskelmassa ei ole huomioitu mahdollisia muutoksia työllisyystilanteessa.
- Lisäämme kotoutujille suunnattua kielikoulutusta.
- Kunnan kotoutumishjelma ohjaa kunnassa toteutettavaa kotoutumisen edistämistä, ja osa kustannuksista, kuten kielikoulutusta, katetaan laskennallisilla korvauksilla.

Hyvinvoinnin edistäminen

- Liikunta-avustusten määrärahat siirretään liikuntapalveluista hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vuoden 2026 alusta alkaen

Vapaa-aikapalvelut

- Osa-aikaisen nuorisotilaohjaajan vakinaistaminen (mopotalli)
- Liikennepuiston toiminnot järjestetään omana toimintana.

Koulutus

- Oppimisen tuen juurruttamista jatketaan.
- Uutena tehtävänä perusopetuksessa on liikunnallisen elämäntavan edistäminen edellyttäen, että perusopetuslain sääntelyyn sisällytetään liikunnallisen elämäntavan edistäminen, kuten ennakkotietona on.
- Piispanlähteen lastentalon toiminnot ovat siirtyneet väistötiloihin rakennushankkeen edetessä.
- Piikkiön yhtenäiskoulun hanke jatkuu.

Varhaiskasvatus

- Palvelusetelin mahdollinen ulottaminen yksityiseen päiväkotitoimintaan
- Piikkiön alueen kunnallisten päiväkotien hallinnollinen yhdistäminen ja palveluverkon tarkastelu

Vesihuoltolaitos

- Vesihuollon kuluttajamaksujen korotus toteutuu täysimääräisenä v. 2026.
- Vesimittaripalveluiden hintoja esitetään tarkistettavaksi etäluettavien vesimittareiden hankinnan ja asennukseen liittyvien tarvikkeiden osalta

Tila- ja ravintopalvelut

- Sotekiinteistöjen siirtyminen yhtiön hallintaan. Piispanlähteen nuortentalon laajennusosan käyttöönotto.

Talonrakennus ja kunnossapito

- Kiinteistöhuollon ja kunnossapidon palveluiden myynti Varhan kiinteistöjen kunnossapidosta vastaavalle osakeyhtiölle.

Liikunta- ja viherpalvelut

- Henkilöstövaihdoksista aiheutuneet rekrytoinnit.

Maankäyttö

- Kaavoituksen henkilöresurssi pienenee määrä-aikaisen lisäresurssin päättyessä.
- Asemakaavoituksessa moni hanke on edennyt ehdotus- ja hyväksymisvaiheeseen, vuonna 2026 päästään käynnistämään muutamia uusia asemakaavahankkeita.
- Krossi2 -alue siirtyy asemakaavoitusvaiheeseen.
- Maanhankinnan investointimäärärahaa lasketaan 1,25 milj -> 0,5 milj. €
- Kiinteistöyhtiö (SOTEkiinteistöjä varten) ja siitä maanvuokratulot -> + 200 000€.

Rakennusvalvonta

- Rakentamislain mukana tuomat muutokset
- Hiilijalanjäljen laskenta ja raja-arvot. Rakennusten vähähiilisyysvaatimukset ja hiilijalanjäljen raja-arvot astuvat voimaan. Ilmastaselvitys vaaditaan hankkeilta, joiden lupahakemus on laitettu vireille 1.1.2026 jälkeen.
- Tietomallimuotoiset rakentamisluvat. Rakentamislupaa on haettava 1.1.2026 alkaen tietomallilla tai muulla koneluettavalla tiedolla.
- Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu. Rakennusvalvontaa koskee velvoite käsitellä rakentamislupahakemukset määräajassa. Tavallisissa hankkeissa tämä aika käsittelyvalmiin hakemuksen käsittelyyn on 3 kuukautta ja poikkeuksellisen vaativissa hankkeissa 6 kuukautta.

KILPAILUTUKSET JA HANKINNAT

Talous- ja hankintapalvelut

- Hankintapalvelut avustavat palvelualueita hankinnoissa ja kilpailutuksissa. Vastuualueella saattaa olla ensi vuodelle kilpailutettavia hankintoja hankintalain säädännön vuoksi tai nykyisen toimittajan omistusmuutosten vuoksi koskien inhouse-hankintasopimuksia.

Tietohallinto

- Heti vuodenvaihteen 2026 jälkeen tietohallinnon on aloitettava nk. serverihotellipalveluiden kilpailutus, sillä nykyisen ympäristön käyttö päättyy vuoden 2026 loppuun mennessä.
- Sovellusprojektien osalta kaupungin sopimushallintajärjestelmän ja dokumentinhallintajärjestelmän tarvekartoitus ja mahdollinen järjestelmien kilpailutus voisi tapahtua vuonna 2026.

Henkilöstöpalvelut

- Työterveyspalveluiden kilpailutus ja hankinta

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

- Työllisyysalueen yhteiset hankinnat, kuten työvoimakoulutukset ja kotoutumiskoulutukset, hankitaan ja kilpailutetaan vastuukunta Turun toimesta. Kaarinan omina palveluhankintoina on suunniteltu työelämävalmennusta nuorille, työnhakuvalmennusta ja it-taitoien vahvistamista pitkäaikaistyöttömille sekä erityisnuorille suunnattua työnhakuun valmistavaa valmennusta (neuropsykologisen haasteiden omaaville nuorille).
- Kotoutujille suunnattuja suomen kielen kursseja hankitaan ja toteutetaan yhteistyössä Kaarinan kansalaisopiston kanssa.
- Yhteiskuntaorientaatiota hankitaan ostopalveluna.

Vapaa-aikapalvelut

- Kansalaisopiston opinto-ohjelman painatussopimuksen option käyttäminen tai uusi kilpailutus
- Harvaluodon saunan toiminnan järjestäjän kilpailutus

Koulutus

- Lukion kalustehankinta
- Valkeavuoren kampuksen ja Piispanlähteen nuortentalon irtaimiston mahdollinen täydennyshankinta
- Koulukuljetuksen hankinta mahdollista optiota käyttäen.

Varhaiskasvatus

- Valkeavuoren kampuksen irtaimiston mahdolliset täydennyshankinnat
- Varhaiskasvatuksen ostopalvelupaikkojen mahdollinen kilpailuttaminen

Tila- ja ravintopalvelut

- Ruoka- ja siivouspalveluissa otetaan jo kilpailutettujen kohteiden optiovuosia käyttöön tai tarvittaessa kilpailutetaan hankinnat uudelleen. Vaihtomattopalvelu ja tuorelevät kilpailutetaan uudelleen vuoden 2026 aikana. Siivouspalveluiden osalta tulee kilpailutettavaksi Littoisten monitoimitalon sekä Rungon koulun ylläpito- ja perussiivouspalvelut.
- Hansel Oy:n kilpailuttamat elintarvike- ja siivous- sekä puhdistusaine hankintojen sopimukset ovat voimassa kolmatta vuotta ja sopimuskausi on elintarvike hankintojen osalta neljä vuotta ja puhtaanapidon osalta kolme vuotta. Puhtaanapitopalveluiden osalta otetaan optiovuosi käyttöön, mikäli Hansel Oy tätä esittää. Tämän lisäksi osallistutaan tarpeen mukaan Turun Seutuhankintojen kilpailutuksiin tai jo tehtyjen hankintasopimusten optiovuosien käyttöönottoon. Turun seutuhankintojen kautta on kilpailutettu suurkeittiöiden kone- ja laitehuollot, suurkeittiölaitehankinnat sekä astia ja keittiötarvikehankinnat.
- Kesän perussiivoukset ja ikkunanpesujen hankinnat kilpailutetaan keväällä tarpeen mukaan.

Talonrakennus ja kunnossapito

- Asiantuntijapalvelupuitesopimusten optioiden käyttö vuodelle 2026, sekä pienurakat- ja korjaustyöpuitesopimusten optioiden käyttöönotto vuodeksi 2026.
- Talonrakennus- ja kunnossapidon ja huoltopalveluiden puitesopimus optioiden käyttö tulee harkittavaksi vuodelle 2026.
- Talvikunnossapitopalveluiden kunnossapitosopimus tulee kilpailuttaa vuoden 2026 syksyyn mennessä.
- Kunnossapidon pienurakat ja korjaustyöt puitesopimuksen tulee kilpailuttaa vuoden 2026 aikana.
- Pellettitoimitusten kilpailutus vuoden 2026 aikana.
- Rakennuttamisessa ja kunnossapidossa investointiohjelman mukaiset hankinnat ja kilpailutukset.

Liikunta- ja viherpalvelut

- Investointiohjelman mukaisesti.

Maankäyttö

- Kaavoitus hankkii ostopalveluna kaavojen laadintaan liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä sekä yksityisten maanomistajien maille sijoittuviin ns. maankäyttösopimuskaavoihin liittyen myös kaavoitustyötä. Hankinnat perustuvat pääosin kaavoituksen puitesopimukseen, jotka ovat voimassa vuoden 2025 loppuun asti (plus optiovuosi 2026).
- Puitesopimukset kilpailutetaan uudelleen vuoden 2026 aikana
- Muita kilpailutuksia tehdään tarpeen mukaan.

AVAINLUKUJA

TALOUSARVIO 2026

10,9 M **131,0 M**

VUOSIKATE

TOIMINTAMENOT

32,2 M **7,6 %**

INVESTOINNIT

KUNNALLISVERO

37 510

ASUKASLUKU

7. Tuloslaskelma

(1000 €) (ulkoinen)	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	KJ 2026	KHA 2026	TA 2026/ MTA 2025 ero €	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	11 492	10 699	12 055	12 055	12 055	1 357	12 055	12 055
Maksutuotot	4 915	5 127	5 085	5 085	5 085	-42	5 085	5 085
Tuet ja avustukset	1 427	613	541	541	541	-72	541	541
Vuokratuotot	4 944	5 207	3 311	3 511	3 511	-1 697	3 511	3 511
Muut toimintatuotot	3 501	3 470	3 531	3 531	3 531	61	3 531	3 531
Toimintatuotot yhteensä	26 279	25 115	24 523	24 723	24 723	-392	24 723	24 723
Valmistus omaan käyttöön	353	255	205	205	205	-50	210	215
Henkilöstökulut	-65 620	-68 842	-69 853	-69 352	-69 525	-682	-71 263	-73 044
Palvelujen ostot	-37 189	-40 238	-41 374	-40 541	-40 538	-300	-41 552	-42 591
Aineet, tarv. ja tavarat	-10 829	-11 974	-11 221	-11 100	-11 215	760	-11 495	-11 782
Avustukset	-2 990	-5 233	-5 258	-5 189	-5 258	-25	-5 389	-5 524
Vuokrat	-3 373	-4 161	-4 357	-4 347	-4 347	-186	-4 456	-4 567
Muut kulut	-429	-159	-161	-161	-161	-2	-165	-169
Toimintakulut yhteensä	-120 431	-130 608	-132 224	-130 690	-131 044	-435	-134 320	-137 678
TOIMINTAKATE	-93 799	-105 238	-107 496	-105 762	-106 116	-878	-109 387	-112 739
Kunnallisvero	73 998	75 584	78 884	78 737	78 737	3 153	82 643	86 979
Yhteisövero	5 310	5 079	4 856	4 828	4 828	-251	5 109	5 363
Kiinteistövero	9 267	9 378	9 413	9 413	9 413	35	9 413	9 413
Verotulot yhteensä	88 575	90 041	93 153	92 978	92 978	2 937	97 165	101 755
Valtionosuudet	25 103	27 194	26 824	27 116	27 116	-78	27 116	27 116
Verot ja valtionosuudet	113 678	117 235	119 977	120 094	120 094	2 859	124 281	128 871
Korkotuotot	279	750	750	260	260	-490	260	260
Muut rahoitustuotot	1 676	450	450	350	350	-100	350	350
Korkokulut	-3 925	-3 873	-4 822	-3 722	-3 722	151	-5 600	-6 675
Muut rahoituskulut	-3	-100	-100	0	0	100	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 973	-2 773	-3 722	-3 112	-3 112	-340	-4 990	-6 065
VUOSIKATE	17 906	9 224	8 759	11 220	10 866	1 642	9 904	10 066
Poistot	-11 443	-11 900	-12 790	-12 790	-12 790	-890	-14 590	-16 390
Satunnaiset erät		-2 100		0	0	2 100		
TULOS	6 462	-4 776	-4 031	-1 570	-1 924	2 852	-4 686	-6 324
Poistoeron lis./väh.	17	0	17	17	17	17	17	17
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	6 479	-4 776	-4 014	-1 553	-1 907	2 869	-4 669	-6 307

8. Rahoituslaskelma

1000 euroa	TP 2024	TA 2025	ENN. 2025	HKE 2026	TA 2026	TA2026/ ENN. 2025 ero €	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	17 906	9 224	7 232	8 759	10 866	3 634	9 904	10 066
Satunnaiset erät Tulorahoituksen korjaukset	-2 390	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	0	-2 000	-2 000
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-52 170	-45 288	-39 646	-34 935	-32 159	7 487	-55 744	-53 110
Rahoitusosuudet investointeihin	890							
Omaisuuksien myyntitulot	2 980	2 700	2 700	2 700	2 700	0	2 700	2 700
Toiminnan ja inv. rahavirta	-32 785	-35 363	-31 714	-25 476	-20 593	11 121	-45 140	-42 344
Antolainauksen muutokset	155				200		200	200
Ottolainauksen muutos (nto)	10 500	30 000	38 150	26 000	21 000	-17 150	45 000	43 000
Muut maksuvalm. muutokset	107							
Rahoituksen rahavirta	10 762	30 000	38 150	26 000	21 200	-17 150	45 200	43 200
Rahavarojen muutos	-22 023	-5 363	6 436	524	607	-6 029	60	856
Lainakanta 31.12.	124 375	161 875	162 525	188 525	183 525	21 000	228 525	271 525
Velka euroa per asukas	3 402	4 301	4 385	5 026	4 893	507	6 021	7 063
Asukasmäärä	36 563	37 639	37 062	37 510	37 510	448	37 955	38 444
Taseen kertynyt ylijäämä	61 118	56 343	54 493	50 480	52 587	-1 907	47 918	41 611

9. Valtuustoon nähden sitovat määrärahaerät

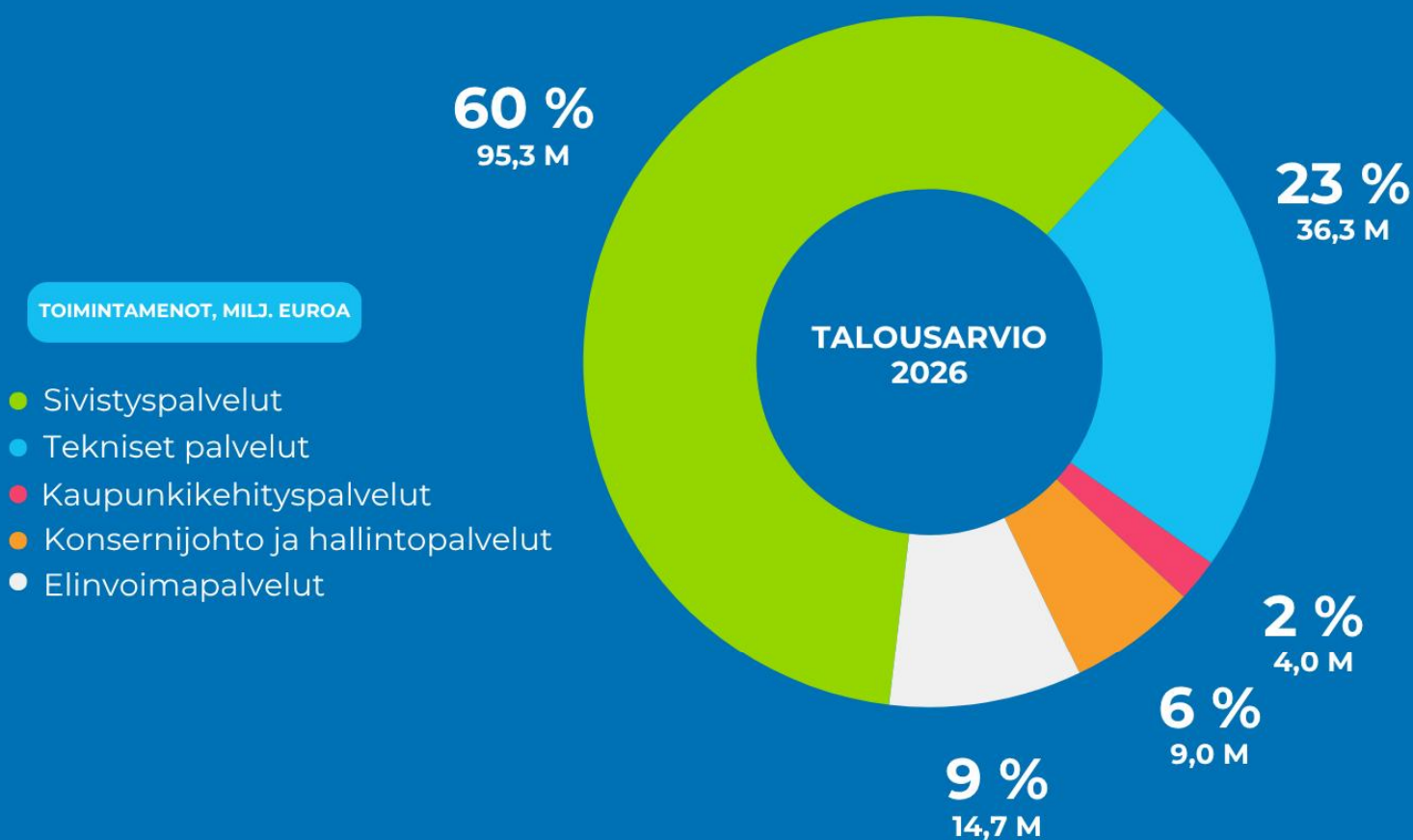
		TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	KJ 2026	KHA 2026	TA 2026/ MTA 2025 ero €	TS 2026	TS 2027
(1000 €)									
Konsernijohto	Tuotot	6	330	330	330	330	0	330	330
	Kulut	-1 554	-1 751	-1 689	-1 689	-1 689	62	-1 731	-1 774
	Kate	-1 548	-1 421	-1 359	-1 359	-1 359	62	-1 401	-1 444
Tarkastus- lautakunta	Tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kulut	-42	-54	-52	-52	-52	2	-53	-55
	Kate	-42	-54	-52	-52	-52	2	-53	-55
Hallintopalvelut	Tuotot	4 765	4 936	5 178	5 178	5 178	242	5 178	5 178
	Kulut	-7 227	-7 344	-7 515	-7 263	-7 263	81	-7 445	-7 445
	Kate	-2 463	-2 408	-2 337	-2 085	-2 085	323	-2 266	-2 266
Elinvoimalauta- kunta	Tuotot	752	230	1 410	1 410	1 410	1 180	1 410	1 410
	Kulut	-2 550	-6 806	-8 101	-7 979	-7 979	-1 173	-8 179	-8 383
	Kate	-1 798	-6 576	-6 691	-6 569	-6 569	7	-6 769	-6 973
Hyvinvointi- lautakunta	Tuotot	612	454	490	490	490	37	490	490
	Kulut	-6 253	-6 450	-6 774	-6 647	-6 729	-279	-6 897	-7 069
	Kate	-5 642	-5 996	-6 283	-6 157	-6 238	-243	-6 407	-6 579
Sivistys- lautakunta	Tuotot	5 145	4 375	4 192	4 192	4 192	-183	4 192	4 192
	Kulut	-88 505	-92 259	-95 508	-95 138	-95 306	-3 047	-97 689	-100 131
	Kate	-83 360	-87 883	-91 316	-90 946	-91 114	-3 231	-93 497	-95 939
Tekninen lautakunta	Tuotot	34 381	36 665	37 204	37 204	37 204	539	37 204	37 204
	Kulut	-34 381	-37 714	-36 825	-36 163	-36 267	1 447	-37 174	-38 103
	Kate	0	-1 049	380	1 041	937	1 986	30	-899
Kaupunki- kehitys- lautakunta	Tuotot	4 374	4 209	4 166	4 366	4 366	157	4 366	4 366
	Kulut	-2 880	-3 372	-3 291	-3 289	-3 289	82	-3 371	-3 456
	Kate	1 494	837	875	1 077	1 077	239	995	910
Ympäristö- lautakunta	Tuotot	109	69	38	38	38	-32	38	38
	Kulut	-548	-758	-750	-750	-750	8	-769	-788
	Kate	-439	-689	-713	-713	-713	-23	-731	-751
Yhteensä	Tuotot	50 144	51 268	53 008	53 208	53 208	1 940	53 208	53 208
	Kulut	-143 941	-156 507	-160 504	-158 971	-159 324	-2 818	-163 307	-167 204
Toimintakate		-93 797	-105 238	-107 496	-105 762	-106 116	-878	-110 099	-113 995

*Kaikissa luvuissa on huomioitu uuden organisaation kustannuspaikkarakenne

10. Vertailuhinnat

Vertailuhinnat, toimintakate/asukas	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 26/25
Konsernijohto (toimintakulut/asukas):					
Kaupunginvaltuusto	8	8	6	7	2,7 %
Kaupunginhallitus	35	25	30	28	-4,6 %
Kaupunginjohtaja	10	10	11	10	-3,0 %
Konsernijohto yhteensä	52	43	47	45	-3,2 %
Hallintopalvelut (toimintakulut/asukas):					
Hallinnon tuki- ja asiantuntijapalvelut	29	35	34	30	-10,7 %
Talous- ja hankintapalvelut	58	56	58	58	-0,7 %
Tietohallinto	61	57	55	58	6,3 %
Henkilöstöpalvelut	39	46	48	48	-0,4 %
Elinvoimapaalvelut:					
Elinkeino- ja yrityspalvelut	16	16	18	19	5,2 %
Kirjastot	60	64	64	63	-2,2 %
Palvelupisteet	7	8	8	9	3,0 %
Kulttuuripalvelut	19	20	20	19	-2,3 %
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen				21	
Sivistyspalvelut:					
Yleishallinto	12	12	9	10	6,8 %
Perusopetus	1 020	1 052	1 084	1 132	4,5 %
Lukiokoulutus	90	93	99	115	16,9 %
Varhaiskasvatus	945	984	1 026	1 025	0,0 %
Tekniset palvelut (toimintakulut/asukas):					
Hulevesi	4	5	5	5	0,4 %
Joukkoliikenne	45	48	60	47	-21,8 %
Satamat	3	2	2	2	-0,8 %
Infrasuunnittelu	13	12	14	14	-0,8 %
Kaupunkikehityspalvelut (toimintakulut/asukas):					
Kaavoitus	27	25	31	31	-2,3 %
Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut	14	14	17	17	0,7 %
Maastomittaus	8	9	10	11	8,8 %
Maaomaisuuden hallinta	16	13	11	10	-12,1 %
Ympäristönsuojelu	16	15	20	20	-1,1 %
Rakennusvalvonta	19	18	21	20	-3,6 %

Käyttötalousosa

11. Kaupunkikonserni

11.1. Konsernijohto: kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja

KONSERNIJOHTO

Kaupunginvaltuusto	kaupunginjohtaja Harri Virta
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja Harri Virta
Kaupunginjohtaja	kaupunginjohtaja Harri Virta, kaupunginhallituksen pj. Mikko Aaltonen

TOIMINTA-AJATUS

Konsernijohtoon lukeutuvat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Kaupunginvaltuusto päättää voimavarojen käytöstä, strategiasta ja kaupungin toimintaan keskeisemmin vaikuttavista asioista. Kaupunginhallitus yhdessä kaupunginjohtajan kanssa johtaa kaupungin käytännön toimintaa ja valmistelelee kaupunginvaltuustolle menevät asiat.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä <i>Kaarina tekee vastuullisia ympäristöratkaisuja sekä edistää ympäristötietoisuutta</i>	Ilmasto-ohjelman päivittäminen Ilmasto- ja ympäristöohjelmaksi ja ohjelman toteuttaminen	Ilmasto-ohjelman päivitys Ilmasto ja ympäristöohjelmaksi on tehty ja vuoden 2026 ilmasto-ohjelman toimenpiteet on tehty
Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut <i>Palveluiden resurssit vastaavat tarpeita</i>	Toiminnan kehittämissuunnitelman toteuttaminen	Talous on tasapainossa, velkamäärä kohtuullinen ja hoidettavissa, korkoriski riittävästi suojattu ja toiminnan rahoitus turvattu.
Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut <i>Palvelut ovat laadukkaita tuottamistavasta riippumatta</i>	Digitaalisten palveluiden ja tekoälyn hyödyntäminen	Digitaalisten palveluiden ja tekoälyn hyödyntämisen suunnitelmassa vuodelle 2026 määritellyt toimenpiteet on tehty

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022*	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tuotot	7	14	6	330	330	330	0,0 %
Kulut	-4 178	-1 892	-1 554	-1 751	-1 689	-1 689	-3,5 %
Kate	-4 171	-1 878	-1 548	-1 421	-1 359	-1 359	-4,4 %

*Vuoden 2022 luvut sisältävät aluepelastuslaitoksen kustannukset.

TOIMINTASUUNNITELMA

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto vahvisti syyskuussa 2022 uuden vuoden 2023 alussa voimaantuvan Kaarina strategian. Strategian pohjalta päivitettiin palvelustrategia. Kaupunginvaltuusto seuraa strategioiden toteutumista.

Työllisyysuudistus vaikuttaa kuntien tehtäviin. Myös hyvinvointialueuudistus aiheuttaa edelleen erityisesti kuntien ja hyvinvointialueen rajapinnoissa tapahtuviin palveluihin muutoksia. Kaupunginvaltuusto seuraa jäljellejäävän kunnan organisaation toimivuutta sekä uudistuksen vaikutuksia Kaarinan kaupungin toimintaan ja talouteen.

Kaupunginvaltuusto seuraa toiminnan kehittämissuunnitelman toteutumista osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarvion valmistelun yhteydessä kaupungin toimielimet ottavat kantaa oman palvelualueensa osalta tarvittaviin toimenpiteisiin.

Kaupunginvaltuusto luo edellytyksiä asukasluvun kasvulle sekä yrityskannan lisääntymiselle.

Kaupunginhallitus

Kuntalain velvoittamana kaupunginhallitus vastaa muun muassa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä edustaa kuntaa työnantajana, vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kunnan toiminnan omistajaohjauksesta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus seuraa toiminnan kehittämissuunnitelman toteutumista osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä ja ohjaa valmistelua yhteistyössä taloustyöryhmän kanssa.

Kaupunginhallitus vastaa Kaarina-strategian ja palvelustrategian toteuttamisesta toteuttamissuunnitelman mukaisesti.

Kaupunginhallitus ohjaa Kaarinan ilmasto-ohjelman toteuttamista.

Kaupunginhallitus myös ohjaa henkilöpoliittisia linjauksia ja kiinnittää erityistä huomiota työhyvinvointiin.

Kaarinan kaupunginhallitus osallistuu aktiivisesti Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän seutuyhteistyöhön.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtajan tavoitteet määritetään kuntalain edellyttämässä johtajasopimuksessa ja siinä sovitussa vuosittaisessa kehityskeskustelussa kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajiston kanssa.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Kaupunginvaltuusto							
Kokoukset	9	9	8	8	8	8	0,0 %
Käsitellyt asiat	89	93	74	100	100	100	0,0 %
Valtuustoaloitteet	27	15	24	30	30	30	0,0 %
Kaupunginhallitus							
Kokoukset	24	23	22	22	22	22	0,0 %
Käsitellyt asiat	314	317	245	350	350	350	0,0 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Kaupunginvaltuusto							
Toimintakulut €/asukas	7,41	7,86	7,79	6,37	6,54	6,54	2,7 %
Kaupunginhallitus							
Toimintakulut €/asukas	96,47	34,58	24,97	29,63	28,28	28,28	-4,6 %
Kaupunginjohtaja							
Toimintakulut €/asukas	9,08	9,63	9,75	10,52	10,20	10,20	-3,0 %
Konsernijohto yhteensä							
Toimintakulut €/asukas	112,96	52,07	42,51	46,52	45,02	45,02	-3,2 %

11.2. Muut keskeiset konserniyhteisöt

Muut keskeiset konserniyhteisöt kaupunginjohtaja Harri Virta

11.2.1 KOy Kaarinan Vuokratalot

TOIMINTA-AJATUS

Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratalojen toiminta-ajatuksena on tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja koko Kaarinan alueella.

TOIMINTASUUNNITELMA

Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratalojen toiminta-ajatuksena on tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.

Yhtiö omistaa ja vuokraa kohtuuhintaisia asuinhuoneistoja Kaarinan kaupungissa. Yhtiö on laatinut ilmastotiekartan ja on sitoutunut Kaarinan kaupungin päästötavoitteisiin.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Vuokra-asuntoja on edelleen Turun talousalueella vapaana sadoittain ja KELA:n enimmäisvuokrarajat ovat tiukat, niin kysyntä on painottunut pienempiin ja halvempiin vuokra-asuntoihin. Yhtiön käyttöaste nousee hitaasti.

Yhtiö selvittää miten sen asunnot saataisiin paremmin vastaamaan kysyntää ja se valmistelee vuokrataloasuntokannan uudistamista laatimalla etenemissuunnitelman, jossa haetaan vaihtoehtoja sekä perusrakentamiselle, uudisrakentamiselle, että purkavalle uudisrakentamiselle.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 26/25
KOy Kaarinan Vuokratalot							
Keskivuokra	11,72	11,72	12,80	13,15	13,41	13,57	1,2 %
Käyttöaste %	92 %	93 %	92 %	86 %	90,0 %	90,0 %	0,0 %
Vertailuhinnat	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 26/25
KOy Kaarinan Vuokratalot							
Liikevaihto	6 329 500	6 554 139	6 847 903	6 875 989	7 087 000	6 850 000	-3,3 %
Kiinteistöjen hoitokulut	4 394 527	5 147 370	4 919 561	6 018 160	5 687 520	5 700 000	0,2 %
Rahoituskulut	707 462	644 816	675 173	861 533	700 000	600 000	-14,3 %

11.2.2 As Oy Katariinankulma Kaarina

TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toiminta-ajatuksena on vuokrata senioreille suunniteltuja asuntoja niitä tarvitseville sekä vanhustyön toimistotiloja ja palvelutori-tila. Vuokrilla katetaan yhtiön hoito- ja pääomakulut. Toiminta siirtyy hyvinvointialueelle, jolle yhtiö jatkossa vuokraa tilat. Nykyinen vuokrasopimus siirtyy sellaisenaan.

TOIMINTASUUNNITELMA

Asunnot ovat haluttuja senioriasuntoja Kaarinan keskustassa ja asunnoissa voidaan asua esteettömästi ja turvallisesti.

12. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta tarkastuslautakunnan pj Hannu Hurme

TOIMINTA-AJATUS

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta antaa vuosittain kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen, jossa arvioidaan edellinen päättynyt tilikausi.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOIVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut	Arviointikertomuksen laadinta	Tarkastuslautakunta luovuttaa arviointikertomuksensa toukokuussa 2026.
<i>Kaarina hyödyntää palautteita palveluiden kehittämisessä</i>	Sidonnaisuusilmoitusten valvonta	Tarkastuslautakunta antaa sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi valtuustolle joulukuussa 2026.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tuotot	0	0	0	0	0	0	
Kulut	-34	-35	-42	-54	-52	-52	-3,1 %
Kate	-34	-35	-42	-54	-52	-52	-3,1 %

TOIMINTASUUNNITELMA

Tarkastuslautakunta tekee kaupunginvaltuustolle esityksen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Tarkastuslautakunta antaa kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen, jossa arvioidaan edellinen päättynyt tilikausi.

Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Lautakunta kokoontuu vuoden aikana noin kymmenen kertaa ja noudattaa työskentelyssään hyväksyttyä arviointisuunnitelmaa. Ulkoinen tilintarkastaja tekee konsernissa noin 60 työpäivää tarkastustyötä

13. Hallintopalvelut

Hallintopalvelut hallintojohtaja Päivi Antola

PALVELUALUEEN KATSAUS

Hallintopalvelut palvelee vuonna 2026 asiakkaitaan joustavasti, nopeasti ja laadukkaasti kustannustehokkaasti unohtamatta.

Kaarinan kaupungin hallintopalvelut tukee kaupungin palvelualueita toiminnan kehittämisessä ja myös kustannussäästöjen aikaansaamisessa. Vuonna 2026 valmistellaan sähköisen arkistoinnin kokonaissuunnitelma, jonka avulla kartoitetaan sähköisen arkistoinnin tarpeet ja mahdollisuudet eri palvelualueilla sekä aikataulu aineistojen sähköiselle arkistoinnille. Kaarinan kaupunki on myös aktiivisesti mukana valtakunnallisessa Digi ensin -hankkeessa, jonka tavoitteena on, että viranomaisten lähettämät päätökset ja muut tiedoksiannot toimitetaan kansalaisille ensisijaisesti sähköisesti. Samoin Kaarinan kaupunki ja Tilikunta Oy jatkavat toimintatapojen kehittämistä. Tavoitteena on minimoida kustannuksia aiheuttavia työvaiheita. Huomiota kiinnitetään niin ikään summaltaan pieniin hankintoihin ja kehitetään toimintatapoja niin, että pienhankintoja tehdään kilpailutetuista paikoista ja että tilaus tehdään sähköisesti.

Hallintopalveluissa on tunnistettu merkittävä kehityspotentiaali erityisesti digitaalisten palveluiden ja tekoälyn hyödyntämisessä kaupungin palvelualueilla. Tietohallinnossa on laadittu selvitys digitaalisuuden ja tekoälyn mahdollisuuksista Kaarinassa, joka tarjoaa konkreettisia toimenpide-ehdotuksia, joilla kaupungin tuottavuutta ja palvelukykyä voidaan vahvistaa. Näiden toteutus etenee vaiheittain. Tosiasia kuitenkin on, että seuraavan viiden vuoden aikana eläköityy 160 Kaarinan kaupungin palveluksessa olevaa työntekijää ja tähän muutokseen Kaarinan kaupungin tulee valmistautua. Digi- ja tekoälykehittäminen luo mahdollisuuksia työtehtävien sisällön ja rakenteen muuttumiseen niin, että kaikkien eläkkeelle lähtevien tilalle ei ehkä palkata uutta työntekijää. Viime kädessä kysymys on kaupunkilaisten palveluiden turvaamisesta.

Kaupungin henkilöstöetuuksista on tehty kokonaisarvio uudelleen. Vaikka joitain etuuksia on rajattu, tarjoaa kaupunki edelleen henkilöstölleen maksuttoman uimahallin sekä kuntosalin käytön sekä sähköisen Smartum-etuuden. Kaupungin henkilöstöpalveluissa jatketaan työsuojelu- ja työhyvinvointiprosessien kokonaisvaltaista kehittämistä. Kehittämisessä painotetaan ennakoivan ja ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä. Merkittävää ennaltaehkäisevää työtä tehdään työterveyshuollossa. Vuoden 2026 aikana kaupungin henkilöstön työterveyspalvelut kilpailutetaan. Tavoitteena on, että hankittavat palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia ja että ne toteutetaan kustannustehokkaasti.

Hallintopalveluiden tavoitteena on vuonna 2026 edistää monin eri tavoin Kaarina-strategian toteutumista ja olla luomassa yhdessä parasta Kaarinaa.

13.1. Hallintopalvelut

Hallinnon tuki- ja asiantuntijapalvelut	hallintojohtaja Päivi Antola
Talous- ja hankintapalvelut	talousjohtaja Sinikka Sinervuo-Koskinen
Tietohallinto	tietohallintojohtaja Kai Pousi
Henkilöstöpalvelut	henkilöstöjohtaja Maija Hanhiala

TOIMINTA-AJATUS

Hyvin hoidettu hallinto on kaiken toiminnan perusta. Hallintopalveluiden palvelualue huolehtii kaupungin

- hallinnon tuki- ja asiantuntijapalveluista
- talous- ja hankintapalveluista
- henkilöstöpalveluista
- tietohallinnosta

niin, että johto ja palvelutuotannosta vastaavat yksiköt sekä ulkoiset asiakkaat saavat asiantuntevaa ja luotettavaa palvelua.

Hallintopalveluiden palvelualue palvelee kaarinalaisia ja muita ulkoisia asiakkaita sekä konsernin sisäisiä asiakkaita joustavasti, nopeasti ja laadukkaasti.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Kaarina edistää hyvinvointia</p> <p><i>Kaarinassa henkilöstö voi hyvin</i></p>	<p>Henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukeminen laadukkailla ja kustannustehokkailla työterveyshuoltopalveluilla.</p>	<p>Työterveyshuoltopalveluiden kilpailutus ja hankintasopimus tehty.</p> <p>Työterveyspalvelusopimuksessa huomioitu palveluiden kohdennus ennaltaehkäisevään toimintaan, kilpailukykyiseen hinnoitteluun ja tavoitteelliseen työterveysyhteistyöhön.</p>
<p>Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut</p> <p><i>Palveluiden resurssit vastaavat tarpeita</i></p>	<p>Systemaattinen hallinnon kehittämistyö kaupungin eri palvelualueilla hallinnon tuki- ja asiantuntijapalveluiden koordinoimana.</p>	<p>Sähköisen arkistoinnin kokonaissuunnitelma on tehty.</p> <p>Tiedonhallintalain mukaisia muutosvaikutusten arviointeja on tehty hallinnon ja järjestelmien kehittämis- ja uudistamishankkeissa. Arvioinnin tuloksena on havaittu hankkeisiin liittyviä riskejä ja tehty tarvittavia toimenpiteitä riskien minimoimiseksi.</p>

		Viranomaisviestinnän digitaalisuutta on edistetty ja asianhallintajärjestelmässä on otettu käyttöön sitä palvelevia sovelluksia.
Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut <i>Palveluiden resurssit vastaavat tarpeita</i>	Tulevan hankintalain vaatimukset in house -hankintoihin	Talous- ja hankintapalvelut tukevat palvelualueita mahdollisten muutosten tekemiseen annettuna siirtymäaikana.
Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut <i>Palvelut ovat laadukkaita tuottamistavasta riippumatta</i>	Tietoteknisen tuotantoympäristön ytimen eli palvelinjärjestelmä-toimittajan valinta avoimella kilpailutuksella	Kilpailutus toteutetaan keväällä 2026 ja palvelinsiirrot uuteen ympäristöön tapahtuvat hyvissä ajoin ennen vuoden loppua.

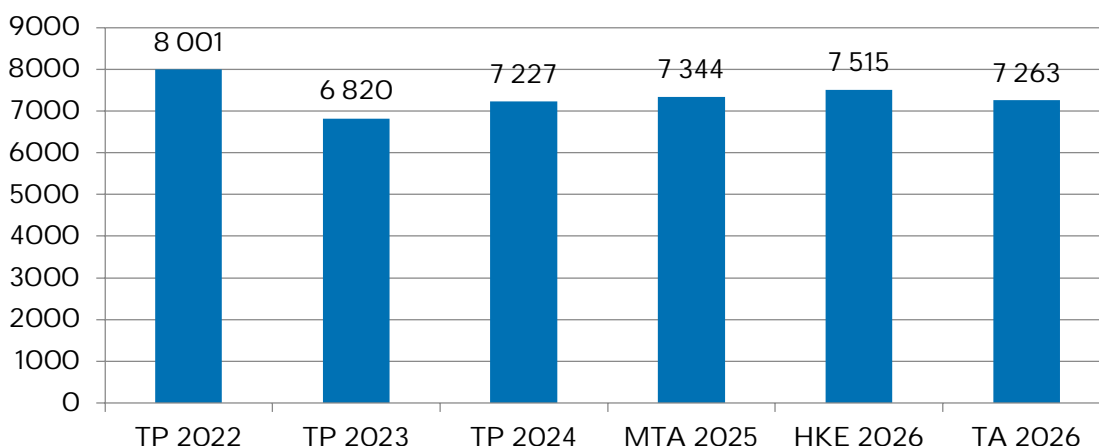
PALVELUSTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Palvelustrategiassa on linjattu, että kaupungin viestintä perustuu 80 %:sti omaan tuotantoon ja 20 %:sti ostopalveluun. Vuonna 2026 ostopalveluita tultaneen hankkimaan vähemmän kuin 20 % viestinnän kokonaisbudjetista, sillä kaupungilla on tällä hetkellä omaa osaamista ja resurssia viestinnän toteuttamiseen. Asukaslehden julkaisusta luopuminen vuonna 2026 vähentää entisestään ostopalveluiden tarvetta. Asukaslehden taitto, painatus ja jakelu on ostettu paikalliselta yritykseltä. Samoin on tarvittaessa hyödynnetty ostopalvelua asukaslehden juttujen kirjoittamisessa ja kuvittamisessa/ valokuvaamisessa.

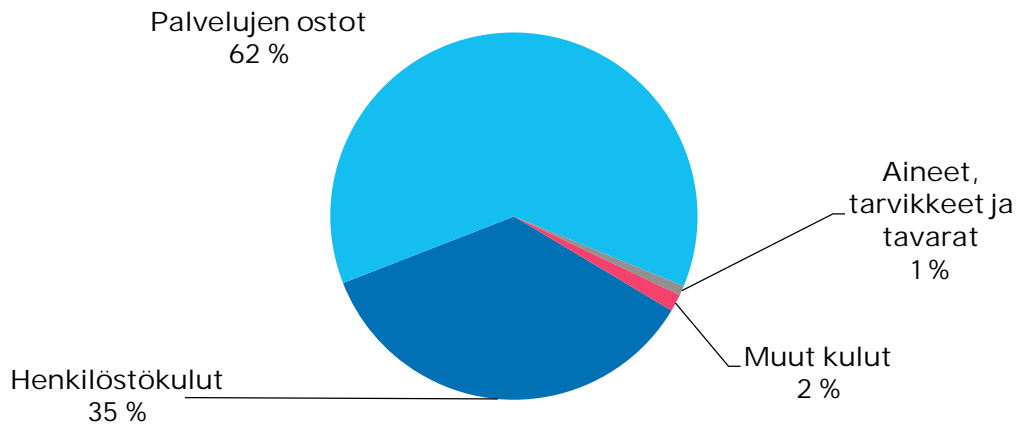
TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tuotot	5 410	5 322	4 765	4 936	5 178	5 178	4,9 %
Kulut	-8 001	-6 820	-7 227	-7 344	-7 515	-7 263	-1,1 %
Kate	-2 591	-1 498	-2 463	-2 408	-2 337	-2 085	-13,4 %

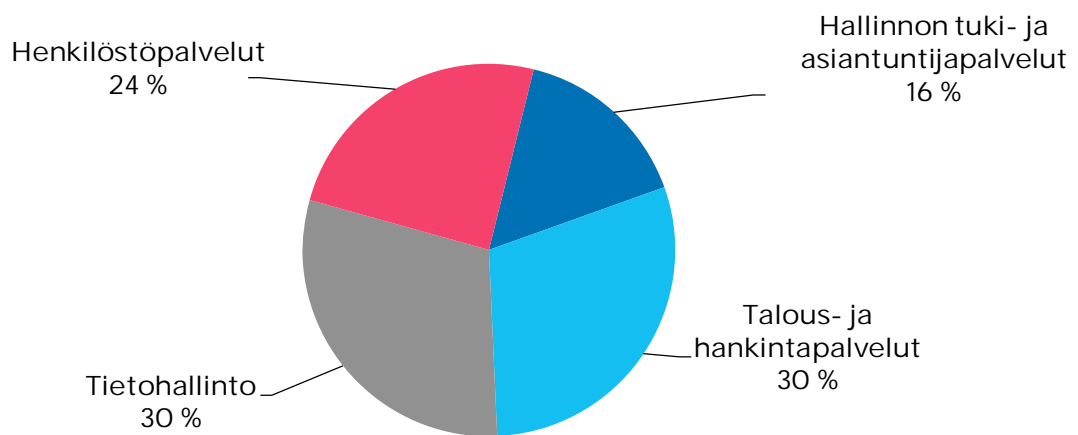
Hallintopalvelujen toimintakulujen kehitys

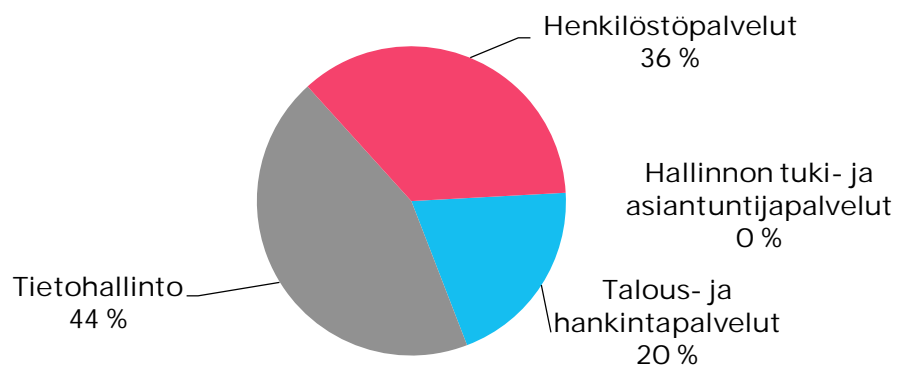
Hallintopalvelujen toimintakulut (7,3 M€) kululajeittain

Hallintopalvelujen toimintakulut (7,3 M€) vastuualueittain

Hallintopalvelujen toimintatuotot (5,2 M€) vastuualueittain

13.1.1. Hallinnon tuki- ja asiantuntijapalvelut

Hallinnon tuki- ja asiantuntijapalvelut hallintojohtaja Päivi Antola

TOIMINTASUUNNITELMA

Kaarina-strategian päämääränä on olla houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä.

Hallinnon tuki- ja asiantuntijapalveluissa on tunnistettu useita hallinnon toimivuuden varmistamiseen, hallinnon tehostamiseen ja tuottavuuden lisäämiseen liittyviä kehittämiskohteita. Näitä kehittämishankkeita edistetään voimallisesti ja systemaattisesti vuonna 2026. Hallinnon tuki- ja asiantuntijapalvelut koordinoi ja ohjaa kehittämistyötä.

Kehittämistyö voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen:

- Uusien sähköisten, tuottavuutta lisäävien toimintatapojen kehittäminen
- Prosessien virtaviivaistaminen ja yhtenäisistä käytännöistä sopiminen
- Toiminnan lainmukaisuuden varmistaminen kaikilla palvelualueilla

Alla on kuvattu yksityiskohtaisemmin, mitä käytännön toimenpiteitä kehittämistyö pitää muun muassa sisällään.

Kaupunki tiedonhallintayksikkönä vastaa tiedonhallintalain täytäntöönpanosta. Tiedonhallintalain vaatimuksia edistetään edelleen. Tiedonhallintamallia ylläpidetään ja päivitetään säännöllisesti. Muutosvaikutusten arviointeja toteutetaan laaditun ja hyväksytyyn toimintatavan mukaisesti hallinnon ja järjestelmien kehittämis- ja uudistamishankkeissa.

Pitkäaikaista ja pysyvää arkistointia varten laaditaan sähköisen arkistoinnin kokonaissuunnitelma, jossa kartoitetaan palvelualueiden sähköisen arkistoinnin tarpeet tietoaisteistoittain sekä laaditaan etenemissuunnitelma tuleville vuosille. Tiedonhallintamallityön yhteydessä jo havaittuja kehittämiskohteita edistetään kaupunkiyhteisen sähköisen säilytys- ja arkistojärjestelmä Jemman käyttöä laajennettaessa. Jemma-järjestelmästä vastaavat tiedonhallinta, tietohallinto ja palvelualueet yhdessä. Järjestelmän omistajuus on hallinnon tuki- ja asiantuntijapalveluilla.

Asianhallintajärjestelmän ja siihen liittyvien sovelmien käyttöä edistetään edelleen. Asianhallintajärjestelmässä tapahtuva kokoushallinnan asiakirjojen käsittely siirretään osin järjestelmän helppokäyttöisempään käyttöliittymään Valmuun.

Digi- ja väestötietovirastossa käynnistettiin keväällä 2024 hanke, jonka tavoitteena on, että Suomessa siirrytään vastaanottamaan viranomaisten lähettämät päätökset ja muut tiedoksiannot ensisijaisesti digitaalisesti. Hallinnon tuki- ja asiantuntijapalveluissa viranomaisviestinnän digitaalisuutta kehitetään ottamalla myös asianhallintajärjestelmässä käyttöön sitä palvelevia sovelluksia.

Varhalle kuuluva asiakirjaineisto on siirretty Varhan haltuun heidän omiin tiloihinsa. Tilan vapautuminen helpottaa kaupungin omien arkistojen paperisten aineistojen hallintaa sekä määrärajan saavuttaneiden asiakirjojen hävittämistä, mikä osin myös vaikuttaa arkiston käytössä olevien tilojen tarpeeseen. Analogisten arkistoaineistojen hallintaa parannetaan ottamalla käyttöön kaupungin käytössä olevan tiedonohjausjärjestelmän laajennus. Muutos parantaa tietoturvaa ja aineistojen hallittavuutta.

Elinvoimapalveluiden palveluneuvoja Piikkiön palvelupisteessä on huolehtinut pitkään luottamushenkilöpalkkioiden maksatukseen liittyvästä valmistelutyöstä. Sijaisjärjestelyt ovat olleet puutteelliset. Vuonna 2026 selvitetään mahdollisuudet ja vaihtoehdot sijaisjärjestelyjen kuntoonsaattamiseksi, jotta luottamushenkilöpalkkioiden maksatus voidaan turvata.

Brändin mukaista strategiaviestintää jatketaan ja vahvistetaan viestintäsuunnitelman pohjalta.

Vuonna 2026 otetaan käyttöön mediapankki, johon talletetaan valikoivasti jo kertyneet kuvat, esitteet ja muut materiaalit ja jatkossa sinne keskitetään koko kaupungin visuaalinen materiaali.

Mediapankin käyttöönotto yhtenäistää ja tehostaa viestintää kaikilla palvelualueilla ja Kaarinan Kehitys Oy:ssä.

Kaupungin elinvoimaa lisätään ja elinkeinoelämää markkinoidaan yhteistyössä Kaarinan Kehitys Oy:n kanssa yhteisen markkinointisuunnitelman mukaisesti. Verkkopalvelun tekoälytoimintoja kehitetään edelleen ja asiakastytyvyyttä seurataan analytiikan sekä vuosittaisen käyttäjätutkimuksen avulla.

Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja. Vaaleissa pitkään ollut henkilöresurssi jää pois eläköitymisen myötä ja näin ollen vuoden 2026 aikana tulee suunnitella ja valmistautua vuoden 2027 vaaleja varten. Vaalien työtehtäviä tulee jonkin verran organisoida uudelleen ja varmistua myös vaaleihin liittyvissä tehtävissä työskentelevien henkilöiden riittävyys ja riittävä perehdyttäminen tehtäviin. Talousarviossa 2026 esitetäänkin, että em. elinvoimapalveluiden palveluneuvoja siirtyy hallintopalveluihin ja että hänen tehtäviinsä tullaan sisällyttämään myös vaalitehtäviä. Samoin ennakkoonestyksen järjestelyjä suunnitellaan ja kehitetään jossakin määrin vuoden 2026 aikana. Vuonna 2029 tulee olemaan sekä alue- ja kuntavaalit keväällä, että EU-vaalit alkukesästä valtuustokauden vaihtumisen aikaan. Näin ollen uusia järjestelyjä ja toimintamalleja otetaan käyttöön vuonna 2027, niitä kehitetään vielä vuoden 2028 aikana.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN:

- Asukaslehden julkaisusta luopuminen
- Kaarinalaisen elinkeinoelämän ja yritysten markkinointi yhdessä Kaarinan Kehitys Oy:n kanssa. Markkinointimäärärahojen keskittäminen Kaarinan Kehitys Oy:lle
- Mediapankin käyttöönotto viestinnässä
- Hallinnon toimivuuden varmistamiseen, hallinnon tehostamiseen ja tuottavuuden lisäämiseen liittyvä systemaattinen kehittämistyö

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Valmistuneiden tiedonohjaussuunnitelmien määrä/ kuntien yhteisen tehtäväluokituksen mukainen tiedonohjaussuunnitelmien kokonaismäärä, %	65 %	80 %	90 %	90 %	95 %	95 %	5,6 %
Asiakkaiden käyttökokemukset verkkopalvelusta				8,00	8,50	8,50	6,3 %
Tiedotteiden avausprosentti mediaseurantatyökalussa yli 40 %: erinomainen 30-40 %: erittäin hyvä 25-30 %: hyvä				30 %	35 %	35 %	16,7 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Toimintamenot, euroa/asukas	24,66	29,41	34,86	33,94	31,23	30,30	-10,7 %

13.1.2. Talous- ja hankintapalvelut

Talous- ja hankintapalvelut

talousjohtaja Sinikka Sinervuo-Koskinen

TOIMINTASUUNNITELMA

Talousoalvelut

Kaarinan kaupunki ostaa laskentapalvelut inhouse-osakkuusyhtiöltään, Tilikunta Oy:ltä. Tilikunnan ohjelmat ovat mahdollistaneet kaupungin prosessien tehostamisen siirtymällä paperisesta tiedon siirrosta sähköiseen tiedon siirtoon sekä mahdollistaneet sähköisen arkistoinnin käyttöönoton laskentapalveluissa. Palkat arkistoituvat jo sähköisesti jokaisen palkka-ajon yhteydessä. Vuoden 2025 loppuun mennessä saadaan mahdollistettua myös kirjanpitoaineiston sähköinen arkistointi. Palveluiden kustannustehokkuutta pyritään lisäämään yhteistyössä toimittajan kanssa prosesseja kehittämällä ja kustannuksia aiheuttavia työvaiheita tavoitteellisesti minimoimalla.

Johdon työpöytä -ratkaisuja eri käyttäjäryhmien tarpeisiin (kaupungin johto, palvelualueet, luottamushenkilöt, henkilöstö ja kaupungin asukkaat) on kehitetty lähivuosien aikana. Tavoitteena on mahdollistaa ajantasainen tiedolla johtaminen sekä aineiston manuaalisten päivitysten minimoiminen. Vuonna 2026 panostetaan siihen, että tehdyt PowerBI työpöytä-ratkaisut on otettu kaikilla palvelualueilla aktiiviseen käyttöön.

Tulevien vuosien investointien rahoitus, kaupungin rahoitusriskit ja omistamisen riskit huomioiden, pidetään kaupungin tase terveellä pohjalla. Investoinneissa myös muut rahoitusvaihtoehdot kuin taserahoitus analysoidaan jokaisen suuremman investoinnin kohdalla. Kaupungin investointiprosessi tullaan tarkastelemaan uudestaan, jotta ennen investoinnin hankesuunnitelman hyväksyntää investoinnin rahoitus on ratkaistu ja päätettäessä tiedostettu, onko kaupungilla varaa investoinnin tekemiseen.

Hankintapalvelut

Hankinnan ja logistiikan osaamista on keskitetty kaupungissa. Hankintapalveluissa palvelualueiden hankintoja ja investointien hankintoja avustavat, tukevat ja opastavat hankinta- ja logistiikka-asiantuntija, hankinta-asiantuntija ja hankintasihteeri. Hankintapalvelut jatkaa yhteistyötä Hanselin ja Seutuhankintojen kanssa.

Maan hallitus haluaa muuttaa hankintalakia inhouse-yhtiöiden osalta lähitulevaisuudessa. Lakiehdotus on ollut kuntien lausuttavana. Lakiehdotuksen käsittely on pitkittynyt ja lain odotetaan tulevan voimaan vasta kevään 2026 aikana. Inhouse-yhtiöitä koskevissa muutoksissa tulee olemaan siirtymäaika. Lakimuutos aiheuttanee useita muutoksia kaupungin nykyisiin hankintasopimuksiin, joihin tulee varautua vuoden 2026 aikana.

Uusi hankintajärjestelmä on otettu käyttöön kesällä 2025. Sen avulla voidaan parantaa kaupungin hankintasopimusten sopimuskauden aikaista hallintaa ja laajentaa järjestelmän toimivuutta ja käytettävyyttä suhteessa aiempaan hankinnan ohjelmaan.

Kaupungin ostolaskuista suuri osa on summaltaan pieniä ja toimittajien korteilla hankintoja tehdään paljon, jolloin hankintaan kuluu henkilöstön ressurssia ja palkkakustannusta. Vuonna 2026 käynnistetään projekti, jolla hankintoja tehdään kilpailutetuista paikoista sovituin hinnoin ja ostotilaus tehdään digitaalisesti.

Kaupungin hankinnoissa noudatetaan hankintalakia, kaupungin hyväksyttyä hankintasääntöä ja käytännönläheistä hankintaohjetta. Nämä osaltaan ohjaavat hankintaprosessia siten, että kaupungin hankinnat suoritetaan oikein ja aikaa varataan riittävästi prosessin jokaiseen vaiheeseen. Kilpailutusten kautta saadaan hankittua kokonaistaloudellisesti edullisimmin sitä, mitä on tarjouspyynnössä määritelty. Onnistuneet hankinnat ovat kaupungin talouden kannalta elinehto.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Hankintalain muutos saattaa tuoda suuria muutoksia kaupungin inhouse-hankintoihin. Vuosi 2026 on todennäköisesti siirtymäaika uuden lain vaatimusten täytäntöön saattamiseen.

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

Hankintapalvelut avustavat palvelualueita hankinnoissa ja kilpailutuksissa. Vastuualueella saattaa olla ensi vuodelle kilpailutettavia hankintoja hankintalain säädännön vuoksi tai nykyisen toimittajan omistusmuutosten vuoksi koskien in house -hankintasopimuksia.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Laskentapalvelut	30,11	32,27	29,58	30,29	30,66	30,66	1,2 %
Hankintapalvelut	6,55	7,52	6,59	7,89	8,49	8,49	7,7 %
Taloushallinto	38,74	18,34	19,78	19,85	20,06	18,46	-7,0 %

13.1.3. Tietohallinto

Tietohallinto tietohallintojohtaja Kai Pousi

TOIMINTASUUNNITELMA

Vuonna 2026 tietohallinnon toiminnassa korostuvat tietoteknisten perustuotantopalveluiden uusinnat ja muutokset. Palvelinympäristön toimittaja pitää kilpailuttaa avoimella kilpailutuksella, koska yli 10 vuotta Kaarinan palvelinympäristön palveluita tarjonnut Tiera Oy:tä ei voi enää käyttää hankintalain tulevasta muutoksesta johtuen. Ennen palvelimien siirtoa uuteen palvelinympäristöön, tietoliikenneverkon ydinlaitteet on siirrettävä pois Tiera Oy:n konesalista.

Tietohallinnon perustehtävät pyritään edelleen tuottamaan laadukkaasti, sillä nopeasti reagoiva asiakaspalvelu lisää merkittävästi kaupungin työntekijöiden tuottavuutta. Samoin keskitetystä tietoteknisestä toimintaympäristöstä huolehditaan niin, että mahdolliset palvelukatkokset ovat lyhyitä ja hyvin suunniteltuja.

Tietoturvasta ja kyberturvasta huolehtimen ja tietosuojatyön ohjaus, koordinointi ja kaupunkitason koulutuspalvelut vaatisivat nykyistä enemmän resursseja.

Kaupungin varautumissuunnittelussa jatketaan vuonna 2024 hyvin käynnistynyttä Turun itäisten kuntien (Kaarina, Lieto, Paimio, Sauvo) yhteistyötä. Yhteistyötä koordinoi tietohallintoon sijoitettu kahden vuoden määräaikainen varautumissuunnittelija ja määräaikainen toimi päättyy 11.8.2026. Varautumissuunnittelijan toimen vakinaistamisella on jo Kaarinan kaupunginhallituksen ehdollinen lupa ja prosessia jatketaan eteenpäin (10/2025).

Tietohallinto jatkaa tiivistä yhteistyötä kaupungin kaikkien palvelualueiden kanssa, koska yhteistyöllä on saavutettu merkittäviä säästöjä mm. hyvin suunnitelluissa kilpailutuksissa ja ulkoisissa ostopalveluissa. Yhteistyössä toimintaprosesseja on myös virtaviivaistettu.

Uusi tuulia tietohallintoon tuonee uusi tietohallintojohtaja, joka ottaa tietohallinnon ohjokset haltuunsa lokakuussa 2025.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN:

Uusi tietohallintojohtaja on aloittanut työnsä 20.10.2025.

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

Heti vuodenvaihteen 2026 jälkeen tietohallinnon on aloitettava nk. serverihotellipalveluiden kilpailutus, sillä nykyisen ympäristön käyttö päättyy vuoden 2026 loppuun mennessä.

Sovellusprojektien osalta kaupungin sopimushallintajärjestelmän ja dokumentinhallintajärjestelmän tarvekartoitus ja mahdollinen järjestelmien kilpailutus voisi tapahtua vuonna 2026.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKKÖHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Hallintotyöasemat, kpl	1 083	545	579	575	589	589	2,4 %
Oppilaspäätelaitteet, kpl *)	5 522	5 805	5 216	5 861	5 695	5 695	-2,8 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Hallintotyöasema euroa/kk	84,70	129,50	127,50	155,50	155,25	155,25	-0,2 %
Opetusympäristön päätelaitteet euroa/kk	6,55	6,45	7,25	7,85	7,35	7,35	-6,4 %
Toimintamenot, euroa/asukas	65,81	60,69	56,90	54,76	60,85	58,19	6,3 %

13.1.4. Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut henkilöstöjohtaja Maija Hanhiala

TOIMINTASUUNNITELMA

Vuonna 2026 jatketaan edellisenä vuonna aloitettua henkilöstön monimuotoisuustietoisuuden lisäämistä ja tukemista. Monimuotoisessa työyhteisössä ihmisten erilaisuutta pidetään voimavarana ja kaikkia kohdellaan arvostavasti. Työpaikkoja tuetaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi mm. hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen jakamisella sekä aiheeseen liittyvällä koulutuksella tai tietoiskuilla. Vuoden 2026 aikana on tavoitteena monimuotoisuuden edistäminen koko kaupungin läpileikkaavina koulutuksina ja turvallisen tilan periaatteiden käyttöönotto yhteistyönä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kanssa.

Uusi neljän vuoden työsuojelukausi alkaa 1.1.2026. Työsuojeluvaltuutettujen ajankäyttö lisääntyy hieman edelliseen kauteen verrattuna ja lisänä tulee osa-aikainen työsuojeluvaltuutettu kokoaikaisen rinnalle. Vuoden 2026 tavoitteena on edelleen jatkaa työsuojelu- ja työhyvinvointiprosessien kokonaisvaltaista kehittämistä työn terveellisyys- ja turvallisuuden edistämiseksi. Eriyksen tärkeää on painottaa ennakoivan toiminnan merkitystä, vaarojen ja riskien tunnistamista (esim. fyysiset, kemialliset ja biologiset tekijät, kone- ja laiteturvallisuus) ja tarvittaessa toimenpiteisiin ryhtymistä varhaisessa vaiheessa. Lisäksi vuoden aikana tehdään aikaisempaa tiiviimpää yhteistyötä työtapaturvamavakuutusyhtiön kanssa (esim. henkilöstökoulutukset).

Työterveyshuoltopalveluiden hankintasopimus päättyy 31.12.2026. Vuoden 2026 aikana tulee työterveyshuoltopalvelut kilpailuttaa. Hankinnan kohteena olevan palvelun sisältövaatimuksiin ja sopimussisältöön tullaan kiinnittämään tarkkaa huomioita. Pääpaino on ennaltaehkäisevässä työterveyshuollossa, jonka pyrkimyksenä on työstä tai työoloista aiheutuvien terveysvaarojen tai -haittojen ennaltaehkäisy. Ennaltaehkäisevän työterveyshuoltoon kuuluu mm.

työpaikkaselvitykset ja terveystarkastukset sekä henkilöstön työkyvyn selvittäminen, tukeminen ja seuranta. Ostettavien palveluiden tulee olla laadukkaita ja vaikuttavia sekä hyvät työterveyshuoltokäytänteet huomioivia. Palvelut on toteutettava kustannustehokkaasti ja niiden on vastattava nimenomaan Kaarinan kaupungin tarpeisiin. Henkilöstön terveyden ja työkyvyn sekä työolosuhteiden edistämiseksi tarvitaan hyvää ja tavoitteellista yhteistyötä sekä toimivat raportointijärjestelmät.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN:

- Uusi työsuojelukausi alkaa ja työsuojeluvaltuutettujen ajankäyttö hieman lisääntyy
- Henkilöstöetuuksien rajaaminen
- Rekrytointivinkkauspalkkiosta luovutaan

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

- Työterveyspalveluiden kilpailutus ja hankinta

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Sairauspoissaolopäivät	37 223	19 855	20 091	18 500	19 000	19 000	2,7 %
Tapaturmapoissaolopäivät	1 659	1 090	754	900	850	850	-5,6 %
Työtapaturmat kpl (työssä + matkalla)	170	107	101	100	100	100	0,0 %
Työhyvinvointikyselyn vastausprosentti	-	57,2 %	-	59,0 %	-	-	
Työhyvinvointikyselyn vastausten keskiarvo	-	3,70	-	3,80	-	-	
Lähtövaihtuvuus%	9,9 %	5,3 %		5,1 %	6,0 %	6,0 %	17,6 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Henkilöstöpalvelut, toimintamenot euroa / asukas	57,38	39,47	45,84	47,76	49,05	47,58	-0,4 %

14. Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalvelut elinvoimajohtaja Kari Saarinen

PALVELUALUEEN KATSAUS

Elinvoimapalvelujen palvelualue edistää Kaarinan kaupungin elinvoimaa, vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä yhteistyössä muiden toimielinten kanssa. Elinvoimapalvelut edistää Kaarinan elinkeinoelämää, tukee yritysten kasvua ja kehitystä sekä tarjoaa laadukkaita työllisyyspalveluja vuoden 2025 alussa perustetussa elinvoima- ja työllisyyspalvelukeskuksessa. Organisaatiouudistuksessa työllisyys- ja kotoutumispalvelut siirrettiin elinvoimapalvelujen palvelualueelle 1.6.2025 alkaen.

Elinkeinopalveluja ja työllisyyspalveluja kehitetään Kaarina-strategiassa sekä kaupungin elinkeino-ohjelmassa 2023-2030 hyväksytyjen suuntaviivojen mukaisesti.

Elinvoimapalvelujen palvelualueelle siirtyivät organisaatiouudistuksessa myös hyvinvointipalvelut ja vapaa-aikapalvelut. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuualue vastaa kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Vapaa-aikapalvelut tuottavat kuntalaisten hyvinvointia edistäviä palveluita.

Kesäkuun alussa 2025 aloittivat toimintansa myös uudet lautakunnat, elinvoimalautakunta ja hyvinvointilautakunta. Elinvoimalautakunnassa käsitellään elinkeino- ja työllisyyspalveluasiat ja hyvinvointilautakunnassa hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen asiat.

Vuoden 2026 aikana toteutetaan elinkeino- ja työllisyyspalveluiden kokonaisarviointi, jonka perusteella valmistellaan esitys toimenpiteistä yritysten sijoittumisen ja kasvun sekä työttömien työllistymisen tukemiseksi.

14.1. Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunta elinvoimajohtaja Kari Saarinen

TOIMINTA-AJATUS

Elinvoimalautakunta edistää Kaarinan elinkeinoelämää, tukee yritysten kasvua ja kehitystä sekä tarjoaa laadukkaita työllisyyspalveluja. Organisaatiomuutoksen yhteydessä elinvoimapalveluihin siirrettiin työllisyyspalvelut sekä kotoutumispalvelut, jotka ovat aiemmin sijoittuneet hallintopalveluihin.

Lautakunta edistää Kaarinan kaupungin elinvoimaa, vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä yhteistyössä muiden toimielinten kanssa sekä vahvistaa taloudellista toimeliaisuutta ja yrittäjyyttä. Lautakunta päättää työllisyys- ja kotoutumispalvelujen toimeenpanossa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista sekä palvelujen toimeenpanosta siltä osin kuin tehtävää ei ole määrätty viranhaltijalle eikä tehtävä kuulu työllisyysaluelautakunnalle.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

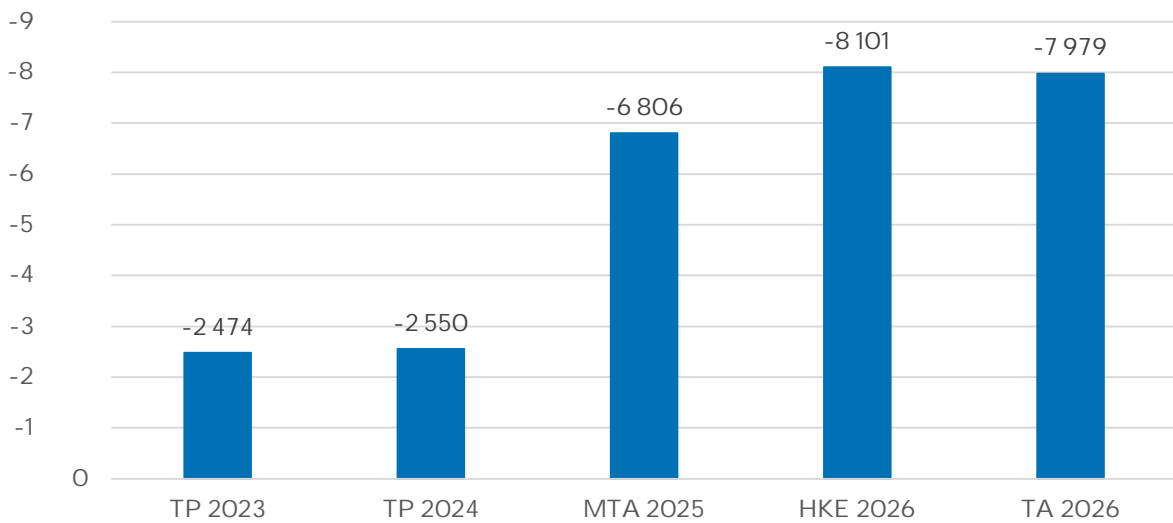
Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut</p> <p><i>Monipuoliset palvelut vastaavat asukkaiden tarpeita ja tukevat sujuvaa arkea</i></p>	<p>Elinvoima- ja työllisyyspalvelukeskus palvelee yritys- ja henkilöasiakkaita laadukkaasti ja palvelutarpeen mukaisesti.</p>	<p>Yritys- ja henkilöasiakkaat saavat palvelutarpeensa mukaista palvelua viiden arkipäivän sisällä.</p> <p>Työllisyyspalveluille ja Kaarinan Kehitys Oy:lle on</p>

		muodostunut uusia yhteistyö- ja toimintatapoja.
<p>Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut</p> <p><i>Monipuoliset palvelut vastaavat asukkaiden tarpeita ja tukevat sujuvaa arkea</i></p>	<p>Kaupungin ostamat elinkeinopalvelut ovat vaikuttavia ja kustannustehokkaita.</p>	<p>Kaupungin strategian ja elinkeino-ohjelman tavoitteet toteutuvat elinkeinotoiminnassa.</p> <p>Elinkeinotoiminnan ostopalveluiden tavoitteet ja mittarit määritellään.</p>

TALOUS

1 000 euroa	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tuotot	764	752	230	1 410	1 410	513,0 %
Kulut	-2 474	-2 550	-6 806	-8 101	-7 979	17,2 %
Kate	-1 709	-1 798	-6 576	-6 691	-6 569	-0,1 %

Elinvoimalautakunnan toimintakulujen kehitys

14.1.1. Elinkeino- ja yrityspalvelut

Elinkeino- ja yrityspalvelut

elinvoimajohtaja Kari Saarinen

TOIMINTASUUNNITELMA

Elinvoimajohtaja

Elinvoimajohtajan tehtävänä on Kaarinan Kehitys Oy:n johtamisen lisäksi elinvoima- ja työllisyyspalvelukeskuksen prosessien kehittäminen ja kaupungin elinvoimapolitiikan suunnittelu ja toteuttaminen.

Kaarinan Kehitys Oy

Kaarinan kaupungin ja Kaarinan Kehitys Oy:n välillä on ostopalvelusopimus. Kaarinan Kehitys Oy toteuttaa aiemmin Business Turku Oy:n vastuulla olleen alkavien yritysten ja jo toimivien yritysten liiketoiminnan kehittämiseen liittyvän neuvonnan.

Kaarinan Kehitys Oy on kaupungin ja yrittäjien yhteinen elinkeinoyhtiö, jonka tehtävänä on osallistua kaupungin elinkeinopolitiikan suunnitteluun sekä kaupungin elinkeino-ohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseen. Tavoitteena on, että Kaarina olisi Turun seudun vetovoimaisin kaupunki yrittäjien ja yritysten sekä niiden henkilöstön näkökulmasta.

Tavoitteena on myös parantaa yrittämisen edellytyksiä sekä ymmärtää elinkeinoelämän tarpeita luomalla tiivis ja säännöllinen yhteistyö yrittäjien ja seudullisten yhteistyötahojen kanssa. Elinkeino-ohjelmassa on määritelty elinkeinopolitiikan perustaksi seuraavat asiat: sujuva päätöksenteko, toimivat yrityspalvelut, yritysymönteinen ajattelutapa ja seudullinen yhteistyö.

Kaarinan kaupungin strategiassa korostetaan asiakaslähtöistä toimintatapaa läpi koko organisaation. Kaarinan Kehitys Oy pyrkii varmistamaan, että uuden strategian osa-alueilla huomioidaan myös yritykset ja että yritysymönteisyys on osa kaupungin toimintakulttuuria ruohonjuuritasolta alkaen.

Kaarinan Kehitys Oy:n toiminnan perustana ovat laaja-alainen yhteistyö yritysten ja yrittäjien kanssa, kaupungin yritysalueiden markkinointi ja sijoittumispalvelut, yhteistyö seudullisen kehittämissyhtiön ja seudun kuntien kanssa sekä uusien kärkitoimialojen tunnistaminen ja kehittäminen. Elinkeino-ohjelmassa 2024 – 2030 on määritelty kaupungin elinkeinopoliittiset tavoitteet. Tavoitteiden mukaan vahvistetaan kaupungin yritys­lähtöistä toimintaa, kehitetään laaja-alaista yhteistyötä seudun eri toimijoiden kanssa ja lisätään Kaarinan houkuttelevuutta vahvistamalla kaupungin vetovoimatekijöitä. Kaarina on rohkea, yritysymmärtäväinen yrittäjyyden edistäjä ja esille tuoja.

Tavoitteiden toteutumista arvioidaan elinkeino-ohjelman mittareiden avulla tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi valtuustoon nähden sitovaa mittaristoa kehitetään seuraavalle talousarviovuodelle.

Turun seudun kehitys Oy ja Business Turku Oy

Turun seudun kuntien omistama Turun seudun kehitys Oy ostaa kuntien elinkeinopalvelut ostopalvelusopimuksen mukaisesti Business Turku Oy:ltä.

Business Turku Oy:n tehtävä on edistää uuden yritys- ja liiketoiminnan syntyä, kasvua ja kehitystä, korkeakoulujen innovaatioiden kaupallistamista, yritysten ja korkeakoulujen TKI-yhteistyötä, sekä investointien ja sijoittautumisten houkuttelua Turun seudulle. Uudistuneen Business Turun palvelut keskittyvät sisällöltään kolmeen Euroopankin tasolla merkittävään teemaan:

- Vihreä siirtymä,
- Terveys ja hyvinvointi, sekä
- Digitalisaatio ja älykkäät teknologiat,

joiden kautta yhtiö palvelee kasvuyrityksiä ja -yrityshioita kaikissa elinkaaren vaiheissa ja kaikilla toimialoilla, kuitenkin tunnistaen Turun seudun erityispiirteet ja erottavat (kilpailukyky)tekijät kuten korkeakoulujen osaamis pohja sekä vahvat teollisuudenalat kuten meriteollisuus, terveysteknologia ja lääkekehitys, sekä teollisen uudistumisen mahdollistavat teknologia- ja liiketoiminta-alueet kuten energia-, kiertotalous, materiaali- ja valmistava teollisuus.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Suunnitelma toimenpiteistä yritysten sijoittumisen ja kasvun sekä työttömien työllistymisen tukemiseksi

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Perustettujen yritysten määrä	236	198	240	250	250	4,2 %
Työpaikkojen määrä	10 672	10 672	10 300	10 300	10 300	0,0 %
Toimipaikkojen määrä	2 557	2 450	2 300	2 300	2 300	0,0 %
Vertailuhinnat	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Elinkeino- ja yrityspalvelut						
Toimintakulut €/ asukas	16,00	16,13	18,41	20,45	19,36	5,2 %

14.1.2. Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut Työllisyyspalvelujohtaja Gisela Lindberg-Vesalainen

TOIMINTASUUNNITELMA

Kaarina-strategian päämääränä on olla houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä. Kaarina haluaa olla Varsinais-Suomen paras paikka toimia yrittäjänä, ja jossa elinkeinotoiminnalle on kannustavat ja kilpailukykyiset olosuhteet. Kaarinan pitää onnistua houkuttelemaan osaavaa työvoimaa yritysten rekrytointitarpeisiin. Kaarinan elinvoima- ja työllisyyspalvelukeskuksen toimintaa tulee kehittää ja resursoida niin, että työllisyyspalvelut ovat asiantunteva, osaava ja monipuolinen työvoiman välittäjä, vastaten työpanoksellaan paikallisten työnantajien tarpeisiin. Kaarinan pitää olla hyvä paikka tehdä töitä, ja työllisyyspalveluiden tehtävä on työllään edesauttaa jokaisen kaarinalaisen työnhakijan mahdollisuuksia löytää paikkansa työmarkkinoilla.

Vuosi 2025 on tuonut työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun työllisyysalueiden kautta kunnille, ja valtion ylläpitämät TE-toimistot lakkautettiin 31.12.2024. Kaarina on osa Turun työllisyysaluetta, jossa järjestämme laadukkaat ja vaikuttavat lähipalvelut omassa elinvoima- ja työllisyyspalvelukeskuksessamme. Jokaisen kaarinalaisen työnhakijan tulee saada palvelutarvetta vastaavaa palvelua, ja tavoitteena on, että työnhakijat työllistyvät joko suoraan työmarkkinoille, tai työllistymistä edistetään opintojen tai oikea-aikaisten palveluiden kautta. Työllistymistä edistävissä palveluissa rakennamme ja kehitämme yhteistyötä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Vuoden 2026 aikana tavoitteena on luoda työllistymisen mahdollisuuksia mahdollisimman monelle kaarinalaisille työnhakijalle.

Palkkatuki uudistuksen myötä kunnan omaan työllistämiseen ei saa valtion tukea, vaan kunnat vastaavat omista palkkakustannuksistaan, vaikka palkattava on työtön työnhakija. Kuntaan

työllistäminen on osa työnhakijoiden palvelupolkua ja päämääränä on, että työnhakijat sijoittuvat pitkällä tähtäimellä vapaille työmarkkinoille. Kunnan kustantamalla palkkatuella yritykset saavat tukea työttömän työnhakijan palkkaamiseen, ja työnhakija saa mahdollisuuden sijoittua työmarkkinoille kunnan tuella.

Nykyisen työllisyyspalveluiden henkilöstömäärän turvin pystymme, tämänhetkisen arvion mukaan, vastaamaan vuoden 2026 osalta kaarinalaisten palvelutarpeisiin. Nyt työllisyyspalveluissa on 14 vakituista asiantuntijaa ja kolme määräaikaista asiantuntijaa. Yritysten ja henkilöasiakkaiden palvelutarve on työllisyshoidossa suhdanneriippuvaista, ja työ on pitkäjänteistä. Vuosi 2025 on ollut ensimmäinen toimintavuosi, jolloin työllisyyspalveluiden kokonaisvastuu on työllisyysalueilla, ja niiden kautta kunnilla. Resurssien riittävyyttä ja palveluiden toimivuutta on syytä seurata ja arvioida säännöllisesti myös toisen toimintavuoden aikana.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden laskentatapa on muuttunut vuoden 2025 alusta, ja kunnan kompensatiomaksu alkaa jokaisen työnhakijan 100 päivän työttömyyden kohdalla. Palvelut, kuten kuntouttava työtoiminta, ei poista kunnan kompensatiomaksua. Valtiovarainministeriön arvio vuoden 2025 työmarkkinatuen kuntaosuudesta on laskettu vuoden 2023 toteutuman pohjalta, eikä indeksikorotuksia tai mahdollisia muutoksia työllisyystilanteessa ole huomioitu. Tämä on arvio vuoden 2026 valtiosuuksien kohdalla myös. Palvelut rahoitetaan valtiosuuksilla, ja vuoden 2026 osalta työllisyyspalveluiden kustannuksia ei ole eritelty valtiosuuksissa, vaan ne ovat osa kuntien yleiskatteellista valtiosuutta.

Kaarina-strategian päämääränä on tarjota monipuolisia ja laadukkaita palveluita asukkaille.

Strategian mukaisesti Kaarinan monipuoliset ja laadukkaat palvelut ovat tarjolla kaikille kaarinalaisille. Kunnan tehtäviin kuuluu kotoutumisen edistäminen, ja kotoutumislakiuudistus siirsi vuonna 2025 kotoutumisen edistämisen kokonaisvastuun kunnille. Suuri osa kotoutujista on työnhakijoita, joten kotoutumispalveluiden yhdistäminen työllisyyspalveluihin on oleellinen osa kotoutumisprosessia. Työllisyys- ja kotoutumispalvelut tarjoavat kaikille työikäisille kaarinalaisille sujuvan siirtymän kohti työelämää.

Maahanmuuttokoordinaattori vastaa myös kiintiöpakolaisten vastaanottamiseen liittyvistä käytännön toimista ja ukrainalaisten kotikunnan saaneiden palveluohjauksesta. Kotoutumislain vuoden 2025 uudistus on tuonut mukanaan uusia velvoitteita kunnille, kuten yhteiskuntaorientaation tarjoaminen sekä palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelman laatiminen kaikille kotoutujille. Kunnan kotoutumishjelmassa kuvataan kotoutumista edistävät palvelut sekä työllisyysalueen laajuisesti että paikallisesti Kaarinassa. Lakisääteisten palveluiden lisäksi työllisyys- ja kotoutumispalvelut tekevät työtä maahanmuuttajien osallisuuden edistämiseksi kunnassa, työmarkkinoilla ja elinkeinoelämässä.

Kotoutujille Kaarinassa tarjotaan säännöllisesti matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa ilman ajanvarausta. Suunnittelemme vuonna 2026 tarjoavamme myös suomen kielen koulutusta, yhteiskuntaorientaatiota ostopalveluna sekä suomen kielen keskustelyryhmiä.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Kaarinan työllisyyspalveluissa lisätään paikallista valmennusta ja työnhakutaitoja kehittäviä palveluita.
- Työllisyyspalveluiden osuus valtiosouudesta ei ole erikseen laskettu vuoden 2026 osalta.
- Arvio vuoden 2026 työttömyysetuuksien kuntaosuudesta on laskettu vuoden 2023 toteutuman pohjalta. Laskelmassa ei ole huomioitu mahdollisia muutoksia työllisyystilanteessa.
- Lisäämme kotoutujille suunnattua kielikoulutusta.
- Kunnan kotoutumishjelma ohjaa kunnassa toteutettavaa kotoutumisen edistämistä, ja osa kustannuksista, kuten kielikoulutus, katetaan laskennallisilla korvauksilla.

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

- Työllisyysalueen yhteiset hankinnat, kuten työvoimakoulutukset ja kotoutumiskoulutukset, hankitaan ja kilpailutetaan vastuukunta Turun toimesta. Kaarinan omina palveluhankintoina on suunniteltu työelämävalmennusta nuorille, työnhakuvalmennusta ja it-taitoien vahvistamista pitkäaikaistyöttömille sekä erityisnuorille suunnattua työnhakuun valmistavaa valmennusta (neuropsykologisen haasteiden omaaville nuorille).
- Kotoutujille suunnattuja suomen kielen kursseja hankitaan ja toteutetaan yhteistyössä Kaarinan kansalaisopiston kanssa.
- Yhteiskuntaorientaatiota hankitaan ostopalveluna.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Kaupungille työllistettyjen henkilöiden määrä*				40	45	45	12,5 %
Yrityksiin palkkatuella sijoitettujen henkilöiden määrä**				25	30	30	20,0 %

*Uusi suorite vuoden 2025 alusta. Työllisyyspalvelu-uudistuksesta johtuen kaupungin työllistämiseen ei saa erillistä valtion myöntämää palkkatukea.

**Uusi suorite vuoden 2025 alusta. Työllisyyspalvelu-uudistuksesta johtuen kunta vastaa yritysten palkkatuesta vuodesta 2025 alkaen.

14.2. Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunta kansalaisopiston rehtori Risto Jaakola
hyvinvoinnin edistämisen päällikkö Hanna Inkeroinen

TOIMINTA-AJATUS

Vapaa-aikapalvelut tuottavat kuntalaisten hyvinvointia edistäviä palveluita. Vastuualue tarjoaa kaupungin eri palvelualueiden, yhdistysten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä tietoa, palveluita ja olosuhteita, jotka aktivoivat kuntalaisia oman hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseen kirjaston, kulttuurin, palvelupisteiden sekä nuorisotyön ja kansalaisopiston monipuolisella tarjonnalla.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuualue vastaa kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Vastuualueen keskeisenä tehtävänä on asukkaiden hyvinvointia kuvaavan tiedon tuottaminen, kerääminen ja analysointi kaikkien palvelualueiden käyttöön sekä palvelualueiden tukeminen asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistyössä. Tavoitteena on synkronoida hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä koko kaupungin yhteisenä tehtävänä yhteen. Lisäksi vastuualue toimii Kaarinan kaupungin ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen linkkinä kehittämistyössä ja yhteistyörakenteissa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Kaarina tarjoaa laadukkaat ja monipuoliset palvelut <i>Monipuoliset palvelut vastaavat asukkaiden tarpeita ja tukevat sujuvaa arkea</i>	Kansalaisopiston palvelutason säilyttäminen. Alueellisen ja jalkautuvan nuorisotyön kehittäminen.	Jonossa olevien määrä ei kasva. Työntekijäresurssia siirretään jalkautuvaan nuorisotyöhön.
Kaarina edistää hyvinvointia <i>Palveluiden painopiste on ennaltaehkäisyssä</i> <i>Kaarinassa on mahdollisuus kohdata, tulla kuulluksi, osallistua ja vaikuttaa</i>	Hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 tavoitteiden ja toimenpiteiden käynnistäminen. Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin mallin jalkauttaminen.	Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus on käynnissä 1–3 tavoitteessa. Päätösten vaikutusten ennakoarviointeja (EVA) on tehty eri palvelualueilla.

PALVELUSTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Hyvinvointilautakunnan alainen toiminta toteutuu palvelustrategian mukaisesti.

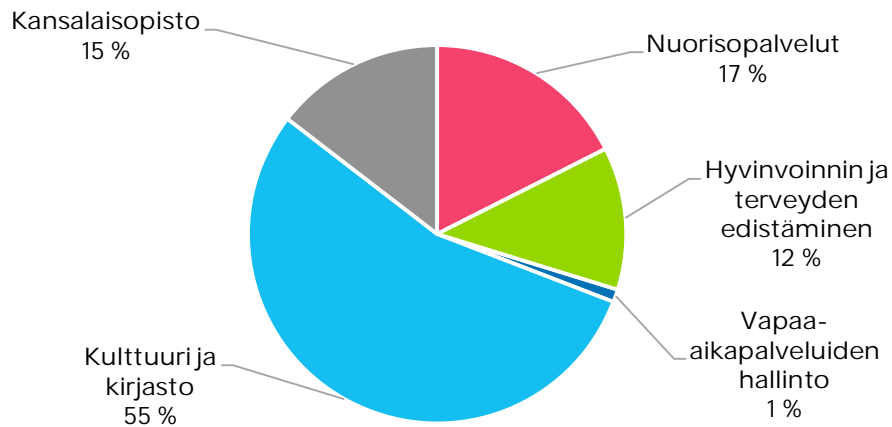
KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

- Kaarinan kaupungin etsivä nuorisotyö 8/2025 - 7/2026
- Yhdessä – Kaarinan harrastusmalli (Harrastamisen Suomen malli), kevät 2026
- Paikallisen harrastustoiminnan kehittäminen, kesäkerhot 2026
- Light in the Library for Ukrainians 9/2025 - 10/2026

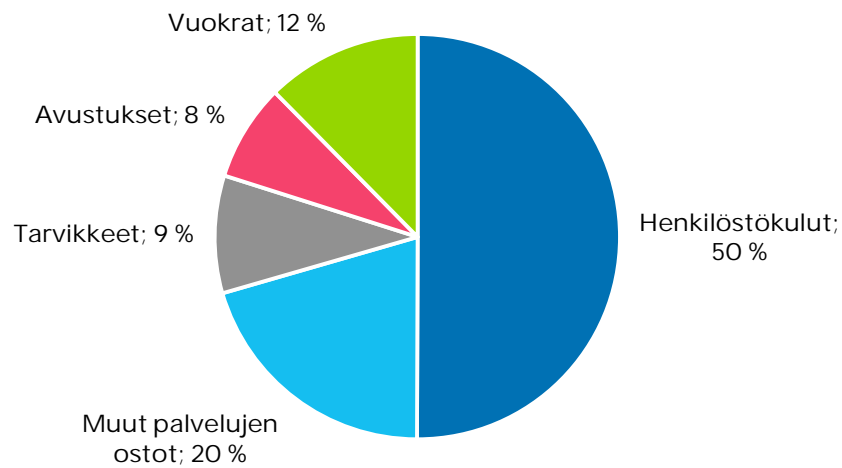
TALOUS

1 000 euroa	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tuotot	516	612	454	490	490	8,0 %
Kulut	-5 967	-6 253	-6 450	-6 774	-6 729	4,3 %
Kate	-5 451	-5 642	-5 996	-6 283	-6 238	4,0 %

Toimintakatteen osuudet yksiköittäin

Kululajien osuudet TA 2026

14.2.1 Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut kansalaisopiston rehtori Risto Jaakola

TOIMINTASUUNNITELMA

- Kansalaisopiston kurssien määrän kohdentaminen niihin pääluokkiin, joissa kysyntä on suurinta.
- Kansalaisopiston uuden keramiikkaluokan hankkiminen ja varustelu
- Piispanlähteen nuortentalon uuden nuorisotila- ja koulukirjastopisteen toiminnan käynnistäminen ja eri toimintamuotojen kokeilu ja kehittäminen

Vastuualueen toiminnan päätarkoituksena on edistää kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä: Tuotamme monipuolisia kirjasto-, kulttuuri- ja nuorisopalveluja sekä kansalaisopiston kursseja kuntalaisille. Kaarina-talo tarjoaa erilaisia tiloja kuntalaisten kokoontumiseen ja tapahtumiin. Palveluiden monipuolisuutta, tarvelähtöisyyttä ja hyvää kohdentumista tavoitellaan asiakaslähtöisesti laajan ja aktiivisen yhteistyön avulla.

Kansalaisopisto:

Kansalaisopiston kurssien jonopaikoille jäävien kasvun pysäyttäminen kohdentamalla kursseja niihin pääluokkiin, joissa kysyntä on suurinta. Tämä edellyttää sitä, että kansalaisopistolla on käytössään riittävästi tiloja kaupungin eri toimipisteissä (koulut, liikuntatilat jne.). Keramiikan opetustilojen tarve on kasvanut jo useita vuosia. Nykyisen keramiikkaluokan kapasiteettia ei pysty enää kasvattamaan. Tämän vuoksi hankitaan toinen luokkatila ja varustellaan se keramiikkaopetukseen soveltuvaksi.

Etäkurssien kysyntää tarkastellaan ja tarjontaa muutetaan tarpeen mukaan. Samalla tarkastellaan kriittisesti etäkurssien valikoimaa: ovatko kurssit oikeilta aihealueilta ja onko niiden pituus tai toteutusaikataulu tarvetta vastaava.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut:

Kirjaston palvelukysyntä on vuosien 2023-2024 aikana kasvanut merkittävästi. Edellinen kirjaston lainausennätys oli koronaa edeltäneeltä ajalta, joka ylitettiin vuonna 2023 yli 100 000 lainalla. Uusi ennätys ylitettiin heti seuraavana vuonna 48 000 lainalla ja vuonna 2024 Kaarinan lainaus/asukas oli jälleen Vaski-kirjastojen villikkainta ja valtakunnallisissakin lainaustilastoissa Kaarina oli kuudennella sijalla (vuonna 2023 seitsemännellä sijalla). Tavoitteena on vastata kirjaston nopeasti kasvaneeseen palvelukysyntään.

Vuonna 2026 käynnistetään Piispanlähteen nuortentalon uuden nuorisotila- ja koulukirjastopisteen toiminta. Tila palvelee aluksi myös lastentalon koulukirjastona vuoteen 2028 asti, jolloin uusi lastentalo valmistuu. Koulun ja nuorisopalveluiden kanssa kokeillaan ja kehitetään uusia toimintamuotoja, joita yhdistetty nuorisotila-kirjasto mahdollistaa.

Kirjaston ja palvelupisteen yhteistyönä toteutetaan tehostetusti sähköisiin palveluihin liittyvää asiakasneuvontaa, sillä vuodesta 2026 alkaen viranomaisviestintä toteutetaan ensisijaisesti digitaalisesti.

Lisäksi Kaarinan kirjastossa kehitetään uusia tapoja toteuttaa kirjastolain määräämiä tehtäviä, kuten yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistämistä. Vuosina 2025-2026 kirjasto on mukana "Light in the Library for Ukrainians" kansainvälisessä yhteistyöhankkeessa yhdessä Turun kaupunginkirjaston, Turun naiskeskuksen, Hiidenmaan kirjaston (Viro) ja Valmieran kirjaston (Latvia) kanssa. Hankkeen tarkoituksena on vahvistaa kirjastojen roolia osallistavina, monikielisinä ja monikulttuurisina tiloina, edistäen kotoutumista yhteisöisten suhteiden ja kulttuurisen ymmärryksen kautta. Hankkeelle on Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoitus ja se on jatkoa kirjaston edelliselle yhteistyöhankkeelle Democratic Library 2023-2024.

Prosenttitaidehankkeita on edelleen meneillään useita päällekkäin. Hankkeiden koordinointi kuuluu kulttuurituottajan tehtävään. Työkuorman tasaamiseksi kulttuurin tapahtumatuotannon tehtäviin on palkattu osa-aikainen sijainen 60% työajalla.

Nuorisopalvelut:

Nuorten ja lasten kohtaaminen ja kuulluksi tuleminen on keskiössä kaikissa nuorisopalveluiden toimintamuodoissa. Nuorisotilat mahdollistavat nuorten kokoontumisen ja toistensa tapaamisen myönteisessä ja sallivassa ympäristössä.

Nuorisotilat keskustassa, Littoisissa, Piispanristillä ja Piikkiössä ovat avoinna kolmena iltana viikossa tammikuusta toukokuuhun ja syyskuusta joulun. Jokaisella nuorisotilalla työskentelee vakituinen nuorisotyöntekijä ja osa-aikaisia ohjaajia. Avoimessa- ja ryhmätoiminnassa nuorisotyöntekijän työparina on aina nuorisotilaohjaaja, kerho-ohjaaja tai koulunuorisotyöntekijä.

Mopotallin toimintakausi jatkuu kesäkuun loppuun ja käynnistyy elokuun alussa. Mopotallilla työskentelee vakituksena kokoaikainen nuoriso-ohjaaja ja osa-aikainen nuorisotilaohjaaja.

Jalkautuvaa ja liikkuvaa nuorisotyötä tehdään osana yhteistyössä Aseman Lapset ry:n kanssa. Walkers-toiminnassa nuorisotyöntekijöiden työpareina työskentelee koulutettuja vapaaehtoisia eli wapareita. Jalkatutuvassa ja liikkuvassa työmuodossa mennään sinne, missä nuoret jo ovat.

Loma-aikoina panostetaan leiri- ja retkitoimintaan. Kesäkuussa järjestetään päiväleirejä alakouluikäisille eri puolilla Kaarinaa ja perinteistä leiritoimintaa lapsille ja nuorille Vuolahden leirikeskuksessa.

Nuorisotyön, koulunuorisotyön ja kirjaston nuorisotyön yhteistyöllä järjestetään tapahtumia yhtenäiskouluilla, nuorisotiloilla ja pääkirjastossa. Harrastamisen Suomen mallin kerhotoimintaa järjestetään kaikissa perusopetuksen kouluissa ja nuorisotiloissa ainakin kevätlukukauden 2026 loppuun asti.

Erityisnuorisotyö ja uraohjaus täydentävät nuorisopalveluiden kokonaisuutta tarjoamalla matalan kynnyksen lisäpalveluja. Näissä työmuodoissa tehdään yhteistyötä perusopetuksen, perhekeskuksen ja työvoimapolveluiden kanssa. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa olevat nuoret ja löytää heille sopivia polkuja palveluihin, koulutukseen ja työelämään. Kohderyhmä on kaarinalaiset palveluiden ulkopuolella olevat 17-29-vuotiaat nuoret. Keskeisiä työmuotoja ovat yksilötyö, ryhmätoiminnot ja avoin toiminta. Yhteistyökumppaneita ovat mm. sosiaalipalvelut, toisen asteen koulutus, työvoimapolvelut, puolustusvoimat sekä mielenterveyspalvelut.

Nuorten työllistäminen kaupungin kesätöihin on tärkeää, hyödynnetään Hovirinnan liikennepuiston toiminnan pyörittämiseen.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Osa-aikaisen nuorisotilaohjaajan vakinaistaminen (mopotalli)
- Liikennepuiston toiminnot järjestetään omana toimintana.

INVESTOINNIT

- Kansalaisopiston keramiikkatilan irtaimisto 40 000 euroa
- Valkeavuoren kampuksen taidehankinnat 20 000 euroa
- Piispanlähteen lastentalon taidehankinnat 80 000 euroa
- Piispanlähteen nuortentalon taidehankinnat 10 000 euroa
- Kaarinan lukion taidehankinnat 56 000 euroa
- Torialueen taidehankinnat 25 000 euroa

- Kulttuurin päiväkodin taidehankinnat 10 000 euroa

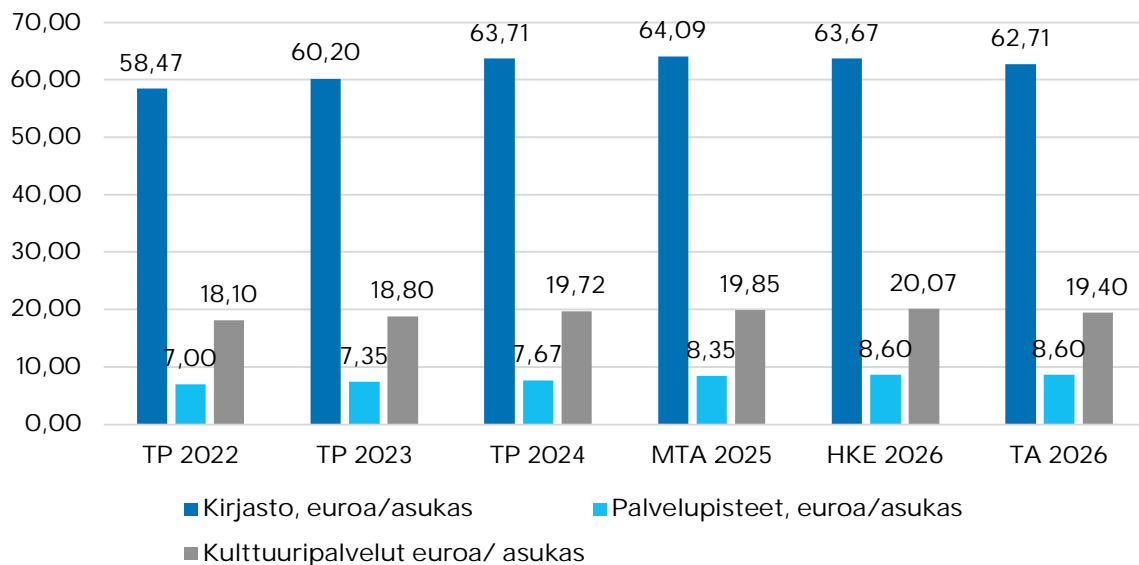
HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

- Kansalaisopiston opinto-ohjelman painatussopimuksen option käyttäminen tai uusi kilpailutus
- Harvaluodon saunan toiminnan järjestäjän kilpailutus

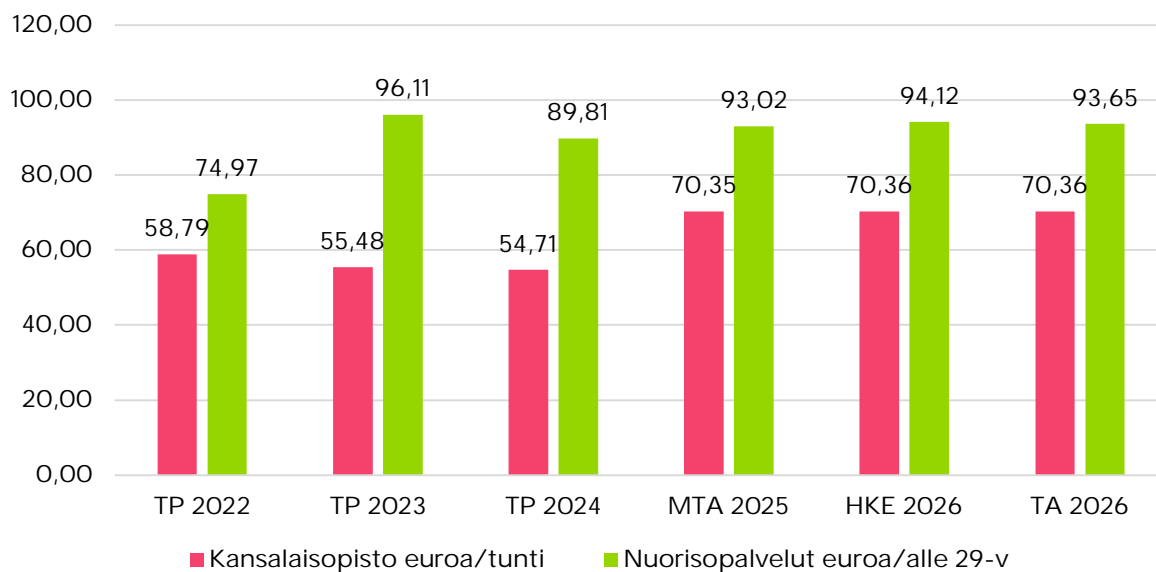
VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Kirjasto: Kokonaislainaus, kpl/asukas	18,41	21,87	22,91	21,00	23,00	23,00	9,5 %
Kirjasto: Fyysiset käynnit, kpl/asukas	9,39	10,44	10,73	11,00	11,00	11,00	0,0 %
Kirjasto: Verkkokäynnit, kpl/asukas	8,99	9,13	9,11	10,50	10,50	10,50	0,0 %
Palvelupisteiden asiakaskäynnit, kpl	19 231	17 170	17 250	18 000	17 500	17 500	-2,8 %
Kulttuuripalvelut, tapahtumien kävijämäärät	24 195	22 983	23 063	24 000	23 500	23 500	-2,1 %
Kansalaisopisto, opetustunnit	13 336	13 613	14 052	13 200	13 200	13 200	0,0 %
Nuorisotilojen kävijämäärät	13 569	16 902	16 694	15 000	16 000	16 000	6,7 %
Nuorisotoimintaan osallistuvat (tapahtumat, koulu yhteistyö, leirit, retket, HSM-kerhot, liikennepuisto)		34 419	32 246	30 000	25 000	25 000	-16,7 %
Vertailuhinnat (netto)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Kirjasto, euroa/asukas	58,47	60,20	63,71	64,09	63,67	62,71	-2,2 %
Palvelupisteet, euroa/asukas	7,00	7,35	7,67	8,35	8,60	8,60	3,0 %
Kulttuuripalvelut euroa/ asukas	18,10	18,80	19,72	19,85	20,07	19,40	-2,3 %
Kansalaisopisto euroa/tunti	58,79	55,48	54,71	70,35	70,36	70,36	0,0 %
Nuorisopalvelut euroa/alle 29-v	74,97	96,11	89,81	93,02	94,12	93,67	0,7 %

Kirjastot, palvelupisteet ja kulttuuripalvelut, euroa/asukas

Vertailuhinnat: Kansalaisopisto ja nuorisopalvelut

14.2.2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvoinnin edistämisen päällikkö Hanna Inkeroinen

TOIMINTASUUNNITELMA

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen siirtyi 1.6.2025 alkaen elinvoimapalveluiden palvelualueelle omaksi vastuualueekseen ja hyvinvointilautakunnan alaiseksi toiminnaksi. Uusi organisaatorakenne haastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta, koska työ siirtyi pois kaupungin keskushallinnosta osaksi sektorihallintoa. Uudessa organisaatiomallissa on tärkeää huomioida se, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään kaikilla palvelualueilla ja vastuualueen roolina on tukea, kehittää ja koordinoita koko kaupungin työtä yhteiseen tavoitteeseen.

Vuonna 2023 otettiin käyttöön kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. HYTE-kertoimeen vaikuttaa usean eri palvelualueen toiminta. Valtiovarainministeriön ennakkolaskelman (kesäkuu 2025) mukaisesti Kaarina saa vuonna 2026 hyte-kertoimen perusteella 782 076 euroa valtiosuuden lisäosana. Viime vuonna lisäosa oli 750 657 euroa.

Vuonna 2025 valmisteltiin laajaan hyvinvointikertomukseen 2021-2024 pohjautuva hyvinvointisuunnitelma uudelle valtuustokaudelle 2025-2029. Hyvinvointisuunnitelma ohjaa kaikilla kaupungin palvelualueilla tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Suunnitelma tullee sisältämään toimenpiteitä, joita on jo aloitettu, mutta myös mahdollisia uusia avauksia. Kokonaisuus saattaa vaatia muun muassa uusia työryhmiä suunnittelemaan, toteuttamaan ja seuraamaan asetettuja tavoitteita.

Yhteistyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa jatketaan eri yhdyspintojen mukaan nimetyissä verkostoissa sekä hyte-neuvotteluissa. Kaarinan kaupunki on solminut aiesopimuksen Varhan kanssa Tiedolla tuloksiin – Vaikuttavaa ehkäisevää päihdetyötä Varsinais-Suomessa hankkeesta ja mikäli hankkeelle myönnetään terveyden edistämisen määrärahaa, työ alkaa maaliskuussa.

Kaarina-strategian Kaarina edistää hyvinvointia –päämäärän yhtenä onnistumisen tekijänä on se, että Kaarinassa on mahdollisuus kohdata, tulla kuulluksi, osallistua ja vaikuttaa. THL:n tuottaman kuntajohdon terveydenedistämiskäytännön mukaan kehittämiskohteina Kaarinassa on ollut päätösten vaikutusten ennakoarviointi ja osallisuuden edistäminen.

Vuonna 2025 oli tavoitteena pilotoida kaikkien palvelualueiden yhteistyössä valmistelemaa päätösten vaikutusten ennakoarviointimallia (EVA). Tavoitteeksi on asetettu, että vuonna 2026 Kaarinassa olisi vakiintumassa oleva malli vaikutusten ennakoarvioinnille. On selvää, että EVAn käyttöönotto vie aikaa ja vaatii uudenlaisen näkökulman omaksumista päätösten valmisteluun. Tästä syystä edelleen vuonna 2026 olemme osittain pilotointivaiheessa eikä aiemmin asetettu tavoite vakiintumassa olevasta mallista ole vielä ajankohtainen. Vuoden 2026 aikana on edelleen tärkeää löytää eri kokoisia ja eri tyyppisiä pilotoitavia kohteita vaikutusten ennakoarvioinnille.

Asukasbudjetti toteutetaan 6. kertaa. Asukasbudjetissa kaupungin asukkaat ideoivat 50 000 euron määrärahalta käyttökohteita kaupungin kehittämiseksi. Asukasbudjetti sidotaan vahvemmin osaksi Kaarina-strategiaa ja vuonna 2025 painopisteenä on strateginen päämäärä Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä. Vuoden 2026 ideat on kerätty jo loppuvuodesta 2025, jotta voittaneiden ideoiden toteutus voi alkaa nopeasti vuoden alusta.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Liikunta-avustusten määrärahat siirretään liikuntapalveluista hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vuoden 2026 alusta alkaen

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Terveyden edistämiskiivisuus kuntajohdossa (THL: TEA-viisari)*	-	69	-	95	95	95	0,0 %
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (hyte-kerroin)**	82	82	80	85	85	85	0,0 %
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (hyte-kerroin)***	50	50	53	52	52	52	0,0 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Hyte-kerroin, euroa/asukas	18,60	18,70	20,00	19,50	19,50	19,50	0,0 %
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, euroa/asukas					20,84	21,25	

*Terveyden edistämiskiivisuus kuntajohdossa -pistemäärä kuvaa, miten hyvin terveydenedistämiskiivisuus toteutuu kunnassa. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista. (THL: TEA-viisari) Tiedonkeruu toteutetaan kahden vuoden välein ja viimeisin tiedonkeruu on tehty keväällä 2025. Tuorein tieto päivittyy joulukuussa 2025.

**Prosessi-indikaattoreilla kuvataan kaupungin toimintaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Indikaattoreita on yhteensä 15 kpl. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Tuorein tieto päivittyy joulukuussa 2025.

*** Tulosindikaattoreilla (6 kpl) mitataan muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Tuorein tieto päivittyy joulukuussa 2025.

15. Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut

sivistysjohtaja Elina Heikkilä

PALVELUALUEEN KATSAUS

Vuoden 2026 toiminnan ja talouden suunnittelua tehdään tilanteessa, jossa varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa olevien lasten määrän kasvu on tasaantunut. Oletus on, että palveluiden piirissä olevien lasten ja nuorten määrä ei kokonaisuudessaan kasva. Alueelliset erot ovat kuitenkin selkeät niin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen kuin perusopetuksenkin osalta. Alueista kasvussa ovat erityisesti Piispanristi ja Lemunniemi sekä Voivala, Rauhalinna ja Hulkio.

Kaarinan kaupungin strategian mukaisesti tavoitteemme on tarjota kuntalaisille monipuolisia ja laadukkaita palveluita. Edellytyksenä onnistumiselle on, että palvelut ovat saavutettavia ja että palveluiden resurssit vastaavat tarpeita. Sivistyslautakunnan talousarvioesityksillä varmistetaan niin lakisääteisten henkilöstömitoitusten toteutuminen kuin riittävä tuki kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen. Johtuen kuntatalouden tilanteen heikentymisestä, ei kaikkia oppimisen tuen uudistukseen linkittyviä, oppilaiden ja opiskelijoiden oppimiseen tukeen toivottuja lisäpanostuksia kyetä täysimääräisesti toteuttamaan. Pystymme kuitenkin tästä huolimatta tarjoamaan palveluidemme piirissä oleville lapsille ja nuorille heidän tarvitsemansa tuen ja täytämme resursseillamme myös lain velvoitteen.

Sivistyslautakunnan alaisten toimintayksikköjen tilat ovat edelleen vuonna 2026 monilta osin muutoksessa. Hankkeista seuraavana valmistuva Piispanlähteen nuortentalon laajennus otetaan käyttöön heti alkuvuodesta. Välittömästi tämän jälkeen keväällä 2026 käynnistyy Piispanlähteen lastentalon purku ja korvaavan uudisrakennuksen rakentaminen - samaan aikaan käynnissä on myös nuortentalon peruskorjauksen suunnittelu. Kultanummen päiväkodin rakentaminen on käynnissä ja Piikkiön yhtenäiskoulun hankkeen valmistelu etenee kaupunginvaltuuston hyväksyt-tyä hankesuunnitelman. Päätöksiä palveluverkosta tehdään hankekohtaisten töiden edetessä.

Toiminta jatkuu edelleen useilta osin väliaikaistiloissa: Piispanlähteen päiväkotikiukaan Kairiskulmassa, Otavan esiopetus Koristossa, lukio peruskorjauksen ajan väistötiloissa, Kotimäen Minimäki puukoulun ja kivikoulun korvaajana, Kultanummen päiväkotikiukaan Pasmakadulla ja Ristikalliossa. Lisäksi Piikkiön yhtenäiskouluun on hankittu 4 väistötilaa koulun tiloissa tehtävien akuuttien korjausten mahdollistamiseksi,

Pitkän tähtäimen tavoitteemme mukaisesti haluamme olla paras paikka oppia, kasvaa ja kehittyä sekä toisaalta paras paikka opettaa, kasvattaa ja kehittää. Jotta onnistumme tavoitteessamme, on meidän varmistettava, että työtä tekee ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö. Esihenkilöitä on tuettava haastavissa tilanteissa ja työyhteisöjen tai toimintatapojen ollessa murroksessa. Johtamiseen on oltava aikaa, mikä edellyttää riittävää esihenkilötyön resurssointia ja tarkoituksenmukaisia, esihenkilötyön tukena olevia hallinnon tukipalveluita. Uusien työntekijöiden rekrytointiin on panostettava. Tarjoamalla mielenkiintoisia työtehtäviä pyrimme vaikuttamaan siihen, että myös tietyillä kriittisillä ammattialoilla riittää henkilöstöä. Toteutamme työllämme Kaarinan kaupungin vuosille 2023-2030 hyväksytyä strategiaa, jossa henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat keskeisessä asemassa.

Hyvinvoinnin edistäminen on yksi kunnan tärkeimmistä tehtävistä ja se on myös yksi Kaarinan strategian painopisteistä. Palvelumme on järjestettävä kuntalaisten tarvetta vastaavasti ja oikea-aikaisesti. Ennaltaehkäisevien, varhaisessa vaiheessa annettavien matalan kynnyksen palveluiden kehittämistä on edelleen jatkettava. Niin varhaiskasvatuksessa kuin esi- ja perusopetuksessakin kiinnitetään huomiota siihen, että kaikki lapset ja nuoret saavat tukea omassa arkisessa toimintaympäristössään. Tuemme työssämme myönteistä käyttäytymistä ja sitoutumista omaan yhteisöön osallisuuden vahvistamisen kautta. Vuonna 2026 jatkamme työtä, jossa tavoittelemme selkeää muutosta tilanteeseen, jossa iso osa kaarinalaisista lapsista

ja nuorista kertoo kokevansa heistä huolta pitävän aikuisen taholta henkistä tai fyysistä väkivaltaa.

15.1. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta sivistysjohtaja Elina Heikkilä

TOIMINTA-AJATUS

Koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluilla luodaan edellytykset kasvulle, kehitykselle ja elinikäiselle oppimiselle Kaarinassa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä</p> <p><i>Kaarina on lapsi- ja perhemyönteinen kaupunki, jossa on hyvä kasvaa ja oppia</i></p> <p>Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut</p> <p><i>Kaarina ylläpitää ja kehittää henkilöstön osaamista</i></p>	<p>Kouluterveyskyselyn mukaan yli 13 % perusopetusikäisistä kaarinalaisista lapsista ja nuorista on kokenut vanhemman tai huolta pitävän aikuisen taholta fyysistä väkivaltaa. Vastaavasti henkistä väkivaltaa kokeneiden osuus on lähes 30 %.</p> <p>Tavoitteena on, että huoltajien tietoisuutta lasten kaltoinkohtelusta haitallisuudesta lisätään ja ohjataan vanhempia vanhemmuutta tukien palveluiden piiriin.</p> <p>Tavoitteena on, että kaikissa sivistyslautakunnan alaisissa yksiköissä henkilöstöllä on kyky ja osaaminen tunnistaa lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa väkivaltaa ja toimia tilanteessa lain edellyttämällä tavalla.</p> <p>Tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten ymmärrystä oikeudesta fyysiseen koskemattomuuteen. Samalla lisätään lasten ja nuorten tietoisuutta oikeudestaan turvallisiin kasvuolosuhteisiin. Lisäksi lisätään heidän tietoisuuttaan niistä kanavista, joista saa apua.</p>	<p>Kouluterveyskyselyn tulokset osoittavat, että lapsiin kohdistuva kuritus- ja henkinen väkivalta on vähentynyt pitkällä aikajänteellä.</p> <p>Huoltajille toteutetaan kysely, jolla kartoitetaan, onko vanhempien tietoisuus vanhemmuutta tukevista palveluista ja kuritusväkivallan haitallisuudesta lisääntynyt. Lisäksi kyselyllä kartoitetaan huoltajien suhtautumista kuritusväkivaltaan.</p> <p>Lasten kanssa työskentelevien uusien työntekijöiden perehdytykseen sisällytetään lapsiin kohdistuvan väkivallan ennaltaehkäisyä koskeva osio.</p> <p>Toteutetaan lapsille ja nuorille kysely, jolla kartoitetaan heidän ymmärrystään oikeudesta fyysiseen koskemattomuuteen ja turvalliseen kasvuympäristöön. Lisäksi kartoitetaan heidän tietoisuuttaan siitä, mistä he voivat tarvittaessa hakea ja saada apua.</p>

<p>Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä</p>	<p>Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus tarjoavat turvallisen kasvu- ja oppimisympäristön.</p>	<p>Kouluterveyskyselyn ja muiden tilannetta kartoittavien kyselyjen tulokset osoittavat kiusatuksi tulleiden määrän laskeneen.</p>
<p><i>Kaarina on lapsi- ja perhemyönteinen kaupunki, jossa on hyvä kasvaa ja oppia</i></p>		<p>Kehitetään mittaristo, jolla voidaan arvioida pienten lasten osalta turvallista kasvu- ja oppimisympäristöä sekä sen tilaa.</p>
<p><i>Kaarina on turvallinen ja viihtyisä kaikille</i></p>		
<p>Kaarina edistää hyvinvointia</p>		
<p><i>Palveluiden painopiste on ennaltaehkäisyssä</i></p>		

PALVELUSTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Sivistyslautakunnan talousarvioesitys poikkeaa palvelustrategiasta varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä koululaisten iltapäivätoiminnan osalta.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä palvelustrategiassa linjataan, että varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen (laskettuna yhteen) osalta oman tuotannon osuus on 62 % ja ostopalvelun (/palvelusetelin) 38 %. Palvelustrategiaan kirjatun mukaisesti tavoitetilaa päästään siinä vaiheessa, kun kunnallista toimintaa lisäävät hankkeet ovat valmistuneet (Valkeavuoren päiväkotit 2025, Piispanlähteen lastentalo 2028, Kairiskulman päiväkotit 2025). Vuoden 2026 talousarviossa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen oman tuotannon osuus on 56 % ja ostopalvelun/palvelusetelin 44 %.

Koululaisten iltapäivätoiminta tuotetaan Kaarinassa tällä hetkellä kokonaan omana toimintana. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä palvelustrategiassa linjataan, että oman tuotannon lisäksi tulevaisuudessa on perustelua kokeilla järjestöyhteistyötä vaihtoehtoisena tuottamistapana. Kaarinassa ja lähialueilla toimii useita seuroja ja yhdistyksiä, joiden kanssa olisi mahdollista tehdä iltapäivätoiminnan osalta yhteistyötä. Selvitystyö asiassa on käynnissä. Tavoitteena on, että oman tuotannon osuus on jatkossa 70 % ja muun tuotannon osuus 30 %.

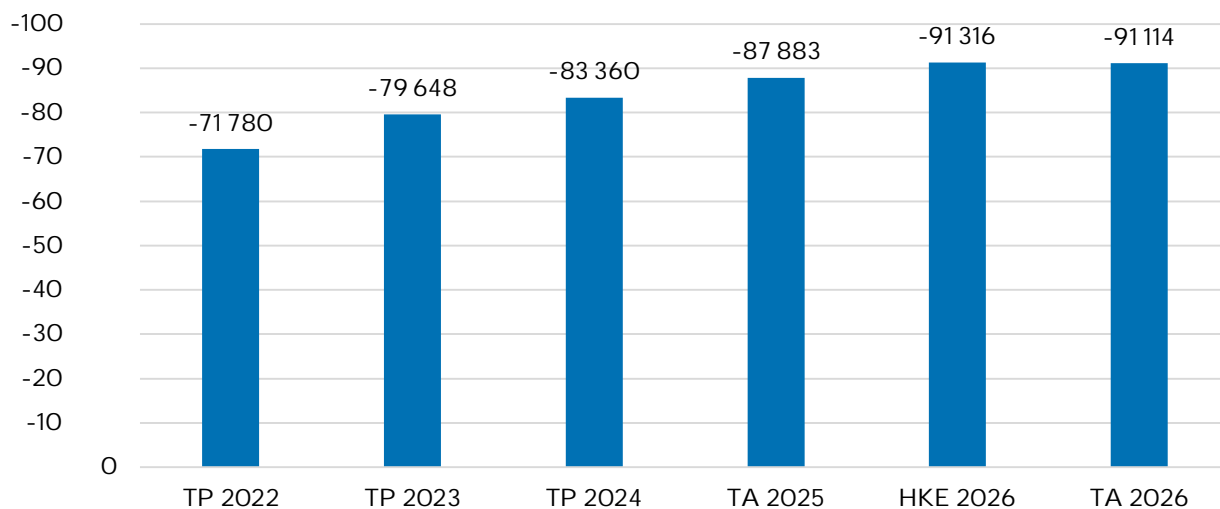
KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

- Tekoälyä kieltenopetukseen (Hämeenlinna koordinoi hanketta)

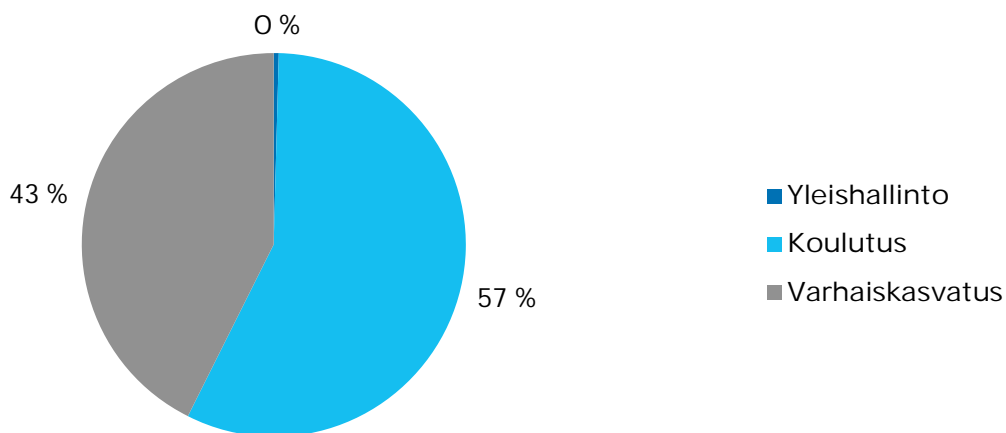
TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tuotot	5 998	5 973	5 145	4 375	4 192	4 192	-4,2 %
Kulut	-77 778	-85 621	-88 505	-92 259	-95 508	-95 306	3,3 %
Kate	-71 780	-79 648	-83 360	-87 883	-91 316	-91 114	3,7 %

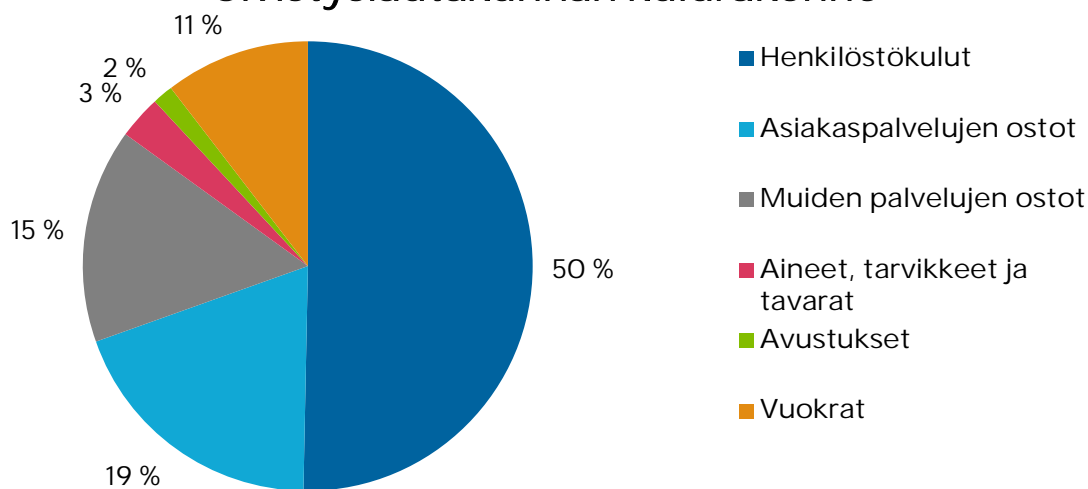
Sivistyslautakunnan toimintakatteen kehitys

Vastuualueiden toimintakulut TA 2026

Sivistyslautakunnan kulurakenne

15.1.1 Yleishallinto

Yleishallinto sivistysjohtaja Elina Heikkilä

TOIMINTASUUNNITELMA

Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen palveluverkon kehittäminen jatkuu vuonna 2024 valmistuneen palveluverkkoselvityksen tuloksia hyödyntäen. Tavoitteena on edelleen, että varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus ovat saavutettavissa lähipalveluina koko kaupungin alueella. Uudisrakennuksista otetaan käyttöön Piispanlähteen nuortentalon laajennusosa. Piispanlähteen kolmivaiheisen hankekokonaisuuden rakentaminen ja valmistelu jatkuu edelleen tämän jälkeen tavoitteena lastentalon vanhan osan purku ja uudisrakennuksen rakentamisen aloitus kevään ja kesän aikana. Samaan aikaan rakenteilla on myös Kultanummen päiväkotit, joka toteutetaan valtuuston päätöksen mukaisesti uudisrakennushankkeena. Peruskorjaus- /uudisrakennushankkeina edistetään lisäksi Kaarinan lukiota ja Piikkiön yhtenäiskoulua yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa. Väestönkasvua tarkastellaan koko kunnan tasolla ja alueellisesti. Työssä hyödynnetään kaupunginhallituksen hyväksymiä, uusien alueiden rakentamiseen ja vanhojen alueiden muutoksiin pohjaavia väestöennusteita.

Sivistyspalveluiden kaikkien esihenkilöiden yhteistä työskentelyä edistetään edelleen suunnitelmallisesti. Vuoden 2026 teemana on erityisesti johtamisen tukeminen muutostilanteessa ja siten myös esihenkilöiden oman työssä jaksamisen tukeminen.

Kesäkuussa 2025 toimikautensa aloittaneen sivistyslautakunnan perehdyttämistä palvelualueen asioihin jatketaan vuonna 2026 järjestämällä mm. teemakokouksia.

Sivistyspalveluissa jatketaan vuonna 2024 käynnistynyttä suunnitelmallista työtä päätösten ennakkovaikutusten arvioinnin tekemisestä ja huomioimisesta osana asioiden valmistelua ja päätöksentekoa. Velvoite lapsen edun ensisijaisuuden huomioimisesta on lakisääteinen. Niin lapsen oikeuksien sopimus kuin esimerkiksi perusopetuslaki (3a §) ja varhaiskasvatustalaki (4 §) edellyttävät, että perusopetusta ja varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa (varhaiskasvatus) ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Osana päätösten ennakkovaikutusten arviointiin liittyvää työtä laaditaan malli, joka huomioi lasten ja nuorten osallisuuden varmistamisen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Sivistyspalvelut osallistuu aktiivisesti arvioinnin kaupunkitasoisen työkalun kehittämiseen.

Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan keskeisimpien prosessien läpikäyntiä ja päivittämistä jatketaan edelleen vuonna 2026. Tarvittavat kehittämistoimenpiteet viedään osaksi käytännön toimintaa.

Tavoitteenamme on, että Kaarinan sivistyspalvelut on työnantaja, joka kiinnostaa uusia työnhakijoita ja joka saa nykyiset työntekijät sitoutumaan työhönsä Kaarinan sivistyspalveluissa. Tähän liittyen jatkamme edelleen työtä rekrytointiprosessien kehittämisen parissa, kehitämme palvelualueen perehdyttämisen suunnitelmia ja tuemme henkilöstä tarjoamalla ajantasaista koulutusta.

Palvelualueen varautumista poikkeus- ja häiriötilanteisiin vahvistetaan mm. vahvistamalla varautumisen suunnittelua ja järjestämällä säännöllisiä harjoituksia poikkeustilanteisiin liittyen.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat (netto)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Yleishallinto euroa/asukas	9,88	12,36	12,34	9,41	10,05	10,05	6,8 %

15.1.2 Koulutus

Koulutus johtava rehtori Emmi Virtanen

TOIMINTASUUNNITELMA

Koulutuksen vastuualueen keskeisiä osa-alueita ovat perusopetus, lukiokoulutus ja iltapäivätoiminta. Vastuualueen ja sen alaisen toiminnan keskeisenä tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvua yhteiskunnan jäsenyyteen sekä auttaa heitä saavuttamaan yhteiskunnassa tarvittavan osaamis- ja taitotason. Lisäksi perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa edistetään oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia osana vastuu- ja palvelualueajat ylittäviä lasten ja nuorten palveluja. Kaikkea toimintaa ja sen järjestämistä ohjaa ja velvoittaa lapsen edun ensisijaisuuden huomioiminen.

Keskeisimmät toimintaa pysyvästi ohjaavat linjat ovat

- osallisuus, yhteisöllisyys ja koulu yhteisöön kiinnittäminen
- oppimisen, kehittymisen ja kasvun jatkumo varhaiskasvatuksesta esi- ja perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle
- laadukas opetus ja oikea-aikainen oppimisen ja kasvun tuki lähikoulussa
- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä sekä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

Lapsen ja nuoren kasvun, kehityksen ja oppimisen polku jatkuu yhtenevänä kokonaisuutena varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Kyseessä on kasvun ja kehityksen sekä samalla syrjäytymisen ehkäisyn näkökulmasta keskeinen jatkumo. Esi- ja perusopetus ja toisen asteen koulutus tavoittavat lähes koko ikäluokan. Näiden tahojen tarjoamalla varhaisella tuella ja ennaltaehkäisevällä lastensuojelullisella työllä on suuri merkitys.

Vuonna 2026 koulutuksen ja varhaiskasvatuksen vastuualueiden yhteisenä, edelliseltä vuodelta jatkuvana pitkän aikavälin tavoitteena on vahvistaa koulujen henkilöstön kykyä ja osaamista tunnistaa lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa väkivaltaa ja kaltoinkohtelua sekä varmistaa, että kaikkien ammattiryhmien edustajat osaavat toimia lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Samalla tuetaan lasten ja nuorten ymmärryksen vahvistumista omista oikeuksistaan sekä siitä, mistä lapset ja nuoret voivat saada apua sitä tarvitessaan.

Lasten ja nuorten kuritusvallan vähentämiseksi tehtävä työ on monialaisesti merkityksellistä. Väkivallaton, lämmin ja kannustava kasvatus edistää lapsen tasapainoista kehitystä. Lisäksi se voi ehkäistä psykosomaattisia ja psyykkisiä sairauksia, käytösongelmia, sopeutumattomuutta ja myöhempää aggressiivista käytöstä. Onkin tärkeää vaikuttaa lasten vanhempien ja muiden huoltajien toimintaan, kun pyrkimyksenä on vähentää lasten ja nuorten väkivaltaista käytöstä.

Kokonaisuuteen liittyen tehdään yhteistyössä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen, kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen toimijoiden kanssa ennaltaehkäisevää työtä, jonka tavoitteena on lisätä huoltajien tietoisuutta lasten kaltoinkohtelun haitallisuudesta ja sen lainvastaisuudesta.

Yhtä tärkeää kuin pyrkiä vaikuttamaan lasten ja nuorten terveeseen ja turvalliseen kasvuympäristöön kodeissa, on taata kouluarjen turvallisuus. Kaikissa Kaarinan kouluissa on käytössä yhtenevä kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen toimintamalli. Pyrkimyksenä on vähentää koulukiusaamista ja samalla opettaa oppilaille vuorovaikutustaitoja.

Turvallista ja ennakoitavaa kouluarkea tuetaan myös Oppis-toiminnalla eli käyttäytymisen myönteisellä tuella, jota juurrutetaan kaikkiin kouluihin. Tämän tutkimusperustaisen toimintamallin tavoitteena on luoda koulukohtaiset käyttäytymisodotteet, sitouttaa oppilaat ja henkilöstö niihin sekä vahvistaa ja palkita oppilaita siitä, että he toimivat yhteisesti sovitulla tavalla. Käyttäytymisen myönteisen tuen malli vahvistaa myös ryhmähenkeä ja sitouttaa

oppilaita osaksi omaa opetusryhmäänsä sekä vahvistaa henkilökunnan koettua pystyvyyttä omassa työssään.

Oppilaiden, opiskelijoiden ja koulun aikuisten osallisuus korostuu koulun toimintakulttuurin kaikilla osa-alueilla. Osallisuutta tuetaan ja rakennetaan myönteisen koulu- ja toimintakulttuurin kautta sekä tukemalla kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia.

Osallisuus ja yhteisöön kuuluminen ovat yhtä lailla keskeisiä aikuisten osalta. Keskeistä tavoitteiden saavuttamiseksi on vahvistaa henkilöstön osallisuutta ja sitä kautta parantaa vaikutusmahdollisuuksia ja lisätä työhön sitoutumista. Lisäksi tulee edelleen kehittää ja luoda hyvinvointia ennakolta tukevia rakenteita selkiyttämällä perustehtävää, tarjoamalla tukea muutostilanteisiin ja selkeyttämällä monialaista asiantuntijaverkostoa ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen henkilöstön roolia suhteessa siihen.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Oppimisen tuen juurruttamista jatketaan.
- Uutena tehtävänä perusopetuksessa on liikunnallisen elämäntavan edistäminen edellyttäen, että perusopetuslain sääntelyyn sisällytetään liikunnallisen elämäntavan edistäminen, kuten ennakkotietona on.
- Piispanlähteen lastentalon toiminnot ovat siirtyneet väistötiloihin rakennushankkeen edetessä.
- Piikkiön yhtenäiskoulun hanke jatkuu.

INVESTOINNIT

2026

- Piispanlähteen lastentalon rakentaminen alkaa
- Piispanlähteen nuortentalon peruskorjauksen suunnittelu jatkuu
- Piikkiön yhtenäiskoulun hanke etenee
- Lukion peruskorjaus jatkuu
- Valkeavuoren lasten ja nuortentalon sekä Piispanlähteen nuortentalon mahdolliset irtaimiston täydennyshankinnat
- Lukion irtaimistohankinnat
- Koulujen piha-alueet

2027

- Piispanlähteen lastentalon rakentaminen jatkuu
- Piispanlähteen nuortentalon peruskorjauksen suunnittelu jatkuu
- Piikkiön yhtenäiskoulun hanke etenee
- Lukion peruskorjaus valmistuu
- Koulujen piha-alueet
- Pedagogiikan ja oppimisympäristöjen kehittäminen kouluissa

2028

- Piispanlähteen lastentalon rakentaminen jatkuu
- Piispanlähteen nuortentalon peruskorjaus käynnistyy
- Piikkiön yhtenäiskoulun hanke etenee
- Koulujen piha-alueet

- Pedagogiikan ja oppimisympäristöjen kehittäminen kouluissa

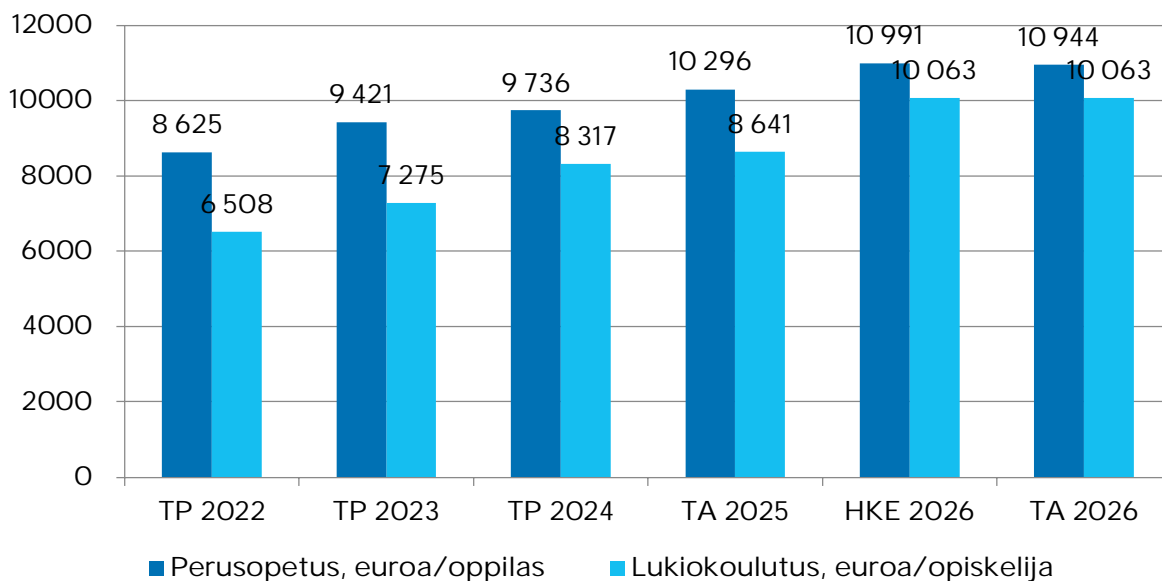
HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

- Lukion kalustehankinta
- Valkeavuoren kampuksen ja Piispanlähteen nuortentalon irtaimiston mahdollinen täydennyshankinta
- Koulukuljetuksen hankinta mahdollista optiota käyttäen.

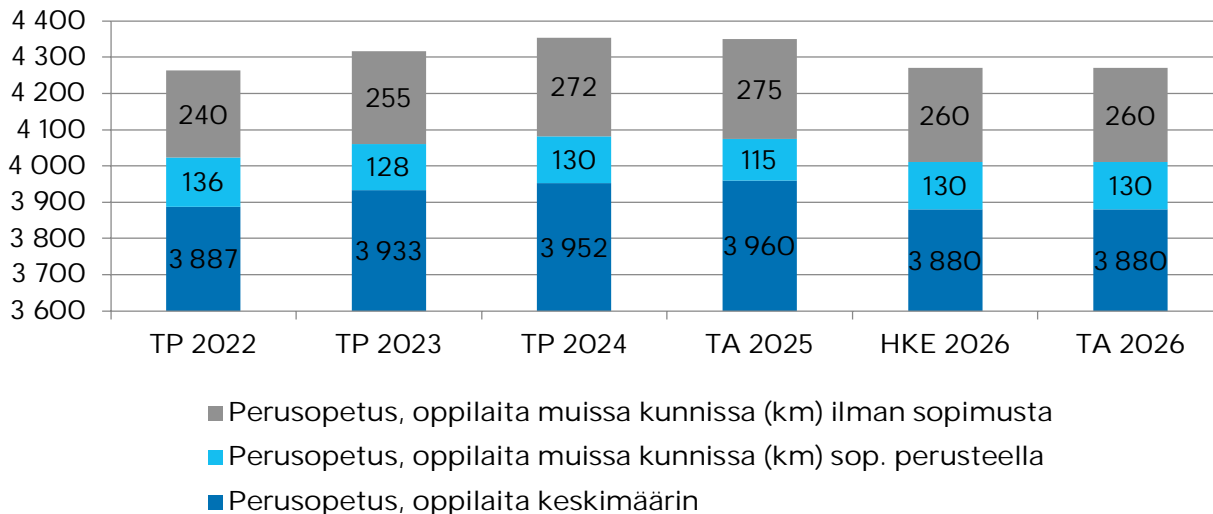
VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Perusopetus, oppilaita keskimäärin	3 887	3 933	3 952	3 960	3 880	3 880	-2,0 %
Perusopetus, erityisen tuen oppilaat suhteessa kokonaisoppilasmäärään	11,7	11,6	11,6	11,5	11,1	11,1	-3,5 %
Perusopetus, tehostetun tuen oppilaat suhteessa kokonaisoppilasmäärään	-	15,3	15,6	13,3	16,3	16,3	22,6 %
Perusopetus, oppilaskohtaisten tukitoimien piirissä, oppilaat suhteessa kokonaismäärään					-	-	
Perusopetus, oppilaita muissa kunnissa (ka) sop. perusteella	136	128	130	115	130	130	13,0 %
Perusopetus, oppilaita muissa kunnissa (ka) ilman sopimusta	240	255	272	275	260	260	-5,5 %
Koululaisten iltapäivätoiminta (3 h), lapsia (ka)					250	250	
Koululaisten iltapäivätoiminta (4 h), lapsia (ka)					280	280	
Lukio, opiskelijoita (ka)	449	447	408	430	430	430	0,0 %
Lukio, päätökset erityisopetukseen siirtämisestä					-	-	
Perusopetuksen opetustunnit (ka)	7 097	7 299	7 578	7 821	7 903	7 803	-0,2 %
Vertailuhinnat (netto)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Perusopetus, euroa/oppilas	8 625	9 421	9 736	10 296	10 991	10 944	6,3 %
Perusopetus, euroa/asukas	936	1 020	1 052	1 084	1 137	1 132	4,5 %
Koululaisten iltapäivätoiminta, euroa/lapsi	916	880	1 858	853	811	811	-4,9 %
Koululaisten iltapäivätoiminta, euroa/asukas	12	13	26	11	11	11	1,1 %
Lukiokoulutus, euroa/opiskelija	6 508	7 275	8 317	8 641	10 063	10 063	16,5 %
Lukiokoulutus, euroa/asukas	82	90	93	99	115	115	16,9 %

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kustannukset

Kaarinan perusopetusikäisten sijoittuminen

15.1.3 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus varhaiskasvatuksen johtaja Laura Mälkönen

TOIMINTASUUNNITELMA

Varhaiskasvatuksen vastuualueeseen kuuluvat varhaiskasvatus ja esiopetus. Varhaiskasvatus on varhaiskasvatustalain määrittelemänä suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkotitoimintana ja perhepäivähoitona, joita täydentävät avoimen varhaiskasvatuksen palvelut. Osana varhaiskasvatustoimintaa järjestetään koko 6-vuotiaiden ikäluokalle maksutonta esiopetusta. Myös Kelan kautta perheille maksettavat lastenhoidon tuet eli kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä, osittainen ja joustava hoitoraha kuuluvat vastuualueelle.

Varhaiskasvatusta ja esiopetusta ohjaavia linjauksia ovat:

- oikea-aikainen kasvun ja oppimisen tuki lähipalveluperiaatteen mukaisesti
- lapsen edun ensisijaisuus
- lasten ja huoltajien osallisuus
- kasvun, kehityksen ja oppimisen yhteinäinen jatkumo varhaiskasvatuksesta esi- ja perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle
- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, ehkäistä syrjäytymistä ja tukea huoltajia kasvatustyössä, sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opintoihin. Varhaiskasvatus on tärkeä vaihe lapsen oppimisen polulla, ja osa suomalaista koulutusjärjestelmää.

Kaarinassa varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen yhteistyötä pyritään tiivistämään edelleen. Tavoitteena on, että lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen polku jatkuu yhtenäisenä varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Kukin lapsi saa tarvitsemaansa pedagogista tukea oikea-aikaisesti ja osana omaa ryhmäänsä lähipalvelu- ja inklusiivisuuden periaatteen mukaisesti. Esiopetuksessa lapsi pääsee oikea-aikaisesti myös opiskeluhuollon tuen piiriin. Varhaiskasvatuksen toiminnan painopiste on yleisen tuen toteuttamisessa ja hyvän ja turvallisen varhaiskasvatus- ja esiopetusarjen varmistamisessa.

Toimintavuonna 2026 vastuualueella olennaista tulee olemaan perusopetuslain muutosten myötä alkanut tuen uudistus, joka on muuttanut tuen kokonaisuuden esiopetuksen osalta. Täydennyskoulutuksen näkökulmasta tämän muutoksen jalkauttaminen ja konkreettiseksi toimintakulttuuriksi saattaminen on keskeistä. On myös huomioitava, että esiopetuksessa olevat lapset tulevat olemaan kahden lainsäädännön piirissä (esiopetusta säätelee perusopetuslaki ja täydentävää varhaiskasvatusta varhaiskasvatustalain), joten esiopetuksen henkilöstön tiedottamisessa ja koulutuksessa pitää pyrkiä luomaan selkeyttä ja ymmärrystä lapsen tuen arvioinnin ja toteuttamisen kokonaisuudesta.

Vuonna 2026 varhaiskasvatuksen ja koulutuksen yhteisenä tavoitteena on edelleen jatkaa jo alkanutta koulutuskokonaisuutta, jonka tavoitteena on vahvistaa henkilöstön kykyä ja osaamista tunnistaa lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa väkivaltaa ja kaltoinkohtelua. Kokonaisuuteen liittyy yhteistyö koulutuksen ja varhaiskasvatuksen, kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen toimijoiden välillä, jonka tavoitteena on lisätä huoltajien tietoisuutta lasten kaltoinkohtelun haitallisuudesta ja sen lainvastaisuudesta.

Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään erityistä huomiota ennaltaehkäisevään työhön ja vahvuuksiin perustuvaan tukeen, joka on oikea-aikaista. Ennaltaehkäisevää työtä tehdään laajalti yhteistyössä perheiden, hyvinvointialueen perhe- ja sosiaalipalveluiden sekä terveyspalveluiden kanssa. Keskeisiä yhteisiä teemoja ovat tunne- ja turvataitotyö ja

vanhemmuuden tukeminen. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle jatketaan lisäksi aiempina vuosina aloitettua MAPA-koulutusta, joka paneutuu haastavan ja aggressiivisen käyttäytymisen ennaltaehkäisyyn vuorovaikutuksen ja ennakoinnin keinoin. MAPA-koulutus on Kaarinan sisäistä koulututusta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arkea. Lapsen etu on saada varhaiskasvatusta ja osallistua esiopetukseen. Varhaiskasvatuksessa on mahdollisuus kehittää lapsen sosiaalisia, motorisia ja kognitiivisia taitoja, vahvistaa myönteisiä vuorovaikutustaitoja ja vertaissuhteiden syntymistä, sekä huolehtia tarvittavan levon ja ruoan saamisesta toimintapäivän aikana. Maahanmuuttajataustaisille lapsille varhaiskasvatus antaa mahdollisuuden integroitua ja tulla osallisiksi suomalaiseen yhteiskuntaan sekä oppia suomen tai ruotsin kieltä. Huoltajien kanssa käytävät keskustelut lapsen ja perheen tilanteesta tukevat kasvatustyötä ja luovat koko perheen hyvinvointia. Arjen tason käytänteitä kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen toimijoiden kesken.

Avoimen varhaiskasvatuksen toiminta toteutuu totutusti leikkipuistotoimintana ja liikuntakerho Heilurin toimesta. Uusi pilotoitava avoimen toiminnan toimintamuoto Hovirinnan kerho on aloittanut toimintansa syksyllä 2025. Asiakasmääriä ja vaikuttavuutta arvioidaan kevätkaudella 2026, ja samalla suunnitellaan pilotin mahdollista jatkoa osana avoimen varhaiskasvatuksen palveluita. Hovirinnan kerhossa toimii myös perhekerho, joka tavoittaa vielä kotona olevien lasten vanhempia, ja tukee varhaisessa vaiheessa vanhemmuutta sekä vaikuttaa suotuisasti lapsen varhaiskasvatussuhteen syntymiseen. Avoimen varhaiskasvatuksen palveluita tarkastellaan myös leikkipuistojen osalta.

Elokuussa 2025 Kaarinan kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on aloittanut kaksi uutta apulaisjohtajaa, joiden myötä virka-apulaisjohtajia on yhteensä kolme. Vuonna 2026 johtajuusmallin vaikuttavuutta on tarkoituksenmukaista tarkastella, ja luoda lopullinen johtajuusmalli Kaarinan kaupungin varhaiskasvatukseen. Osana tätä päivitetään sekä päiväkodin johtajan, että apulaisjohtajan tehtäväkuvat vastaamaan tilannetta, jossa päiväkotia johtaa päiväkodin johtajan ja apulaisjohtajan muodostama tiimi. Samalla tehdään pitkän tähtäimen suunnitelmia ja tarkastelua sitä mihin kokonaisuuksiin malli on syytä ulottaa.

Varhaiskasvatuksen paikkatilanteessa ei ole tiedossa isoja muutoksia vuoden 2026 aikana. Kultanummen päiväkodin suunnittelu etenee vuoden aikana ja varsinaisen rakentamisen pitäisi edetä pitkälle. Tavoitteena on, että uudet tilat saataisiin käyttöön vuoden 2027 alkupuolella. Piikkiön varhaiskasvatuksen palvelutarjonnan kokonaisuutta tarkastellaan toimintavuonna 2025-2026. Osana tätä Tienniityn päiväkotia ja Pihlajanmarjan päiväkotia yhdistetään hallinnollisesti 1.8.2026 alkaen. Samassa yhteydessä tarkastellaan kokonaisuuteen kuuluvien tilojen tarkoituksenmukaisuutta ja tarvetta sekä mahdollisuutta luopua nk. Pikantin kiinteistöstä. Muutoksen yhteydessä Pihlajanmarjan päiväkodinjohtajan vakanssi muutetaan apulaisjohtajan vakanssiksi. Valkeavuoren päiväkodin esiopetuksen tilat on suunniteltu palvelemaan erityisesti esiopetusikäisiä lapsia ja mahdollistamaan esi- ja alkuopetuksen kiinteä yhteistyö, ja näistä syistä lähialueiden esiopetusta on tarkoituksenmukaista keskittää Valkeavuoreen.

Yksityinen varhaiskasvatus järjestetään päiväkotitoiminnan osalta ostopalveluna ja yksityisen perhepäivähoidon osalta palvelusetelillä. Yksityisen päiväkotitoiminnan palvelusetelimallin käyttöönoton valmistelua jatketaan keväällä 2026 tiiviissä yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien edustajien kanssa. Mahdollisena aikatauluna pidetään sitä, että ensimmäiset palveluntuottajat voisivat aloittaa palvelusetelillä elokuussa 2026. Kevään aikana arvioidaan rinnakkaisen ostopalvelun tarvetta ja tulevaisuuden suunnitelmia esimerkiksi esiopetuksen kilpailuttamisen ja ostopalveluiden suhteen. Keskeistä on saada palvelusetelin sääntökirja yhteistyössä kirjattua sellaiseksi, että se kattaa varhaiskasvatuksen olennaiset laatutekijät, ja samalla turvaa toiminnan edellytykset sekä järjestäjätaholle, että tuottajalle. Yksityisten palveluntuottajien kanssa jatketaan tiivistä yhteistyötä mm. varhaiskasvatuksen palveluohjauksen kehittämiskohteena olevan yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus- ja neuvontaprosessin tarkastelun puitteissa.

Toimintaympäristön muuttuessa muun muassa heikentyneen kuntatalouden myötä on tarkoituksenmukaista kehittää erilaisia mittareita varmistamaan varhaiskasvatuspalveluiden

oikeanlaista käyttöä. Vastuualueelle pyritään kehittämään täyttö- ja käyttöasteiden seurannan mahdollistavat mittarit. Samanaikaisesti pyritään kehittämään mallia, jossa varhaiskasvatuksen sijaistajien sijoittelua hoidettaisiin keskitetysti. Myös laadunhallintaa on syytä kehittää yhtäaikaaisesti, jotta voimme varmistaa varhaiskasvatuksen ja pedagogiikan korkea laatu ja lapsen edun ensisijaisuus. Nykyisessä mallissa Valssi arviointityökalu ja auditointi antavat arvokasta tietoa pedagogiikan ja toiminnan laadusta, mutta arvioinnin systemaattisuutta ja säännönmukaisuutta on vielä syytä tarkastella. Osana tätä voi olla tarpeellista kirkastaa varhaiskasvatuksen perustehtävää ja arvioida esimerkiksi tehtäväkuvien ajanmukaisuutta. Samalla tavoitteena on kehittää mittareita lasten hyvinvoinnin seurannalle yhdenmukaisesti koulutuksen vastuualueen kanssa, josta saadaan säännöllisesti ajanmukaista tietoa lasten hyvinvoinnista. Osana muuttuvaa toimintaympäristöä on myös syytä tehdä varautumisen suunnitelmia erilaisten kunnan sisäisten riskitekijöiden lisäksi mahdollisiin palveluverkossa tapahtuviin muutoksiin, esimerkiksi yksityisten palvelutuotannon suhteen.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Palvelusetelin mahdollinen ulottaminen yksityiseen päiväkotitoimintaan
- Piikkiön alueen kunnallisten päiväkotien hallinnollinen yhdistäminen ja palveluverkon tarkastelu

INVESTOINNIT

2026

- Piispanlähteen lastentalon rakentaminen alkaa
- Piikkiön yhtenäiskoulun hanke (ml. esiopetus) etenee
- Kultanummen päiväkodin rakentaminen alkaa
- Valkeavuoren lasten ja nuortentalon irtaimiston mahdolliset täydennyshankinnat
- Päiväkotien piha-alueet ja aidat

2027

- Piispanlähteen lastentalon rakentaminen jatkuu
- Piikkiön yhtenäiskoulun hanke (ml. esiopetus) etenee
- Kultanummen päiväkodin hanke valmistuu
- Päiväkotien piha-alueet ja aidat
- Pedagogiikan ja oppimisympäristöjen kehittäminen päiväkodeissa

2028

- Piispanlähteen lastentalon rakentaminen jatkuu
- Piikkiön yhtenäiskoulun hanke (ml. esiopetus) etenee
- Päiväkotien piha-alueet ja aidat
- Pedagogiikan ja oppimisympäristöjen kehittäminen päiväkodeissa

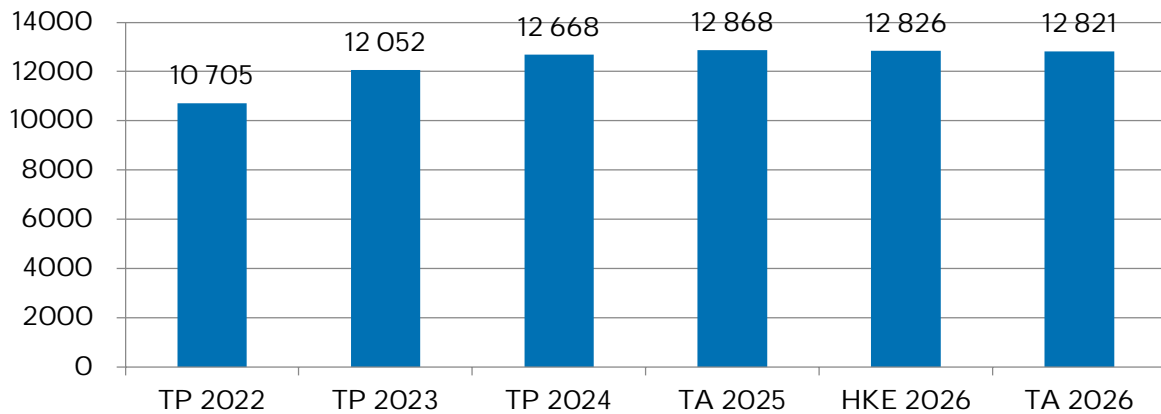
HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

- Valkeavuoren kampuksen irtaimiston mahdolliset täydennyshankinnat
- Varhaiskasvatuksen ostopalvelupaikkojen mahdollinen kilpailuttaminen

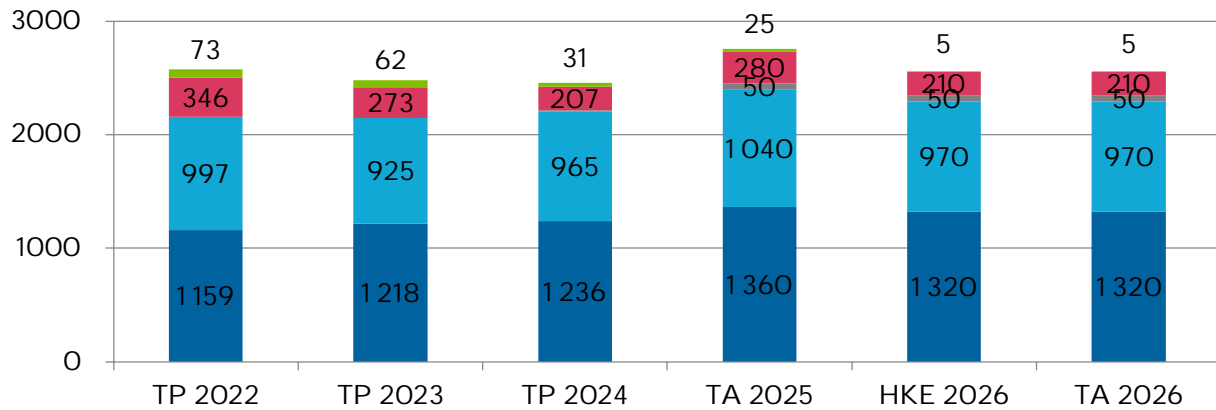
VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Kunnalliset päiväkodit ja perhepäivähoito	1 159	1 218	1 236	1 360	1 320	1 320	-2,9 %
alle 3-vuotiaat	160	232	233	160	260	260	62,5 %
yli 3-vuotiaat	876	884	913	1 090	960	960	-11,9 %
perhepäivähoito	124	102	90	110	100	100	-9,1 %
Yksityiset päiväkodit, ostopalvelu	997	925	965	1 040	970	970	-6,7 %
alle 3-vuotiaat	291	280	272	285	240	240	-15,8 %
yli 3-vuotiaat	706	645	694	755	730	730	-3,3 %
Joista ostopalvelussa muun kunnan alueella	96	72	81	90	110	110	22,2 %
Palveluseteli, perhepäivähoito	-	-	15	50	50	50	0,0 %
Palveluseteli, päiväkodit						0	0,0 %
Kotihoidon tuki	346	273	207	280	210	210	-25,0 %
Joustava hoitoraha	116	127	124	125	125	125	0,0 %
Osittainen hoitoraha	84	89	83	90	90	90	0,0 %
Yksityisen hoidon tuki	73	62	31	25	5	5	-80,0 %
Avoin varhaiskasvatus, leikkipuistot					55	55	
Avoin varhaiskasvatus, kerhot					55	55	
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste	77,1 %	79,8 %	78,6 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	0,0 %
Eryteisessä tuessa olevat lapset, suhteessa kokonaismäärään	-	2,4 %	3,1 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	0,0 %
Tehostetussa tuessa olevat lapset, suhteessa kokonaismäärään	-	5,4 %	5,4 %	5,8 %	5,8 %	5,8 %	0,0 %
Esiopetus, lapsikohtaisten tukitoimien piirissä suhteessa kokonaismäärään					-	-	
Vertailuhinnat (netto)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Varhaiskasvatus - euroa/alle kouluikäinen lapsi	10 705	12 052	12 668	12 868	12 826	12 821	-0,4 %
Varhaiskasvatus - euroa/asukas	856	945	984	1 026	1 026	1 025	0,0 %

Varhaiskasvatus, kustannukset/alle kouluikäinen lapsi (netto)

Lapset varhaiskasvatuksen piirissä

- Yksityisen hoidon tuki
- Kotihoidon tuki
- Palveluseteli, perhepäivähoito
- Yksityiset päiväkodit, ostopalvelu
- Kunnalliset päiväkodit ja perhepäivähoito

16. Tekniset palvelut

Tekniset palvelut tekninen johtaja Jyrki Haapasaari

PALVELUALUEJOHTAJAN KATSAUS

Vuotta 2026 viitoittavat päätökset

Vuoteen 2026 lähdetään varsin pienin muutoksin suhteessa edelliseen vuoteen.

Organisaatorakenteen on katsottu olevan edelleen toimiva ja omien henkilöresurssien määrän olevan kohtuullisen riittävällä tasolla. Lähi- ja tulevien aikojen lainsäädännöllisiin muutoksiin vastaaminen ei tuottane ongelmia, ellei sitten valmistelussa oleva hankintalain uudistus mene osakkuusyhtiöiden minimiomistusrajan asettamisen osalta esillä olleen 10 %:n mukaisena lakiin.

Suoraan palvelukysyntään ja investointeihin vaikuttava väestön kasvu on maltillistunut huippuvuosien 2 %:n tasolta alle 1 %:in. Suurin investointihuippukin näyttäisi ohitetun: vuoden 2024 investoinnit leasing-rahoitettu Krossin paloasema mukaan lukien olivat kaupunkitasolla 60 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 vastaava luku asettuu 40 miljoonan euron luokkaan ja vuoden 2026 tavoite on "enää" noin 35 miljoonassa eurossa. Kaupungin talouden kannalta suunta on tervetullut.

Keväällä 2024 valmistuneen palveluverkkoselvityksen mukaan teknisten palveluiden tarjoamiin palveluihin ollaan sekä laadun että määrän osalta pääosin oikeinkin tyytyväisiä. Näin voidaan olettaa asian olevan isossa kuvassa edelleen, vaikka parannettavaakin löytyy, sillä liikuntapalveluiden syksyn 2025 asikaskyselyssä huomattavan osan vapaasta palautteesta keräsi uimahalli, jota pidettiin ahtaana ja vähän kuluneena.

Sisäisen joukkoliikenteen uudistuksesta on reilu vuosi, joten 2026 voidaan jo tehdä onnitumisesta ensimmäisiä päätelmiä ja suunnitella mahdollisia korjaavia toimia.

Toimintaolosuhteet, yleinen talous- ja turvallisuustilanne

Toimintaolosuhteet paikallisesti näyttäytyvät vakaina, vaikka Euroopan turvallisuustilanne aivan lähialueiltakin on otsikoissa päivittäin yhdessä tulli-, kauppasota- ja pakoteuutisten kanssa. Suomen talouden jo pian kaksikymmentä vuotta jatkunut alakulo ei ota helpottuakseen, vaan näyttää ennemmin pysyvältä tilalta, jopa kehityssuunnalta. Kehitys näkyy pieninä merkkeinä laajalti.

Toimintamahdollisuudet

Talousarvion tarjoamia toimintamahdollisuuksia voi inflaation maltillistuttua pitää vuoden 2025 kaltaisina. Samaan aikaan on kuitenkin hyvä muistaa, että aiempien vuosien kustannusnousua ei ole saatu kiinni toiminnan tehostamisella ja määrärahaerotuksilla.

Rakennusmateriaalien hintakehitys on ollut Euroopan yleisen matalasuuhdanteen vuoksi korona-vuosien jälkeen ajoittain jopa laskevaa, mutta Euroopan sotilaallisen varautumisen, mahdollisen Ukrainan jälleenrakentamisen ja virkistyvän talouskasvun myötä rakentamisen hinta on altis nousulle, vaikka rakentaminen Suomessa pysyisikin matalalla tasolla.

Teknisten palveluiden toiminta perustuu hyvin pitkälti ulkopuolisten tavaran- ja palveluntoimittajien, asiantuntijoiden sekä urakoitsijoiden kanssa tehtäviin hankintasopimuksiin. Tarjoamishalukkuus kaupungin hankintoihin on säilynyt edelleen pääosin hyvällä tasolla ja kilpailutukset ovat onnistuneet. Tilanteen voi ennakoida jatkuvan hyvin saman suuntaisena.

Kaupungin investoinnit

Isoista talonrakennusinvestoinneista varsinaisessa työmaavaiheessa vuoteen 2026 jatkuu lähinnä vain syksyllä 2025 alkanut lukion peruskorjaus. Näin siksi, että vuonna 2025 valmistui suuri joukko hankkeita: Valkeavuoren kampus (n. 43 + laajennus 2,6 m€), Piispanlähteen lasten- ja nuortentalokokonaisuuden ensimmäinen eli nuortentalon laajennus (n. 17 m€), Krossin uusi

paloasema (n. 12 m€) ja Kairiskulman päiväkotit (n. 6 m€), Vuolahden rantasauna (0,8 m€) ja Keskusliikuntapuiston huoltorakennus (0,3 m€). Työmaavaiheeseen 2026 eteneviä hankkeita ovat Piispanlähteen lastentalon laajennuksen kokonaisurakka (yht. n. 20 m€) ja Kultanummen päiväkodin kvr-urakka (yht. n. 4,5m€). Hankesuunnittelusta suunnitteluvaiheeseen edennevät Piikkiön yhtenäiskoulu ja uusi uimahalli.

Infrapalveluiden (n. 8 m€) ja vesihuoltolaitoksen (n. 4 m€) investoinneissa on sekä huomattavia peruskorjaushankkeita, kuten Kalltassuon alue, että asemakaavojen infran rakentamista, mm. Lemun niemellä. Infran investoinneissa varaudutaan myös viimeistelemään Kaarinan keskustan torialueen monivuotinen hanke. Muilta osin investoinnit kohdistuvat lähinnä pienempiin uudis- ja peruskorjaushankkeisiin sekä tulevien hankkeiden suunnitteluun. Vanhoja huonokuntoisia katupäällystyksiä parannetaan uusintapäällystyksillä laaditun ohjelman mukaisesti. Vanhoja katuvaloja uusitaan edelleen vähemmän energiaa kuluttaviin valaisimiin vaihto-ohjelman mukaisesti.

Liikunta- ja viherpalveluiden (n. 2 m€) investoinnit jakautuvat lukuisiin kohteisiin, euromääräisesti pääpainon 2026 ollessa Hovirinnan rannan puistoalueiden rakentamisessa sekä uudehkojen asuinalueiden viherympäristöjen viimeistelyssä.

Palvelualueen osakkuusyhtiöt

Palvelualueen osakkuus"yhtiöistä" Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta Fölin järjestämän joukkoliikenteen lipputulot ovat palautuneet koronaa edeltävän ajan tasolle. Laskeneet polttoainehinnat ovat osaltaan hillinneet kuljetushintaindeksin kehitystä henkilöstö- ja kalustokomponenttien jatkaessa nousuaan. Kaarinan sisäisten K-linjojen 5.8.2024 aloittaneen suuren linjauudistuksen saama vastaanotto tullaan arviomaan suunnitelma vuoden aikana.

Turun seudun vesi Oy on aloittanut uuden Halisten varavesilaitoksen rakentamisen, jonka kustannukset osakkaat luonnollisesti myöhemmin kattavat. Turun seudun puhdistamo Oy:llä ei ole käynnissä huomattavia investointeja. Lounais-Suomen jätehuolto Oy toimii suoraan asiakkailta perittävien maksujen varassa eikä sen toiminnalla siten ole suuria talousarviovaikutuksia. Turun Seudun kaukolämpö Oy jatkaa tavalliseen tapaan kaukolämmön runkoverkon ylläpitoa ja Turku energia kaupungin sille vuokraaman kaukolämpöverkkonsa operointia.

Valtion väylähankkeet

Valtion väylähankkeita on Kaarinan alueelle osunut viime vuosina monia ja kaikissa niissä edellytetään kaupungin mukana oloa, erityisesti suunnitteluvaiheessa, mutta myös toteutusvaiheessa. Turun kehätien perusparannus valmistui 2022. Valtion väylähankkeena toteutettavien Kirjalan- ja Hessundinsalmien siltahankkeiden pitäisi valmistua vuoden 2025 loppuun mennessä. Kaupungin maksuosuus Kirjalansalmen sillasta (kevyenliikenteen väylien järjestelyt Kaarinan alueella) jää noin 100.000 euroon. Saaristotien sillan uusiminen Kuusistoon valmistui jo kesällä 2024, ilman kaupungin maksuosuutta.

Mt 180 Paraistenväylän tai Kurkelantien jatkon ja Kuusiston saaren halkaisevan uuden tieyhteyden urakkakilpailu on käynnissä. Kaupungin maksuosuudeksi hankkeesta ollaan sopimassa vähintään 6,7 m€ ja enintään 10 m€, riippuen hankkeen toteutuskustannuksesta. Suurimman yksittäisen osuuden summasta muodostaa Kuusiston saaren suunniteltu eritasoliittymä, joka mahdollistaa mm. Kuusistonkaaren jatkamisen ja sujuvan liittymisen uuteen väylään.

Raideliikenne

Varsinais-Suomen alueella 2021 alkanut lähijunaliikenteen käynnistämismahdollisuuksien selvittely Turusta kolmelle ratasuunnalle (Uki, Loimaa ja Salo) jatkuu edelleen. Kuntien tulisi ilmoittaa tahdostaan osallistua valtion ostoliikennekilpailutukseen vuoden 2025 loppuun mennessä mikäli haluavat valtion kilpailuttavan alueelle 2030-luvun alussa alkavaa paikallisjunaliikennettä. Liikenteen ostokustannus matkustaja (=lipputolo)riskeineen jäisi kunnille. Länsiradan suunnittelu etenee hyvin, mutta sopimus rakentamisen rahoittamisesta osakaskuntien ja valtion kesken on vielä neuvotteluvaiheessa. Länsiradan suunniteltu osuus

Turun ja Salon välille on edellytys kiskokapasiteetin riittävyydelle myös paikallisjunaliikenteen tarpeisiin. Kaarina on mukana lähijunaliikenteen selvittelyssä ja Länsiradan suunnittelussa uuden ja vanhan ratalinjauksen kulkiessa Kaarinan alueella, ei kuitenkaan osakkaana ratayhtiössä eikä rahoittajana.

16.1. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta tekninen johtaja Jyrki Haapasaari

TOIMINTA-AJATUS

Tekninen lautakunta tuottaa palveluita kaupunkilaisten, yritysten ja kaupungin oman toiminnan käyttöön. Toiminta-ajatuksena on tuottaa palvelut hyvässä yhteistyössä kumppanien ja käyttäjien kanssa, kustannus- ja laatu-tietoisesti.

Vastuualueista erityisesti tila- ja ravintopalvelut sekä rakennuttaminen ja kunnossapito tuottavat palveluita tilauksesta muiden hallintokuntien käyttöön. Infrapalvelut tuottaa itsenäisemmin kadunrakennuksen ja kadunpidon sekä huvivenesatamien palveluita. Vesihuoltolaitos vastaa kaupungin vesi- ja jätevesiverkoston käytöstä, ylläpidosta, ja investoinneista sekä asiakkuuksista. Liikunta- ja viherpalvelut ylläpitävät ja kehittävät kaupungin yleisiä puisto- ja ulkoalueita sekä liikuntapaikkoja, myös liikunnan ohjaus kuuluu peruspalveluihin.

Kaarinan uuden strategian päämäärät sopivat oikein hyvin teknisten palveluiden tavoitteiksi myös jatkossa, ovathan palvelut jo nykyisellään monipuoliset ja laadukkaat, elinympäristö hyvinvointia tukeva ja kaupunki houkutteleva paikka asua, yrittää ja tehdä työtä.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Kaarina edistää hyvinvointia	Omaehtoisen liikunnan mahdollisuudet paranevat	Kaupunkiin valmistuu yksi uusi omaehtoisen ulkoliikunnan harjoituspaikka ja vanhojen liikuntapaikkojen välineiden monipuolisuutta lisätään
Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä	Tekniset palvelut tapaa eri yhteyksissä yrittäjäjärjestöjä ja yksittäisiä alueen yrityksiä	Teknisten palveluiden johtavat viranhaltijat osallistuvat vuoden aikana ainakin neljään tavoitteen mukaiseen tilaisuuteen.

PALVELUSTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Teknisten palveluiden tuottamia palveluita linjattiin uudessa palvelustrategiassa uudelleen varsin maltillisesti. Merkittävin muutos on siivouspalvelun ulkoistusasteen pieni korotus strategiakaudella, jonka uskotaan olevan saavutettavissa.

KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

Teknisissä palveluissa ei ole käynnissä eikä suunnitteilla kehityshankkeita ulkopuolisella osa-/tai kokonaisrahoituksella, tai kehityshankkeita, joihin palkattaisiin erillinen projektityöntekijä kyseistä kehityshanketta pääasiallisena työnä toteuttamaan.

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tuotot	35 254	32 823	34 381	36 665	37 204	37 204	1,5 %
Kulut	-32 877	-32 944	-34 381	-37 714	-36 825	-36 267	-3,8 %
Kate	2 377	-122	0	-1 049	380	937	-189,3 %

16.1.1. Teknisten palveluiden yleishallinto

Teknisten palveluiden yleishallinto tekninen johtaja Jyrki Haapasaari

TOIMINTASUUNNITELMA

Yleishallinto vastaa teknisten palveluiden yleishallinnosta, palvelualueen johtamisesta sekä lautakuntatyön järjestämisestä ja osaltaan päätösten täytäntöönpanosta.

Lisäksi yleishallinto edustaa teknisten palveluiden näkökulmaa ja intressejä kaupunginjohtoryhmässä ja ylimmissä päättävissä toimielimissä.

Leimallista lähivuosille on huomattava jatkuva rakennusinvestointien määrä. Investointiohjelman läpivienti työllistää koko teknisten palveluiden toimihenkilöorganisaatiota niin, että moni muutoin tarpeelliseksi katsottava kehityshanke joutuu odottamaan vuoroaan investointihankkeiden taloudellisen merkittävyyden, vaikuttavuuden ja vaatimiansa lukuisien luottamuselinkäsittelyiden vuoksi.

Yleishallinnon tavoitteena on turvata omalle organisaatiolle onnistumisen mahdollisuudet, edistää kaupungin strategian mukaisia tavoitteita ja toimia ulospäin luotettavana keskustelukumppanina.

16.1.2. Infrapalvelut

Infrapalvelut kaupungininsinööri Pirkkoliisa Heinonen

TOIMINTASUUNNITELMA

Uusi tieliikennelaki tuli voimaan 1.6.2020, infrapalvelut varautuu omalta osaltaan lain toimeenpanoon siirtymäaikana. Uusien katumaalausten ja liikennemerkkien asentaminen jatkuu edelleen. Kasvavan kaupungin lisääntyvä liikenne edellyttää jatkuvaa liikenneturvallisuuden parantamista yleisen liikennekasvatuksen lisäksi myös teknisin ratkaisuin.

Panostusta liikenneväylien korjauspäällistykseen jatketaan, ja samoin jatketaan katuvalaistuksen osalta energiaa syövien lamppujen korvaamista vähän energiaa kuluttavilla LED -valaisimilla.

Uusia alueita rakennetaan sopimuskaavojen mukaan ja jatketaan aloitettua Kalttassuon infran perusparannusta seuraavat vuodet.

Pysäköinninvalvonta aloitetaan vuoden 2026 aikana.

INVESTOINNIT

Infran investointibudjetin suurin muuttuja on osallistuminen Väyläviraston vetämään Mt 110 Kurkela-Kuusisto hankkeeseen, jonka Kaarinan osuus vuodelle 2026 on noin 2,3 milj.

Muita suurempia hankkeita ovat mm. Torialueen loppuun saattaminen, Lemunniemi, Ala-Lemun kartanon AK-muutos, Raadelman alueen AK-muutos, Tammipellontie ja Kalttassuon saneerauksen jatkaminen.

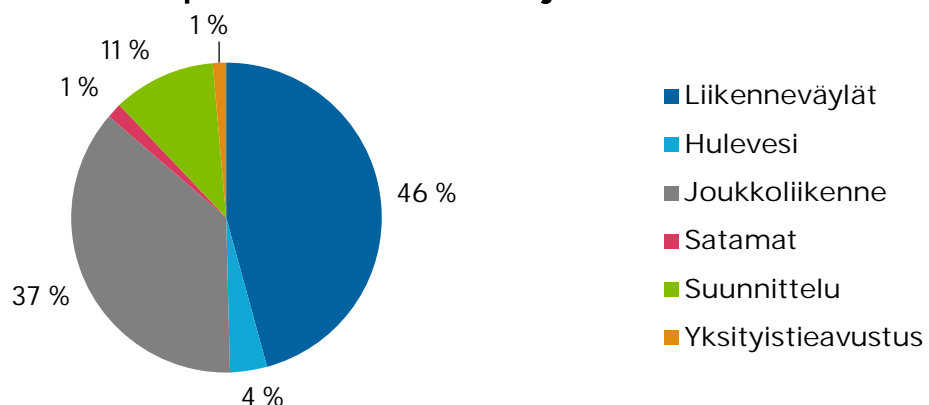
HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

Investointihankkeisiin liittyvät kilpailutukset.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKKÖHINNAT

Yksikkökustannukset	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Liikenneväylät, euroa/m ²	1,11	1,25	1,13	1,18	1,14	1,14	-3,9 %
Hulevesi, euroa/asukas	5,46	4,01	5,35	5,04	5,05	5,05	0,4 %
Joukkoliikenne euroa/asukas	44,80	44,71	47,50	60,32	47,20	47,20	-21,8 %
Satamat euroa/asukas	2,15	2,71	1,94	2,07	2,06	2,06	-0,8 %
Suunnittelu euroa/asukas	10,06	12,53	12,37	13,88	13,76	13,76	-0,8 %
Yksityistieavustus, euroa/km	668,30	668,33	668,33	668,30	668,30	668,30	0,0 %
Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	MTA 2026	TA 26/25
Kadut, m ²	1 867 683	1 914 125	1 948 189	1 888 073	1 943 000	1 943 000	2,9 %

Infrapalveluiden menojaakauma

16.1.3. Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos vs. vesihuoltopäällikkö Pekka Salo

TOIMINTASUUNNITELMA

Vesihuoltolaitos huolehtii kokonaisvaltaisesti kaupungin vesihuollon järjestämisestä.

Verkosto käsittää 500 km vesijohtoverkostoa ja 474 km jätevesiverkostoa. Sekä vesijohto- että jätevesiverkoston materiaaleista noin 90 % on muovia ja loput 10 % muita saneerausta kaipaavia materiaaleja. Putkistojen lisäksi verkostoon kuuluu mm. Veitenmäen vesitorni sekä noin 90 jätevesipumppaamaa.

Veden Kaarinan kaupungille toimittaa Turun Seudun Vesi Oy. Jätevedet puolestaan johdetaan Turkuun, Kakolanmäen alla sijaitsevaan Turun Seudun Puhdistamo Oy:n

jätevedenpuhdistamoon. Vesihuoltolaitos tekee vesihuoltoverkoston asennus-, huolto-, korjaus- ja kunnossapitotyöt sekä pumppaamoiden hoito-, korjaus- ja huoltotyöt.

Vuonna 2026 tullaan jatkamaan järjestelmällistä etäluettavien vesimittareiden asennusta kiinteistöille. Tämä laajentaa mahdollisuutta vesitaseen seurantaan ja parantaa mm. piilovuotojen paikallistamista.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Vesihuollon kuluttajamaksujen korotus toteutuu täysimääräisenä v. 2026.
- Vesimittaripalveluiden hintoja esitetään tarkistettavaksi etäluettavien vesimittareiden hankinnan ja asennukseen liittyvien tarvikkeiden osalta

INVESTOINNIT

Vesihuoltoverkoston toimintavarmuutta pyritään parantamaan ja vuotovesimäärää vähentämään oikea-aikaisilla ja oikein kohdennetuilla saneerauksilla. Vuoden 2026 aikana on tarkoitus käynnistää vesihuoltoverkoston saneeraussuunnittelu sekä osittaista toteutusta Rauhalinnan varhaisimmalla osalla. Vuoden 2025 aikana käynnistettyä Kalttassuon alueen saneerausta on tarkoitus jatkaa yhdessä infrapalveluiden kanssa. Uudisrakentamista siihen liittyvine suunnitteluineen valmistellaan Tammipellontielle ja Lemunniemen alueille.

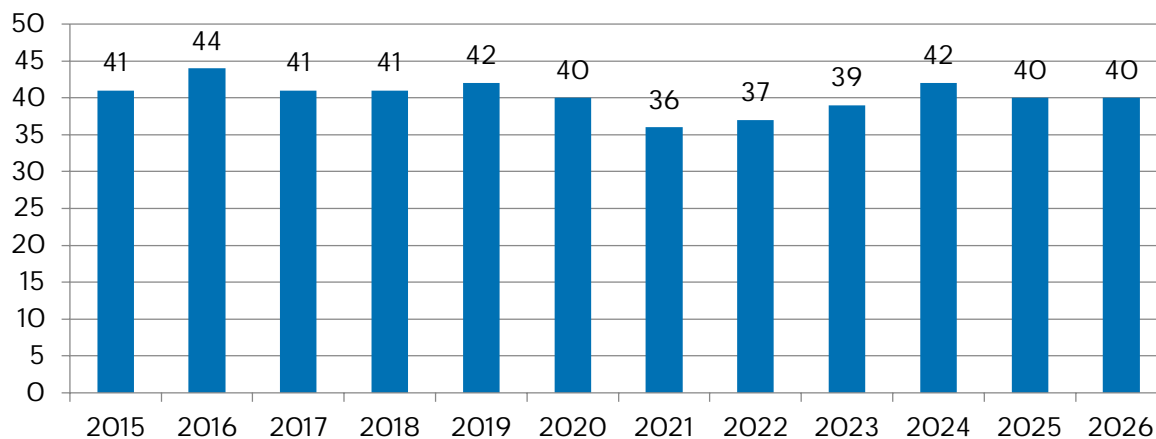
HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

Em investointihankkeisiin liittyvät kilpailutukset.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA YKSIKKÖHINNAT

Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Viemäriverkoston vuotovesimäärä	37,0 %	39,0 %	42,0 %	40,0 %	40,0 %	40,0 %	0,0 %
Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Vesilaitos, tuotantokust. euroa/m ³	1,41	1,56	1,47	1,64	1,66	1,66	1,2 %
Viemärlaitos, tuotantokust. euroa/m ³	1,82	2,01	1,95	2,16	2,39	2,08	-3,7 %

Vuotovesi %

VESILAITOS TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Lilkevaihto	3 346 608	3 362 708	3 569 971	3 587 321	3 604 758
Kulutusmaksut	3 273 086	3 302 708	3 469 971	3 487 321	3 504 758
Muut maksut	73 521	60 000	100 000	100 000	100 000
Perusmaksut					
Valmistus omaan käyttöön	91 814	70 000	70 000	70 000	70 000
Toimintakulut	-1 755 802	-1 972 481	-2 014 348	-2 045 141	-2 076 544
Materiaalit ja palvelut	-1 276 645	-1 558 161	-1 563 807	-1 579 445	-1 595 240
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-962 172	-1 288 600	-1 282 100	-1 294 921	-1 307 870
Palvelujen ostot	-314 473	-269 561	-281 707	-284 524	-287 369
Henkilöstökulut	-556 077	-470 245	-505 152	-520 307	-535 916
Palkat ja palkkiot	-454 820	-379 720	-409 063	-421 335	-433 975
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-87 283	-74 425	-82 426	-84 899	-87 446
Muut henkilösivukulut	-13 974	-16 100	-13 663	-14 073	-14 495
Poistot	-739 106	-662 744	-676 116	-718 865	-759 881
Liiketoiminnan muut kulut	-14 893	-14 075	-15 389	-15 389	-15 389
Liikelyljäämä / -allijäämä	851 699	727 482	879 507	823 315	768 333
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Korkotuotot					
Rahoitusavustus kunnalta					
Muut rahoitustuotot					
Rahoituskulut	-673 195	-673 195	-673 195	-673 195	-673 195
Kunnalle maksetut korkokulut	-273 620	-273 620	-273 620	-273 620	-273 620
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-399 575	-399 575	-399 575	-399 575	-399 575
Muut rahoituskulut					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Vapaaehtoisten varausten muutokset					
Rahastojen muutos					
Yli-/allijäämä	178 504	54 287	206 312	150 120	95 138
Perusmaksu					
Hinta nyt	1,97	2,14	2,14	2,14	2,14
Tuotot	3 346 608	3 362 708	3 569 971	3 587 321	3 604 758
Myyty vesi	1 650 807	1 614 320	1 622 392	1 630 504	1 638 656

VIEMÄRILAITOS TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	4 313 814	4 582 223	4 603 529	4 625 946	4 648 476
Kulutusmaksut	4 274 919	4 461 223	4 483 529	4 505 946	4 528 476
Perusmaksut					
Muut tulot	38 894	121 000	120 000	120 000	120 000
Valmistus omaan käyttöön	53 791	40 000	40 000	40 000	40 000
Toimintakulut	-3 937 510	-4 193 302	-4 149 895	-4 239 315	-4 324 266
Materiaalit ja palvelut	-2 405 205	-2 495 876	-2 463 911	-2 488 550	-2 513 436
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-199 028	-183 470	-187 400	-189 274	-191 167
Palvelujen ostot	-2 206 176	-2 312 406	-2 276 511	-2 299 276	-2 322 269
Henkilöstökulut	-508 706	-680 466	-609 274	-615 367	-621 520
Palkat ja palkkiot	-411 672	-549 472	-493 379	-498 313	-503 296
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-84 523	-107 697	-99 416	-100 410	-101 414
Muut henkilösivukulut	-12 511	-23 298	-16 479	-16 644	-16 810
TSP:n kulut					
Poistot	-1 018 213	-1 013 370	-1 073 120	-1 131 773	-1 185 648
Liiketoiminnan muut kulut	-5 387	-3 589	-3 590	-3 626	-3 662
Liikelyljäämä	430 094	428 921	493 634	426 631	364 210
Rahoitustuotot		0	0	0	0
Korkotuotot					
Rahoitusavustus kunnalta					
Muut rahoitustuotot					
Rahoituskulut	-344 433	-344 433	-344 433	-344 433	-344 433
Kunnalle maksetut korkokulut	-59 534	-59 534	-59 534	-59 534	-59 534
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-284 899	-284 899	-284 899	-284 899	-284 899
Muut rahoituskulut					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Vapaaehtoisten varausten muutokset					
Rahastojen muutos					
Ylijäämä (+) /alijäämä (-)	85 661	84 488	149 201	82 198	19 777
Hinta arvio	2,53	2,76	2,76	2,76	2,76
Tuotot	4 313 814	4 582 223	4 603 529	4 625 946	4 648 476
jätevesikuutiot, laskutettu	1 642 684	1 616 385	1 624 467	1 632 589	1 640 752
Turkuun johdettavat vesikuutiot					
Vuotovesiprosentti	42 %	40 %	40 %	40 %	40 %

16.1.4. Tila- ja ravintopalvelut

Tila- ja ravintopalvelut palvelupäällikkö Heidi Paju

TOIMINTASUUNNITELMA

Tila- ja ravintopalveluissa kehityksen painopiste on asiakaspalvelun ja toiminnan laadun kehittämisesä, toimintojen tehostamisessa sekä sähköisten järjestelmien hyödyntämisessä.

Kiinteistöt, joiden tiloista yli 50% on vuokrattu Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle siirtyvät vuoden 2026 alusta Kaarinan kaupungin hallinnoiman osakeyhtiön hallintaan. Tilat, joissa kiinteistöstä alle 50 % on vuokrattu hyvinvointialueelle, esimerkiksi oppilashuolto sekä toimisto- ja sosiaalipalveluiden tiloja jää kaupungin hallintaan ja vuokrasuhde hyvinvointialueelle jatkuu toistaiseksi voimassa olevin vuokrasopimuksin, vuoden irtisanomisajalla. Kaarinan kaupungin omistamia sosiaali ja terveystoimen tiloja on vuokrattu hyvinvointialueelle n. 20 000 m² sekä jo aiemmin vuokratut paloasemat. Piikkiön paloasema jää tila- ja ravintopalveluiden vuokraamaksi, aiemmin sovitun siirtyneen vuokrasopimuksen perusteella.

Valkeavuoren kampus valmistui 2025 ja Valkeavuoren alueen väistötiloista luovuttiin, lukuun ottamatta I- ja J- rakennuksia, mitkä toimivat lukion väistötiloina peruskorjauksen ajan. Piispanlähden nuortentalon valmistuessa laajennusosa toimii väistötilana purkuun lähtevälle Piispanlähden lastentalon kouluosalle, joten uusia väistötiloja tähän hankkeeseen ei tarvita, olemassa olevan Otavan lisäksi. Piikkiön yhtenäiskoulun hankesuunnitelman valmistumisen jälkeen päätetään etenemistavasta ja päätetään tarvitaanko alueelle lisää väistötilojen nykyisen tiivistyskorjausten aikaisen pienen väistötilan lisäksi. Kultanummen päiväkotijatkoo Littoisten alueella väistötiloissa ja keskustan vanhan paloasemarakennuksen tilat ovat ns. vapaana vuokrattavaksi.

Ravintopalveluiden osalta ravitsemistyöryhmä jatkaa aktiivisesti ruokalistan ja ruokailuympäristöjen kehittämistä yhteistyössä palvelunkäyttäjien kanssa pyrkimyksenä saada yhä useampi oppilas syömään kouluruokaa. Ravintopalveluissa panostetaan edelleen myös sähköisten järjestelmien kehittämiseen mm. erityisruokavalioiden hallinnan osalta. Uutena käyttöön tulee Piispanlähden nuortentalon laajennusosan keittiö, mikä helpottaa ruokailujen järjestämistä kasvavassa ruokailijamäärässä. Piispanlähden lastentalon toiminnallisesti haasteellinen keittiö puretaan alkuvuoden aikana ja uudisrakennusosaan valmistuu uusi toimiva palvelukeittiö.

Puhtauspalveluiden toiminnan kehittäminen jatkuu laadunvarmistuksen ja yhdistelmätyön kehittämisellä. Puhtauspalveluissa on otettu käyttöön syksyllä 2025 sähköinen laadunseuranta järjestelmä, minkä avulla toimintaa pyritään kehittämään enemmän asiakaslähtöisesti. Oman palveluntuotannon piiriin valmistuu uutena kohtana Piispanlähden nuortentalon laajennusosa. Siivouksen työnjohdon ja suunnittelun osalta tullaan tekemään tehtävien uudelleen järjestelyjä eläköitymisen johdosta. Siivottavan tilan ja haasteellisen siivotaavuuden lisääntyessä myös perussiivouksia tehdään olemassa olevien resurssien puitteissa ympäri vuoden, normaalin toiminnan ohella.

Sekä puhtaus- että ravintopalveluiden toimintaan tuo haastetta ajoittainen työvoiman heikko saatavuus. Työvoimaa pyritään houkuttelemaan Kaarinaan positiivisella työnantajakuvalla, nykyaikaisilla laitteilla ja välineillä sekä kohteissa jo olevien osaavien työkavereiden avulla.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Sotekiinteistöjen siirtyminen yhtiön hallintaan. Piispanlähden nuortentalon laajennusosan käyttöönotto.

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

Ruoka- ja siivouspalveluissa otetaan jo kilpailutettujen kohteiden optiovuosia käyttöön tai tarvittaessa kilpailutetaan hankinnat uudelleen. Vaihtomattopalvelu ja tuoreilevät kilpailutetaan uudelleen vuoden 2026 aikana. Siivouspalveluiden osalta tulee kilpailutettavaksi Littoisten monitoimitalon sekä Rungon koulun ylläpito- ja perussiivouspalvelut.

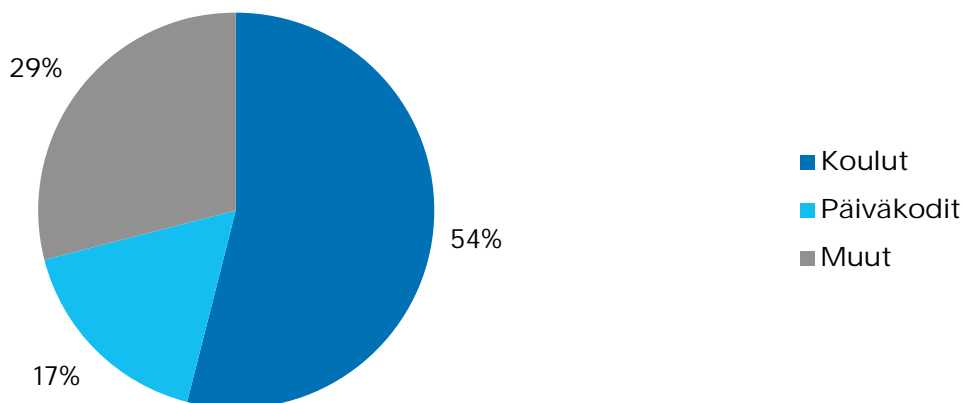
Hansel Oy:n kilpailuttamat elintarvike- ja siivous- sekä puhdistusaine hankintojen sopimukset ovat voimassa kolmatta vuotta ja sopimuskausi on elintarvike hankintojen osalta neljä vuotta ja puhtaanapidon osalta kolme vuotta. Puhtaanapitopalveluiden osalta otetaan optiovuosi käyttöön, mikäli Hansel Oy tätä esittää. Tämän lisäksi osallistutaan tarpeen mukaan Turun Seutuhankintojen kilpailutuksiin tai jo tehtyjen hankintasopimusten optiovuosien käyttöönottoon. Turun seutuhankintojen kautta on kilpailutettu suurkeittiöiden kone- ja laitehuollot, suurkeittiölaitehankinnat sekä astia ja keittiötarvikehankinnat.

Kesän perussiivoukset ja ikkunanpesujen hankinnat kilpailutetaan keväällä tarpeen mukaan.

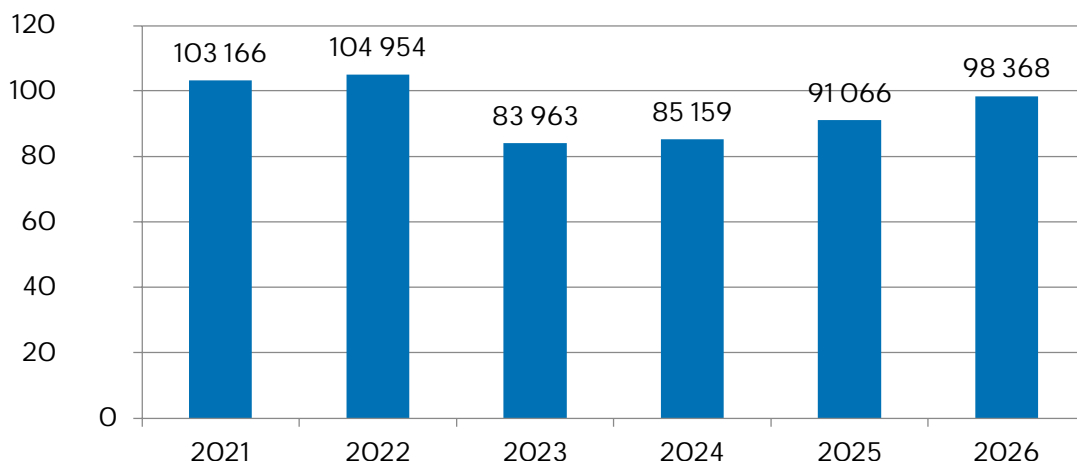
VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Siivouksen yksikkökustannukset, euroa/m²							
Koulut	24,50	32,29	31,86	31,50	29,13	29,13	-7,5 %
Päiväkodit	38,75	29,34	30,30	31,08	29,74	29,74	-4,3 %
Muut	25,36	31,48	30,00	31,95	28,84	28,84	-9,7 %
Ruokapalveluiden yksikkökustannukset, euroa/suorite							
Koulut	2,59	2,78	3,08	2,94	2,99	2,99	1,7 %
Päiväkodit	2,71	2,71	2,94	2,98	3,09	3,09	3,7 %
Isännöinti, euroa/m²							
Isännöinti	0,95	1,13	0,98	1,02	1,12	1,12	9,8 %
Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Siivous	104 954	85 048	93 941	91 066	98 368	98 368	8,0 %
Ruokapalvelut	1 855 805	1 516 693	1 546 087	1 630 000	1 628 000	1 628 000	-0,1 %
Isännöinti	137 445	133 884	132 972	138 659	121 774	121 774	-12,2 %

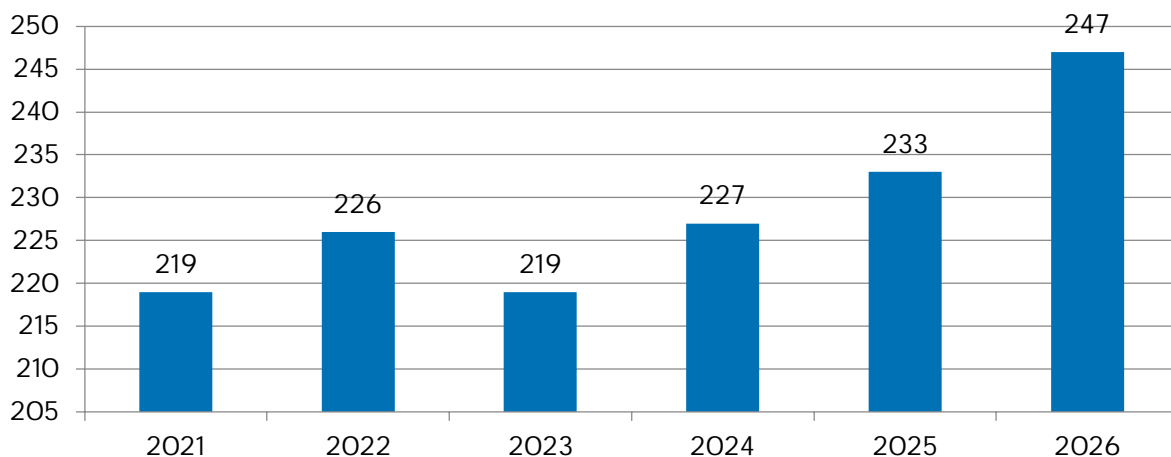
Siivottavan pinta-alan %-jako 2026

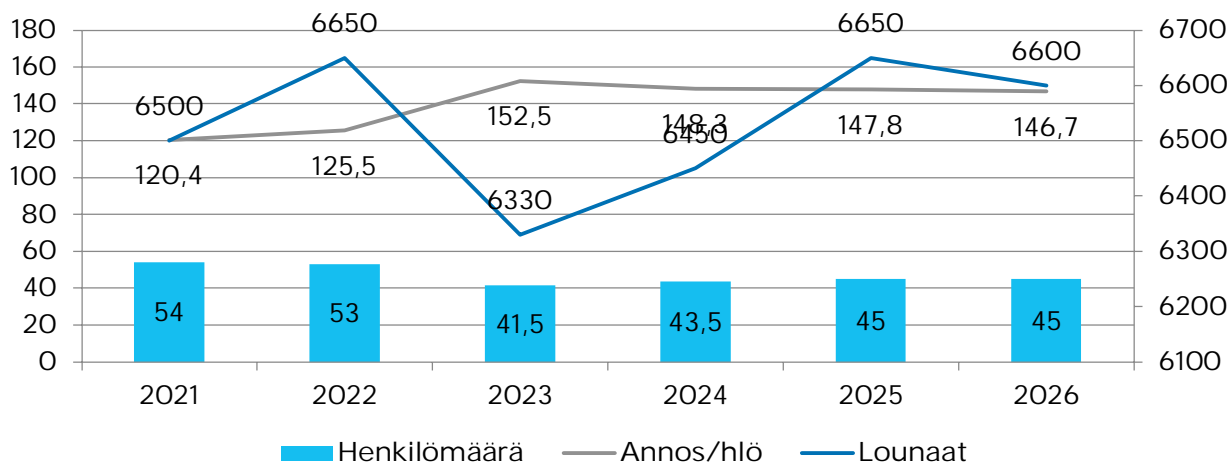
Siivottava pinta-ala 2021-2026

Siivouspalvelut/tehokkuus m2/h

Ruokapalveluiden resurssit ja suoritteet 2021-2026

16.1.5. Talonrakennus ja kunnossapito

Talonrakennus ja kunnossapito

rakennuspäällikkö Timo Miikkulainen

TOIMINTASUUNNITELMA

Talonrakennuksen ja kunnossapidon vastuualueen painopiste on organisaation jatkuvassa toiminnan kehittämisessä, ja mittavan investointiohjelman edistämisessä.

Kunnossapidon ja kiinteistönhoidon yhteistyötä lisätään toiminnan laadun kehittämiseksi ja parantamiseksi.

Kaupungin energiastrategian mukainen uusiutuvan energian hyödyntämistavoitteen tarkastelu on osana investointien hankesuunnittelu prosessia. Lisäksi kiinteistöjen energiakatselmoinnilla varmistetaan peruskorjauskohteissa tarpeen mukainen ja energiatehokas uusiutuvaa energiaa käyttävä lämmöntuottojärjestelmä.

Rakennusten sisä- ja ulkovalaistuksen uudistamista energiatehokkaaksi led-valaistukseksi jatketaan edelleen hallitusti pienten talonrakennusinvestointien määrärahan puitteissa.

Rakennuttamisen toimintajärjestelmän kehityksessä huomioidaan MRL:n vuoden 2025 alussa voimaan tulleet muutokset, jotka koskevat mm. kiertotaloutta, suunnitteluun ja rakentamiseen vaikuttavaa digitaalisten tietokantojen käyttöönotto ja lupaprosessit, jotka omalta osaltaan heijastuvat investointien hankintaprosesseihin. Muutoksiin varaudutaan erilaisin webinaari-koulutuksin sekä kartoittamalla uusien sovellusten hyödyntämistä. Tekoälyn hyödyntämien rakennuttamisen hankinta asiakirjojen laadinnassa ja laadun tarkkailussa kehitetään.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Kiinteistöhuollon ja kunnossapidon palveluiden myynti Varhan kiinteistöjen kunnossapidosta vastaavalle osakeyhtiölle.

INVESTOINNIT

Tavoitteena talonrakennuksen vuodelle 2026-2028 jatkuvien investointihankkeiden kustannustehokas ja laadukas loppuun saattaminen. Uusina hankkeina on uimahallin suunnittelun käynnistäminen, ja Piikkiön yhtenäiskoulun suunnittelu.

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

Asiantuntijapalvelupuitesopimusten optioiden käyttö vuodelle 2026, sekä pienurakat- ja korjaustyöpuitesopimusten optioiden käyttöönotto vuodeksi 2026.

Talonrakennus- ja kunnossapidon ja huoltopalveluiden puitesopimus optioiden käyttö tulee harkittavaksi vuodelle 2026.

Talvikunnossapitopalveluiden kunnossapitosopimus tulee kilpailuttaa vuoden 2026 syksyyn mennessä.

Kunnossapidon pienurakat ja korjaustyöt puitesopimuksen tulee kilpailuttaa vuoden 2026 aikana.

Pellettitoimitusten kilpailutus vuoden 2026 aikana.

Rakennuttamisessa ja kunnossapidossa investointiohjelman mukaiset hankinnat ja kilpailutukset.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Kiinteistöhoito	11,34	12,85	15,81	14,53	13,92	13,92	-4,2 %
Kunnossapito	18,45	22,84	26,88	27,60	28,50	28,50	3,2 %
Talonrakennus	14,23	12,53	12,54	17,82	22,92	22,92	28,7 %
Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Kiinteistöhoito, m2	120 686	121 635	121 317	127 430	128 357	128 357	0,7 %
Kunnossapito, m2	123 513	126 406	126 070	132 384	132 944	132 944	0,4 %
Talonrakennus, Brm2	21 027	25 894	37 868	33 049	23 300	23 300	-29,5 %

16.1.6. Liikunta- ja viherpalvelut

Liikunta- ja viherpalvelut

viheraluepäällikkö Terho Marttila

TOIMINTASUUNNITELMA

Vastuualueen toiminnan keskiössä ovat Kaarinan kaupungin strategian päämäärät; Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä, Kaarina edistää hyvinvointia ja Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut".

Vastuualueen keskeisin tehtävä on tuottaa asukkaille, yhdistyksille ja yrityksille monipuolisia liikunta- ja viherpalveluita niin toiminnan, olosuhteiden kuin tiedottamisenkin osalta. Näitä palveluita tuotetaan yhdessä muun kaupunkiorganisaation, sidosryhmien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Tavoitteena ovat monipuoliset ja laadukkaat viherympäristöt sekä viihtyisät, toimivat ja turvalliset liikunta- ja virkistysalueet, elinikäisen liikkumisen mahdollisuudet sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Liikuntapalveluissa liikunnanohjaustoiminta on tärkeä osa kokonaisuutta.

Kaupungin viherympäristöt ja haitallisten vieraslajien torjunta ovat olennainen tekijä kaupungin ilmastonkestävyyden parantamisessa ja ylläpitämisessä sekä luontokadon pysäyttämisessä ja luonnon monimuotoisuuden vaalimisessa. Vastuualue toimii Kaarinan viherpalveluohjelman periaatteilla, jonka perusteella viherpalveluita kehitetään. Viherpalveluohjelmassa on mukana myös lähiliikuntapaikat ja reitistöt.

Vuoden 2025 aikana Liikunta- ja viherpalvelut laati avoimien viheralueiden hallintasuunnitelman, jonka tavoitteena on säilyttää keskeisimmät avoimet viheralueet ja niiden ominaispiirteet sekä kehittää peltojen ja niittyjen kunnossapitoa. Suunnitelma otetaan käyttöön vuonna 2026. Avoimien viheralueiden avulla voidaan tuottaa monipuolisia luontokokemuksia ja virkistysmahdollisuuksia asukkaille sekä edistää luonnon monimuotoisuutta.

Kaupungin leikkipuistojen peruskunnostuksia jatketaan tulevina vuosina. Kaupunki on vastuussa rakentamiensa 40 leikkipuistojen turvallisuudesta, jota säätelevät lait, asetukset ja standardit. Leikkipuistojen päivittämistä toteutetaan vuonna 2025 päivitetyn leikkipuistojen kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Viheromaisuutta ovat mm. virkistysalueiden varusteet ja puut sekä muu kasvillisuus. Viheralueräkisterin tarkoituksena on helpottaa viheromaisuuden hallintaa ja hoitotoimenpiteitä ja sen kokoamista jatketaan tulevina vuosina. Paikkatiedosta on tullut olennainen osa koko palvelualueen työtä ja sen käsittelyyn menee yhä enemmän toimistotyöaika. Paikkatietoa hyödynnetään mm. viheralueräkisterissä sekä urakoitsijoiden toimeksiannoissa. Liikuntapaikat ja ulkoilureitit on merkitty myös paikkatieto-ohjelmiin.

Lähiliikuntapaikat, kuntoradat ja ulkoilureitit tarjoavat hyvinvointia edistäviä ja ennaltaehkäiseviä, matalan kynnyksen liikkumismahdollisuuksia ja niiden kehittämistä ja

kunnostustöitä jatketaan myös tulevina vuosina. Ulkoliikuntavälineitä asennetaan vuosittain asuinalueille.

Vuoden 2025 aikana laadittiin Kaarinan ensimmäinen liikuntasuunnitelma, joka tarjoaa selkeän toimintamallin liikuntapalveluiden kehittämiseksi ja päätöksenteon tueksi sekä mahdollistaa perusteltujen ja pitkäjänteisten ratkaisujen tekemisen. Suunnitelman laadinnassa hyödynnettiin säännöllisin väliajoin toteutettavan liikuntakyselyn vastausten aineistoa. Liikuntasuunnitelmaa päivitetään jatkossa valtuustokausittain ajankohtaisilla tiedoilla Kaarinan liikuntapalveluista, liikuntapaikkarakentamisen tarpeista sekä kuntalaisten liikuntatottumuksista ja -toiveista.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

- Henkilöstövaihdoista aiheutuneet rekrytoinnit

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

Investointiohjelman mukaisesti.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Vertailuhinnat	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Yleiset alueet, euroa/m ²	0,96	1,01	0,93	1,12	1,16	1,16	4,0 %
Uimahalli ja kuntokoulu euroa/käynti	4,97	2,71	2,92	3,84	4,01	4,01	4,5 %
Muut liikuntapalvelut euroa/asukas	71,96	79,31	77,89	79,60	75,52	74,24	-6,7 %
Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Puistot, m ²	1 263 961	1 271 761	1 293 218	1 282 183	1 234 287	1 234 287	-3,7 %

17. Kaupunkikehityspalvelut

Kaupunkikehityspalvelut

kaupunkikehitysjohdaja Päivi Liuska-Kankaanpää

PALVELUALUEEN KATSAUS

Kaupunkikehityspalvelut muodostuu kaupunkikehityslautakunnan sekä ympäristölautakunnan alaisesta toiminnasta. Kaupunkikehityslautakunnan alaisuudessa toimii maankäyttö- ja rakennusvalvonta -vastuualueet. Maankäytön vastuualueeseen kuuluvat kaavoitus, kiinteistö- ja paikkatietopalvelut, maastomittaus ja maaomaisuuden hallinta. Ja rakennusvalvonnan vastuualue muodostaa oman yksikön. Ympäristölautakunnan alaisuudessa toimii ympäristönsuojelu -vastuualue, joka muodostaa oman yksikön. Organisaatio on aloittanut toimintansa kesäkuussa 2025.

Kaupunkikehityspalvelut on jatkanut rakentamismahdollisuuksien edistämistä ja siten mahdollistanut asukasmäärän kasvun. Asukasluku vuoden 2024-25 vaihteessa oli 36 339 asukasta ja tammi-kesäkuussa 2025 asukasluvun kasvu on ollut n +0,46%. Kaarina kasvaa edelleen kasvuodotuksen ollessa reilun prosentin tasolla kuluvana vuonna.

Tonttien kysyntä on jatkunut alhaisempana kuin edellisvuosiin verrattuna. Asunto- ja maapoliittisessa ohjelmatyössä on arvioitu, että Kaarinan nykyinen ja ohjelmakaudella valmistuvien kaavahankkeiden tonttivaranto pystyy vastaamaan nykyisellään hyvin rakennemallin asettamiin tavoitteisiin ja mahdollistaa jopa 1,6% väestönkasvuskenaarion. Kaarinan kaupungilla on kesällä talousarviota laadittaessa yhteensä n. 5,064 miljoonan euron tonttivaranto jatkuvassa haussa. Tonttivaranto on painottunut omakotitalotontteihin, mikä tosiasiallisesti vaikuttanee väestönkasvua hidastavasti muiden tekijöiden ohella vuonna 2025, ja kääntynee hitaasti kasvuun tonttitarjonnan monipuolistuessa.

Rakentamisen suhdannekäännös on näkynyt rakentamisen volyymin laskuna ja tätä myötä rakennuslupa- ja mittaustoiminnan tuottojen alenemisena. Lisäksi rakentamislain muutos ja pienten rakennushankkeiden luvittamisen jäädessä pois myös lupamäärät ja sitä kautta odotettavissa olevat lupatuotot heikkenevät, joten taksoja tullaan tarkistamaan vuodenvaihteessa 2025-2026. Samalla heikentynyt tonttikysyntä alentaa kaupungin maanmyyntituloja.

Palvelualueen tulotavoite on noin 4,4 milj. euroa ja menot noin 4,0 milj. euroa. Suurimmat tulot koituvat maan myynnistä ja vuokraamisesta sekä rakennusvalvonnan ja mittaustoiminnan maksuista.

Toiminnan painopisteet 2026

Vuoden 2025 lopussa valmistuvat asunto- ja maapoliittiset tavoitteet ohjaavat painopisteiden valintaa. Myös seudullisten suunnitelmien eteneminen ohjaa painopisteiden valintaa kaupungissa. Vaihemaakuntakaavan laatimiskierrosta ja rakennemallityön käynnistämistä on valmisteltu selvityksin, ja rakennemallin uudistamistyö on käynnistynyt kaupunkiseutusuunnitelman nimellä 2025. Kaupunkiseutusuunnitelmaa laaditaan 2025-2027 työskentelyn painottuessa vuoteen 2026. Kaupunkiseutusuunnitelman laatimiseen ja maakuntakaavan päivystystyöhön osallistutaan Kaarinan ja itäisten kuntien tavoitteet huomioiden.

Kaarinalla on jatkossa mahdollisuudet seudun työpaikkojen merkittäväänkin lisäämiseen moottoritien varrelle Krossi₂ yritysalueelle, ja alueen kehittäminen yhteistyössä seudullisten toimijoiden kanssa on tärkeää. MAL-sopimus uusittiin valtion kanssa vuoden 2024 lopussa ja sitä toimeenpannaan parhaillaan. Kaarinan kaupunki osallistuu myös MAL-työryhmien työskentelyn kautta töiden valmisteluun ja ohjaamiseen.

Kaarinan voimassaoleva Maankäytön ohjelma 2019-25 on päivitettävänä vuosille 2026-2034 ja siinä ohjelmoidaan seuraaville merkittäviä asemakaavoitus- ja yleiskaavoitustöitä tavoitevuosille.

Yleiskaavoitus Piikkiössä on edennyt suunniteltua hitaammin, ja ympäristöselvityksen valmistuessa siirrytään suunnitteluvaiheeseen. Rinnalle on maankäytön ohjelmoinnin myötä tulossa myös muita yleiskaavoitustöitä. Näitä pyritään edistämään käytettävissä olevilla asiantuntijamäärärahoilla.

Asemakaavoituksen painopiste on ollut ja tulee jatkossakin olemaan selkeästi toteuttavissa asemakaavahankkeissa sisältäen niin kaupungin, yksityisten kuin valtion toteutuksiin liittyvän kaava-suunnittelun. Asemakaavoituksessa korostuu yritysalueiden asemakaavoittaminen. Tärkeimpänä hankkeena jatketaan Krossin alueen laajentamista moottoritien pohjoispuolelle, "Krossi₂." Asuinalueiden asemakaavoituksen painopisteenä on keskusta, Piispanristi, Rauhanlinnan länsiosa ja Lemunniemi. Uusia avauksia tehdään maankäytön ohjelman mukaisesti sovittaen hankkeet käytettävissä oleviin resursseihin.

Seudulliset tie- ja ratahankkeet ovat edenneet kaupungin asemakaavoitushankkeiden puolesta hyvin, ja maantien 180 asemakaavat ovat valmistuneet ja Länsiradan rakentamisen mahdollistavat asemakaavat ovat hyväksymisvaiheessa. Maantien 180 rakentamiseen on saatu rahoituspäätös ja hankkeen toteuttamisen käynnistymistä valmistellaan valtion ja kaupungin tahoilla.

Oskarintalosta kaupungin henkilöstön työtiloina on päätetty luopua. Kaarinatalon laajentamiseen ja samalla koko keskustan jatkokehittämiseen on haettu ratkaisuja yleisen avoimen arkkitehtuurikilpailun avulla. Tavoitteena on, että uusi kaarinalaisten olohuone muodostuu kilpailun pohjalta laadittavien kaavamuuotosten myötä. Keskustan kehittäminen vaatii yleis- ja asemakaavan muutoksia, ja onnistuminen edellyttää myös hyvää vaiheistamista. Arkkitehtikilpailun pohjalta tilattiin yleissuunnitelma, joka on talousarviota laadittaessa valmistumassa ja tulossa hyväksymiskäsittelyyn. Sen pohjalta on tarkoitus käynnistää seuraavia keskustan asemakaavoitushankkeita. Onnistuessaan ne tuovat Kaarinan keskustaan n 1000 uutta asukasta.

Raakamaan hankinta on vauhdittunut valtuuston varattua maanhankintaan 1,25 miljoonan euron määrärahan ansiosta. Kaupungin taloustilanteen johdosta tätä vuosittaista maanhankintamäärärahaa kuitenkin alennetaan 500 000 euroon.

Tonttien myynnin painopiste vuonna 2026 on edelleen yritystonttien ja omakotitalotonttien vuokrauksessa/myynnissä. Rauhalinnan läntisen asemakaavan alueelle avautuu kaupungin omistamalle maalle uusi alue kerros- ja rivitalojen rakentamiseksi asemakaavan valmistuessa ja Torppalan ekokylän asemakaava-alueelle osoitetaan joitakin rivitalotontteja kaupungin maalle. Rauhalinnan alueelle varataan myös tontti VARHAN vanhusten palvelurakentamiselle. Keskustan yleissuunnitelman valmistumisen myötä keskusta-alueen kehittäminen etenee myös kaupungin omistamilla mailla.

Kiinteistövero- ja lisäverojen lisäämiseksi laaditaan kartta- ja rekisteriselvitys omana työnä. Työ käynnistetään 2026.

Rakennus- ja ympäristövalvonnassa vuoden 2022 helmikuussa otettiin käyttöön sähköinen asiointiosio, joka mahdollistaa mm. rakennus- ja ympäristölupien sähköisen hakemisen. Sähköistä lupaprosessia edelleen kehitetään.

Ympäristönsuojelussa valmistui Kaarinan ilmasto-ohjelma keväällä 2021 ja sen toimeenpanoon on panostettu yhdessä kaarinalaisten yritysten kanssa. Ilmasto-ohjelma päivitetään vuoden 2025 lopussa ja Kaarina onkin hyvällä tiellä ilmastopäästöjen vähentämisessä. Vihreän siirtymän hankkeita on käynnissä mm osin ympäristöministeriön rahoituksella. Tällainen on mm aurinkovoimalan asemakaavoittaminen Lakarin vanhalle kaatopaikalle.

Kaupungin omistamia metsiä ja niiden myyntimahdollisuuksia on selvitetty ja selvityksen 2-vaiheen raportti on valmistunut vuoden 2024 puolella. Kaupunginhallitus on tehnyt raportin pohjalta päätöksen selvittää valittujen metsien hiilivarastojen ja hiilinielujen taloudellisia hyödyntämismahdollisuuksia. Metsän myyntiä maapohjineen ei raportissa suositella.

Valtakunnallisella tasolla valmistellaan parhaillaan kansallista ennallistamissuunnitelmaa ennallistamisasetuksen pohjalta. Kansallisen ennallistamissuunnitelman mahdollisia vaikutuksia kaupungin omaan toimintaan ei toistaiseksi tiedetä.

Maankäyttö- ja rakentamislain kokonaisuudistus

Valtion hallinnossa on valmisteilla maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus, jossa rakentamista koskeva osuus on edennyt ensimmäisenä. Uusi rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025. Kaarina uusii rakennusjärjestyksensä siten, että ne ovat voimassa viimeistään 1.1.2026.

Uuden rakentamislain astuessa voimaan maankäyttö- ja rakennuslaista kumottiin rakentamisen säädökset, ja jäljellä jäävän lain nimi muuttui alueidenkäyttölaiksi. Alueidenkäytön lainsäädäntöä uudistetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti. Tavoitteena on muun muassa edistää kaavoituksen sujuvuutta, hyvää elinympäristöä, kaupunkien ja kuntien kasvua, alueiden elinvoimaisuutta, yritysten kilpailukykyä sekä Suomen houkuttelevuutta investointikohteena.

Jatkouudistus etenee kahdessa vaiheessa. Alueidenkäyttölain uudistusta on valmistellut työryhmä, jonka ympäristöministeriö nimesi marraskuussa 2023. Esitys uudeksi alueidenkäyttölaiksi oli lausuntokierroksella 16.5.–11.7.2025. Tavoitteena on, että hallitus voi antaa lakiesityksen eduskunnalle syysistuntokaudella 2025. Kaavojen toteuttamisen, maapolitiikan ja katujen kunnossapidon säädösten uudistusta valmistelee toinen työryhmä. Tavoitteena on jakaa uudistettavat säännökset kahteen lakiin. Yhdyskuntakehittämislaki sisältäisi kunnan maapolitiikan ja kaavojen toteuttamisen edistämisen asioita. Yhdyskuntarakentamislaki sisältäisi pääasiassa kuntien vastuulle kuuluvat kaavojen toteuttamisen ja yleisten alueiden kunnossapidon asiat. Tavoitteena on, että hallitus voi antaa lakiesityksen eduskunnalle vuoden 2026 aikana.

Valtakunnallisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti) käyttöönotto vuoden 2024 alussa vaikuttaa rakentamisen luvituksessa, ja myöhemmin alueiden käytössä, tuotetun tiedon yhteneväiseen muotoon (tietomallimuotoisuus) ja sen jakamiseen rajapinnan kautta kuntajärjestelmästä valtakunnalliseen järjestelmään.

Kyseessä on kaupunkikehityspalveluiden näkökulmasta merkittävä valtakunnallinen uudistus, mistä johtuen Kaarinan kaupunkikehityspalvelut resurssoi työaikaa ja tarvittaessa ostopalveluresurssia henkilöstön koulutukseen sekä järjestelmien sujuvaan käyttöönottoon siirtymäaikaisten puitteissa. Työtä tehdään osittain ympäristöministeriön hankerahoituksella.

Henkilöstö ja resurssit

Koko palvelualueella on yhteensä 38 vakanssia.

Rakennusvalvonnassa on seitsemän 100% virkaa. Yksi osa-aikainen ja yksi määräaikainen. Poikkeamispäätöksiä on valmisteltu osa-aikaisin voimin vuonna 2025, tätä osa-aikaisuutta ei jatketa. Rakennusvalvontaan ei esitetä uusia vakansseja vuodelle 2026.

Maankäyttö- ja elinvoima -vastuualueen henkilöstössä on ollut lähivuosina sekä määräaikaisia että pysyviä muutoksia. Eläköitymistien ja rekrytointien yhteydessä on tarkasteltu tehtävänkuvauksia, jotta työkuorma ja tehtävät jakaantuvat tasaisemmin ja mielekkäämmin ja toisaalta vastaavat nykytarpeita. Esimerkiksi paikkatieto-osaamista on täydennetty palkkaamalla paikkatietoasiantuntija ja lautakunnan sihteerin tehtävä on uudelleen sijoitettu organisaatiossa suunnittelutehtävien ohien.

Kaavoitukseen resurssoitujen määräaikaisen (vuoden 2025 loppuun asti) vakanssin sekä ostopalveluresurssien avulla kaavoitusohjelmaa on saatu purettua. Resurssien avulla yritysaluekaavoitusta on saatu edistettyä, pitkään pysähdyksissä olleita asemakaavahankkeita on päästy edistämään ja myös uusia asemakaavahankkeita on pystytty käynnistämään. Kaavoituksessa on paljon asemakaavoja ehdotus- ja hyväksymisvaiheessa. Määräaikaisen resurssin ei esitetä jatkuvan vuodelle 2026, mikä huomioidaan kaavoituksen ohjelmoinnissa siten, että uusia kaavoja tullaan käynnistämään maltillisesti.

17.1. Kaupunkikehityslautakunta

Kaupunkikehityslautakunta

kaupunkikehitysjohdaja Päivi Liuska-Kankaanpää

TOIMINTA-AJATUS

Kaupunkikehityslautakunta tuottaa kaupungin asukkaille hyvän asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön suunnittelemalla ja ohjaamalla alueiden rakentamista avoimesti ja tasapuolisesti. Kaupunkikehityslautakunta toteuttaa kaupungin maapolitiikkaa. Toiminnalla tarjotaan houkuttelevia tontteja asuntorakentamiseen ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
<p>Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä</p> <p><i>Kaarina luo kilpailukykyiset olosuhteet elinkeinotoiminnalle ja kannustaa yrittäjyyteen</i></p>	<p>Krossi₂ – alue näyttäytyy houkuttelevana sijoittumispaikkana seudullisesti ja jopa valtakunnallisesti merkittäville yrityksille.</p>	<p>Krossi₂ – alueelle on ratkaistu liikenneverkko ja alueen asemakaavoitus on käynnissä.</p>
<p>Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä</p> <p><i>Luonto ja viheralueet ovat lähellä ja saavutettavia</i></p> <p>Kaarina edistää hyvinvointia</p> <p><i>Kaarina ylläpitää ja kehittää lähivirkistysalueita</i></p>	<p>Krossi₂-alueen suunnittelun lähtökohtiin nostetaan ulkoilureittiverkoston kehittäminen ja sen yhteyteen muodostuvat lähivirkistysalueet.</p>	<p>Krossi₂-alueen asemakaavassa tehdään aluevaraukset puistoille ja virkistysalueille.</p>
<p>Kaarina edistää hyvinvointia</p> <p><i>Kaarinassa on mahdollisuus kohdata, tulla kuulluksi, osallistua ja vaikuttaa</i></p>	<p>Maankäytössä varmistetaan erityisesti kuntalaisten ja muiden osallisten mahdollisuudet kohdata ja tulla kuulluksi</p>	<p>Kaavoituskahvila järjestetään kaksi kertaa vuonna 2026 ja maankäyttö on läsnä Piikkiöpäivillä 2026.</p>
<p>Kaarina tarjoaa monipuoliset ja laadukkaat palvelut.</p>	<p>Uuden rakentamislain ja rakennusjärjestyksen jalkauttaminen kuntalaisten tietoisuuteen. Rakennusrekisterin päivitys</p>	<p>Infotilaisuudet, yleinen ohjaus ja neuvonta vuoden aikana. Rekisterin parannustyöstä saatava rahallinen hyöty on arvioitu.</p>

PALVELUSTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Strategiaa toteutetaan suunnitellusti. Palvelustrategiassa on varauduttu sekä omana työnä tehtävään kaavoitukseen että puitesopimus konsulttien käyttöön. Vuonna 2026 pyritään

tekemään ostopalveluina ainoastaan sellaista työtä, johon kaupungilla ei ole osaamista (erilliselvytykset ja -suunnitelmat). Maankäyttösopimuskaavoituksessa käytetään myös konsultteja.

KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

- Keskusta-alueen kehittäminen (omarahoitteinen)
- Krossi₂-alueen kehittäminen (omarahoitteinen)
- RYHTI-hanke (Ympäristöministeriön rahoitus)
- Aurinkovoimalan asemakaava (ehdotusvaiheessa, ympäristöministeriön rahoitus)

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tuotot	3 621	2 194	4 374	4 209	4 166	4 366	3,7 %
Kulut	-2 469	-3 067	-2 880	-3 372	-3 291	-3 289	-2,4 %
Kate	1 152	-873	1 494	837	875	1 077	28,6 %

17.1.1. Maankäyttö

Maankäyttö

kaupunginarkkitehti Taina Riekkinen

TOIMINTASUUNNITELMA

Maankäyttö- ja elinvoima -vastuualueen tehtävänä on toteuttaa kaupungin maapolitiikkaa. Kaupunkia kehitetään siten, että hyvinvointi kasvaa ja mahdollistetaan yritysten sekä asukkaiden sijoittuminen Kaarinaan. Kaupungin kehittäminen perustuu johdonmukaiseen maankäytön ohjelmointiin ja pitkäjänteiseen maapolitiikkaan asunto- ja maapoliittisen ohjelman (päivitys parhaillaan käynnissä, valmistuu alkuvuodeksi 2026) mukaisesti.

Vuoden 2024 loppupuoliskolla on käynnistetty maankäytön ohjelman päivitystyö. *Maankäytön ohjelma 2026- 2033* osoitetaan maankäytön strategiset painopisteet vuodesta 2026 eteenpäin: tehdään valintoja siitä, mille alueille kaupungin maan hankinta, yleiskaavoitus ja asemakaavoitus kohdistetaan ohjelman tavoitevuosien ajan. Ohjelmatyö on jo vaikuttanut kaavoitusohjelman valmisteluun ja tavoitteena on, ettu uusi maankäytön ohjelma on hyväksymiskäsittelyssä uuden valtuuston aloitettua vuoden 2025 loppuun mennessä.

Maankäytön ohjelmointia jatketaan kaupungin talousarvion vuosikellorytmissä. Kaavoitusohjelman valmistelu aloitetaan osana budjettivalmistelua ja tuodaan hyväksyttäväksi kun talousarvio on hyväksytty. Käynnissä olevia kaavoitushankkeita ohjelmoidaan ja seurataan jatkuvasti. Tavoitteena on ennakoida suunnitteluun liittyviä työvaiheita ja kaavojen sekä maankäyttösopimusten vaikutuksia edelleen infrarakentamisen ohjelmointiin, investointeihin ja tonttivarantoon.

Kaupunkiseudun rakennemallin päivitys on käynnistynyt elokuussa 2025. Rakennemallin ohjaamiseen osallistutaan aktiivisesti ja vaikuttavasti, Kaarinan etua valvoen. Kaupunkiseudun jatkuvan liikennejärjestelmäsuunnittelun merkitys korostuu suunnittelussa. Pinnalla ovat erityisesti nopean junayhteyden suunnittelu, ohikulkutien suunnittelu, yritysalueiden liittymä- ja liikennetarkaisut väylätasolla (erityisesti välillä Krossi-Raadelma-Kirismäki) suunnittelun edetessä ja arvioitaessa hankkeen vaikutuksia pitkällä tähtäimellä kaupungin eri osien kehittämiseen. Kaupunki jatkaa tiivistä yhteistyötä kaupunkiseudun kuntien kanssa ja on mukana toteuttamassa MAL-sopimuksen tavoitteita (mikäli sopimukseen päästään).

Kaarinan maankäyttö pyrkii kaupungin strategian mukaisissa tavoitteissa edelläkävijyyteen kansallisesti ja EU-tasolla. Kansallista- ja EU-rahoitusta haetaan tukemaan keskeisimpiä maankäytön hankkeita esimerkiksi kaupungin alueella tapahtuvan TKI-toiminnan, kuntalaisten

virkistysmahdollisuuksien ja saaristomeren suojelun edistämiseksi. Tavoitteena on hankkia vähintään 50 000 euron edestä ulkoista rahoitusta vuodelle 2026.

RYHTI-hanke

Kaarinan kaupungin maankäyttö- ja elinvoima -vastuualue on mukana hankkeessa jolle on myönnetty avustusta avustushaussa *Kuntien ja maakuntien liittojen rakennetun ympäristön tiedonhallinnan uudistaminen (vaym-2024-4)*. Hankkeessa kehitetään MRL:n (1.1.2025 lähtien Alueidenkäyttölaki) ja RYTJ-lain vaatimusten mukainen asema- ja yleiskaavaprosessi Arkancen kaavoitusohjelmistoon. Hankkeessa osapuolina ovat Kaarinan ohella Keuruu ja Laukaa sekä Arkance Oy ja Spatineo Oy.

Uusi laki edellyttää, että kaavat tuotetaan kansallisen tietomallin mukaisina, kansallisin koodistoin ja että kaavaprosessissa syntyviä tietoja toimitetaan Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään Ryhtijärjestelmään (RYTJ-lain 5§ mukaisesti). Hankkeen kunnat pilotoivat hankkeen aikana asema- ja yleiskaavan tuotantoprosessin läpivientiä todellisilla kaava-aineistoilla - kaavan vireilletulosta vahvistamiseen, kattaen tietojen tuottamisen ja syntyvien tietojen toimittamisen Ryhti-järjestelmään.

KAAVOITUS

Maankäytön ohjelmassa määritetään maankäytön ohjelmavuosille yleiskaavoituksen painopistealueet. Kaavoituksen toimintaa vuositasolla puolestaan ohjaa Kaavoitusohjelma 2026, joka valmistellaan päätöksentekoon, kun talousarvio on hyväksytty. Kaavoitusohjelma voi sisältää myös neuvotteluvaiheessa olevia asemakaavoja, joita käynnistetään vuonna 2026, jos aloitteentekijän kanssa päästään sopimukseen. Kaavoituksessa on ollut määräaikainen henkilöresurssi vuosina 2023-2025. Resurssin avulla kaavoitusohjelma on saatu ajan tasalle. Resurssin jääminen pois vuoden 2026 alusta tullaan huomioimaan kaavoitusohjelman valmistelussa.

Yleiskaavoitus

Yleiskaavoituksessa varsinaisen kaavatyön painopiste on Piikkiön taajaman ja kehätien varren osayleiskaavoittamisessa. Lisäksi on käynnistetty yleiskaavan muutos Harvaluodon Sahan alueella sekä maankäytön ohjelmointityössä todettu yleiskaavan tai yleiskaavan muutoksen tarpeet Auranlaaksossa sekä Kuusiston länsiosissa.

Yrittäjäalueiden asemakaavoitus

Yrittäjäalueiden ja -tonttien tarjonnan turvaamiseksi tärkein hanke on Krossin alueen laajentaminen ykköstien molemmin puolin. Alueella jatketaan aktiivista maapolitiikkaa. Alueelle on laadittu vuoden 2024 aikana keskeisimmät perusselvitykset ja vuonna 2025 on keskitytty kaavarungon ja infran yleissuunnitelman laatimiseen. Tavoitteena on nykyaikaistaa samalla yleiskaavaa tarvittavilta osin sekä vaiheistaa asemakaavojen laadintaa. Alueen markkinointia on jo etupainotteisesti käynnistetty maankäyttö- vastuualueen sekä Kaarinan Kehityksen yhteisenä työnä. Tarvittaessa alueelle voidaan laatia esisopimuksia alueiden myynnistä ja osa asemakaavoista laatia hankekohtaisesti. Pyrkimyksenä on "räätälöidä" asemakaavoja yrityslähtöisesti. Tavoitteena on, että alue vastaa sekä määrällisesti että laadullisesti Kaarinan tulevien vuosien yritystonttitarpeisiin.

Kaarinan kaupungille on myönnetty vuodelle 2025 Euroopan unionin NextGenerationEU -rahoitusta Suomen kestävä kasvun ohjelmasta. Avustuksen kohteen tavoitteena on toteuttaa aurinkovoimala entiselle Lakarin kaatopaikan alueelle. Tavoitteena oli asemakaavoituksella löytää vähintään 20 hehtaarin suuruinen alue aurinkovoimatuotantoon joko yhtenäisenä alueena tai hajautetusti. Projektissa on selvitetty kaatopaikan maisemointiratkaisujen vaikutus aurinkovoimalan toteuttamiseen, perustamistapaselvitys, luonto- ja hulevesiselvitys, sijoituspaikkojen valinta DNSH-periaatteen mukaisesti, aurinkovoimalan integrointi osaksi yrittäjäaluetta, ja suositukset aluerajauksiksi ja kaavamääräyksiksi. Kaava on luonnosvaiheessa ja vuoden 2026 tavoitteena on etsiä hankkeelle toteuttaja ja laatia kaavaehdotus yhdessä hanketoimijan kanssa.

Raadelman liittymän ympäristöön käynnistetään asemakaava kaupungin omistamille maille. Tavoitteena on kaavoittaa alueelle yritystontteja.

Keskustan kehittäminen

Keskustaan käynnistetään valmistuneen yleissuunnitelman perusteella asemakaavan muutos, jonka tavoitteena on muuttaa asemakaavaa Kaarinatalon ympäristössä ja Virastotalon kiinteistön osalta siten, että kaava mahdollistaa virastotalon uudistamisen ohella keskustaan merkittävän määrän uutta asuinrakentamista.

Rauhalinnan talouskeskus

Rauhalinnan länsiosan asemakaavan valmistuttua siirtyä kaavoituksen painopiste Voivalassa kohti talouskeskuksen aluetta. Tavoitteena on laatia alueelle kaavaluonnos. Kaavaluonnoksen perusteella pyritään käymään markkinavuoropuhelua alueesta kiinnostuneiden kehittäjien kanssa. Talouskeskuksen alueen rakennuskannan kuntoarviointiin ja kehittämismahdollisuuksien selvittämiseen panostetaan.

Asuinalueiden suunnittelu

Lemunniemen kehittäminen on mahdollistunut osayleiskaavan tultua voimaan ja alueella alueella on käynnissä useita asemakaavoja. Vuonna 2026 kaavoitus keskittyy alueella käynnissä olevien asemakaavaprosessien loppuunsaattamiseen. Näitä kaavoja ovat Torppalan kaksi erillistä asemakaavaa sekä Lemuntien linjauksen ohjaava asemakaava. Lemunniemen muiden asuinalueiden ohjelmoiminen eteenpäin asemakaavoitukseen edellyttää kaupungin maanhankintaa alueella. Alueelle voidaan tarvittaessa käynnistää asemakaavoja. Lemunniemen rakentamisessa onnistuminen alueen erityisarvot huomioiden on suuri haaste Kaarinalle.

Piispanristille on tarkoitus käynnistää asemakaavan muutos joka mahdollistaa asuin- ja liikerakentamista yksityisten maanomistajien maalle Jousitien ympäristöön.

Muut asemakaavoituskohteet

Tavoitteena on saattaa valmiiksi useita käynnissä olevia kaavahankkeita, joista useampi on jo ehdotus- tai hyväksymisvaiheessa. Käynnistyvien hankkeiden osalta keskitytään erityisesti sellaisiin asemakaavahankkeisiin, joiden myötä kaupungille muodostuu myytäviä tontteja. Kaupunki esimerkiksi omistaa Viipurintien varressa, keskustan tuntumassa asemakaavoittamattoman ja rakentamattoman kiinteistön, joka on yleiskaavassa asuin- ja liikerakennusten aluetta. Tavoitteena on käynnistää kiinteistölle asemakaava vuoden 2026 alussa ja etsiä kiinteistölle kaavaluonnoksen perusteella ostaja. Samoin kaupunki on hankkinut asemakaavoitettavaksi AP-aluetta Verkakaaren varrelta.

KIINTEISTÖ- JA PAIKKATJETOPALVELU

Tonttipuolen maanmyyntitulotavoite on yhteensä n. 2,5 miljoonaa euroa. Myyntituloista vähennetään myytyjen alueiden tasearvo sekä katujen rakentamismaksut. Arvio maanmyynnin osuudesta on noin 1,8 miljoonaa euroa.

Maanvuokratuloja arvioidaan saatavan 930 000 €. Iso osa yritystonttien vuokrasta on sidottu euribor korkoon. Korot ovat laskeneet huomattavasti korkeimmilta tasoiltaan ja tämä on pienentänyt vuokratuloja. Vuokratulojen oletetaan olevan korkojen laskusta johtuen hieman pienemmät kuin vuonna 2025. Toisaalta käynnissä on hanke, jossa sote -kiinteistöjen maapohjia vuokrataan VarHalle. Tämä tulee näkymään positiivisesti vuokratuotoissa. VarHalle vuokrattavien maapohjien vuokrien määrä ei ole talosarviota laadittaessa vielä tiedossa, mutta sen arvioidaan olevan n 200 000€. Vuokratonttien lunastukset pienentävät osaltaan vuotuisia vuokratuloja.

Maanhankintaan vuodelle 2025 osoitettiin 1,25 milj. euron määräraha ja se tullaan arvioiden mukaan käyttämään. Vuodelle 2026 esitetään maanhankintaan 0,5 milj. euron määrärahaa. Maanhankinnassa ollaan jatkossakin aktiivisia ja vapaaehtoisin kauppoihin pyritään. Aktiivinen maanhankinta turvaa tulevien vuosien raakamaatarpeet ja varmistaa sen, että jatkossakin meillä on mahdollisuus kaavoittaa niin asumista kuin yritystonttejakin omalle maalle. Käynnissä

tai käynnistymässä on useita hankkeita, joissa kaupunki on suuressa roolissa maanomistuksensa kautta.

Yritystontteja vuokrataan Voivalasta ja Raadelmasta. Vuoden 2025 aikana valmistui Voivalan yritysalueen kaava, josta vuonna 2026 tullaan vuokraamaan yritystontteja. Mielenkiinto aluetta kohtaan on ollut suuri. Vuoden 2025 aikana on kartoitettu Kaarinan omistamaa yritystonttivarantoa. Muutamia Y ja K tontteja on hinnoiteltu ja ne pyritään vuokraamaan tai myymään vuoden 2026 aikana.

Rakentamiskelpoisia omakotitontteja on parhaillaan myynnissä n. 85 kappaletta. Omakotitontteja myydään mm. Paltan, Verkakylän, Hulkkion, Empon, Makarlan, Kuusiston sekä Pontelan alueilta. Omakotitontteja tarjotaan vuokralle Piispanristiltä, Pontelasta, Kuusistosta ja Piikkiön keskustasta. Kaupungille tulee vuonna 2025 myyntiin yksi kerrostalotontti Piispanristille ja se pyritään myymään vuoden 2026 loppun mennessä.

Perinteisiä alkuvuoden Turun Rakentajamessuja ollaan lopettamassa, joten pientalojen tonttimarkkinoinnissa tulee panostaa enenevässä määrin some-markkinointiin. Ammattirakentajille tullaan järjestämään keväällä 2026 tilaisuus, jossa esitellään Kaarinan kaupungin asuin- ja yritystontteja. Lisäksi markkinointia kohdennetaan suoraan rakentajille, hoiva-alan yrittäjille ja kaupanalan toimijoille.

Asemakaavoihin liittyviä maankäytösopimuksia on vireillä mm. Piispanristin ja Lemunniemen alueilla. Näitä edistetään vuoden 2026 aikana kun ehdoista päästään yksimielisyyteen ja asemakaavaehdotukset etenevät.

Tonttijakoja, tonttien lohkomisia ja kiinteistön laadunmuutoksia arvioidaan tehtävän saman verran kuin vuosina 2024 – 2025. Korkotason lasku ja pienet piristymisen merkit rakentamisessa saattavat hieman lisätä aktiivisuutta myös kiinteistönmuodostuksessa.

Kaarinalla on ollut käytössä Turun kanssa yhteinen Trimblen paikkatietojärjestelmä vuodesta 2009 alkaen. Järjestelmään on hankittu lisäosia ja se on rakentunut vuosien aikana suureksi ja varsin monimutkaiseksi kokonaisuudeksi. Turku on todennut, että koko järjestelmä tulee kilpailuttaa, jotta kilpailulainsäädännön vaatimukset täyttyvät. Kilpailutuksen valmistelu on aloitettu 2025 ja se jatkuu vuoden 2026 aikana. Paikkatietoyhteistyö on tuonut paljon synergiaetuja Kaarinalle ja alustavasti olemme sopineet, että jatkamme tulevaisuudessakin paikkatietoyhteistyötä Turun kanssa. Turun kanssa yhteistyössä laadittava tarjouspyyntö on tarkoitus saada liikkeelle vuoden 2026 aikana ja päätös tulevien vuosien järjestelmästä tullaan tekemään vuosien 2026 tai 2027 aikana. Markkinoilla oleviin järjestelmiin tutustuminen, vaatimustason määrittely, järjestelmän kilpailutus ja mahdollinen uuden järjestelmän käyttöönotto tulee olemaan vuosina 2026 – 2027 iso työ. Alkuvuodesta 2025 aloittanut paikkatietoasiantuntija tulee olemaan tässä työssä merkittävässä roolissa.

Paikkatietojärjestelmien ilmakuvat on päivitetty vuosien 2022 ja 2023 aikana. Ilmakuvat ovat yksi käytetyimmistä aineistoista. Vuoden 2026 aikana Kaarina tullaan kuvaamaan ja tavoitteena on saada uudet ilmakuvat paikkatietojärjestelmiin syksyllä 2026.

Osana talouden sopeuttamistoimia Kaarinan rakennukset ja kiinteistöt tullaan käymään läpi vuosien 2026 ja 2027 aikana. Tarkoituksena on varmistaa kiinteistöverotuksen oikeellisuus. Tässä työssä Kaarinan paikkatietojärjestelmien aineistot ml. uudet ilmakuvat, valtion ja verottajan rekisterit sekä maanmittauslaitoksen aineistot ovat merkittävässä roolissa.

Maastomittauksessa on vuonna 2022 aloitettu mittauskaluston uudistaminen. Mittauskalusto on saatu uusittua ja vuonna 2026 ei ole tarpeita merkittäville hankinnoille. Rauhalinnan talouskeskuksessa toimistona ja varikkona toimiva vanha kiviavetta palvelee edelleen kaupungin omia toimijoita, ellei navetalle löydy ostajaa. Myynnin edistämiseksi on kaupungin omana työnä tehty kohteen kuntoarviota sekä kartoitettu kohteen jatkokäyttömahdollisuuksia. Tätä työtä tullaan jatkamaan vuoden 2026 aikana.

YRITYSVAIKUTUKSET

Onnistuneella maapolitiikalla, yleiskaavoituksella, asemakaavoituksella, tonttimyynnillä, kiinteistötoimituksilla ja maastomittauksella luodaan edellytyksiä sille, että Kaarina on

houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka yrittää ja tehdä työtä. Yritysalueiden ja tonttien asemakaavoituksen priorisointia jatketaan. Tavoitteena on vastata kysyntään paitsi määrällisesti, myös tontteihin liittyvien laadullisten tekijöiden osalta.

Yrittäjien tonttitarpeita kuullaan ja autetaan yrittäjiä löytämään tarpeisiinsa sopiva tontti joko kaupungin tai yksityisen maanomistajan tarjonnasta. Lyhyen aikavälin yritystonttitarjonnalla pystytään vastaamaan kysyntään. Elinkeino-ohjelman toimeenpanoa edistetään yhteistyössä Kaarinan kehityksen kanssa. Krossi₂ -yritysalueelle pyritään nopeuttamaan toteutusta kumppanuuskaavoituksella.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Kaavoituksen henkilöresurssi pienenee määrä-aikaisen lisäresurssin päättyessä.

Asemakaavoituksessa moni hanke on edennyt ehdotus- ja hyväksymisvaiheeseen, vuonna 2026 päästään käynnistämään muutamia uusia asemakaavahankkeita.

Krossi₂ -alue siirtyy asemakaavoitusvaiheeseen.

Maanhankinnan investointimäärärahaa lasketaan 1,25 milj. euroa -> 0,5 milj. euroa

Kiinteistöyhtiö (SOTEkiinteistöjä varten) ja siitä maanvuokratulot -> + 200 000€

INVESTOINNIT

Maanhankintaan 0,5 milj.€

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

Kaavoitus hankkii ostopalveluna kaavojen laadintaan liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä sekä yksityisten maanomistajien maille sijoittuviin ns. maankäyttösopimuskaavoihin liittyen myös kaavoitustyötä. Hankinnat perustuvat pääosin kaavoituksen puitesopimuksiin, jotka ovat voimassa vuoden 2025 loppuun asti (plus optiovuosi 2026).

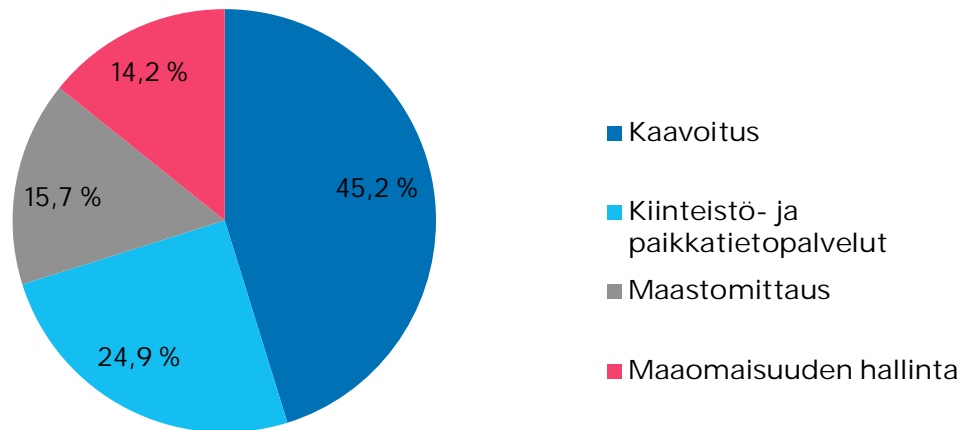
Puitesopimukset kilpailutetaan uudelleen vuoden 2026 aikana.

Muita kilpailutuksia tehdään tarpeen mukaan.

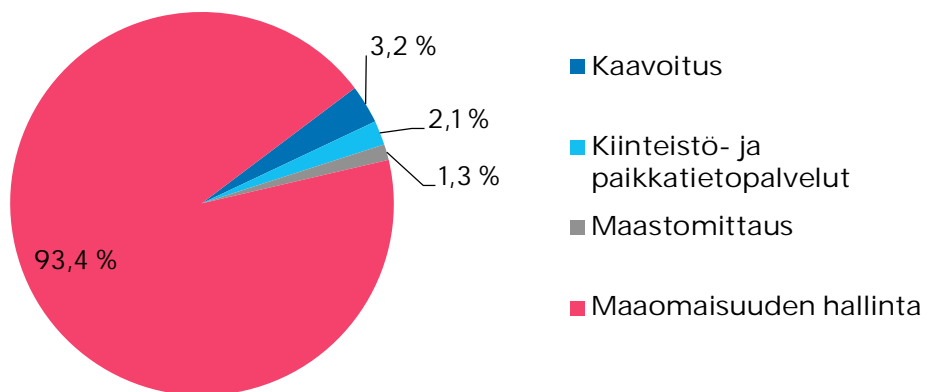
VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Yksikkökustannukset, euroa/asukas	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Kaavoitus	18,70	27,34	24,75	31,26	30,53	30,53	-2,3 %
Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut	13,33	13,71	14,08	16,73	16,85	16,85	0,7 %
Maastomittaus	9,28	8,12	8,89	9,73	10,58	10,58	8,8 %
Maaomaisuuden hallinta	12,22	16,35	13,44	10,94	9,62	9,62	-12,1 %
Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tonttijaot (tonttijaossa mukana olleita tontteja)	163	51	66	70	80	80	14,3 %
Kiinteistötoimitukset (muodostetut rekisteriyksiköt)	237	193	84	80	90	90	12,5 %

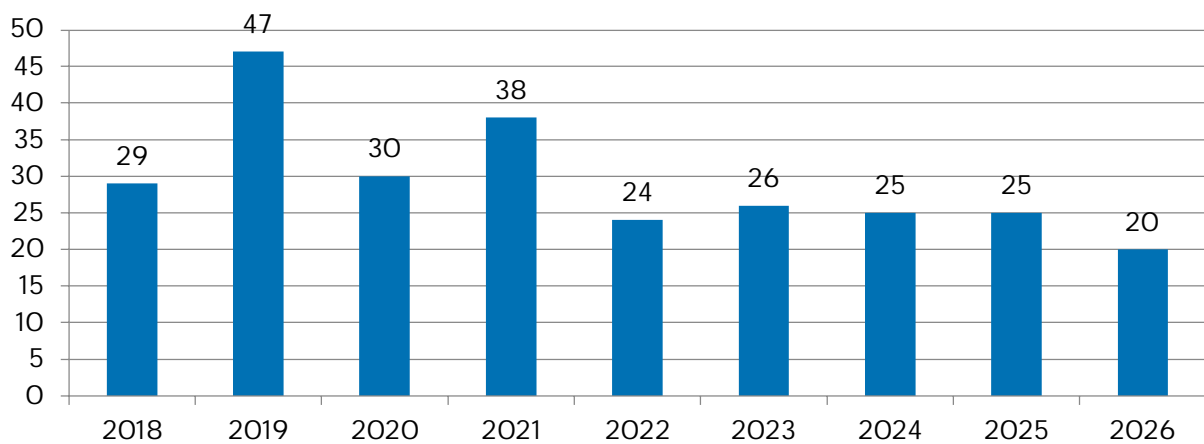
Menojen jakautuminen 2,5 Me

Tulojen jakautuminen 3,8 Me

Kaupungin luovuttamat omakotitontit 2016-2026

17.1.2. Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta Rakennusvalvontapäällikkö Markku Aro

TOIMINTASUUNNITELMA

Rakennusvalvonnan vastuualueen keskeisiä tehtäviä ovat rakentamiseen ja ympäristöön liittyvät luvat, valvonta, rakennuksia ja ympäristöä koskevan tiedon tuottaminen sekä rakennusvalvonta-asiantuntijana toimiminen.

Vastuualueen katselmusajoihin hankitaan leasing sähköauto. Sähköauton leasing- maksut katetaan omin autoin aiemmin suoritettujen katselmus- ja valvontatoimenpiteiden matkakorvauksista. Hankinnalla halutaan myös julki tuoda vastuullisuuttamme yhteisestä ympäristöstämme.

Uusi rakentamislaki ja rakennusjärjestys

Uusi rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025, jonka johdosta kaupungin rakennusjärjestys tulee uusia viimeistään 1.1.2027. Kaarinassa uusimistyö aloitettiin syksyllä 2024 ja sen arvioidaan valmistuvaksi alkuvuodesta 2026.

Uuden tietojärjestelmän sisäänajovaihe

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti) käyttöönotto vaikuttaa mm. rakentamisen luvitukseen. Yhteneväinen tietomallimuotoisuus ja koneluettavuus edellyttää kouluttautumista ja työaikaresurssointia, jotta järjestelmien sujuva käyttöönotto voidaan varmistaa. Lupapiste.fi ohjelmistopäivitykset suoritetaan 01/2026.

Henkilöstö ja resurssit

Uusi lainsäädännön nimikemuutokset ja rakentamisluvan kaksivaiheistaminen edellyttää hallintosäännön ratkaisovaltojen ja delegointien uudelleen tarkastelua sekä mahdollisia tehtäväkuvamuutoksia. Hallintosääntö- ja nimikemuutokset on suoritettu 2025 aikana. Uusia muutoksia 2026 vuodelle ei esitetä.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Rakentamislain mukana tuomat muutokset

- Hiilijalanjäljen laskenta ja raja-arvot. Rakennusten vähähiilisyysvaatimukset ja hiilijalanjäljen raja-arvot astuvat voimaan. Ilmastaselvitys vaaditaan hankkeilta, joiden lupahakemus on laitettu vireille 1.1.2026 jälkeen.

Tietomallimuotoiset rakentamisluvat. Rakentamislupaa on haettava 1.1.2026 alkaen tietomallilla tai muulla koneluettavalla tiedolla.

Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu. Rakennusvalvontaa koskee velvoite käsitellä rakentamislupahakemukset määräajassa. Tavallisissa hankkeissa tämä aika käsittelyvalmiin hakemuksen käsittelyyn on 3 kuukautta ja poikkeuksellisen vaativissa hankkeissa 6 kuukautta.

HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET VUONNA 2026

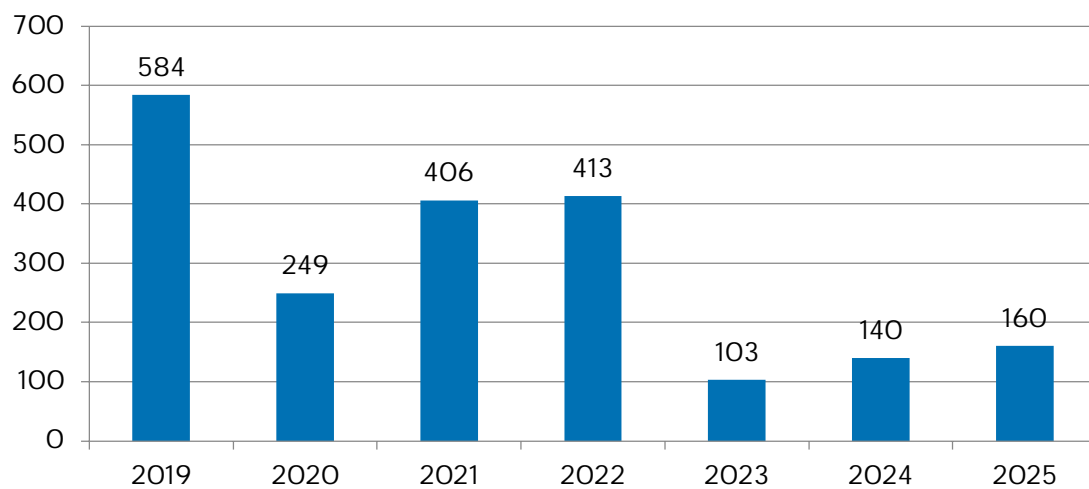
-Lupapiste.fi palvelun ohjelmistotäydennykset.

-rakennusrekisterin päivityksen aloittaminen. Aloitustilanteen määrittely.

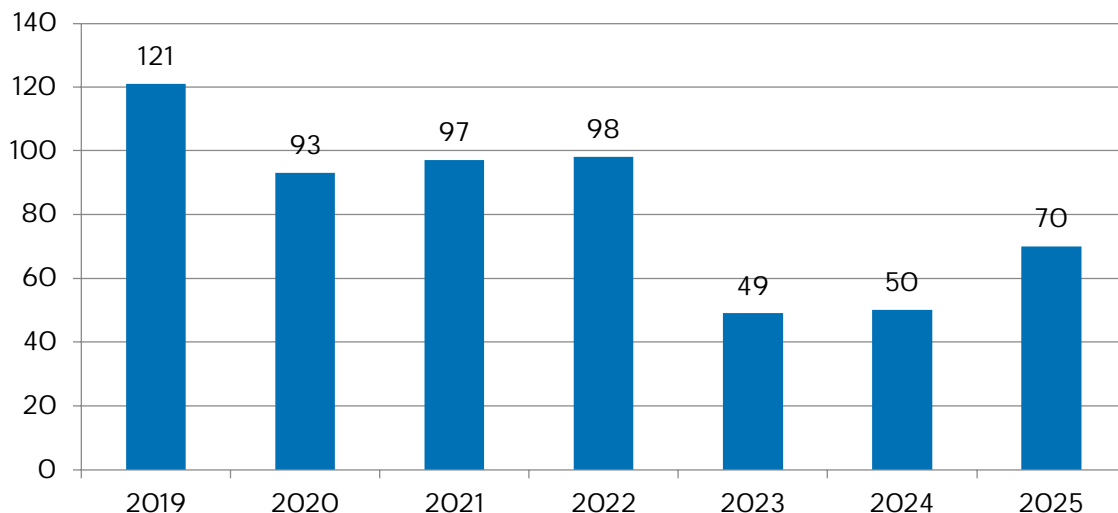
VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Yksikkökustannukset, euroa/asukas	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Rakennusvalvonta	15,37	18,89	17,60	20,91	20,15	20,15	-3,6 %
Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Rakennusvalvonnan suoritteet (lupiin liittyvät päätös- ja katselmusmäärät)	1 857	1 615	1 631	1 700	1 700	1 700	0,0 %

Asuinhuoneistot, uudisrakentaminen

Omakotitalot, uudisrakentaminen

17.2. Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta

ympäristöpäällikkö Pasi Saario

TOIMINTA-AJATUS

Ympäristölautakunta toimii ympäristönsuojeluviranomaisena. Ympäristölautakunta turvaa terveellisen, viihtyisän ja kestävä kehityksen mukaisen elinympäristön kehittämällä, hoitamalla ja suojelemalla luontoa ja muuta ympäristöä. Lautakunnan yksi keskeinen tehtävä on ilmastolain toimeenpano.

Ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ympäristönsuojelulain mukaiset luvat, valvoo ympäristönsuojelu- ja jätelakia sekä edistää luonnonsuojelua.

Littoistenjärven neuvottelukunta edistää järven suojelua ja virkistyskäyttöä sekä seuraa järven tilaa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite ja kriittinen menestystekijä	Tavoite	Mittarin tavoitearvo
Kaarina on houkutteleva ja kilpailukykyinen paikka asua, yrittää ja tehdä työtä	Ilmasto-ohjelman päivittäminen valmistuu ja toimeenpano jatkuu.	Täydennetty ohjelma on jalkautettu palvelualueille.
Kaarina edistää hyvinvointia	Luontoarvojen huomioiminen korostetusti toiminnassa	Huomioidaan kaikissa päätöksissä ja toiminnassa

PALVELUSTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Strategiaa toteutetaan suunnitellusti. Palvelustrategiassa on varauduttu osin omaan ja osin konsulttipalveluiden ostoon.

KÄYNNISSÄ OLEVAT KEHITTÄMISHANKKEET

- VALUTA 3 (Piikkiönjoen valuma-alue)
- SÖPU (Ilmastonmuutokseen sopeutuminen Varsinais-Suomen kunnissa)

TALOUS

1 000 euroa	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Tuotot	81	69	109	69	38	38	-45,7 %
Kulut	-406	-567	-548	-758	-750	-750	-1,0 %
Kate	-325	-498	-439	-689	-713	-713	3,4 %

17.2.1. Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu

ympäristöpäällikkö Pasi Saario

TOIMINTASUUNNITELMA

Ympäristönsuojelu -vastuualueen keskeisiä tehtäviä ovat ympäristöön liittyvät luvat, valvonta ja ympäristöä koskevan tiedon tuottaminen, ympäristöasiantuntijana toimiminen sekä luonnonsuojelun edistäminen. Ympäristönsuojelun palveluita ovat mm. ilmastonmuutoksen hillitseminen ja sopeutuminen, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen ja ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen.

Ilmasto-ohjelma 2030 toimeenpano ja ilmasto-ohjelmaa täydentävä lähiluontomme monimuotoisuutta vahvistamaan laadittava LUMO-ohjelma sekä rannikkovesiemme tilan parantamiseen tähtäävät uuden strategian mukaiset toimet (Saaristomeren hyvinvointi) ovat lisänneet ympäristönsuojelun palvelujen tarvetta.

Talousarviossa on aiemman mukaisesti varattu määrärahat Littoistenjärven neuvottelukunnan tehtävien hoitamiseen (25 000 €).

Luonnon monimuotoisuusohjelman laatimisen tueksi varataan edelleen 20 000 € mm. Kaarinan alueen luontotiedon ajantasaistamista ja täydentämistä varten. Ohjelman laatimisen lisäksi pyritään käynnistämään luonnon monimuotoisuutta edistäviä yhteistyöhankkeita.

Strategian mukaiseen Saaristomeren hyvinvoinnin edistämiseen varataan edelleen TA25 mukaisesti 70 000 € käynnissä olevien hankkeiden toteuttamiseksi ja uusien mahdollistamiseksi. Piikkiönlahden kunnostussuunnitelman mukaisten toimia valuma-alueella edistetään yhdessä maanomistajien kanssa. Seuraava vesiensuojeluhanke on käynnissä vuoden 2026 alussa: VALUTA 3 (Piikkiönjoen valuma-alue). Vuoden 2025 aikana on suunniteltu yhteistä vesiensuojeluhanketta Kaarinan, Naantalın ja Paimion kanssa. Hankkeelle on tarkoitus hakea avustusta valtion vesien ja merenhoidon avustushausta loppuvuodesta 2025. Toteutuessaan hanke käynnistyy kesällä 2026. Uusi kehittämishanke Ilmastonmuutokseen sopeutuminen Varsinais-Suomen kunnissa -hanke (SOPU-hanke) käynnistyy vuoden 2025 aikana ja jatkuu vuodelle 2027.

Littoistenjärvelle on tavoitteena laatia kokonaisvaltainen järvikunnostussuunnitelma. Tämän toteuttamiseksi tehdään yhteistyötä Littoistenjärven hoitokunnan kanssa, ja selvitetään myös mahdollisuudet suunnitelma- ja kunnostustyön hankkeistamiseksi. Tähän ei ole varattu erillistä määrärahaa, vaan omarahoituksessa tukeudutaan Saaristomeren hyvinvoinnin edistämiseen varattuun resurssiin.

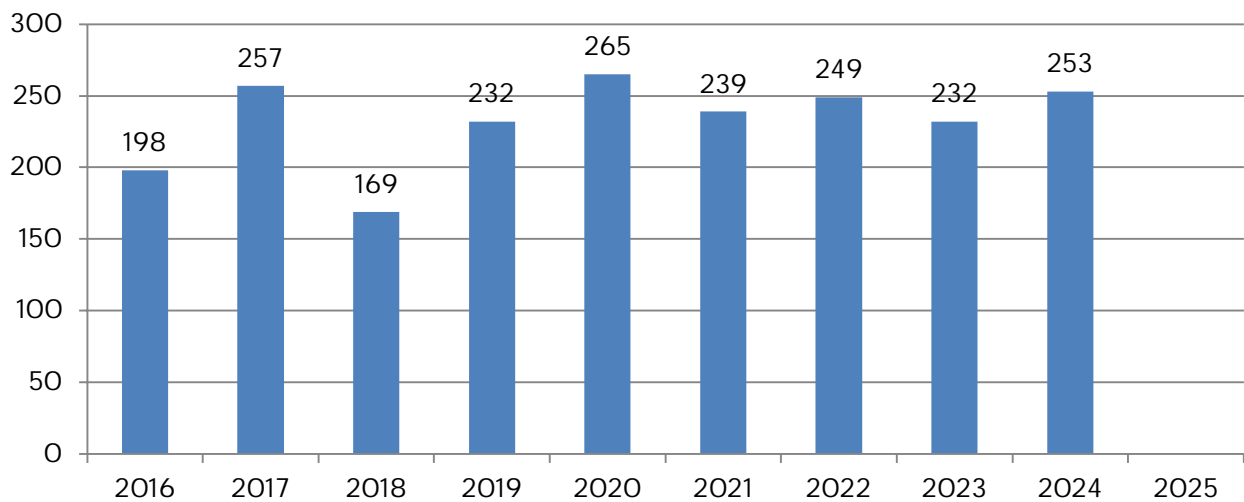
Ilmasto-ohjelman toimeenpano jatkuu ja siihen on varattu 50 000 €:n määräraha. Ilmasto-ohjelman päivittämiseen ja seurannan kehittäminen jatkuu vuoden 2026 aikana.

Yhteistyöhön Turun seudun Eurooppa-toimiston kanssa ja kansainvälinen hankevalmisteluun varataan aikaisemman mukaisesti 25 T€. Tavoitteena on lisätä ulkopuolisen rahoituksen avulla tehtäviä ilmasto-, luonto- ja vesiensuojeluhankkeita.

VASTUUALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

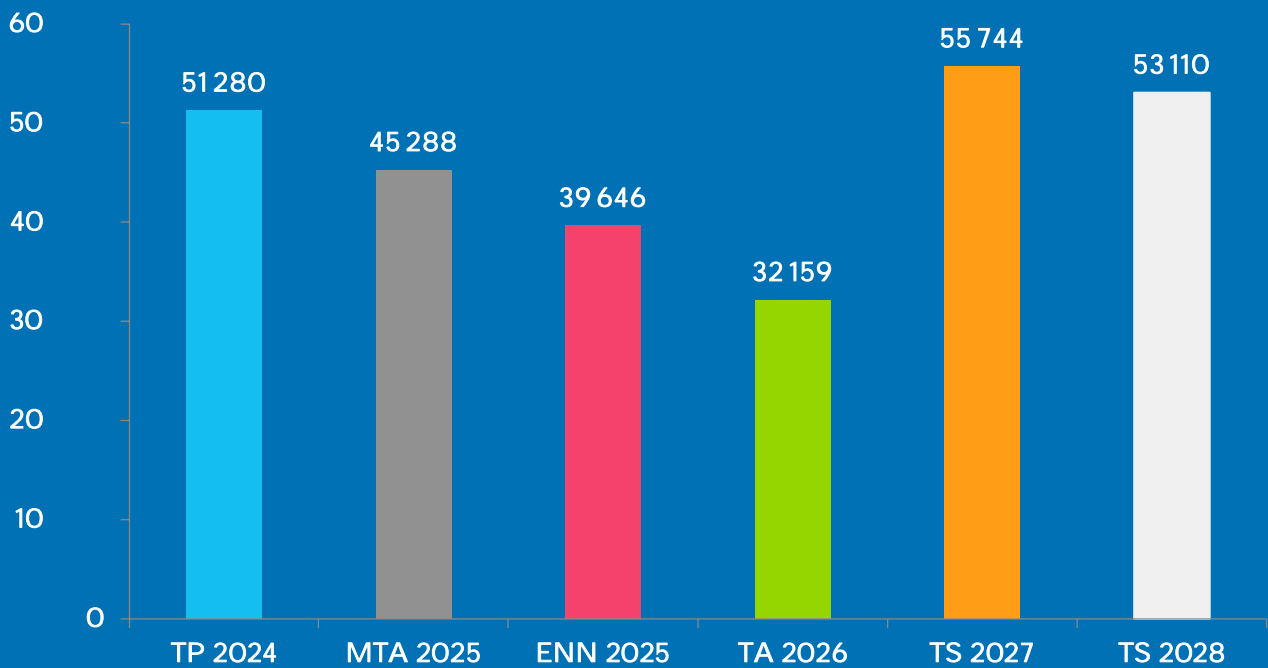
Yksikkökustannukset, euroa/asukas	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Ympäristönsuojelu	11,33	15,60	14,99	20,23	20,00	20,00	-1,1 %
Suoritteet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	MTA 2025	HKE 2026	TA 2026	TA 26/25
Ympäristönsuojelun suoritteet (luvat, ilmoitukset, tarkastukset ja valvontakäynnit)	200	200	200	200	200	200	0,0 %

Ilmanlaatuindeksin hyvien päivien lukumäärä Kaarinassa vuosina 2016-2025

Investointiosa

Investointimenot, 1000 euroa

18. Investoinnit

INVESTOINTIEN YLEISKUVAUS

Kaupungin hallintokuntien investoinnit jatkuvat investointisuunnitelman perusteella seuraavatkin vuodet n. 30-50 miljoonan euron tasolla. Tällä investointitasolla on pystytty vastaamaan kaupungin väkiluvun huomattavaan kasvuun mm. koulu- ja päiväkotirakentamisessa, asemakaavatonttien kunnallistekniikan rakentamisessa sekä liikuntapaikka- että viheraluerakentamisessa. Useita vanhoja rakennuksia on korvattu uusilla ja joitain peruskorjattu vuosikymmeniksi eteenpäin. Yleisen heikohkon tonttikysynnän aikana infran investoinnit ovat ansaitusti kohdistuneet myös peruskorjauksiin. Palvelurakenteen edellyttämä talonrakennusinvestointivauhtikaan ei tunnu kovalta, kun sitä vertaa kaupungin talonrakennusinvestointien yhteismäärään viimeisen 30 vuoden aikana sekä väkiluvun ja sen myötä nousevan palvelukysynnän kasvuun.

Tässä investointiesityksessä olevat kymmenet eri investointikohteet on suunniteltu optimiolosuhteissa voitavan toteuttaa suunniteltuna vuonna ja suunnitellun määrärahan puitteissa. On kuitenkin monia mahdollisia syitä, miksi kaikki yksittäiset hankkeet eivät tule etenemään talousarviosuunnitelman mukaisesti, jolloin todellinen vuotuinen investointimäärä jäänee alhaisemmalle tasolle. Myös lisämäärärahatarpeet yksittäisiin investointikohteisiin ovat yhtä mahdollisia siinä missä hankkeiden toteutuminen budjetoitua summaa alemmin kustannuksinkin.

Hyvinvointialue Varhan 3 v. + 1 vuoden optio vuokrasopimuksista on käyetty pian kolme vuotta, mutta neuvottelut jatkovuokrasopimuksista ovat vielä kesken, joten Varhan käytössä oleviin rakennuksiin ei ole kuin aivan pakollisia suunnitelmia.

Investoinnit 1000 euroa	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
RAHOITUSOSUUDET JA LUOVUTUSTUOTOT	890				
INVESTOINTIKULUT	52 170	45 288	32 159	55 744	53 110
NETTO	51 280	45 288	32 159	55 744	53 110

KAUPUNGIN INVESTOINTIEN JAOTTELU

Investoinnit omaan taseeseen	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Rakennushankkeet	31 300 861	23 000 000	13 808 000	37 810 000	36 900 000
Infrapalvelut	5 387 730	7 229 000	8 325 000	8 550 000	5 815 000
Liikunta- ja viherpalvelut	3 003 251	1 915 000	1 370 000	2 220 000	1 700 000
Vesihuoltolaitos	2 987 677	3 535 000	4 015 000	3 415 000	4 300 000
Rakennuttaminen ja kunnossapito	5 014 718	3 160 000	2 535 000	1 780 000	1 570 000
Kaupunkikehityspalvelut	2 183 310	1 250 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Lautakuntien investoinnit	1 023 011	4 578 500	1 106 000	969 000	1 825 000
Osakkeet ja osuudet	1 089 480	620 000	0	0	0
Yhteensä	51 990 038	45 287 500	32 159 000	55 744 000	53 110 000

LEASINGRAHOITUSHANKKEET

Rakennushankkeet leasing-rahoituksella	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Investointi yhteensä
Krossin paloasema	180 066	5 000 000	0	0	0	12 000 000
Yhteensä	180 066	5 000 000	0	0	0	12 000 000

18.1. Rakennushankkeet omaan taseeseen

Rakennushankkeet omaan taseeseen	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Investointi yhteensä**
Oskarintalo	0	50 000	10 000	10 000	0	10 000
Piispanlähteen lastentalo	114 877	200 000	5 000 000	10 000 000	5 000 000	20 000 000
Piispanlähteen nuortentalo	9 063 410	6 500 000	200 000	300 000	3 000 000	22 000 000
Uimahalli	0	150 000	170 000	10 000 000	15 000 000	0
Kairiskulman päiväkot	4 515 683	1 500 000	0	0	0	6 100 000
Piikkiön yhtenäiskoulu ja lastentalo	85 316	100 000	1 000 000	15 000 000	13 900 000	300 000
Kultanummen päiväkot	5 720	2 500 000	3 000 000	1 500 000	0	4 500 000
Ristikallion puukoulu	0	0	0	0	0	1 500 000
Valkeavuoren lasten ja nuorten talo	16 347 719	10 000 000	0	0	0	43 000 000
Valkeavuoren kampuksen laajennus	983 545	1 600 000	0	0	0	1 600 000
Lukion peruskorjaus ja tilamuutokset	184 591	400 000	4 428 000	1 000 000	0	8 300 000
Yhteensä	31 300 861	23 000 000	13 808 000	37 810 000	36 900 000	107 310 000

**) Kustannusarviot esitetty vuosittain talousarvion ja –suunnitelmavuosien osalta. Investointi yhteensä kertoo hankkeen kokonaiskustannusarvion.

18.1.1. Oskarintalo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	50 000	10 000	10 000	0	10 000
NETTO	0	50 000	10 000	10 000	0	10 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaupunginhallitus on tehnyt 14.10.2019 §333 periaatepäätöksen Oskarintalosta luopumiseksi. Uusien tilojen toteutusvaihtoehtoina on selvitetty mm. molempien Puntarinkadun varrella sijaitsevien kaksikerroksisten liike- ja toimistorakennusten korottamista sekä Pohjola-

rakennuksen Oskarintalon ja Pyhän Katariinan tien väliin suunnittelemista neljästä kerrostalosta yhden muuttamista toimistotaloksi sekä kolmantena vaihtoehtona Kaarina-talon "lisärakentamista" talon Piikkiön puoleiseen päähän. Kaikki vaihtoehdot edellyttävät kaavan muutosta.

Tekninen Itk päätti 16.9.2021, että kaupunki käynnistää KOY Katariinantiestä omistamiensa osakkeiden myynnin selvittämällä kaavamuutoksen tarpeen vuoden 2022 aikana. Teetetyn arvion (Catella) mukaan rakennuksen ja/tai sen tontin houkuttelevuus markkinoilla nykytilanteessa ja kunnossa on heikko.

Syksyn 2024 aikana kaupungin Osuuspankilta vuokraamiin ensimmäisen kerroksen entisiin liiketiloihin saneerattiin uudet tilat vuoden 2025 alussa aloittaneen uuden elinvoima- ja työllisyyspalvelukeskuksen käyttöön.

Kokonaisuudessaan Oskararintalo on lähes täynnä ja siellä viihdytään pääosin hyvin, johtuen mm. erillisistä työhuoneista. Erilliset työhuoneet osoittautuivat erittäin toimiviksi myös Covid-epidemia vuosien aikana.

Kaupunkikehityspalveluiden toteuttama ideakilpailu Kaarinan keskusta-alueesta päättyi syksyllä 2023. Kilpailun toisen voittajan (1. sija jaettiin) kanssa on käynnissä keskusta-alueen yleissuunnittelu, jossa otetaan kantaa myös Kaarina-talon laajennuksen sijaintiin ja Oskarintalon tulevaisuuteen.

Toistaiseksi budjetissa varaudutaan kiinteistön ylläpitokustannuksiin.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Periaatepäätöksen mukaisesti uudisrakennusvaihtoehto on todettu peruskorjausta kannattavammaksi. Hanke jatkuu vaihtoehtoisten toteutusmallien välisillä tarkasteluilla, tilatarpeiden uudelleen arvioinneilla ja asemakaavallisilla tarkasteluilla resurssien mahdollistamissa rajoissa. Omistusmuoto-vaihtoehtoja ovat mm. yksin oma, kumppanien kanssa yhteinen, omaan taseeseen, leasing-rahoituksella tai esim. toimitilojen järjestäminen pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

18.1.2. Piispanlähteen lastentalo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Peruskorjaus ja korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	114 877	200 000	5 000 000	10 000 000	5 000 000	20 000 000
NETTO	114 877	200 000	5 000 000	10 000 000	5 000 000	20 000 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Piispanlähteen lastentalon (=alakoulu) purkava uudisrakentaminen ja peruskorjaus.

Hankkeen toteutustarve liittyy keskusta-alueen kouluverkon kokonaisratkaisuun ja Lemunniemen suunnan asuinrakentamiseen. Suunnitelman mukaan lastentalon rakennusurakka käynnistyisi vuoden 2026 aikana.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Piispanlähteen lasten ja nuortentalon hankesuunnitelman 3.2.2020 §3. Hankesuunnitelmassa esitetään syksyn 2019 kustannustasossa koko hankesuunnitelman toteutuksen kustannusarvioiksi n. 30,3 m€. Lastentalon kustannusarvio 13,4 miljoonaa euroa syksyn 2019 hintatasossa on varmasti jotain muuta, kun hanke etenee

vaiheittaisen rakentamisen aloitukseen 2026. Nuortentalon laajennus on aikataulutettu tätä aikaisemmaksi ja nuortentalon peruskorjaus viimeiseksi.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on sitova ja myös toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan kuin hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen kohteen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Lasten ja nuortentalojen hankkeiden yhteiset suunnittelijat aloittivat työnsä ja suunnittelutyö käynnitynyt arkkitehtisuunnittelulla vuodenvaihteessa 2020-2021. Myös muiden suunnittelualojen suunnittelusopimukset ovat pääosin allekirjoitetut. Rakennusurakat toteutetaan erillisinä.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Keskusta-alueen kouluverkkoselvityksessä tämä ratkaisu on todettu kokonaisuudessaan perustelluimmaksi.

18.1.3. Piispanlähteen nuortentalo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Peruskorjaus ja korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	9 063 410	6 500 000	200 000	300 000	3 000 000	22 000 000
NETTO	9 063 410	6 500 000	200 000	300 000	3 000 000	22 000 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Piispanlähteen nuortentalon (=yläkoulu) laajennus ja peruskorjaus.

Hankkeen toteutustarve liittyy keskusta-alueen kouluverkon kokonaisratkaisuun ja Lemunniemen suunnan asuinrakentamiseen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Piispanlähteen lasten ja nuortentalon hankesuunnitelman 3.2.2020 §3. Hankesuunnitelmassa esitetään syksyn 2019 kustannustasossa koko hankesuunnitelman toteutuksen kustannusarvioiksi n. 30,3 m€. Hanke jakaantuu ensin toteutattavaksi suunniteltuun n. 12 miljoonan euron laajennukseen ja toisen vaiheen peruskorjaukseen 6 miljoonaa euroa. Aikataulullisesti laajennuksen rakennustyöt ajoittuvat vuosille 2024 ja 2025, peruskorjauksen 2028 ja 2029.

Lasten- ja nuortentalojen hankkeiden yhteiset suunnittelijat valittiin 2022, mutta pää- ja arkkitehtisuunnittelija oli lautakunnan päätöksellä vaihdettava kesällä 2023 suunnittelijasta johtuneista syistä. Uudelleen suunnittelu käynnistyi keväällä 2023. Suunnittelijan vaihdokseen johtaneista ja vaihdoksesta johtuvista syistä hanke viivästyi vajaalla vuodella. Uusi suunnittelija hankittiin vain Piispanlähteen laajennukseen ja muihin hankekokonaisuuden osiin (2 ja 3) kilpailutetaan uusi pää- ja arkkitehtisuunnittelija. Rakennusurakat toteutetaan erillisinä.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on sitova ja myös toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan kuin hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen kohteen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Keskusta-alueen kouluverkkoselvityksessä tämä ratkaisu on todettu kokonaisuudessaan perustelluimmaksi.

18.1.4. Uimahalli

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	0	150 000	170 000	10 000 000	15 000 000	0
NETTO	0	150 000	170 000	10 000 000	15 000 000	0

INVESTOINNIN KUVAUS

Vuoden 2020 talousarvion laadinnan yhteydessä tehtiin periaatepäätös uimahallin peruskorjauksesta ilman laajennusta. Teoriassa vaihtoehtoja olivat uimahallin peruskorjaus, yhdistetty peruskorjaus ja laajennus, uuden hallin rakentaminen tai omasta uimahallista luopuminen. Vuoden 2022 talousarviomäärärahalta teetettiin uimahallista tarveselvitys, jossa todettiin vanhan hallin peruskorjauksen ja laajennuksen olevan uudishankkeeseen nähden niin kallis, että kokonaan uuden tekeminen olisi perusteltua. Tarveselvitys esiteltiin tekniselle lautakunnalle loppuvuodesta 2022.

Vuoden 2024 aikana selvitettiin yhteisen uimahallin rakentamismahdollisuuksia Turun kaupungin kanssa. Selvityksessä ei löydetty yhteisiä uimahallirakentamisen jatkomahdollisuuksia. Loppuvuodesta 2024 käynnistetyt neuvottelut Paraisten kaupungin kanssa jatkuvat. Selvitykset ovat osaltaan lykanneet hallihankkeen valmistelua, vaikka on myös niin, ettei rakennuttamisresurssiakaan olisi ollut vapaana koulu-, päiväkotij- ja paloasemarakentamisen ollessa kuumimmillaan 2024-2025.

Uimahallihankkeen valmistelu jatkuu joko yhdessä Paraisten kaupungin kanssa tai omana hankkeena. Kaupungin oma 2022 valmistunut tarveselvitys on edelleen ajan mukainen ja siksi kattavasti laadittu, että siitä on varsin pienellä työllä jalostettavissa kaupunginvaltuuston käsiteltävä hankesuunnitelma. Viranhaltijavalmistelussa toistaiseksi parhaana paikana uudelle hallille pidetään Valkeavuoren koulun tonttia viimeksi purettujen koulurakennusten paikalla, skeittiparkin yläpuolella.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Uimahalli on alun perin rakennettu 1960-70 luvun vaihteen tienoilla sekä laajennettu ja peruskorjattu vuosituhaten vaihteen tienoilla. Halli on kovassa käytössä, niin kaarinalaisten kuin ulkopaikkakuntalaistenkin toimesta. Uimahallikohteet ovat rakennusteknisesti hyvin vaativia, vaurioalttiita sekä nopeasti kuluvia että tekniikaltaan moninaisia, ollessaan käytössä aikaisesta aamusta iltamyöhään lähes seitsemänä päivänä viikossa jatkuvan kosteuden ja veden rasittamia.

Kesällä 2019 valmistuneen koko uimahallin läpikäyvän kuntoarvion mukaan yleiskunto on tyydyttävä. Kiireellisintä korjattavaa on vanhassa allasosastossa. Teknisiä järjestelmiä (LVISA) on vuosien saatossa uusittu eri vaiheissa. Alkuperäisiä järjestelmiä ei raportin mukaan hallissa juurikaan ole enää käytössä. Arvion mukaan halli on teknisesti peruskorjattavissa. Vuonna 2022 valmistuneen tarveselvityksen mukaan peruskorjaustarve on niin huomattava, että uudisrakentaminen, jossa myös Kaarinan kasvu voidaan huomioida, on suositeltavampi vaihtoehto.

18.1.5. Kairiskulman päiväkot

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö
 Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	4 515 683	1 500 000	0	0		6 100 000
NETTO	4 515 683	1 500 000	0	0	0	6 100 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Sivistyslautakunta esitti kesällä 2021 vuoden 2022 uutena talonrakennusinvestointina Piispanristin alueen päivähoitotarjonnan vahvistamiseksi uuden päiväkodin toteuttamista alueelle. Kaupunginhallitus hyväksyi Piispanristin alueen päiväkodin hankesuunnitelman 3.110.2022 §201. Tekninen lautakunta valitsi päiväkodin rakentavaksi kvr-urakoitsijaksi Peab Oy:n 9.1.2024 §8. Käynnissä olevien rakennustöiden on suunniteltu päättyvän valmiin päiväkodin tilaajalle luovutukseen kesällä 2025.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Kaarinan kaupungilla ja maanomistajilla on huomattavat suunnitelmat mahdollistaa kaavoituksella Lemunniemen merkittävä väestökasvu. Piispanristin alue on väestöltään kasvavalle Lemunniemelle alueen itsensä lisäksi soveltuva palvelutarjonnan paikka. Myös Piispanristin alueen huomattavalle kerrostalorakentamisen jatkumiselle on maankäytölliset mahdollisuudet. Alueella sijaitsevassa Kuovinkadun kiinteistössä toiminut päiväkot päättyi toimintansa keväällä 2019.

18.1.6. Piikkiön yhtenäiskoulu ja lastentalo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö
 Investoinnin tyyppi: Peruskorjaus ja korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	85 316	100 000	1 000 000	15 000 000	13 900 000	300 000
NETTO	85 316	100 000	1 000 000	15 000 000	13 900 000	300 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Piikkiön yhtenäiskoulu on kolmessa osassa 1950 -luvulta alkaen rakennettu ja tarpeen tullen korjattu kokonaisuus.

Sivistyslautakunta päätti 11.12.2024 Piikkiön yhtenäiskouluhankkeen laajuudesta varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen näkökulmasta. Linjauksen mukaan Tienniityn päiväkot peruskorjataan ja Rungon sekä Niemenkulman koulut jatkavat entisellään. Koulun vanha opettajien asuntola, sittemmin toimistona ja viimeksi päiväkotina toiminut rivitalon omainen rakennus purettiin tarpeettomana ja heikkokuntoisena kesällä 2024. Kevästä 2024 alkaen yhtenäiskoululla on tehty sisäilmaa turvaavia kunnostus- ja tiivistystöitä, joita

päästään jatkamaan tilapäisiksi hankittujen väistötilojen ansiosta lukuvuoden 2025-2026 aikana.

Kaupunginhallitus linjasi kokouksensa 9.6.2025 Muissa asioissa yhtenäiskoulun mitoitusoppilasluvaksi 700 oppilaspaikkaa + 100 oppilaan laajennusvarauksen. Em. linjauksen, tarveselvityksen ja kuntotutkimusten yhteenvedon pohjalta sivistyspalvelut ja rakennuttamisyksikkö laativat yhdessä hankesuunnitelman, jossa määritellään hankkeen pääasiallinen sisältö.

Talousarvion valmistelun aikana syksyllä 2025 hyvin pitkällä olevan hankesuunnitelmavalmistelun suunta on kuntotutkimuksiin, kustannusarvioihin ja toiminnallisiin seikkoihin perustuen huomattavaa, jopa täydellistä purkamista ja uudisrakentamista puoltava.

Hankkeen laajuudesta ja nykyisen tontin perustamisolosuhteista johtuen hankkeen kokonaiskustannuksen voidaan arvioida olevan luokkaa 40 miljoonaa euroa.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Eriyisesti kaupunkikehityspalveluilla on käynnissä koko Kaarinan alueen väestökehityksen arvioiminen, mm. tukemaan sivistyspalveluiden palvelutarpeen ennakoimista.

18.1.7. Ristikallion puukoulu

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT						1 500 000
NETTO	0	0	0	0	0	1 500 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Ristikallion puukoulu on yli satavuotta vanha, alunperin huvilaksi rakennettu, mutta sittemmin kouluksi lahjoitettu puurakenteinen ulkoasultaan suojeltu koulutalo, josta on myöhemmin rakennettu sisäyhteys viereiseen, huomattavasti uudempaan päiväkotirakennukseen. Rakennus on ollut tyhjillään keväästä 2024 alkaen toiminnan siirryttyä sisäilmaongelmien vuoksi väistötiloihin Kotimäenkoulun yhteyteen. Kuntotutkimusten yhteydessä jo aiemmin tiedostetun vesikattoremontin lisäksi on todettu tarpeelliseksi huomattavasti laajemmat korjaustyöt.

Rakennus kolmikerroksisena on iso, mutta lähinnä vain keskikerros, jossa nykyään sijaitsee kolme luokkahuonetta, on nykyaikaiseen koulu- ja päiväkotikäyttöön soveltuva. Alakerran ja rakennetun yläkerran asuinhuoneiston saaminen sivistyspalveluiden tarpeita vastaavaksi on kohtuullisesti muutossaneeraamallakin rajallista.

Talousarvion 2026 valmistelun aikaan on edelleen käynnissä tilan tulevien käyttömahdollisuuksien selvitys ja niitä vastaavien kustannusarvioiden laadinta jatkokäytöstä päättämisen tueksi. Kokonaisvaltaisen peruskorjauksen ja käyttötarkoitusta parantavien muutostöiden karkea kustannusarvio on suuruusluokassa 1,5 miljoonaa euroa.

Hankkeelle on edellä olevasta syystä varattu vain talonrakennuksen pienhankkeisiin pieni ylläpitomääräraha.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Suojellun ja alun perin huvilakäyttöön rakennetun kolmikerroksisen kohteen käytettävyys varhaiskasvatus- tai perusopetuskäyttöön on mahdollista, mutta ei tilankäytöllisesti eikä mittakaavallisesti optimaalista. Muita, kuin saman pihapiirin Ristikallion muuhun päiväkoti- tai koulutoimintaan sidoksissa olevia käyttötarkoituksia rakennukselle ei ole kaupungin sisältä löydetty.

18.1.8. Kultanummen päiväkoti

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	5 720	2 500 000	3 000 000	1 500 000	0	4 500 000
NETTO	5 720	2 500 000	3 000 000	1 500 000	0	4 500 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kultanummen päivähoitoalueelle, Untolaan, Nunnaan, Silvolanlaaksoon, Paltaan ja Verkakylään on jo rakenteilla, kaavoituksessa tai kaavoitussuunnitelmassa niin huomattavaa asukasluvun lisäämistä tähtäävää rakentamista, että alueen päivähoitotarve kasvaa edelleen tulevana vuosina. Toistaiseksi yksityisen palvelutarjonnan kasvu on pääosin tyydyttänyt alueen päivähoitokysynnän. Alueen lapsiluvun nousuun ja pohjoisen alueen päiväkotien peruskorjauksiin olisi hyvä varautua myös oman palvelutuotannon kasvattamisella.

Vuoden 2023 aikana on päiväkodin rakenteissa todettu peruskorjausta vaativia rakenneaurioita. Käyttötalouden talousarviossa vuodelle 2024 päätetty väsitiloihin siirtymiseen tarvittavan määrärahan turvin toiminta on hajasijoitettuna omiin ja ulkoa vuokrattuihin tiloihin.

Kaupunginvaltuusto päätti 10.2.2025 §4 toteuttaa Kultanummen päiväkodin neliryhmäisenä uudisrakennuspäiväkotina ja KVR-urakkana. Talousarvion 2026 valmistelun aikaan elokuussa 2025 käynnissä on urakkakilpailu neliryhmäisen päiväkodin rakentamiseksi vanhan nykyisen kolmiryhmäisen päiväkotirakennuksen tiialle.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Hanketta on perusteltu myös tämän 60 paikkaisen laajennuksen mahdollisuudella toimia sekä Kultanummen että muiden pohjoisten alueiden päiväkotien peruskorjausten väistötilana. Silvolanmetsän alueelle on valmistunut (n. 2021) uusi yksityinen päiväkoti, mutta jatkuvaksi arvioidun päivähoitokysynnän vuoksi Kultanummen yksikkö on perusteltua saada uudelleen käyttöön, miellellään laajennettuna. Huomionarvoista on myös se, että osa alueen lapsista on yksityisessä päivähoitossa Liedon puolella.

18.1.9. Lukion peruskorjaus ja tilamuutokset

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	184 591	400 000	4 428 000	1 000 000		8 300 000
NETTO	184 591	400 000	4 428 000	1 000 000	0	8 300 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Lukio-rakennusta on viimevuosina kunnostettu seuraavilla merkittävimmillä korjauksilla: 2018 hule- ja salaojavesijärjestelmien kunnostus (50 000 €), 2019 vesikaton uusinta (n. 1 milj. €), sisätilojen alakattojen uusiminen 2021-2023 (n. 0,3 milj. €), 2022-2023 luokkatilojen pintakorjauksia vesivahingon jäljiltä (vahingonaiheuttajan vakuutuksesta n. 0,7 milj. €).

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt lukion keittiön ja ruokalan sekä liikuntatilat kattavan muutos- ja peruskorjaushankesuunnitelman 27.4.2020 §8, maininnalla, että valtuustolle tuodaan erillinen esitys lukiorakennuksen hankesuunnitelman kokonaiskustannuksista.

Vuoden 2024 keväällä tuli ilmi, että alkuperäistä suunnitelmaa oli muutettava hankkeen tarkentuneen tiedon pohjalta.

Lukiorakennuksen kunnosta ja peruskorjaustarpeesta olevat tiedot täsmentyivät samoin kuin perusopetuksen tilatarve ja käsitys siitä, että lukio tarvitsee omaan

toimintaansa ne tilat, jotka vapautuvat lukion ruokapalveluiden siirtyessä

kokonaan Valkeavuoren kampuksella toteutettavaksi. Peruskorjauksen yhteydessä tarkoituksena on saattaa rakennus toiminnallisesti sellaiseksi, että lukio-opetus voidaan toteuttaa

opetussuunnitelman ja nykylukion vaateiden mukaisesti. Lukion peruskorjaushanke koostuu paitsi peruskorjauksesta myös purettaviin tiloihin rakennettavista uusista opetustiloista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.6.2024 kokouksessaan Lukiorakennuksen peruskorjaamista koskevan hankesuunnitelman.

Tarjottujen urakkahintojen 5/2025 myötä kokonaiskustannusennuste on tarkentunut 8,3 milj. eurosta n. 6,4 milj. euroon.

Urakka-ajan 06.2025-12.2026 lukio toimii jo Valkeavuoren koulun käyttöön samalle tontille hankituissa väistötiloissa.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Lukiorakennukseen on tyypillisenä 1980-luvun rakennuksena jo tehty joitain peruskorjauksia sen näyttäytyessä käyttö- ja korjaukelpoisena opetustoimintaa palvelevana rakennuksena pitkälle tulevaisuuteen. Vielä peruskorjaamattomien ja osin vaurioituneiden rakenteiden korjaaminen on luontevaa ja välttämätöntä jatkoa jo aloitetuille peruskorjaustöille.

Keväällä 2024 tehdyissä vaihtoehtotarkasteluissa osoittautui lukiorakennuksen täydellinen peruskorjaus kustannustehokkaimmaksi vaihtoedoksi.

18.1.10. Valkeavuoren lasten ja nuorten talo

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	16 347 719	10 000 000	0	0	0	43 000 000
NETTO	16 347 719	10 000 000	0	0	0	43 000 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaarinan kaupungin Valkeavuoren lasten- ja nuortentalo toteutetaan uudisrakennuksena. Rakennuksen käyttäjiksi tulevat päivähoitolapset, koululaiset luokka-asteet 1-9, erityisoppilaat, Varsinais-Suomen hyvinvointialueen perhekeskuksen asiakkaat sekä lukion oppilaat ruokalan osalta.

Tekninen lautakunta valitsi hankkeen urakoitsijaksi 3.5.2022 §80 NCC Suomi Oy:n. Kaupunginvaltuusto korotti päätöksellään 23.05.2022 §20 hankkeen määrärahan 43 miljoonaan euroon, tiedostaen mahdollisen urakkahinnan todennäköisen nousun rakennuskustannusten muutoksta vastaavasti hankkeen kuluessa (syksyllä 2024 arvioidaan 43 m€:n määrärahan riittävän urakkahinnan indeksisidonnaisuudesta huolimatta, rakennuskustannusten nousun oltua ennakoitun mukaista).

Rahoitusmalliksi kaupunginhallitus päätti 4.7.2022 §145 omaan taseeseen rakentamisen. Hankkeeseen sisältyneet opetus-, keittiö- päiväkotij- ja perhekeskustilat otettiin käyttöön syyslukukauden 2025 alussa. Viimeistelytyöt ulkoalueilla jatkuvat kevään 2026 istutuksiin asti

KANNATTAVUUSVERTAILU

Päätökset vanhojen koulurakennusten purkamisesta ja uudishankkeella korvaamisesta sekä muista hankkeeseen sisällytettävistä palvelutiloista on tehty viimeisen kerran hankesuunnitelman hyväksynnän yhteydessä 11.3.2019.

18.1.11. Valkeavuoren kampuksen laajennus

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	983 545	1 600 000	0	0	0	1 600 000
NETTO	983 545	1 600 000	0	0	0	1 600 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Valkeavuoren kampushankkeen yhteydessä suunnitelmana oli, että 150 perusopetuksen oppilaalle varattaisiin tilat Kaarinan lukion peruskorjattaviin tiloihin. Sittemmin selvisi, että lukion tilat tarvitaan lukion omaan käyttöön. Tästä syystä rakenteilla olevaa kampusrakennusta päätettiin laajentaa siten, että siihen rakennetaan 150 oppilaan tarvetta vastaavat opetustilat. Kaupunginvaltuusto päätti 10.6.2024 §39 myöntää 2,6 milj.€:n rahoituksen Valkeavuoren kampuksen laajentamista varten.

Teknisen lautakunnan lisämäärärahalle ehdollisen lisätyötilauspäätöksen 4.6.2024 §107 myötä lisätilan rakennustyöt alkoivat syksyllä 2024 ja ovat syksyllä 2025 viimeistelyvaiheessa, valmistuen syyslomaviikolle 42.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Lukiorakennuksen peruskorjaustarpeen selvittyä kartoitettiin lukion nykyisiä ja tulevia tilatarpeita sekä perusopetuksen oppilasmääräennustetta Kaarinan keskusta-alueen osalta. Tällöin kävi ilmi, ettei lukiorakennukseen sen peruskorjauksen yhteydessä ollut mahdollista sisällyttää riittävästi tiloja huomioiden Valkeavuoren koulun ja Kaarinan lukion tilatarpeet, keskusta-alueen perusopetuksen oppilasmäärä tulevina vuosina ja lukion vakiintunut opiskelijamäärä. Valkeavuoren koulun 150 oppilaalle on rakennettava tilat muualle kuin lukion tiloihin alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen. Näin voidaan varmistaa, että kouluverkko vastaa keskusta-alueen osalta tarvetta.

Perusopetuksen järjestämisen näkökulmasta toiminnallisin ratkaisu on rakentaa tarvittavat lisäopetustilat 150 oppilaalle rakenteilla olevaan Valkeavuoren kampusrakennukseen ja siten mahdollistaa yhtenäisen koulu yhteisön muodostuminen.

18.2. Rakennushankkeet leasingrahoituksella

Rakennushankkeet leasingrahoituksella	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Investointi yhteensä
Krossin paloasema	180 066	5 000 000	0	0	0	12 000 000
Yhteensä	180 066	5 000 000	0	0	0	12 000 000

18.2.1. Krossin paloasema

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	180 066	5 000 000	0	0	0	12 000 000
NETTO	180 066	5 000 000	0	0	0	12 000 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos on ehdottanut Kaarinan kaupungille 2018, että se aloittaisi Kaarinan keskustan paloaseman korvaavan paloaseman rakentamiseen tähtäävän suunnittelun.

Aluepelastuslautakunta ja Kaarinan kaupunki ovat kumpikin osaltaan syksyllä 2020 hyväksyneet uuden hankesuunnitelman, joka sisältää n. 3600 br-m² suuruisen paloaseman, kustannusarvioltaan on 8.5 miljoonaa euroa. Molemmat osapuolet hyväksyivät syksyn 2020 aikana esivuokrasopimuksen tulevasta paloasemasta 20 vuoden vuokra-ajalla. Krossinkaaren käännön työt sekä Kaarinantien uusi liittymä valmistuivat vuoden 2020 lopulla vapauttaen kadun alta paloaseman kaavan mukaisen tontin rakennuskäyttöön. Suunnittelutyön ja urakkakilpailutuksen jälkeen kaupunginvaltuusto korotti hankkeen määrärahan 4.9.2023 §54 12 miljoonaan euroon. Joulukuussa 2023 Kaarinan kaupunginhallitus sekä Varhan aluehallitus hyväksyivät osaltaan 20 vuoden vuokrasopimuksen. Rakennustyöt valmistuvat tammikuussa 2024 Peab Oy:n kanssa allekirjoitetun kokonaisurakkasopimuksen mukaisesti elokuussa 2025. Kohteen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Hanke toteutetaan oman taseen ulkopuolisella kiinteistöleasing-rahoituksella.

KANNATTAVUUSVERTAILU

Hanke on päätöksenteossa arvioitu Kaarinan kannalta kokonaisuudessaan kannattavaksi. Hanke on päätetty toteuttaa oman taseen ulkopuolisella kiinteistö-leasing -rahoituksella.

18.3. Infrapalvelut

Infrapalvelut	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kadut ja tiet	4 688 576	6 340 000	7 265 000	7 675 000	4 730 000
Hulevesi	422 572	730 000	890 000	710 000	920 000
Satamat	19 321	60 000	0	20 000	20 000
Joukkoliikenne	257 261	99 000	170 000	145 000	145 000
Yhteensä	5 387 730	7 229 000	8 325 000	8 550 000	5 815 000

18.3.1. Kadut ja tiet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Investoinnin tyyppi: Korvaus- ja uudisinvestoinnit

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	4 688 576	6 340 000	7 265 000	7 675 000	4 730 000	19 670 000
NETTO	4 688 576	6 340 000	7 265 000	7 675 000	4 730 000	19 670 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Investoinneissa varaudutaan jatkamaan keskustan torialueen rakentamista valmiiksi, sekä Kalttassuon omakotitaloalueen katu- ja vesihuoltoinfran saneerausta. Uusista investoinneista suurimpana on osallistuminen Kurkelantien jatkeen/Paraistenväylän rakentamiseen sovitun mukaisesti. Vanhoja katuvaloja uusitaan edelleen vähemmän energiaa kuluttaviin valaisimiin vaihto-ohjelman mukaisesti.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Uudisrakentaminen			
Kaarinan keskustan torialue	200 000		
Torin huoltorakennus ja kalusteet	150 000		
Palтта, päällystys			100 000
Lemunniemi, asemakaavan toteutus	750 000	500 000	
Ala-lemun kartanon ak:n muutos	500 000		
Tammipellontie	450 000		
Raadelman alueen ak:n muutos, mm. Pehtoorintie	325 000	100 000	
Peltokyläntien jkpp (150 m)	100 000		
Rauhanlinnan länsiosa		80 000	500 000
Nuolikatku, Piispanristi		20 000	
Makarlan kaavamuutos	20 000	150 000	200 000
Littoisten Seurakuntakeskus		20 000	200 000
Ylikosken laajennus	15 000	15 000	100 000
Sorro, päällystys		100 000	

Liikennemerkkien uusiminen, uuden lain mukaisiksi	40 000		
Liikenneturvallisuuskohteet	200 000	200 000	
Automaattisen kameravalvonnan pylväät Pyhän Katariinan tielle		70 000	
Jkpp edistämistoimenpiteet	100 000	100 000	150 000
Puntarikadun ja Lautakunnankadun parannustoimenpiteet	80 000		
Investointihankkeiden suunnittelu	100 000	100 000	
Muut katurakennustyöt	150 000	200 000	
Uusintapäällystykset	250 000	500 000	
Viimeistelyt	200 000	200 000	
Uusien asuinalueiden jkpp-väylien asfaltointi ja viimeistely	100 000	200 000	
Katuvalaistus	200 000	550 000	
Kirjalansalmen silta, kaupungin osuus	100 000		
Kurkelantien jatke/Paraisten väylä, kaupungin osuus	1 770 000	2 650 000	1 200 000
Saneerauskohteet			
Keskustan jkpp-väylien parantaminen	50 000	50 000	
Pyöräteiden parannukset kuntokartoituksen perusteella	50 000	50 000	
Rauhalinnan vanha alue, Vh:n saneeraus	50 000	100 000	
Kalttassuo	1 300 000	1 500 000	1 500 000
Kotimäki, vanhan saneeraussuunnittelun päivitys			50 000
Pyhän Katariinan tie, ydinkeskusta-alueen saneeraus		50 000	700 000
Naalikadun saneeraus	15 000	100 000	
Koristontie ja pohjanpellonkatu kaavamuuotos, suunnittelu			30 000
Myllytien muuttaminen pyöräkaduksi		70 000	
YHTEENSÄ	7 265 000	7 675 000	4 730 000

18.3.2. Hulevesi

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Investoinnin tyyppi: Uudis- ja korvausinvestoinnit

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	422 572	730 000	890 000	710 000	920 000	2 520 000
NETTO	422 572	730 000	890 000	710 000	920 000	2 520 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaupungilla on hulevesiverkostoa n. 239 km. Sitä ylläpidetään ja laajennetaan tarpeen mukaan. Vanhoja vuotavia linjoja uusitaan vanhojen asuinalueiden saneerauksien yhteydessä. Ilmastomuutoksen ja täydentyvän kaupunkirakenteen vuoksi hulevesien suunnitelmallisen hallinnan tarve on kasvanut ja kasvaa edelleen tulvilta välttyäksemme.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Uudisrakentaminen			
Kaarinan keskustan torialue			
Lemunniemi	280 000	75 000	
Ala-Lemun ak:n muutos	100 000		
Tammipellontie	45 000		
Raadelman alueen ak:n muutos	75 000	25 000	
Rauhalinnan länsiosa		15 000	100 000
Nuolikatku			40 000
Makarlan kaavamuutos		30 000	20 000
Koristontie ja Pohjanpellonkatu, muutos			15 000
Littoisten Seurakuntakeskus			50 000
Ylikosken laajennus			30 000
Investointihankkeiden suunnittelu 2026	50 000	30 000	30 000
Saneerauskohteet			
Kalttassuo	300 000	300 000	300 000
Kotimäki, vanhan saneeraussuunnittelun päivitys			15 000
Pyhän Katariinan tie, ydinkeskusta-alueen saneeraus		50 000	150 000
Naalikadun saneeraus		20 000	
Koristontie, Pohjanpellonkatu ak:n muutos	20 000	150 000	170 000
Rauhalinnan vanha alue, Vh:n saneeraus	20 000	15 000	
YHTEENSÄ	890 000	710 000	920 000

18.3.3. Satamat

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	19 321	60 000	0	20 000	20 000	40 000
NETTO	19 321	60 000	0	20 000	20 000	40 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Venesatamissa tehdään vuonna 2026 tavanomaisesta käytöstä johtuvia korjaustöitä käyttötalousmäärärahoista.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Voivalan ja Hovirinnan ranta	0	20 000	20 000
Kokonaiskulut yhteensä	0	20 000	20 000

18.3.4. Joukkoliikenne

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	257 261	99 000	170 000	145 000	145 000	460 000
NETTO	257 261	99 000	170 000	145 000	145 000	460 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Turun kaupunkiseudun ja muut joukkoliikenneinvestoinnit, mm. pysäkkikatoksia, uusia pysäkkejä, pysäkkien siirtoja sekä uusia liityntäpysäköintipaikkoja tarveharkintaisesti.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Joukkoliikenne reittien uudet pysäkit/pyöräparkit	50 000	25 000	25 000
Maksu ja informaatiojärjestelmän päivittäminen	120 000	120 000	120 000
Kokonaiskulut yhteensä	170 000	145 000	145 000

18.4. Liikunta- ja viherpalvelut

Liikunta- ja viherpalvelut	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Puistot ja yleiset alueet	928 146	1 105 000	850 000	1 170 000	1 000 000
Urheilu- ja ulkoilualueet	2 075 105	810 000	520 000	1 050 000	700 000
Yhteensä	3 003 251	1 915 000	1 370 000	2 220 000	1 700 000

18.4.1. Puistot ja yleiset alueet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Viheraluepäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvaus- ja uudisinvestoinnit

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	928 146	1 105 000	850 000	1 170 000	1 000 000	3 020 000
NETTO	928 146	1 105 000	850 000	1 170 000	1 000 000	3 020 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Viheralueiden rakentamista, uusien viimeistelemättömien asuinalueiden viheralueiden viimeistely- ja kunnostustöitä. Kiinteistöpihavarusteiden investointirahoilla uusitaan leikki- ja liikuntavälineitä sekä aitoja. Erytisyalueiden kunnostuksella tarkoitetaan uimarantojen, matonpesupaikkojen ja koirapuistojen välineiden ja varusteiden uudistamista

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Uudisrakentaminen			
Hulkkion puistoalueiden rakentaminen	80 000		100 000
Rauhalinnan puistoalueiden rakentaminen			200 000
Auvaisten länsiosan laajennus	50 000		
Pontelan leikkipuisto		70 000	
Vieraslajien hallinta ja torjunta	30 000	30 000	30 000
Luonnonmukaisten hulevesialueiden ja niittyjen rakentaminen	40 000	40 000	40 000
Keskeneräiset viimeistelykohteet	25 000	30 000	30 000
Uusien asuinalueiden viheralueiden viimeistelykohteet	70 000	70 000	70 000
Talous- ja taajamametsät	100 000	100 000	100 000
Hovirinnan rantapuisto	55 000	50 000	
Raadelman puistoalueiden rakentaminen		200 000	
Konesuoja Piikkiö	30 000		
Paltan viheralueet			150 000
Käenpuiston muutostyöt (huoltorakennus, valaistus)	70 000		
Saneerauskohteet			
Leikkipuistojen peruskunnostus- ja valaistus	100 000	100 000	100 000
Erytisalueiden kunnostus	30 000	30 000	30 000
Hovirinnan rantapuiston leikkipuisto	20 000	300 000	
Koulujen ja päiväkotien piha-alueet ja aidat	150 000	150 000	150 000
YHTEENSÄ	850 000	1 170 000	1 000 000

18.4.2. Urheilu- ja ulkoilualueet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Viheraluepäällikkö
 Investoinnin tyyppi: Uudis- ja korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	2 075 105	810 000	520 000	1 050 000	700 000	2 270 000
NETTO	2 075 105	810 000	520 000	1 050 000	700 000	2 270 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Investointiohjelmassa on parannuksia ja investointeja monenlaisiin omaehtoista liikkumista tukeviin kohteisiin.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Uudisrakentaminen			
Lähiliikuntapaikkojen ulkokuntoilulaitteet	50 000	50 000	50 000
Pontelan lähiliikuntapaikan rakentaminen	50 000		
Ulkokoripallokenttä/Hovirinnan rannan liikunta-alue	50 000	150 000	
Rungon koulun pukeutumistilat/wc	80 000		
Saneerauskohteet			
Urheilualueiden kunnostus	100 000	60 000	60 000
Valaistuksen uusiminen liikuntapaikoilla	50 000	50 000	50 000
Ulkoilureittien kunnostus ja viitoitus	60 000	40 000	40 000
Lausteen kuntoradan frisbeegolfradan jatkaminen	30 000		
Piikkion yleisurheilukentän saneeraus			200 000
Littoisten urheilukentän saneeraus		700 000	
Keskusliikuntapuisto 2-kentän saneeraus			300 000
Vaparin discotilan muutokset	50 000		
YHTEENSÄ	520 000	1 050 000	700 000

18.5. Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vesilaitos	1 452 150	1 570 000	1 785 000	1 530 000	1 840 000
Viemärlaitos	1 535 527	1 965 000	2 230 000	1 885 000	2 460 000
Yhteensä	2 987 677	3 535 000	4 015 000	3 415 000	4 300 000

18.5.1. Vesilaitos

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Vesihuoltopäällikkö

Investoinnin tyyppi: Uudis- ja korvausinvestoinnit

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	1 452 150	1 570 000	1 785 000	1 530 000	1 840 000	5 155 000
NETTO	1 452 150	1 570 000	1 785 000	1 530 000	1 840 000	5 155 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Vesihuoltoverkosto on vanhimmilta osiltaan jo 50 vuotta vanhaa ja edellyttää jatkuvaa peruskorjausta jakeluvarmuuden ja veden laadun takaamiseksi. Kaupungilla on vesijohtoverkostoa noin 500 km.

Vesilaitoksen liittymismaksutuotoksi arvioidaan 600 000 €/v.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Uudisrakentaminen			
Lemunniemi	200 000	200 000	
Ala-lemun kartanon ak:n muutos	200 000		
Tammipellontie	300 000		
Raadelman alueen ak:n muutos, mm. Pehtoorintie	100 000		

Etäluettavien vesimittarien käyttöönotto	150 000	150 000	100 000
Rauhalinnan länsiosa		50 000	300 000
Nuolikatu		20 000	150 000
Makarlan kaavamuutos	15 000	100 000	
Littoistentien SRK keskus		20 000	100 000
Kurkelantien jatke/Paraistentie putkisiirrot	150 000	100 000	
Panimokatu, ak:n muutos	20 000		
Ylikosken ak:n laajennus			20 000
Saneerauskohteet			
Rauhalinnan vanha alue, slu. + tot.	100 000	300 000	300 000
Koristontie, Pohjanpellonkatu ak:n muutos		20 000	150 000
Kalttassuon vesihuollon saneeraus	250 000	250 000	250 000
Kotimäen saneeraussuunnitelman päivitys			20 000
Saneerausinvestointien suunnittelu	50 000	50 000	50 000
Vesijohtoverkoston saneeraukset	200 000	200 000	200 000
Muut vesijohtojen rakennuskohteet	50 000	50 000	50 000
Pyhän Katariinan tie, ydinkeskusta-alueen saneeraus		20 000	150 000
YHTEENSÄ	1 785 000	1 530 000	1 840 000

18.5.2. Viemärlaitos

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Vesihuoltopäällikkö

Investoinnin tyyppi: Uudis- ja korvausinvestoinnit

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	1 535 527	1 965 000	2 230 000	1 885 000	2 460 000	6 575 000
NETTO	1 535 527	1 965 000	2 230 000	1 885 000	2 460 000	6 575 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Viemäriverkosto on vanhimmilta osiltaan jo 50 vuotta vanhaa ja vaatii jatkuvaa peruskorjausta vuotovesien vähentämiseksi ja toimintavarmuuden takaamiseksi. Vuotovesien määrä nousee jo pienehköillä sateilla moninkertaiseksi aiheuttaen turhia puhdistuskustannuksia ja ääritilanteissa verkoston tulvimista.

Kaupungilla on jätevesiverkostoa noin 470 km. Verkostoa saneerataan kunnossapito-ohjelman sekä oman tutkimuksen perusteella havaittujen tarpeiden mukaisesti. Viemärlaitoksen liittymismaksutuotoksi arvioidaan 800 000 €/v.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Uudisrakentaminen			
Lemunniemi	250 000	250 000	
Ala-lemun kartanon ak:n muutos	250 000		
Tammipellontie	30 000		
Raadelman alueen ak:n muutos	100 000		
Rauhalinnan länsiosa		50 000	350 000
Nuolikatu		20 000	200 000
Makarlan kaavamuutos	15 000	100 000	

Littoistentien SRK keskus		20 000	150 000
Kurkelantien jatke/Paraistentie putkisiirrot	150 000	50 000	
Panimokatu, ak:n muutos	20 000		
Ylikosken ak:n laajennus			20 000
Saneerauskohteet			
Rauhalinnan vanha alue	150 000	350 000	350 000
Koristontien ja Pohjanpellonkadun ak:n muutos		20 000	200 000
Kalttassuon vesihuollon saneeraus	300 000	300 000	300 000
Kotimäen saneeraussuunnitelman päivitys			20 000
Pääviemäri saneeraus, pantakorjaukset	100 000	100 000	100 000
Ketolan JVP + linjojen saneeraus	250 000		
Pumppaamojen saneeraus + suunnittelu	200 000	200 000	200 000
Saneerausinvestointien suunnittelu	70 000	70 000	70 000
Viemäriverkoston saneeraus	250 000	250 000	250 000
Viemäriverkoston hajunpoisto	20 000		
Muut viemäriinrakennuskohteet	75 000	75 000	
Pyhän Katariinan tie, ydinkeskusta-alueen saneeraus		30 000	250 000
YHTEENSÄ	2 230 000	1 885 000	2 460 000

18.6. Talonrakennus ja kunnossapito

Rakennuttaminen ja kunnossapito	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Talonrakennuksen pienhankkeet	5 014 718	3 160 000	2 535 000	1 780 000	1 570 000
Yhteensä	5 014 718	3 160 000	2 535 000	1 780 000	1 570 000

18.6.1. Talonrakennuksen pienhankkeet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Rakennuspäällikkö

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	5 014 718	3 160 000	2 535 000	1 780 000	1 570 000	5 885 000
NETTO	5 014 718	3 160 000	2 535 000	1 780 000	1 570 000	5 885 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Talonrakennuksen pienhankkeiden kokonaisuus sisältää rakennusten käytettävyyden, turvallisuu den, lakisääteisy yden ym. johdosta tehtäviä korjaus- ja peruparannustoimenpiteitä. Lisäksi määrärahaan on sisällytetty pienempiä käyttäjähallintokuntien esittämiä hankkeita.

Talonrakennuksen pienhankkeissa huomioidaan kaupungin ilmasto- ja energiastrategiasta tulevat tavoitteet energian säästön ja uusiutuvan energian käytön suhteen. Toimenpiteinä mm. ikkunoiden uusiminen, ilmanvaihdon ajanmukaistaminen, lämmöntalteenotto ja erilaiset talotekniikan säätötoimenpiteet.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Öljylämmityksestä luopuminen (1 kohde)	230 000	0	0
Paloilmoitinjärjestelmien päivittäminen. Tavoitehintainvestointi	75 000	50 000	75 000
Toiminnalliset tilamuutokset	50 000	0	0
Kiinteistöjen saniteettitilojen uusiminen	100 000	100 000	0
Energiasäästö (valaistuksien uusiminen ja aurinkoenergia) tavoitehintainvestointi	150 000	120 000	120 000
Piikkiön yhtenäiskoulun toiminnan turvaaminen	140 000	140 000	100 000
Automaatiojärjestelmien uusiminen. Tavoitehintainvestointi	80 000	80 000	80 000
Kiinteistöjen turvallisuuden parantaminen. Tavoitehintainvestointi	100 000	100 000	75 000
Sisäilmatekniset korjaukset	350 000	300 000	300 000
Kiinteistöjen lämpötalouden parantaminen	100 000	60 000	60 000
Asiantuntijapalvelut. tutkimukset ja suunnittelu. Tavoitehintainvestointi	280 000	250 000	250 000
Uimahallin vuosikorjaukset	120 000	70 000	60 000
Viilennyskorjauksia. Tavoitehintainvestointi	50 000	100 000	100 000
Ristikallion puukoulun ylläpitävä kunnostus	20 000	20 000	20 000
Palokatkot (toimenpiteet perustuvat kuntoarvioihin)	25 000	25 000	10 000
Kattoturvaluotteet ja vesikattojen huolto	60 000	60 000	60 000
Kiinteistöjen pihojen parannuksia	40 000	0	0
IV-laitteistojen korjaustyöt	50 000	50 000	50 000
Maalaus- ja pinnoitustyöt	150 000	150 000	125 000
Kulunvalvonnan laitteistot (tietohallinto)	100 000	0	0
Salaojien ja sadevesiviemäreiden kuvaukset ja puhdistukset	25 000	15 000	15 000
Sähköpääkeskuksien uusimiset	60 000	60 000	40 000
Monitoimitalon lattiapinoitteen uusiminen	150 000	0	0
Linjasäädöt ja järjestelmien päivitykset	30 000	30 000	30 000
YHTEENSÄ	2 535 000	1 780 000	1 570 000

18.7. Kaupunkikehityspalvelut

Kaupunkikehityspalvelut	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Maanhankinta	2 183 310	1 250 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Yhteensä	2 183 310	1 250 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

18.7.1. Maanhankinta

Tilivelvollinen: Kaupunkikehityslautakunta, Kaupunkikehitysjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupunkikehitysjohtaja

Investoinnin tyyppi: Uudisinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	INVESTOINTI YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	2 183 310	1 250 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000
NETTO	2 183 310	1 250 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Kaarinan kaupungilla tulee olla riittävä maareservi ja raakamaata pyritään hankkimaan aktiivisesti hyvissä ajoin. Maata hankitaan tulevaa yhdyskuntarakentamista varten aktiivisesti ensisijaisesti vapaaehtoisin kaupoin kaavoitukseen soveltuvilta alueilta, Turun kaupunkiseudun rakennemallin mukaisilta uusilta tai merkittävästi kehitettäviltä alueilta sekä yleiskaavan mukaisilta asuinalueilta.

Maata pyritään hankkimaan myös virkistyskäyttöön yleiskaavan mukaisilta virkistysalueilta. Riittävällä raakamaavarannolla pyritään parantamaan kaavoituksen toimintaedellytyksiä, turvaamaan suunnitelmallista tonttutuotanto ja yhdyskuntarakentamisen taloutta. Kaupungin maan hankintaa helpottavat kaupungin mahdollisuus hakea lunastusta sekä yksityisten väliseen kauppaan verrattuna pienempi luovutusvoitonvero.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Maanhankinta	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kokonaiskulut yhteensä	1 000 000	1 000 000	1 000 000

18.8. Lautakuntien investoinnit

Lautakuntien investoinnit	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tekninen lautakunta	87 333	170 000	0	0	0
Kaupunkikehityslautakunta	42 200	30 000	0	0	0
Ympäristölautakunta	26 377	13 500	0	0	0
Sivistyslautakunta	480 417	3 860 000	550 000	510 000	950 000
Vapaa-ajan lautakunta	168 870	300 000	201 000	104 000	550 000
Tietohallinto	217 814	205 000	355 000	355 000	325 000
Konsernijohto	0	0	0	0	0
Yhteensä	1 023 011	4 578 500	1 106 000	969 000	1 825 000

18.8.1. Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, Tekninen johtaja

Budjettivastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	87 333	170 000	0	0	0	0
NETTO	87 333	170 000	0	0	0	0

18.8.2. Kaupunkikehityslautakunta

Tilivelvollinen: Kaupunkikehityslautakunta, Kaupunkikehitysjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupunkikehitysjohtaja

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	42 200	30 000	0	0	0	0
NETTO	42 200	30 000	0	0	0	0

18.8.3. Ympäristölautakunta

Tilivelvollinen: Ympäristölautakunta, Kaupunkikehitysjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupunkikehitysjohtaja

Investoinnin tyyppi: Korvausinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	26 377	13 500	0	0	0	0
NETTO	26 377	13 500	0	0	0	0

18.8.4. Sivistyslautakunta

Tilivelvollinen: Sivistyslautakunta, Sivistysjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Investoinnin tyyppi: Uudisinvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	480 417	3 860 000	550 000	510 000	950 000	2 010 000
NETTO	480 417	3 860 000	550 000	510 000	950 000	2 010 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Koulujen ja päiväkotien oppimisympäristöjä kehitetään vähitellen vastaamaan uutta opetussuunnitelmaa sekä uusia opettamisen ja oppimisen tapoja. Vuosittain on tarkoitus toteuttaa muutamia yksittäisiä hankkeita sekä kouluissa että päiväkodeissa. Määrärahaa käytetään sekä tilojen kalustukseen että tarvittaviin tilojen rakenteellisiin muutoksiin.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Valkeavuoren kampuksen kalustus (koulu, päiväkot, sote)	250 000		
Piispanlähteen lastentalon kalustus			800 000
Kultannummen kalustus		360 000	
Lukion kalustus	300 000		

Pedagogiikan ja oppimisympäristöjen kehittäminen kouluissa ja päiväkodeissa		150 000	150 000
YHTEENSÄ	550 000	510 000	950 000

18.8.5. Hyvinvointilautakunta

Tilivelvollinen: Hyvinvointilautakunta, Elinvoimajohtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Kansalaisopiston rehtori
 Investoinnin tyyppi: Uudisininvestointi

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	168 870	300 000	201 000	104 000	550 000	855 000
NETTO	168 870	300 000	201 000	104 000	550 000	855 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Hyvinvointilautakunnan toimipisteiden pieniä ja vähän suurempiakin kalustamisia, muutos- ja korjaustöitä sekä uudisinvestointeja.

Taidehankintoja tuleviin suuriin rakennushankintoihin yli lautakuntarajojen.

Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Keskustan nuorisotila		50 000	500 000
Keskustan nuorisotilan kalusteet			50 000
Piispanlähteen lastentalon taidehankinnat	80 000		
Piispanlähteen nuortentalon taidehankinnat	10 000	30 000	
Kaarinan lukion taidehankinnat	56 000		
Torialueen taidehankinta	25 000		
Kultanummen päiväkodin taidehankinnat	10 000	24 000	
YHTEENSÄ	201 000	104 000	550 000

18.8.6. Tietohallinnon ohjelmistot, laitteet ja tuotantotilat

Tilivelvollinen: Kaupunginhallitus, Hallintojohtaja
 Budjettivastuuhenkilö: Tietohallintojohtaja
 Investoinnin tyyppi: Korvaus- ja rationalisointi-investointeja

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	217 814	205 000	355 000	355 000	325 000	1 035 000
NETTO	217 814	205 000	355 000	355 000	325 000	1 035 000

INVESTOINNIN KUVAUS

Tietotekniikkaan liittyvien investointien avulla tuetaan kaupungin toimintojen sähköistämistä. Sähköistäminen käsittää kokonaan uusia sovelluksia ja nykyisten sovelluksien laajennuksia.

Tietoteknisten laitteiden elinkaari on tunnetusti melko lyhyt, joten uudistavia investointeja on tehtävä jatkuvasti.

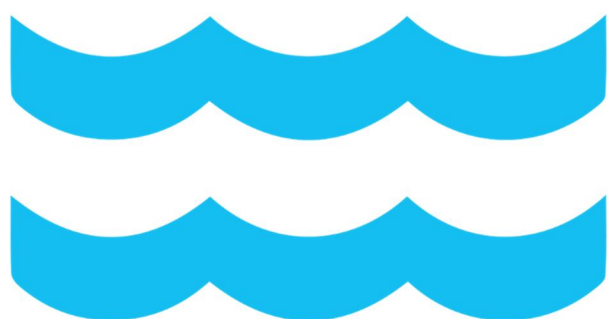
Kohteet/kustannus €	2026	2027	2028
Sovellukset, 1000 tietokoneohjelmistot			
Sähköisen arkistointijärjestelmän lisäintegraatiot ja digitointi	80 000		
Tietoliikenneverkkojen eriyttäminen, tuote ja muutosprojekti	50 000		
Serveripalveluiden siirto uuteen ympäristöön, projekti	60 000		
Tietoliikenneverkon keskuslaitteiden siirtoprojekti	60 000		
Muut arvioimattomat hankkeet	20 000	250 000	250 000
ICT-laitteet			
Vanhojen WiFi-tukiasemien uusinta ja lisähankinnat	20 000	20 000	30 000
Vanhojen kiinteän verkon kytkimien uusinta ja uushankinnat	15 000	15 000	15 000
Vanhojen valvontakameroiden uusinta, yleistilat	10 000	30 000	30 000
Tietoliikenneverkon keskuslaitteiden uusinta	40 000	40 000	
YHTEENSÄ	355 000	355 000	325 000

18.9. Osakkeet ja osuudet

Tilivelvollinen: Kaupunginhallitus, Kaupunginjohtaja

Budjettivastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	YHTEENSÄ
TUOTOT						
KULUT	1 089 480	620 000	0	0	0	0
NETTO	1 089 480	620 000	0	0	0	0

Kaarina